

STŘEDA, 11. LISTOPADU 2009

PŘEDSEDAJÍCÍ: PAN BUZEK

Předseda

(Slavnostní zasedání bylo zahájeno v 15:05)

1. Slavnostní zasedání – Dvacáté výročí demokratických změn ve střední a východní Evropě

Předseda. – Dříve než začneme, rád bych řekl, že jsme si vyměnili názory s panem prezidentem Havlem, a mohu vás ujistit, že něco takového bychom si před 25 lety nemohli představit.

(Potlesk)

Dámy a pánové, toto je slavnostní plenární zasedání na oslavu 20. výročí demokratických změn ve střední a východní Evropě.

Pane prezidente Havle, pane úřadující předsedo Rady, pane předsedo švédské vlády, pane předsedo Komise, kolegové poslanci, dámy a pánové, vážení hosté, dnes je velice výjimečný den a naším hostem v Evropském parlamentu je muž, který velmi ovlivnil historii Evropy.

Před dvěma dny jsme v Berlíně sledovali podruhé pád Berlínské zdi, tentokrát symbolicky v podobě domina. Parlament dnes může přivítat muže, který patřil k těm, kdo před dvaceti lety dali toto domino do pohybu – spisovatele, intelektuála a obdivuhodného člověka. Přítel všech, kteří bojují za svobodu a lidská práva všude, kde nejsou – pana prezidenta Václava Havla. Milý Václave, vítěj!

(Potlesk)

Nezapomínejme, že komunismus svrhli obyčejní lidé: dělníci, akademici, spisovatelé; miliony lidí za železnou oponou, kteří se nikdy nevzdali před utiskováním. Jejich jedinými zbraněmi proti tankům bylo statečné srdce a velké odhodlání. Během několika desítek let, kdy byli v podmanění, podstupovali mnoho rizik, ale nakonec zvítězili, protože lidské sny jsou silnější než betonové zdi, než vražedné politické systémy. Důležitou roli však hráli také ti, kteří jim pomáhali z druhé strany železné opony a ujišťovali lidi na východě, že nejsou sami. Díky všem těmto mnoha lidem mohlo dojít k historickému usmíření východu a západu a ke znovusjednocení Evropy. Václav Havel byl a zůstává pro ně pro všechny hrdinou.

Roku 1989 vyšli studenti v mé zemi do ulic a žádali propuštění Václava Havla. Václav Havel se stal brzy poté prezidentem svobodného Československa, prezidentem Čechů i Slováků a hrdinou pro oba národy.

Stejně jako byl dvacet let před těmito událostmi, v roce 1968, kdy v Československu vznikala nezávislost, společným hrdinou Slováků a Čechů Slovák – Alexander Dubček.

Pane prezidente, milý Václave, roku 1987 byly v undergroundovém tisku vydány dvě tvé hry. Obal té knihy mi utkvěl v paměti – obrázek malého, smutného člověka, který působí jako nesamostatný a neschopný života. Drží dva prsty zdvižené na znamení vítězství. Malý, bezvýznamný člověk. Sděluje hlasitě a jasně, že každá lidská bytost se rodí jako svobodná a měla by mít právo žít svobodně. To je velká výzva pro náš Parlament – parlament, který zastupuje svobodné Evropany.

Dovolte mi prosím, abych uvedl krátkou prezentaci. Je to film, který nám připomene, co se v Evropě před 20 a více lety dělo.

Dámy a pánové, stojí před námi Václav Havel.

Začal psát ve velmi raném věku a nikdy nepřestal, ani během svých čtyř pobytů ve vězení, které trvaly celkem pět let. Jeho dílo bylo vždycky upřímné a čestné, citlivé a krásné.

Charta 77 se zrodila jako prostředek ke spolupráci mezi československým a polským opozičním hnutím a později i mezi hnutími dalších zemí východního bloku. Václav Havel byl hlavní hnací silou tohoto hnutí.

Šel za pravdou s odvahou a velkou skromností, stejně jako Zbigniew Herbert, básník, který oponoval režimu a napsal: „Měli jsme kousek nezbytné odvahy, ale v zásadě to byla věc vkusu.“

Blahopřeji ti, Václave, že jsi nikdy nepostrádal dobrý vkus!

Dámy a pánové, prezident Václav Havel.

(Potlesk)

Václav Havel, bývalý prezident České republiky. – (CS) Vážený pane předsedo, paní poslankyně, páni poslanci, děkuji vám za pozvání a za možnost promluvit k vám ve dnech dvacátého výročí dramatického prolamování hraničních zátarasů, střihání ostatních drátů, bourání zdi mezi evropskými národy a v případě Německa i zdi mezi dvěma částmi téhož národa. Byl to konec bipolárního rozdělení nejen Evropy, ale do značné míry celého světa. Byl to okamžik tak historicky důležitý, že leckdos měl dojem, že od této chvíle už bude klid a svět bude jen vzkvétat.

Nestalo se to, dějiny samozřejmě neskončily. O to důležitější je pojmout toto výročí nejen jako výzvu k reflexi současnosti, ale především jako výzvu k úvahám o budoucnosti. Přispěji k nim pěti poznámkami na téma evropského sjednocování.

Na tak překvapivě rychlý pád železné opony jsme nikdo nebyl a nemohl být kompletně připraven. Bylo by to proti přírodě. A tak nastala fáze určitých rozpaků, zkoumání různých alternativ, nejistoty. Posléze se NATO odvážně rozšířilo o nové členy, čímž je bezpečnostně zakotvilo a pomohlo jim soustředit se na přípravu vstupu do Evropské unie. Později se Unie skutečně začala otevírat novým demokraciím střední a východní Evropy. S těmito zeměmi mívá čas od času různá trápení. Je to víc než pochopitelné. Demokratickou politickou kulturu nelze vytvořit nebo obnovit ze dne na den. Trvá to dlouho a je třeba přitom řešit spoustu nečekaných problémů. Komunismus vládl poprvé a doufejme naposledy v moderních dějinách, a poprvé jsme se tudíž setkali i s fenoménem postkomunismu. Museli jsme čelit důsledkům dlouhodobé vlády strachu a všem nebezpečím souvisejícím s historicky bezprecedentním přerozdělováním vlastnictví. Překážek bylo a je tedy hodně a zkušenosti s takovým stavem věcí se teprve rodí.

Přesto si myslím, že Západ postupoval správně. Každá jiná alternativa by totiž nejen jemu, ale vlastně všem přinesla podstatně víc starostí a byla by i dražší. Nejen že by se mohl povážlivě rozvinout nový boj o sféry vlivu či přímo nadvládu jedněch nad druhými, ale státy, které by zůstaly před západními branami, by se s největší pravděpodobností staly rejdištěm různých nacionalistů a populistů, jakož i jejich ozbrojených milicí, a možná i prostorem nebezpečných lokálních konfliktů, o to nebezpečnějších, že po druhé světové válce se ze známých důvodů nikdy nekonala skutečná mírová konference, která by závazně, přesně a natrvalo upravila poválečné poměry v Evropě. Myslím, že mnozí, kteří donedávna třímali v rukách prapor se srpem a kladivem, by se dokázali velmi rychle chopit praporu nacionálního. Kam taková cesta vede, jsme mohli vidět v bývalé Jugoslávii. Démoni ovšem, jak známo, probouzejí vždycky další demony. Takže nikdo neví, zda by nákaza nepřeskočila i do západní části Evropy. Žijeme přitom v době, kdy jakýkoli lokální konflikt – díky globalizaci – může snadno přerůst v konflikt světový.

Zvolený postup byl tedy historicky nejpřirozenější a prakticky nejvýhodnější. Byl to navíc postup, který mohl být vykládán i jako výraz reflektované spoluodpovědnosti za nedávný vývoj, k jehož prvopočátkům patřily i některé krátkozraké ústupky demokratického světa.

Shrnuji tedy: sebevětší starosti, které s námi dnes Evropská unie má, stojí za to přijmout, protože jakákoli alternativa dosavadního vývoje by zřejmě byla podstatně horší a nebezpečnější. Evropu lze v této souvislosti žádat o jediné: o pochopení a trpělivost.

Otázkou ovšem je, co můžeme Evropě nabídnout my. Už dlouho si myslím, že po tom, co jsme v době totalitního systému podstoupili, bychom měli – nebo jsme přímo povinni – tuto zkušenost přesvědčivě vysvětlit ostatním a vše, co z ní vyplývá, proměňovat do konkrétních podnětů. Není to lehké a nejsem si jist, zda se nám to dosud dařilo. Totalitní či autoritativní způsob vlády mívá totiž velmi nenápadné počátky a velmi rafinované způsoby ovládání společnosti. Až teď, s odstupem času, si mnozí z nás uvědomují, jak důmyslně byli leckdy zapleteni do totalitních sítí. To všechno nás zavazuje ke zvláštní obezřetnosti. Ta by měla být naším příspěvkem k záruce, že se to, co jsme prožili, už nemůže nikdy opakovat.

Co to vyžaduje? Především jasnou a jednoznačnou solidaritu se všemi, kdo dnes kdekoli na světě totalitním či autoritativním režimům čelí. Žádné hospodářské či jiné partikulární zájmy by neměly takové solidaritě bránit. I malý, nenápadný a dobře míněný kompromis může – byť třeba až po delším čase a nepřímou – mít své osudové následky. Zlu nelze ustupovat, neboť každého ústupu ze samé své podstaty využije ve svůj

prospěch. S politikou appeasementu má ostatně Evropa své neblahé zkušenosti. Svobodomyslným lidem či hlasitě promlouvajícím svědkům poměrů v Severní Koreji, Barmě, Íránu, Tibetu, Bělorusku, na Kubě či kdekoli jinde může naše podpora pomoci víc, než si myslíme. Ale pomůže i nám. Pomůže nám připravovat lepší svět a zároveň být lépe sami sebou, totiž lépe naplňovat konkrétním obsahem hodnoty, k nimž se v obecné rovině hlásíme.

Evropský parlament udělil nedávno Sacharovovu cenu Memorialu, ruskému společenství monitorujícímu, jak jsou v Rusku respektována lidská práva. Myslím, že to byl důležitý čin. Vzpomínám si, jaký význam v mé zemi kdysi mělo, když nás – opozici – proti vůli vedení státu pozval při své státní návštěvě francouzský prezident na pracovní snídani. Jde o věci jen zdánlivě vnějškové. V totalitních poměrech to prostě tak chodí, že jedna snídaneň či jedna potlačená studentská demonstrace může dát za jistých okolností do pohybu dějiny.

Identitu každého z nás mimo to, co je nám vlastní jako jedinečným bytostem, spolutvoří i několik vrstev naší identity tak říkajíc sdílené. Ve větší či menší míře každého z nás spolutvoří i jeho příslušnost k jeho rodině, obci, kraji, firmě, církvi, spolku či politické straně, k jeho národu, civilizačnímu okruhu a posléze i k obyvatelstvu této planety. To všechno poukazuje k nějakému typu našeho domova, ať už geografického, názorového, jazykového, etnického či jiného, tím vším jsme spolutoženi i my. K tomu všemu se také váží i různé typy našeho vlastenectví, našich cílů, našich afinit, inklinací, hrdostí, znaků, tradic, zvyklostí, návyků i zvláštností. Svět je zkrátka pestrý, pestré je lidstvo a pestrý je každý z nás.

Z této sdílené příslušnosti vyrůstá ovšem i sdílená suverenita. Na všech úrovních své identity máme určitou míru suverenity, na žádné ale nemáme a nemůžeme mít suverenitu úplnou. Oč běží, je jediné: aby se tyto suverenity doplňovaly a pokud možno si vzájemně neodporovaly.

Zajisté tušíte, proč zde právě teď tuto úvahu vedu: debaty o evropské ústavě i Lisabonské smlouvě se přece z velké části točí kolem otázky, v jakém vzájemném poměru mají být suverenita státní a evropská. Odpověď je jasná: měly by se doplňovat. Cítím-li se být Evropanem, neznamená to přece, že přestávám být Čechem. Je tomu právě naopak: jakožto Čech jsem i Evropanem. Poněkud poeticky říkávám, že Evropa je vlast našich vlastí.

Jsem přitom přesvědčen, že suverenita evropská se bude v budoucnosti zvolna posilovat. Nevím, zda rychleji či pomaleji, nevím, jaké zákruty a okliky k tomu povedou, ale vím, že integrační proces musí pokračovat. Je to totiž v bytostném, ba přímo existenčním zájmu nejen Evropanů, ale všech. Důvody jsou zřejmé: žijeme v prostoru jediné globální civilizace, v níž je celkem jedno, zda majitel grónského rybářského podniku žije na Tchaj-wanu a patří mu kus banky v Brazílii či majitel českých dolů řídí své podniky počítačem z Islandu. V takovém prostoru hrají a budou hrát stále významnější roli různá nadnárodní či nadstátní či kontinentální společenství. Není a nebude konec národních států, pouze se tyto státy sdružují a budou dál sdružovat a jednat v mnoha směrech společně. Sám technický a ekonomický vývoj si to prostě vynutí. Na druhé straně v době, kdy svět míří k neblahé unifikaci, může být konstituování různých menších společenství států a národů, které si jsou tak či onak blízké, jedním z nástrojů lepší obrany jejich národní či regionální identity.

Pozvolné a nenásilné sdružování států posiluje samozřejmě i mírové soužití. Anebo nebyla snad většina válek v posledních staletích válkami národních států? Jak lépe různé nacionální běsy krotit než věcnou spoluprací národů? Přistoupit na princip vícevrstevnaté suverenity lze ovšem jen na pozadí občanské a politické identifikace s ním. Pozoroval jsem, že v naší zemi – a nejspíš i v mnoha dalších zemích – se často mluví o „nás“ – v mém případě Čechů – a o „nich“, přičemž jimi jsou myšleni jacísi zlí cizáci v Bruselu. Ale což i my nejsme v Bruselu? Toto dělení na „nás“ jako na někoho a priori hodného a na nějaké zlé „je“ jako ty, kteří nám chtějí za každou cenu ublížit, prozrazuje jediné: pramalé pochopení samotného integračního principu. I tomu je tedy třeba trpělivě čelit.

Jsme na jedné lodi a ta loď má dobrý směr. A bude ho mít, dokud všichni její pasažéři ponesou sdílenou odpovědnost a nebudou tedy hrát každý jen svou hru a jen sám za sebe. Význam či jedinečnost v utvářené pospolitosti nezískáme křikem o svých blíže nespecifikovaných národních zájmech, maskujícím jen nedostatek vnitřní sebedůvěry, ale smysluplným způsobem svého bytí mezi jinými a své účasti na společném díle.

Evropa po dlouhá staletí byla hlavním civilizačním centrem této planety, a pokud nebyla, rozhodně si to o sobě myslela. Cítila se proto oprávněna vyvážet svou kulturu, své náboženství i své vynálezy do celého světa, a to bez ohledu na to, zda o to někdo stojí. Ostatně nejednou byl vývoz těchto hodnot spojen s násilím. Lze dokonce říct, že celá novověká civilizace – nejen se vším skvělým, co pro svět znamená, ale ve stejné míře se svou dnešní krátkozrakostí – má svůj prapůvod v Evropě. Z toho všeho by se měla Evropa poučit a novým způsobem na to navázat. Totiž tak, že už nebude světu nic vnucovat, ale bude se pouze snažit ho inspirovat. Prostě mu nabízet příklad, z něhož si mohou ostatní něco vzít, anebo také nemusí.

Těžko hledat na této Zemi končinu, v níž by bylo v různých státech soustředěno tolik národů či etnických skupin, tolik menšin a menšin v menšinách. Přesto se Evropě v posledních desetiletích podařilo vytvořit možná nejpevnější nadnárodní svazek, jaký dnes můžeme na světě pozorovat. Přičemž – a to je nejdůležitější – tento svazek nevznikl tak, jak tomu dosud v historii vždy bylo, totiž jako produkt znásilnění slabších silnějšími. Vznikl naopak jako produkt věcné domluvy. Integrace se tedy přesunula z bojišť do konferenčních sálů. Kdyby nic jiného, už to samo může sloužit jako velká výzva pro ostatní svět.

Zmínil jsem se o zesíleném významu nadnárodních útvarů v dnešním světě. Optimální politický řád nadcházejících desetiletí vidím v tvořivé partnerské spolupráci těchto větších nadnárodních či kontinentálních entit, založené na určitém společném – spíš mravním než politickém – minimu. Tyto vztahy ovšem, mají-li mít smysl, se musí opírat o dva základní principy: úplnou vzájemnou rovnost a maximální upřímnost. Vztah, kdy z nějakých praktických důvodů – například ze strachu, že by mohly být přerušeny dodávky ropy či plynu – si nasadí někdo klapky na oči a zapomene na všechny zavražděné svobodomyšlné novináře či na spoustu podobných nedobrých věcí, o nichž by za jiných okolností rád mluvil, není vztahem partnerským. Protože je založen na falši. Skuteční partneři musí umět říkat si navzájem všechno, co si myslí, tedy celou pravdu, a musí ji umět také celou vyslechnout.

Evropská integrace, díky které žije větší část našeho kontinentu tak dlouho v míru, je vskutku unikátním pokusem o demokratické soustátí. Není to a hned tak to nebude čistá federace, ba ani tradiční konfederace. Je to prostě cosi nového. Kéž by tento pokus byl poučný i pro jiné! To ale není hlavní. Domnívám se, že Evropská unie má šanci inspirovat zbytek světa ještě něčím daleko hlubším než jen svým modelem spolupráce národů. Touto možností je důsledná snaha o nápravu všeho sporného, čím Evropa předurčila či ovlivnila celý charakter soudobé civilizace. Jde o pohyb, který možná už trochu začíná.

Mám tím na mysli odklon od kultu zisku za každou cenu a bez ohledu na jeho dlouhodobé a nezvratné následky, odklon od kultu kvantitativního růstu a růstu růstu, odklon od primitivního ideálu dohnání a předechnání Ameriky nebo Číny nebo kohokoli jiného, jakož i odklon od nebezpečně nekonceptního osídlování Země a bezhlavého drancování planety neohlížejícího se na životní prostředí a zájmy budoucích generací. Mám tím samozřejmě na mysli i důmyslné šetření energií, kdy se úspěch státu neměří růstem její spotřeby, ale naopak jejím klesáním.

To všechno je ovšem možné jen za předpokladu, že se začne cosi proměňovat v samotné duši soudobého Evropana. Měl by být – tváří v tvář nejnovějším objevům kosmologie – přeci jen trochu pokornější, měl by myslet i na to, co bude, až zemře, sklánět se před tajemstvím vesmíru a bytí samotného, zkrátka vztahovat se opět víc – tak, jak tomu bývalo v prvních fázích evropského vývoje – k věčnosti a nekonečnu. Měli bychom vážně myslet na to, že nic, co se stalo, se nemůže odestát, že všechno se kdesi – byť jen v podobě letícího světla – pamatuje, a že nic se proto navždy neodpouští.

Ale zpátky k Evropě jako partnerovi jiných: převážná část válek v dohlédnutelných dějinách lidského rodu byla válkami o hranice, respektive teritoria. Z toho plyne významné poučení: nejen národní státy, ale i nadnárodní společenství by měly vždy jasně vědět, kde začínají a kde končí. Rozmazané či sporné hranice jsou častým zdrojem neštěstí. To by měla mít na paměti i Evropská unie. Proto by měla mít jasno i o svých vnějších hranicích. Chce-li hranice bourat, musí nejprve vědět, kde leží. Ideu geografické sebeidentifikace by tedy podporovat v širším, to znamená planetárním měřítku. I tím by tedy měla významně a velmi konkrétně přispívat k tomu, po čem všichni toužíme: k míru mezi lidmi a národy na této planetě.

Téma sdílené suverenity se v evropských debatách vynořuje nejčastěji jako téma institucionálního uspořádání Unie. Respektuji energii, kterou Unie v posledních letech tomuto tématu věnovala, a úspěchy, jichž dosáhla. Právě proto se odvážím pohlédnout i v této věci do vzdálenější budoucnosti. Tento parlament, v němž zasedáte, je volen přímo a počet mandátů jednotlivých států se snaží odpovídat jejich velikosti. Myslím, že ve srovnání s dneškem by měl mít Evropský parlament o něco silnější pravomoci jakožto jediné těleso zvolené přímo všemi Evropany. Legislativní práce by se měla tedy zřetelněji přesouvat od moci výkonné k moci zákonodárné. Evropský parlament se nesmí nikomu jevit jen jako nějaká drahá ozdoba Unie.

Vedle něho by však podle mého mínění mohlo časem vzniknout jiné, menší těleso, do něhož by volily ze svých řad zástupce národní parlamenty, přičemž všechny členské státy by byly zastoupeny stejným počtem svých členů. Takovým či podobným způsobem by bylo možné vyřešit dvě věci najednou: za prvé by se odstranil pocit vyskytující se v různých národních parlamentech, že jsou vyřazeny z evropského rozhodování. Za druhé by se dosáhlo toho, že by tu byl přeci jen jeden unijní orgán, který by zaručoval naprostou rovnost všech členských zemí. Takovýto útvar by se samozřejmě scházel jen velmi vzácně, jen tehdy, kdy o to určité množství členů požádá, a jen nad věcmi vyžadujícími konsensus. Toto řešení by navíc umožnilo, že by se Komise nemusela tak složitě sestavovat podle národnostního klíče a Evropská rada tak složitě počítat své

hlasy. Přiznám se, že pro mne osobně by bylo důležitější, aby komisaři byli vskutku nejlepšími odborníky ve svém oboru, než aby to byli za každou cenu mí soukmenovci nebo dokonce spoluhraníci.

Pokud jde o Evropskou radu, je to dnes zvláštní kombinace moci výkonné a zastupitelské. I její postavení by se mělo projasnit. Zdá se mi, že by se mělo blížit specifickému postavení hlav států v parlamentní demokracii, šlo by tedy o jakousi poloskrytou a polozjevnou kolektivní hlavu soustátí, jejímž viditelným a všem srozumitelným představitelem by ovšem byl jedinec, totiž prezident, s jehož existencí počítá už Lisabonská smlouva a který je velmi důležitý: všimněme si, že tam, kde se objevuje nějaké kolektivní vedení státu, hrozí obvykle jeho rozpad. Netvrdím, že u nadnárodního společenství to může být také tak, nicméně cítím, že kdesi nejvýš by měla být jedna jediná lidská tvář, která by celé to komplikované soustrojí reprezentovala a díky které by tomu všemu bylo lépe rozumět.

Už vícekrát jsem dal najevo, že bych považoval za skvělé, kdyby někdy v budoucnosti existovala tenká, srozumitelná a čtivá Evropská ústava, které by rozuměly i děti ve škole, a všechno ostatní – což jsou dnes už tisíce stran – by byly jen její přílohy. Organickou součástí či přímo první částí takové ústavy by samozřejmě musela být Listina základních práv jako text, který formuluje hodnoty či ideály, k nimž se Unie upíná, s nimiž se snaží být v souladu, které má při svých rozhodováních na mysli.

Dámy a pánové, dovoluji mi poslední poznámku, kterou se tak trochu vrátím k tomu, čím jsem začal. Při pohledu z dálky se Evropská unie jeví jako těleso hodně technokratické, které se zabývá jen ekonomikou a penězi. Ty věčné dohady o rozpočtu, kvótách, clech, daních, obchodních pravidlech a nejrůznějších předpisech jsou asi nutné a vůbec jimi nepohrdám. Ba dokonce si myslím, že i ta pověstná doporučení či normy týkající se vaření guláše – tento obvyklý důvod k euroskeptickému posměchu – jsou míněny spíše jako ochrana čehosi českého či maďarského než jako útok na dotyčný členský stát a jeho identitu.

Přesto si ale myslím, že by Unie měla klást stále silnější či viditelnější důraz na to, co je opravdu nejdůležitější. Totiž na své duchovní a hodnotové základy. Jde přece o bezprecedentní pokus vybudovat velkou a originální nadnárodní pospolitost na základě úcty k lidským svobodám, k lidské důstojnosti, na půdě skutečné, a nikoli tedy jen zdánlivé či formální demokracie, na důvěře ve zdravý rozum, slušnost, schopnost rovnoprávného dialogu uvnitř této pospolitosti i s kýmkoli jiným. A samozřejmě i na úctě k jednotlivým národům, jejich tradicím, výkonům, k zemím, jež obývají, k jich domovům, včetně krajiny, v níž se tyto domovy ocitají. A samozřejmě i na respektu k lidským právům a na lidské solidaritě.

Bohaté evropské duchovní a kulturní dějiny – založené na souběhu elementů antických, židovských, křesťanských, islámských a posléze renesančních a osvícenských – zformovaly soubor nezpochybnitelných hodnot, k nimž se sice Evropská unie verbálně hlásí, ale které často chápe jen jako hezký obal toho, o čem opravdu běží. Neběží ale na prvním místě právě o tyto hodnoty a nejsou to naopak ony, které udávají směr všemu ostatnímu?

Nepřimlouvám se tu za nic revolučního, za nic převratného, za nic radikálního. Přimlouvám se pouze za hlubší reflexi samotných východisek evropského sjednocování, za důraznější kultivaci našeho evropanství, za artikulovaný vztah k mravnímu řádu, který přesahuje svět našich okamžitých prospěchů či svět pouhé nikam nesměřující a jen kvantitativními ukazateli určené prosperity.

Dvacet let není Evropa rozřezána v půli. Pevně věřím, že se už nikdy nenechá rozdělit, ale že bude naopak prostorem a iniciátorem stále hlubší solidarity a spolupráce. Kéž by pro nás a naše potomky přestávala být Schillerova Óda na radost jen básní oslavující přátelství mezi lidmi a přerůstala v sugestivní znak našeho společného úsilí o lidštější svět.

(Poslanci povstali a zatleskali řečníkovi.)

Předseda. – Vážené dámy, vážení pánové, kdyby před třiceti lety existovala Sacharovova cena, byl bys pro nás, Václave, nejlepším kandidátem. Naštěstí dnes už tu cenu nepotřebuješ, neboť již neexistuje stará a nová Evropa. Je jen jedna Evropa. Dnes je povinností nás, politiků, ctít hodnoty, na kterých Unie vyrostla, smíření a solidaritu. Udělejme všechno proto, abychom na ně nezapomněli.

(Potlesk ve stoje)

Ještě jednou vám mnohokrát děkuji, pane prezidente Havle. Děkuji vám, že jste zde byli s námi, pane předsedo vlády, pane ministře, pane úřadující předsedo Rady, pane předsedo Barroso, pane komisaři.

Václave, tvoje návštěva v Evropském parlamentu je pro nás velmi důležitá. Naše dveře jsou evropským hrdinům vždycky otevřené. Velice ti děkuji, že jsi přišel. Budeme si tvůj projev pamatovat. Přejeme ti všechno nejlepší.

(Hlasitý dlouhotrvající potlesk)

PŘEDSEDÁJÍCÍ: PAN PITTELLA

Místopředseda

(Zasedání bylo zahájeno v 15:50)

2. Pokračování zasedání

Předsedající. – Prohlašuji zasedání Evropského parlamentu přerušené ve čtvrtek 22. října 2009 za obnovené.

3. In memoriam

Předsedající. – S hlubokým zármutkem jsem se dozvěděl, že dne 17. října zemřela naše bývalá kolegyně, lady Diana Ellesová. Lady Ellesová byla poslankyní Evropského parlamentu od roku 1973 do roku 1989 a v letech 1982–1987 zastávala funkci místopředsedkyně Evropského parlamentu a předsedkyně Výboru pro právní záležitosti. Prosím, abyste povstali a uctili památku naší zesnulé kolegyně minutou ticha.

(Sněmovna povstala a držela minutu ticha.)

4. Schválení zápisu z předchozího zasedání: viz zápis

5. Žádosti o ochranu poslanecké imunity: viz zápis

6. Členství ve výborech a delegacích: viz zápis

7. Otázky k ústnímu zodpovězení a písemná prohlášení (předložení): viz zápis

8. Texty smluv dodané Radou: viz zápis

9. Následný postup na základě postojů a usnesení Parlamentu viz zápis

10. Převody prostředků: viz zápis

11. Předložení dokumentů: viz zápis

12. Plán práce

Předsedající. – Bylo rozdáno konečné znění návrhu pořadu jednání, který vypracovala Konference předsedů na svém zasedání ve čtvrtek dne 22. října 2009 podle článku 137 jednacího řádu. Po dohodě s politickými skupinami byl předložen tento pozměňovací návrh:

Středa:

Název prohlášení Komise o politické situaci v Hondurasu před volbami konanými dne 29. listopadu 2009 bude pozměněn takto: „Prohlášení Komise – Politická situace v Hondurasu“.

Ioannis Kasoulides, jménem skupiny PPE. – Pane předsedající, skupina PPE nesouhlasí se změnou názvu, který byl na pořadu jednání ohledně Hondurasu, a nesouhlasí s návrhem, aby byl odstraněn název odkazující na volby 29. listopadu. Datum konání voleb je mimořádně důležitá část celé rozpravy a my se domníváme, že by měl název zůstat tak, jak byl.

Ulrike Lunacek, jménem skupiny Verts/ALE. – (DE) Pane předsedající, ráda bych se vyslovila ve prospěch zachování nového návrhu, protože je přece jen jasné, že vyjednávání v Hondurasu ztroskotala. Neexistuje společný návrh ohledně těchto voleb. Volby jsou nelegitimní, protože úřadující prezident se dostal k moci prostřednictvím puče. Proto naléhám na tuto sněmovnu, aby schválila návrh předsednictva na odstranění voleb z názvu.

Alojz Peterle. – (SL) Velice se přimlouvám za to, aby pořad jednání zůstal nezměněn. Byl jsem členem delegace Evropské lidové strany, která cestovala do Hondurasu a měla možnost se seznámit s tamější situací. Myslénka, že se 29. listopadu uskuteční volby kvůli červnovým událostem, není pravdivá. Volby byly vyhlášeny šest měsíců před těmito událostmi a nemají žádnou konkrétní souvislost s následným politickým vývojem, stejně jako tento vývoj nemohl přispět k tomu, že se vyskytli noví kandidáti. Také si myslím, že volby dne 29. listopadu jsou část řešení, nikoli část problému. Všechno hovoří pro to, že bychom měli ponechat pořad jednání ve stávající podobě a že bychom měli podporovat budoucí demokratický vývoj této země.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Pane předsedající, rád bych vznesl procesní námitku. Nemám s sebou svoji hlasovací kartu, protože hlasování nebylo v plánu, takže vás prosím, abyste zaznamenal, že chci hlasovat pro to, aby plán práce zůstal beze změn. Při této příležitosti mě nemůže nahradit přístroj.

Předsedající. – Dámy a pánové, chtěl bych říci všem, kdo mají stejný problém: děkuji, ale prosím vás, abyste si nebrali slovo. Můžeme zaznamenat přání každého z vás, ale tato přání nelze vzít v úvahu pro účely tohoto hlasování ani sčítání hlasů. Jsou zohledněna pouze v zápisu, nikoli za účelem sčítání hlasů. Je mi líto, ale měli byste své hlasovací doklady nosit vždy s sebou, protože hlasování se může konat kdykoli.

(Parlament návrh odmítl.)

(Plán práce byl tedy stanoven.)⁽¹⁾

(Zasedání bylo přerušeno v 16:05 a pokračovalo v 16:15).

PŘEDSEDAJÍCÍ: PAN BUZEK

Předseda

13. Závěry ze zasedání Evropské rady ve dnech 29. a 30. října 2009, včetně mandátu a pravomocí předsedy Evropské rady a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku/místopředsedy Komise a složení nové Komise (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem jsou závěry ze zasedání Evropské rady ve dnech 29. a 30. října 2009, včetně mandátu a pravomocí předsedy Evropské rady a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku/místopředsedy Komise a složení nové Komise (rozprava)

Fredrik Reinfeldt, úřadující předseda Rady. – Pane předsedající, je mi potěšením být opět zde a informovat vás o výsledcích zasedání Evropské rady, které se ukázalo jako velice složité a náročné.

Dovolte mi, abych vysvětlil situaci před zasedáním Evropské rady. Byli jsme v neustálém kontaktu s Prahou a dalšími hlavními městy. Jak bychom měli vyřešit požadavek České republiky ohledně Listiny základních práv? Existovala řada různých názorů a několik dalších členských států požadovalo různé výjimky a zvláštní ohledy.

Naopak jsme dostali jasnější zprávu ohledně změny klimatu – dalšího hlavního tématu zasedání. Vzkaz z mnoha členských států zněl, že nejsou připraveny se zavázat ke konkrétním číslům ve financování týkajícím se klimatu, tj. jak financovat opatření k přizpůsobení a zmírnění dopadů v rozvojových zemích.

Vzhledem k těmto okolnostem jsem s výsledkem zasedání spokojen. Dovolte mi, abych zdůraznil hlavní body.

Naším cílem v Evropské radě bylo – neboť se blíží konference o změně klimatu, jež se bude konat v prosinci v Kodani – i nadále stát v čele boje proti změně klimatu. Nedělejme si iluze. Vyjednávání byla zdlouhavá

⁽¹⁾ Další změny plánu práce: viz zápis.

a složitá, ale nakonec naše diskuse vedly k tomu, že Evropská rada potvrdila návrh Komise na 100 miliard EUR ročně do roku 2020 a odhadla, že úroveň mezinárodní veřejné podpory do téhož roku by se měla pohybovat mezi 22 miliardami až 50 miliardami EUR.

Do roku 2020 zbývá jenom 10 let. Musíme jednat rychleji, takže Rada konstatovala, že kromě toho potřebujeme pro každý rok v letech 2010–2012 globální finanční částku ve výši 5 miliard EUR.

Konečná výše bude určena s ohledem na konferenci v Kodani. EU a členské státy jsou ochotny přispět svým spravedlivým podílem, jestliže ostatní klíčoví aktéři vyvinou srovnatelné úsilí. Jsem velmi potěšen, že jsme se na tomto zasedání Evropské rady dokázali dohodnout na silném mandátu v této záležitosti.

Před několika dny jsem se vrátil z jednání s premiérem Singhem na vrcholné schůzce EU-Indie v Novém Dillí a předtím jsem minulý týden vedl rozhovory s prezidentem Obamou na vrcholné schůzce EU-USA ve Washingtonu.

Díky dohodě dosažené na zasedání Evropské rady mohla EU vyjednávat z velice silné pozice. Naše jednota nám dala důvěryhodnost, jež povzbuzovala ostatní. Mohli jsme představit své závazky. Mohli jsme vyjádřit svá očekávání. A znovu jsme dokázali hrát v této záležitosti, jež má zásadní význam pro všechny občany, vedoucí úlohu.

Zasedání z minulého týdne se týkalo také hospodářské a finanční situace. I když se objevují známky zlepšení stavu světového hospodářství, Evropská rada zdůraznila, není zde prostor pro sebechválu. Hrozí, že příští tok překročí všechny členské státy kromě jednoho 3% schodkový limit, a náš společný HDP se od počátku roku 2008 zmenšil o 4,7 %. To jsou dva pádné důvody, proč bychom neměli stahovat podpůrná opatření, dokud nezajistíme svou obnovu. Do té doby musíme posilovat důvěru a pokračovat v práci na našich strategiích k překonání krize.

V Evropské radě jsme učinili značný pokrok v posílení finančního dohledu. Dosáhli jsme široké dohody o zřízení Evropského výboru pro systémová rizika.

Předsednictví nyní začne o návrzích diskutovat s Parlamentem. Chceme se dohodnout na souboru opatření pro novou strukturu dohledu. Chceme zajistit, že se nebude opakovat finanční krize, jakou jsme právě zažili.

Vzhledem k tomu všemu, co se děje a co tomu bude následovat, se musíme soustředit na zajištění pracovních míst. Pracovní místo již ztratilo více než pět milionů Evropanů a nezaměstnanost postihne ještě příliš mnoho lidí. Je na nás, abychom toto směřování změnili.

Když jsem vám 15. července představoval priority švédského předsednictví, řekl jsem, že EU musí vyjít z krize posílena. Řekl jsem vám, že vypořádání se s hospodářskou a finanční krizí patří k našim nejdůležitějším úkolům. Stále tomu tak je. Proto je naším záměrem se k těmto významným záležitostem vrátit na prosincovém zasedání Evropské rady.

Dalším důležitým výsledkem tohoto zasedání bylo přijetí strategie EU pro region Baltského moře, jež vychází z podnětu, který vzešel z tohoto Parlamentu. Naším cílem je pomocí této strategie vyřešit naléhavé výzvy v oblasti životního prostředí související s Baltským mořem a přispět k hospodářskému úspěchu tohoto regionu. Jsem přesvědčen, že tato iniciativa bude mít pozitivní dopad také na další části Evropy, spojí síly regionů a příznivě ovlivní konkurenceschopnost EU jako celku.

Diskutovali jsme také o spravedlnosti a vnitřních věcech. Privítali jsme pokrok, jehož bylo dosaženo při provádění opatření týkajících se nelegální migrace v oblasti Středozemního moře, a vyzvali jsme k práci v řadě konkrétních oblastí.

Vím, že chcete dnes odpoledne hovořit také o institucionálních záležitostech. Samozřejmě byly důležitou částí diskusí.

Ke klíčovým záležitostem skutečně patřilo zajistit, aby Lisabonská smlouva rychle vstoupila v platnost, což je zásadní, jestliže chceme, abychom výzvám, jež před námi leží, mohli čelit společně.

Uskutečnilo se mnoho konzultací, které byly velice složité, ale nakonec se nám podařilo získat souhlas se žádostí České republiky.

Prezident Václav Klaus byl připraven smlouvu podepsat, pokud bude tato dohoda uzavřena, a – jak jste všichni zaznamenali – nakonec tak před týdnem učinil. Česká republika teď uložila konečnou ratifikační listinu u italských orgánů. To znamená, že Lisabonská smlouva vstoupí v platnost 1. prosince. Vím, že velká

většina z vás dnes sdílí moje uspokojení a úlevu, že se tato dlouhá kapitola příprav institucionální reformy konečně chýlí ke konci.

Evropská rada také posoudila další přípravy ohledně smlouvy. Dohodla se na pokynech pro Evropský útvar pro vnější činnost a vyzvala budoucího vysokého představitele, aby představil návrh na organizaci a provoz služby.

Nyní k otázce jmen. Musíme obsadit pozice vytvořené Lisabonskou smlouvou. Musíme společně s vámi jmenovat novou Komisi. Mám v plánu svolat na 19. listopadu schůzi hlav států a předsedů vlád, jejímž účelem bude jmenovat předsedu Evropské rady, vysokého představitele a generálního tajemníka Rady.

Dovolte mi zdůraznit, že jmenování vysokého představitele se bude muset uskutečnit před jmenováním nové Komise a že mu musí předcházet přiměřená komunikace s tímto Parlamentem. Jak víte, člověk na této pozici bude také místopředsdou budoucí Komise, takže ho musí schválit i Parlament.

Nebudu spekulovat o tom, kteří lidé budou zvoleni, nicméně bych rád řekl, že důležité je nejen jméno, ale také to, co budou dělat a jak to budou dělat.

Zasedání Evropské rady minulý týden nám umožnilo učinit podstatné pokroky nejen v jedné klíčové záležitosti, ale v několika věcech, které jsou zásadní pro budoucnost Evropy i pro budoucnost naší planety.

Jsem vděčný svým kolegům za jejich konstruktivní postoj vůči výzvám, jimž společně čelíme. Nicméně vy i já víme, že je toho ještě mnoho, co zbývá udělat. Mohu vám slíbit, že v nadcházejících týdnech budeme mít hodně práce. Očekávám pokračování naší úzké spolupráce s tímto Parlamentem na mnoha významných otázkách.

Do zasedání v Kodani nyní zbývá jen 25 dnů. Hospodářská krize zatím zdaleka nepominula, ale máme jasné pověření dát se do vyjednávání o klimatu. Jsme odhodláni pokračovat ve společné práci na vytváření nových zdrojů růstu a vyšší zaměstnanosti.

Jsem vděčný za stálou podporu tohoto Parlamentu. Rád budu reagovat na vaše připomínky.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Pane předsedající, dovolte mi doplnit hodnocení Evropské rady, které přednesl pan premiér Reinfeldt, poznámkami ke dvěma aspektům, a sice politickému a institucionálnímu.

Pokud jde o politiku, klíčové bylo uzavřít velmi důležitou dohodu o našich krocích v oblasti změny klimatu. Všichni víme, že to jsou náročné záležitosti. Když jde o tak mnoho, cesta nikdy není snadná. Upřímně řečeno, výsledek zasedání Evropské rady překročil moje původní očekávání. Dosáhli jsme schválení čísel, jež navrhovala Komise, spolu s přísnou podmíněností.

Vzkaz je jasný: Evropská unie je připravena na Kodaň a je připravena jednat v zájmu snížení emisí a poskytnout významnou nabídku financování v oblasti klimatu, právě jak navrhla Komise v září, a to v dlouhodobém výhledu i jako „rychlé zahájení“ financování.

Jestliže chceme, aby rozvojové země přišly k jednacímu stolu s vážnými závazky ohledně zmírnění, vyspělé země musí na tento stůl položit peníze. Podle našich odhadů budou rozvojové země potřebovat na boj se změnou klimatu zhruba dalších 100 miliard EUR ročně, což Evropská rada plně podpořila, neboť toto číslo zahrnuje pravděpodobnou část mezinárodního veřejného financování, a bylo dohodnuto, že Evropská unie zaplatí svůj spravedlivý podíl.

Je to zcela jasné: ostatní partneři musejí ukázat, že mohou srovnat rozsah svého záměru s naším. Naše politika není o tom, že Evropská unie kráčí v čele s nejasnou nadějí, že ostatní ji budou následovat. Je o využívání našeho vlivu tak, aby toho pro celosvětové úsilí o snížení emisí přinesl co nejvíce.

Když jsem byl minulý týden ve Washingtonu a v Novém Dillí, vzpomněl jsem si, jak daleko se tyto dva partneři dostali přibližně za poslední rok. To samé platí i o ostatních, například o Číně. Samozřejmě budeme nadále respektovat důležitý požadavek společné, ale rozdělené odpovědnosti za změnu klimatu, ale – jak jsem poslední dobou mnohokrát opakoval – jsme v tom všichni společně a my v Evropské unii budeme nadále prosazovat, aby všichni ostatní aktéři poskytli skutečné příspěvky. Musíme zůstat soustředěni na končený cíl – ambiciózní, významné a prokazatelné snížení emisí –, abychom zajistili, že dodržíme svůj plán udržet nárůst teploty pod 2 °C.

Takže jaké jsou vyhlídky na Kodaň? Nyní se zdá pravděpodobné, že v Kodani nedojde k dohodě na plnohodnotné smlouvě, o níž jsme usilovali a nadále usilovat budeme. To však není důvodem k tomu,

abychom akceptovali cokoli menšího než rozhodný průlom v těchto vyjednáváních. Konečně na obsahu záleží více než na formě. Podle mého názoru bychom se měli pokusit dosáhnout plně funkční dohody, která bude vycházet ze skutečných politických závazků, vstoupí rychle v platnost a zapojí všechny velké aktéry jak do snižování emisí, tak do financování. A měli bychom nadále bojovat o to, aby se končená dohoda stala smlouvou – závaznou smlouvou. Aby se tak stalo, musíme v týdnech, které zbývají do Kodaně, spojit všechny své síly.

Právě jsme ukázali, že se můžeme pomocí rozhodné společné akce dohodnout na smlouvě, která dlouho vypadala jako neuskutečnitelná. To byl další hlavní výsledek zasedání Evropské rady – byla odstraněna poslední politická překážka, jež stála v cestě konečné ratifikaci Lisabonské smlouvy. Nyní se můžeme dívat do budoucna s důvěrou, protože Lisabonská smlouva vstoupí v platnost začátkem příštího měsíce, jak řekl pan premiér Reinfeldt. Komise skutečně pracuje na jejím provedení. Dnes zahájila jakožto první konkrétní krok konzultace s občanskou iniciativou.

Rád bych vyslovil uznání panu premiéru Reinfeldtovi za to, že bezpečně dovedl tuto loď do přístavu. Švédské předsednictví odvedlo při formování této konečné shody v Evropské radě velice pozoruhodnou práci. Nyní však musíme dokončit úkol, jímž je přechod související s touto institucionální změnou. Samozřejmě se velice soustředíme na obsazení nových postů.

Nepřísluší mi, abych se vyjadřoval o kandidátech na předsednictví Evropské rady, nicméně jako předseda Komise uvažující o institucionálních záležitostech velice doufám, že hlavy států a předsedové vlád vyberou osobnost, která bude Evropskou radu účinně vést – předsedu, který bude pevně oddán Evropě a dodá činnosti Evropské rady v průběhu času jednotnost, a to jak vnitřní – aby bylo možné priority určovat v dlouhém časovém výhledu a nikoli jen na šest měsíců –, tak vnější – abychom svou společnou zahraniční a bezpečnostní politikou vysílali mezinárodním partnerům srozumitelné vzkazy.

Jsem zavázán, že budu s tímto předsedou Evropské rady spolupracovat, protože toto partnerství bude nesmírně důležité. Musíme na úrovni hlav států a vlád vypracovat společnou zahraniční a bezpečnostní politiku a na této úrovni bude předseda Evropské rady zastupovat Evropskou unii. Také musíme sjednotit všechny pravomoci Společenství – od hospodářství po obchod, od rozšíření po rozvoj, od energetiky po spravedlnost –, kde Evropskou unii zastupuje podle smlouvy předseda Evropské komise. Jsem odhodlán jednat tak, aby toto partnerství fungovalo v zájmu silné a účinné Evropské unie doma i v celosvětovém měřítku.

Toto samozřejmě platí také pro vysokého představitele. Přiznávám, že na tomto mám zvláštní zájem, protože vysoký představitel bude také jedním z místopředsedů Evropské komise. Z čistě pragmatického hlediska mi jmenování místopředsedy/vysokého představitele a další návrhy členských států týkající se Komise umožní přejít k fázi dokončení příštího kolegia a přidělení portfolií. Na úrovni politiky jsem přesvědčen, že tento vysoký představitel/místopředseda s podporou vlivného Evropského útvaru pro vnější činnost, jež spojuje evropské odborné zkušenosti s mezivládní diplomacií a pravomoci našeho Společenství, může přinést skutečnou rychlou změnu v účinnosti naší vnější činnosti.

Tím se dostávám ke Komisi jako celku. Chci, aby byla Komise složena z kompetentních a oddaných Evropanů a aby byla připravena se ujmout svého práva legislativní iniciativy. Ve svých závěrečných diskusích s členskými státy pracuji na tom, abychom zajistili, že tomu tak bude. Vyzval jsem členské státy, aby uvedly kandidáty, včetně žen. Pak bude na mě, abych rozhodl o portfoliích. Portfolia nejsou přidělována zemím, ale osobám, které jsou oddány našemu evropskému projektu.

Také chci, aby Komise měla silný demokratický mandát. Proto jsem rozhodnut, že budu plně respektovat proces slyšení v tomto Parlamentu. Odklady kvůli smlouvě nám připravily společnou výzvu. Nesmíme nástup nové Komise odkládat, ale nemůžeme zkracovat slyšení. Očekávám, že budu příští týden na Konferenci předsedů diskutovat o tom, jak s touto záležitostí naložit.

Lisabonská smlouva nám umožní lépe plnit očekávání občanů – ale to, zda využijeme nabízených příležitostí, bude v první řadě věc politické vůle. Smlouva nám dává oprávnění jednat, ale potřebujeme vůli jednat společně.

To mě přivádí zpět k začátku tohoto odpoledne. Evropa, jež je zde zastoupena – Evropa jednotná ve svobodě a solidaritě – by nebyla možná bez obětavosti a nasazení lidí, díky nimž se před dvaceti lety odehrály mimořádné události. Musíme tento oheň znova rozdmýchat. Potřebujeme ducha roku 1989. Jsem si jist, že ukážeme-li stejnou oddanost a nasazení, budeme mít úspěch.

Joseph Daul, jménem skupiny PPE. – (FR) Pane předsedající, dámy a pánové, Lisabonská smlouva byla ratifikována 27 členskými státy Evropy a musí přinést výsledky.

Musí přinést výsledky, pokud jde o orgány, a zejména pokud jde o rychlé vytvoření odpovědných pozic. Musí přinést výsledky v oblasti změny klimatu a energetiky. A v neposlední řadě musí přinést výsledky, pokud jde o hospodářskou obnovu.

Proces ratifikace Lisabonské smlouvy byl konečně uzavřen podpisem českého prezidenta. Děkuji panu Reinfeldtovi.

Skupina Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů), jejíž činnosti je na smlouvě patrná, je s tímto vývojem samozřejmě spokojena, nicméně nyní nastal čas skoncovat s monopolizací evropské veřejné diskuse o orgánech, které jsou pouze nástrojem sloužícím politickým cílům, a soustředit se místo toho na tyto cíle.

Proto vás, pane Reinfeldte, moje skupina žádá, abyste učinil vše v zájmu co nejrychlejšího dosažení dohody ohledně jména předsedy Rady a vysokého představitele, a proto žádá vás, pane Barroso, abyste, jakmile členské státy jmenují své kandidáty, co nejrychleji rozdělil jejich odpovědnosti, předtím, než s nimi v Evropském parlamentu proběhnou slyšení, která by dle našeho přání měla být co nejdůkladnější.

Nepovím vám nic nového, pane Reinfeldte, pane Barroso, když řeknu, že diskuse o profilu těchto kandidátů zajímá pouze bruselský mikrokosmos.

Ještě jednou – co chtějí naši spoluobčané? Chtějí, aby byly řešeny jejich problémy s nezaměstnaností, úvěry a vzděláváním, chtějí, aby z kodaňského summitu o změně klimatu vzešla nějaká příjemná překvapení; a chtějí, abychom zajistili, že zima 2009/2010 nebude poznamenána nedostatkem plynu, jenž by uvrhl polovinu kontinentu do nepřijatelné situace.

Proto zde máme my, evropské orgány, a zvláště vy, pane Reinfeldte, povinnost rozjet evropský vlak vysokou rychlostí, nikoli jej zastavovat na každé zastávce!

Všichni v této sněmovně vědí, jaké obtíže s sebou tento úkol nese, jak náročnou rovnováhu musíte nalézt mezi politickým směrem, zeměpisným původem, zájmem rovnosti a ochotou kandidátů spolupracovat. Je však vaší povinností uzavřít dohodu v Radě co nejrychleji, stejně jako je povinností Parlamentu a parlamentních skupin se o těchto rozhodnutích vyslovit odpovědně a v souladu s všeobecným evropským zájmem. Doufám tedy, že se to zařadí mezi úspěchy švédského předsednictví, ale aby tomu tak bylo, musíme jednat rychle, velmi rychle.

Páni předsedové, dámy a pánové, dokonce ještě naléhavější než záležitost orgánů je změna klimatu, protože vrcholná schůzka v Kodani bude už za pár týdnů. Především chci schválit odpovědný přístup Evropské rady, která potvrzuje svůj závazek, že učiní z boje proti změně klimatu a snižování emisí CO₂ vyčíslený a naplánovaný cíl, a současně očekává, že naši partneři přijmou závazky se stejným odhodláním..

Pro Evropu by byla velice špatná taktika, kdyby vyložila všechny karty na stůl před konferencí v Kodani a nechala USA, Čínu, Indii a ostatní partnery, aby udávali tempo. Spojené státy, Čína a Indie jsou dnes celosvětové velmoci, které musí také přijmout svou odpovědnost. Evropa svou odpovědnost přebírá, ale nemůže ji sama převzít za celou planetu. Politická dohoda v Kodani nebude stačit. Důležité jsou vyčíslené závazky, které státy přijmou.

Dámy a pánové, začal jsem hovořit o tom, že je nutno přinášet výsledky. Patří sem v neposlední řadě hospodářská obnova a zaměstnanost. Jedná se o dvě související oblasti. I když se znovu začíná objevovat drobný růst, je třeba především zjistit, zda bude hospodářská obnova provázena vytvářením pracovních míst, zda stojí na pevných základech a zejména zda je trh současně otevřený, regulovaný a není poznamenán protekcionismem.

To jsou skutečné starosti Evropanů a musí být kromě každodenních správních problémů prvořadým zájmem Evropy a jejích členských států. Jak jsme dnes viděli, před 20 lety se odhodlaným mužům podařilo strhnout Berlínskou zeď. Žádám vás o totéž, pane Reinfeldte: vyburcujte hlavy států a předsedu vlády!

Hannes Swoboda, jménem skupiny S&D. – (DE) Pane předsedající, pane úřadující předsedo Rady, pane Barroso, možná je to náhoda – ale šťastná náhoda –, že se tato rozprava koná bezprostředně po projevu Václava Havla, muže, který nám připomenul, jak důležitý byl tento proces před dvaceti lety. Narodil jsem se pouhých pár kilometrů na západ od železné opony, ale mohlo to být zrovna tak snadno na opačné straně. Byl jsem tehdy v sovětské okupační zóně a viděl jsem uprchlíky z Maďarska z roku 1956, uprchlíky

z Pražského jara 1968, například svého kolegu Libora Roučka. A v Lisabonské smlouvě vidím pokračování tohoto procesu, který sjednocuje Evropu.

Zřejmě nebylo záměrem Václava Klause, aby byla ratifikace dokončena právě v ten měsíc, kdy oslavujeme 20. výročí pádu Berlínské zdi, ale šťastnou náhodou smlouva nabývá platnosti *de facto* právě nyní, i když ještě nemá právní platnost.

Nyní musíme učinit personální rozhodnutí. Nezávidím vám tento úkol, pane Reinfeldte. Nicméně mám na vás žádost, resp. otázku: jste připraven se při svých rozhovorech s hlavami států a předsedy vlád v několika příštích dnech postarat o to, že v této Evropě dosáhneme do jisté míry zeměpisné vyváženosti, která bude odpovídat nové Evropě? Jste také připraven zajistit třeba větší zastoupení žen? Neříkám to jen kvůli paní Malmströmové a paní Wallströmové, které zde sedí. Může si dnešní Evropa dovolit, aby na vrcholných pozicích – a týká se to také mé skupiny – bylo zastoupeno tak málo žen? Je to obraz, jaký dnes Evropu zastupuje vůči jejím občanům? Předseda Parlamentu se o tom již zmínil. Samozřejmě nebude vaše vina, pokud k tomu nedojde, ale žádám vás, abyste alespoň při rozhovorech zdůrazňoval, že v Evropě potřebujeme lepší zeměpisnou vyváženost a především vyváženost, co se týče pohlaví, abychom ukázali, že zastupujeme celé evropské obyvatelstvo.

Zmínil jste se o vysokém představiteli. Jste připraven, pane Reinfeldte, zajistit také to, aby bylo jasné, že vysoký představitel, kterého jmenujete, převezme veškeré své povinnosti teprve po provedení ratifikace nebo po rozhodnutí Parlamentu? Víím, že zde samozřejmě vznikne určitá časová prodleva, ale musí být jasné, že vysoký představitel potřebuje ve své společné funkci místopředsedy Komise souhlas Parlamentu. Tento souhlas budeme muset udělit s velkou pečlivostí a svědomitostí. Musí být zřejmé, že budeme zvláště v této oblasti konat svou povinnost a že, pane Barroso – věřím, že vám to můžeme slíbit –, i když chceme provést tato slyšení řádně a pečlivě, chceme také rozhodnout co nejrychleji, protože občané Evropy žádají, abychom pracovali a rychle rozhodovali, nikoli abychom trávili měsíce diskutováním o různých osobách.

Poslední záležitostí, jíž se chci dotknout, je finanční krize, kterou jste zmínil, protože je to něco, co nám dělá velké starosti. Právem jste hovořil o nezaměstnanosti, která bude i nadále narůstat. Řekl jste také, že nemůžeme stáhnout podpůrná opatření, dokud budeme mít nezaměstnanost v tomto rozsahu, protože občané od nás také očekávají, že v této nové Evropě nebudeme akceptovat tak vysokou míru nezaměstnanosti, jakou nyní máme.

Také probíhá diskuse o dani z finančních transakcí. Víím, že byla již pětikrát přidělena někomu jinému, ale tato diskuse má význam pravděpodobně také v tom, že signalizuje, že to s kontrolou myslíme vážně, ale nikoli proto, že si nyní přejeme vysoká daňová zatížení. Musí však být jasné, že chceme využít všechny nástroje, které napomohou zastavit spekulace, a že především chceme, kvůli zabránění vzniku nové krize byly dostupné zdroje na pomoc bankám, které se navzdory tomu dostávají do potíží. Musíme v tomto ohledu vyslat jasné signály.

Šéf společnosti Goldman Sachs nedávno řekl – a musíme ta slova nám teprve docházet –: „Jsem jen bankéř, který koná práci Boha.“ Je to zajisté obzvláště cynické a snad i rouhavé prohlášení, ale ukazuje, jakou mentalitu má mnoho těchto lidí. Spekuluji ve jménu Boha, řečeno zcela otevřeně. My nechceme tvrdit, že tímto naším finančním nařízením vykonáváme práci Boha, spíše je to práce pro lidi, na ochranu lidí tohoto kontinentu před nezaměstnaností a spekulacemi, a to je to, co dělat musíme. Doufám, že ještě během švédského předsednictví budete schopni vyslat jasný signál v tomto směru.

Guy Verhofstadt, jménem skupiny ALDE. – (FR) Pane předsedající, rád bych na úvod poblahopřál panu Reinfeldtovi a samozřejmě i paní Malmströmové k ratifikaci Lisabonské smlouvy. Mělo by být zdůrazněno, že to bylo umožněno vašim odhodláním a že jsme ratifikace nakonec dosáhli díky vašemu smyslu pro kompromis. Bylo mnoho pesimistů, i v této sněmovně, kteří mysleli, že musíme počkat na volby ve Spojeném království nebo dokonce na ratifikaci úplně přestat čekat. Proto vám patří díky, a já vám děkuji jménem všech za odvedenou práci. Znamená to, že téměř 10 let práce bylo korunováno úspěchem.

Také vám chci poděkovat za dnešní rozpravu, za to, že jste souhlasili s diskusí se skupinou předsedů o profilech vysokého představitele a předsedy Rady a o složení Komise, protože to bude jediná rozprava o této věci. Musím říci, že nic jiného opravdu není provedeno transparentně. Čteme v tisku spoustu věcí a je dobré, že stále máme tisk, abychom se trochu poučili o tom, co se děje, ale myslím si, že v budoucnu budeme muset přemýšlet, jak můžeme vnést do procesu, který je pro Evropskou unii nanejvýš důležitý, trochu transparentnosti.

Vyjádřím své stanovisko k různým jmenováním a budu se zabývat různými body v trochu jiném pořadí.

Začnu, pane Barroso, složením Komise, protože to je nejdůležitější věc, pokud jde o Parlament. Je to naše odpovědnost, je to vaše odpovědnost, ale rozhodnutí musíme přijmout spolu s vámi. My jsme ti, kdo provádějí dohled, vzhledem k tomu, že nejde o záležitost s předsedou Rady.

Chceme po vás, abyste poprvé ve svých návrzích při rozdělování odpovědností použili uskupení. Navrhujeme, abyste vytvořili čtyři uskupení nebo skupiny portfolií Komise: vnější činnost, samozřejmě, pak inovace, změna klimatu a udržitelnost, následovaná vším, co má co do činění s finančním a hospodářským právem, a nakonec vnitřní věci.

Je to naprosto nezbytné. Proč nedosadit místopředsedy, kteří by se skutečně chopili vedení, kteří by převzali odpovědnost za jednotlivá uskupení, která v Komisi logicky vznikají? Tento způsob organizace by za vašeho předsednictví dále zlepšil práci Komise. Na druhou stranu je nutná také vyváženost, pokud jde o zastoupení žen v Komisi. Domnívám se, že je i na vás, abyste nabídli kandidáty, kteří tuto možnost splňují.

Pokud jde o druhý bod, pane předsedající, totiž post vysokého představitele, nejdůležitější je, abychom měli někoho, kdo má vůli provádět soudržnou společnou zahraniční a bezpečnostní politiku a soudržné politiky Společenství, někoho, kdo také hájí lidská práva, jako součást každého úkolu, který provádí. A konečně musíme mít někoho, kdo věří v silnou roli Evropského útvaru pro vnější činnost. To jsou tři klíčové prvky, jež tuto osobnost charakterizují. Potřebujeme někoho, kdo skutečně věří, že společná zahraniční a bezpečnostní politika a politiky Společenství musejí být integrovány – což dává naprostý smysl vzhledem k tomu, že tento člověk bude rovněž místopředsedou Komise.

Nyní samozřejmě přistoupím ke třetímu kandidátovi, o němž se nejvíce hovoří, který je, dovoluji mi říci, ze všech nejpřitažlivější, a sice k předsedovi Rady. Pane Reinfeldte, moje skupina má k této záležitosti tři stanoviska. Jsou to pouhá stanoviska, protože rozhodovat bude Rada. Parlament však naštěstí může vyjadřovat stanoviska a může tak činit otevřeně.

Za prvé, musí to být spíše „chairman“ než „president“, abych použil tato dvě anglická slova. Dále musí tuto funkci vykonávat někdo, kdo věří v evropskou integraci. Konec konců, člověk musí být katolík, aby byl zvolen za papeže! Takže když nyní volíme předsedu Rady, musíme vybrat někoho, kdo věří v evropskou integraci, kdo není skeptický, jak tomu někdy bývá...

A konečně, abychom si byli jistí, že tento člověk opravdu pevně věří v evropskou integraci, musí tedy také věřit v metodu Společenství. Je to metoda Společenství, co Evropu pohání vpřed, nikoli rozhodování na úrovni vlád! Rozhodování na úrovni vlád je koncepce velkých zemí, i když naštěstí existují velké země, které v tuto mezivládní metodu nevěří. Předseda Rady musí hájit metodu Společenství.

Na závěr mám ještě jeden bod, pane předsedající: samozřejmě vyzývám pana Reinfeldta, aby našel shodu v Radě, a proevropskou koalici, jež existuje v tomto Parlamentu, aby se odrážela ve jmenováních a rozdělení různých rolí. Takže to, co chceme, je sice kompromis, ale takový, který odráží také složení této proevropské aliance, která v Evropském parlamentu pohání Evropu kupředu.

Rebecca Harms, jménem skupiny Verts/ALE. – (DE) Pane předsedající, pane Reinfeldte, pane Barroso, domnívám se, že to je právě vzpomínka na historické události z doby před 20 lety, která nám nyní umožnila vidět spory o tom, jak realizovat možnosti po ratifikaci Lisabonské smlouvy, v kritickém světle. Velkolepá slova Václava Havla a jeho myšlenky o Evropě na jedné straně a malicherné spory o personálních otázkách, které probíhaly v zákulisí posledního zasedání Rady na straně druhé, se k sobě nějak nehodí.

Podle mého názoru to v tuto chvíli vypadá tak, že úleva z ratifikace Lisabonské smlouvy po více než deseti letech ustupuje obavě, zda to vše nebude ve vládách členských států podkopáváno. Nicméně skutečně musíme se snažit – zvláště vzhledem k tomu, jak mnoho jsme tleskali projevu pana Havla – a shodnout se na tom, že potřebujeme, aby na špičkové pozice v Evropské unii byli jmenováni silní muži a ženy, a že zájmy jednotlivců, včetně zájmů jednotlivých států, které skutečně stojí v cestě větší integraci, by měly trochu ustoupit.

Pane Reinfeldte, ještě vám nemohu blahopřát, protože dosud nevidíme přesvědčivé známky přítomnosti těchto silných mužů a žen na vrcholných postech evropských politik.

Obrovská chvála, kterou vyjádřila řada řečníků ohledně toho, čeho jsme dosáhli před Kodaní, také bohužel není nic, s čím bych se mohla ztotožnit. Právě jsem se vrátila z poslední přípravné konference Spojených národů v Barceloně a – jak bylo potvrzeno na vrcholném zasedání zde v Bruselu – přistupujeme ke Kodaní se stále menšími očekáváními.

Je špatně, že Evropané nyní zaujali postoj, že jsme již opravdu udělali, co se dalo, a nyní je řada na někom dalším. Když se podíváme, co Evropané skutečně udělali, pokud jde o účinnou politiku v oblasti klimatu, aby byly sníženy emise CO₂, čeho skutečně bylo dosaženo, jaké cíle snížení jsme stanovili, na právní předpisy v našem klimatickém balíčku, nic z toho nestačí, aby bylo dosaženo cíle dvou stupňů, o němž se neustále hovoří. Všichni to vědí, dokonce i na mezinárodní úrovni.

Jestliže Evropané nyní začnou zpochybňovat, zda vůbec chceme právně závaznou dohodu, zpochybní to celý proces, který pod záštitou Spojených národů mnoho let podporuje mnoho Evropanů. Domnívám se, že si musíte dobře rozmyslet, s jakými sděleními vyrazíte do Kodaně. Stále mám na mysli jednu obavu: často se v této sněmovně říká, že strategie udržitelnosti, účinné využívání zdrojů a ochrana klimatu by měly být novými paradigmaty evropské hospodářské a průmyslové politiky. Václav Havel za to sklídl veliký potlesk. Mám dojem, že Evropané – jakkoli často to zdůrazňují a jakkoli rádi tomu tleskají – ztratili během hospodářské krize veškerou víru v tato pracovní místa orientovaná na budoucnost, a že proto právě během této hospodářské krize odhodili úspěšné strategie na vytvoření nových pracovních míst a trhů budoucnosti. Působí mi to vážné starosti. Hospodářská krize je to nejhorší odůvodnění pro nepřijímání ambiciózních opatření na ochranu klimatu. Ochrana klimatu a hospodářský rozvoj jsou ve skutečnosti dvě strany stejné mince. Avšak z evropských rozhodnutí přijatých na zasedání Evropské rady to není vůbec znát.

Timothy Kirkhope, jménem skupiny ECR. – Pane předsedající, nejprve musím poblahopřát švédskému předsednictví k pokroku, jehož dosáhlo na nedávné vrcholné schůzce při vytváření stanoviska Evropské unie ke změně klimatu. Boj proti změně klimatu patří k našim největším prioritám a je to záležitost, v níž očekáváme a chceme, aby se Evropská unie pevně ujala vedení. Vyvážená a přiměřená dohoda o finančních opatřeních je velmi vítaná a staví Unii do silné pozice při našich přípravách na Kodaň.

Musím se však zmínit o diskusi, která nyní, jak se zdá, převládá na pořadu jednání Evropy: jmenování předsedy Evropské rady a vysokého představitele. Měli bychom začít tím, že jasně vymezíme rozsah pravomocí a podstatu těchto postů, a poté bychom měli určit kvality a zkušenosti, jež musí mít osoby, které je obsadí. Zajisté je logické, aby Evropská rada vyzvala k formálnímu jmenování a vyslechla kandidáty, možná včetně pana Verhofstadta, dříve, než rozhodne.

Diskuse se namísto toho zvrhávají v nepoctivou debatu mezi vedoucími představiteli vlád, kteří mají podle všeho zájem jen na rozdělení úloh mezi sebe, ať jsou z malých či velkých zemí, ze severu, jihu, východu, západu, příslušníci levice či pravice, místo toho, aby se zajímali, kdo je skutečně nejlepší kandidát na převzetí této odpovědnosti.

Horší je, že někteří dokonce zkusili rozdělit Evropskou unii na dvě třídy občanů tím, že prohlásili, že by měli být způsobilí pouze kandidáti z členských států schengenského prostoru a eurozóny. Obávám se, že to je nepřijatelná diskriminace, v historický den, kdy si připomínáme všechny, kteří padli ve válce, a v týdnu, kdy jsme vzpomenuli na hrůzy křišťálové noci a na tragické události, jež po ní následovaly, a kdy jsme oslavili úspěchy všech, kteří přispěli k pádu komunismu – v Polsku, kde to začalo, v Maďarsku, v pobaltských státech, v zemích po celé východní a střední Evropě a konečně samozřejmě v Berlíně.

Je správné bojovat za svobodu a hodnoty pro všechny, nikoli za velké pozice pro několik šťastných.

Lothar Bisky, jménem skupiny GUE/NGL. – (DE) Pane předsedající, Lisabonskou smlouvu ratifikovalo všech 27 členských států. Mnozí to budou oslavovat jako velký úspěch, ale moje skupina se k těmto oslavám nepřipojí. Mnohokrát jsem v této sněmovně uvedl důvody, které pro to máme, a nemám v úmyslu je uvádět znova.

Skutečnost, že Listina základních práv nebude platit pro občany tří členských států, ve mně bohužel vyvolává pochybnosti o velkém pokroku EU v ochraně základních práv. Zmiňuji se o tom zejména s ohledem na naše dnešní slavnostní zasedání a projev Václava Havla. Nicméně právě proto, že levice v Evropě chce sociální, mírovou a z hlediska životního prostředí udržitelnou evropskou integraci, budeme také nadále uplatňovat rámec, jež smlouva k tomuto účelu poskytuje. Činili jsme tak až doposud a budeme tak činit nadále.

V této souvislosti mohu jen uvítat skutečnost, že Evropský parlament nyní bude mít více práv. Uprostřed vši radosti měla být hlavám států a předsedům vlád dána dobrá rada, aby využili svoji nedávnou vrcholnou schůzku ke konkrétnějším politikám. Největší výzvou, jíž svět čelí, je změna klimatu. Při přípravách na konferenci o změně klimatu v Kodani bohužel Evropská unie ztratila svou vedoucí úlohu, kterou si sama přirkla. Za prvé obsah závazků na snížení emisí CO₂ neodpovídá tomu, co je skutečně zapotřebí. Kromě toho je nepřijatelné, že se členské státy EU zcela jasně chtějí vyhnout své finanční odpovědnosti, a to i v situaci, kdy si nemůžeme dovolit odklady.

Nejde o to, zda se Švédsko brzy stane velkým regionem, kde se pěstuje víno – i když vám to přeji. Jde zcela konkrétně o přežití a mimochodem také o mír ve světě. Změna klimatu již způsobuje chudobu a hlad a nutí miliony lidí utíkat z vlasti. Každý v této sněmovně už určitě někdy hovořil o tom, že celosvětové výzvy nelze zvládnout na vnitrostátní úrovni. Ochrana klimatu, mír a boj proti chudobě jsou právě takovými výzvami. Jestliže Evropská unie v tomto ohledu nebude jednat důsledně a příkladně, přestane být jako mezinárodní aktér přijímána.

William (The Earl of) Dartmouth, *jménem skupiny EFD*. – Pane předsedající, člověk na novém postu předsedy Rady, jímž se všichni zdají být úplně posedlí, bude jmenován pouze na dva a půl roku a bude mít jen několik vymezených pravomocí. Takže někdo by měl říci Tonymu Blairovi, ať se příliš nerozčiluje, jestliže to místo nedostane.

Po Lisabonu je skutečným panovníkem Svaté říše římské 21. století – Karlem Velikým naší doby –, jehož moc sahá dále, než kdy sahala moc císaře, samozřejmě předseda Komise, náš senhor Barroso. A říkám to i přes poznámky senhora Barrosa o partnerství.

Nicméně v případě nového vysokého představitele je to docela jinak. Je zde velký rozpočet na zahájení nových diplomatických misí a musím zdůraznit, že existence postu vysokého představitele EU ohrožuje stálá křesla v Radě bezpečnosti OSN, která má Spojené království a také Francie, pane Daule.

Velkým problémem, jemuž čelí členské státy Evropy, však není příliš málo diplomatických misí, ale příliš mnoho nezaměstnaných. Poslanci zde oslavovali 20. výročí pádu Berlínské zdi – což je dobře. Nyní však máme novou Berlínskou zeď, nikoli na hranicích národů, ale uvnitř národů. Je to zeď mezi profesionálními politiky politického zřízení a občany.

Je poněkud pozdě požadovat nyní transparentnost, pane Verhofstadte. Někteří z nás budou nadále hovořit za občany a protestovat proti těmto orgánům, jež postrádají demokratickou legitimitu, jak skupina EFD říkala při mnoha příležitostech dříve a bude to opakovat.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Pane předsedající, demokracie potřebuje revoluci, a nikdy není špatné, pane Dartmouthu, hovořit ve prospěch transparentnosti, pane Verhofstadte. Zvláště vy ve švédském předsednictví byste měl být zářným příkladem transparentnosti a doopravdy nám sdělit, oč jde při tom handlování s nejvyššími posty, které je pro evropský projekt naprosto nedůstojné, a také – pan Barroso by mohl začít – při jmenování komisařů. Německo a Rakousko jsou v tomto ohledu špatným příkladem, ale ostatní bohužel také.

V této sněmovně sedí kvalifikovaní lidé, ale nemají žádnou šanci, aby byli schváleni. Prosím, buďte teď, když byla Lisabonská smlouva přijata, odvážní a čestní a připusťte, že potřebujeme pro Komisi a vrcholné posty mnohem jasnější a transparentnější rozhodovací struktury. Musí být možné nalézt vhodné lidi v Evropském parlamentu, který má tolik odborných znalostí, spíše než je posbírat v jedné či jiné oblasti.

Fredrik Reinfeldt, *úřadující předseda Rady*. – Pane předsedající, děkuji mnohokrát váženým poslancům za jejich velice cenné připomínky a dotazy.

Jak někdo konstatoval, trvalo docela dlouho, než smlouvu ratifikovalo 27 členských států. Diskutovali jsme o této smlouvě mnoho let a já jsem pokaždé překvapen, když dostávám otázky, jak rychle po této ústavě budeme moci přestat žít, protože musím ve své práci vycházet ze smluv. V nich bylo určeno, že o předsedovi Rady rozhodují ministerští předsedové a hlavy států Evropy. Právě to bylo zakotveno ve smlouvách.

Kromě toho je podle mě zjevný problém, že většina lidí, o nichž se hovořilo, jsou nyní ministerskými předsedy různých evropských zemí. Je to opravdu velice napjatá situace, když se představíte jako kandidát na místo, které nemusíte dostat, vyšlete lidem signál, že opouštíte zemi, a pak se vrátíte domů a řeknete: „Tak jsem ještě tady!“. Myslím, že bychom měli respektovat, že to v této záležitosti hraje roli.

Pokud jde o vysokého představitele, bude mnohem větší transparentnost, mnohem více diskusí, protože to bude součástí Komise, bude to část rozhodnutí přijatého po slyšeních v Parlamentu. Ačkoli, abych odpověděl na otázku pana Swobody, že smlouvy, jež vstoupí v platnost 1. prosince, je jasné, že vysoký představitel se ihned ujme své práce, musí být členem Komise schválené Parlamentem.

Je to samozřejmě složité, nicméně abych konstatoval to, co je zjevné, a jak jsem to řekl naposled, nikdy nebylo v úmyslu, aby vše probíhalo tak, jak to dopadlo. Předpokládalo se, že vše bude hotovo už před švédským předsednictvím. Proces je mnohem delší, než mohl kdokoli předpokládat.

Pokud jde o otázku vyváženosti, protože je to věc, kterou také projednávám, právě dnes jsem se účastnil prvního kola konzultací se svými 26 kolegy. Problém je, že to je spousta vyvažování na pouhé dvě osoby. Zmínili jste zeměpisnou polohu a pohlaví, ale vyvažování číslo jedna, kterým se řídím, je vyváženost mezi levým a pravým středem. Je třeba hodně vyvažovat a rád bych měl více pozicí, abych mohl vyhovět všem kritériím, která jste zde zmínili. Samozřejmě to neznamená, že se nepokoušíme nalézt co nejlepší možnou rovnováhu.

Jak jsem řekl, příští čtvrtek na naší vrcholné schůzce s brzkou večerí splníme všechny vaše požadavky na co nejrychlejší proces. Snažíme se o to. Zazněly připomínky k tomu, kdo toto rozhodnutí činí. Trochu času zabere už jen s každým konzultovat. Nyní jsme EU-27. Konzultace se všemi mými kolegy zabere dva dny práce – je to neuvěřitelné, ale trvá to nějakou dobu.

Pokud jde o klima, souhlasím s Rebeccou Harmsovou, že Evropa toho nedělá dost. Také vám chci připomenout, že jsme předpokládali, že nastane situace, kdy budeme v Evropě muset zvýšit své úsilí v rámci právně závazných cílů, ale je zde zapotřebí podmíněnosti. Odráží to názory mnoha mých kolegů. Mají úplnou pravdu v tom, že kdybychom měli jít v Evropě ještě dále, potřebujeme také stejný druh závazků z jiných částí světa.

Vítám rozhodnutí přijatá na úrovni států nebo národů, která zašla dále. Máme řadu takových příkladů. Například moje země, Švédsko, přijala vnitrostátní cíl 40% snížení do roku 2020, a stejně tak Německo.

Musíme udělat více – a nejsme ti, kdo chtějí oslabit rozhodnutí, jež musíme v Kodani učinit –, ale je potřeba hodně pracovat na tom, aby začali jednat i ostatní. Jak jsem řekl, vrátil jsem se z cest do Indie a Spojených států a koncem měsíce se chystám do Číny. Potřebujeme hlavní dohodu, aby se věci daly do pohybu. To je problém této záležitosti. Jde o globální výzvu ve světě, kde nemáme takový druh globálního vedení nebo rozhodování jako v Evropské unii. Proto je mnohem těžší to uskutečnit, ale současně to uskutečnit musíme.

Jak víte, Evropská unie odpovídá jen za 13 % celosvětových emisí. Nemůžeme věc vyřešit pouze sami: potřebujeme, aby závazky přijali také ostatní, zejména hlavní znečišťovatelé, a to jsou ti, kteří, jak se zdá, zdvihají ruce a říkají, že se dohody nechtějí zúčastnit. To není možné, neboť bychom pak nikdy nemohli dosáhnout cíle 2 °C.

A konečně, během švédského předsednictví se nyní pokoušíme prosadit lepší dohled nad finančním trhem, jehož je zapotřebí, aby finanční trhy v budoucnosti lépe fungovaly.

Začneme také s diskusemi, které budou pokračovat i po skončení švédského předsednictví, na téma konkurenceschopnosti, jak dosáhnout lepšího fungování trhů práce a jak se dostat z krize, jakmile uvidíme jasné známky obnovy. Jde tedy o vyváženost mezi poučením z problémů, které jsme měli, a vytvářením lépe fungujících finančních trhů, ale také o diskuse a rozhodnutí, jež je třeba přijmout, abychom dosáhli lepší konkurenceschopnosti a lepšího fungování trhů práce zde v Evropě.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Pane předsedající, rád bych stručně okomentoval některé ze záležitostí, které byly přímo zmíněny v této rozpravě.

Především, pokud jde o změnu klimatu, buďme jednoznační. Evropská unie je vázána závaznou smlouvou. Zavázali jsme se ke Kjótskému protokolu a ratifikovali jsme jej. Všechny naše členské státy Kjótský protokol ratifikovaly a jsme pro závaznou smlouvu do budoucna. Je-li zde někdo, kdo nechce závaznou smlouvu, není to Evropská unie.

Nicméně skutečnost je taková, že někteří z našich nejdůležitějších partnerů na ni zkrátka nejsou připraveni, takže jsou dvě možnosti. Jedna je trvat na něčem, o čem víme, že to nepůjde, druhá je pokusit se v Kodani o co nejvíce pokrokový a ambiciózní výsledek. Věřím, že to je stále možné, a budeme o to bojovat. Abychom dosáhli v Kodani co nejambicióznější dohody a – alespoň za Evropskou komisi, a jsem si jist, že hlavy států a předsedové vlád souhlasí –, budeme nadále usilovat o závaznou smlouvu, která stanoví jasné cíle pro vyspělé země a jasná opatření pro země rozvojové, včetně rychle rostoucích, velkých rozvíjejících se zemí, jež musí také nést část odpovědnosti. Také musíme rozvojovým zemím poskytnout finance – zvláště nejchudším a nejméně rozvinutým zemím –, protože velmi dobře víme, že bez této podpory nebudou schopny provést potřebná opatření k přizpůsobení se a zmírnění dopadů.

předseda Komise. – (FR) Pokud jde o institucionální otázku, buďme mezi sebou čestní. Brzy vstoupí v platnost nový systém, který je nesmírně náročný.

Mnoho nás o tuto smlouvu tvrdě bojovalo, mnoho let, alespoň devět! Po Niceské smlouvě jsme chtěli nějakou ambicióznější smlouvu a nyní ji musíme zavést. Je to složité, protože naše Unie je složitá – je to unie členských států, unie občanů.

Nejdůležitější je nicméně přesně dodržovat smlouvy. Jsme společenství založené na právním státu a den, kdy přestaneme cítit svůj závazek k úplnému dodržování smlouvy, bude rozhodně den, kdy selžeme v plnění svých povinností.

Proto je zásadní, abychom při tomto přechodu – a až bude zavedena nová smlouva – projevíli respekt ke smlouvám a pravomocím všech orgánů: pravomocím Parlamentu, samozřejmě, pravomocím Rady a pravomocím Komise.

Já sám patřím k těm, kdo věří, že vývoj v Evropě nejde kupředu, pokud jeden orgán využívá svou pravomoc a zmocnění proti ostatním. Domnívám se, že jednat tímto způsobem je chybné. Věřím, že závist mezi orgány je typická jen pro průměrné jedince. Naopak si myslím, že budeme silnější, když budeme jeden druhého podporovat. Domnívám se, že je zcela v našem zájmu, aby byl Evropský parlament silný – a Lisabonská smlouva jeho pravomoci posiluje –, ale také abychom měli Evropskou radu, která nás bude v průběhu času jednotně a důsledně vést, a silnou Komisi.

Kromě toho podle smluv, a nyní cituji Lisabonskou smlouvu – protože o ní celou dobu hovoříme, ale musíme ji někdy také číst –, jejíž článek 17 stanoví, že „Komise podporuje obecný zájem Unie a k tomuto účelu činí vhodné podněty. Zajišťuje uplatňování Smluv a opatření přijatých orgány na jejich základě.“ Jinými slovy je úkolem Komise, aby ověřovala, zda jsou uplatňovány smlouvy, a to také během tohoto přechodného období. To je pravomoc, kterou smlouva dává Komisi, a již bude samozřejmě Komise vykonávat v rámci svých odpovědností.

Z toho plyne, že je důležité pracovat na základě partnerství, aby byly evropské orgány silnější. Co nastane, jestliže nebudeme mít fungující orgány? Členské státy – zvláště některé členské státy – budou mít sklon přijímat svá vlastní rozhodnutí mimo tyto orgány. To je to, co chceme? Myslím, že ne. Chceme, aby byla rozhodnutí přijímána v rámci orgánů, v rámci Společenství, jež spočívá na právním státu, a chtěl bych vám říci opravdu otevřeně a upřímně: podporujeme společně své orgány.

Slyšeli jsme dnes výjimečnou prosbu Václava Havla. Je výjimečná, ale jak řekl Jean Monnet, nic není možné bez lidí; nic není trvalé bez orgánů. Musíme nyní zavést silné orgány, a to lze uskutečnit jedině v duchu partnerství. Proto vám chci mimo jiné poděkovat za vaše návrhy týkající se organizace a složení Komise. Podobně jako vy jsem velice nakloněn metodě Společenství a smlouvě, která nabízí jasné rozdělení odpovědností. V rámci smlouvy má odpovědnost za organizaci Komise její předseda a já nemám v úmyslu se jí zříci.

Až představím Komisi, udělám tedy to, co dělají všichni slušní autoři: poděkuji všem, kteří mi radili, a převezmu plnou odpovědnost za konečný výsledek. Dnes jsem slyšel dobré a zajímavé nápady, ale především je třeba porozumět této věci: každý z nás musí vykonávat své odpovědnosti v souvislosti s ostatními orgány a zároveň při tom mít co nejvíce na zřeteli obecný evropský zájem.

Íñigo Méndez de Vigo (PPE). – (ES) Pane předsedající, pan předseda Evropské komise říkal, že blahopřeje panu Reinfeldtovi, že dovedl loď bezpečně do přístavu. Dotyčnou lodí je Lisabonská smlouva.

Před dvěma lety jsem v této sněmovně říkal, že se obávám, aby Lisabonská smlouva neskončila jako ryba v Hemingwayově novele *Stařec a moře*, která po dlouhém boji dorazila do přístavu jako hromada kostí. Vidím, že Lisabonská smlouva nedoplula do přístavu jako hromada kostí, že její podstata je stále tady. Děkuji vám, pane Reinfeldte; děkuji, Cecilie.

Musím říci, že dle mého názoru je to, co jste udělali ve snaze o dohodu s prezidentem České republiky, je správné. Mnoho z nás v této sněmovně trápilo chování prezidenta České republiky, ale jak říká jeden španělský básník: „když je po všem, o nic nešlo“; nakonec je důležité, že smlouva vstoupila v platnost a že nyní přemýšlíme o jejím provedení.

Pane Barroso, nemám v úmyslu vám radit, jak máte vytvořit Komisi, částečně protože respektuji autonomii a nezávislost předsedy Komise, který byl pevně zvolen, aby to udělal. Až představíte své kolegium a rozdělení odpovědností, řekneme vám, zda jsme pro nebo proti, ale dnes máte naši plnou podporu.

Samozřejmě nemám v úmyslu ani dávat doporučení na úřadujícího předsedu Rady, ale pokud dovolíte, rád bych vás upozornil na něco, co se odehrálo během práce na ústavní smlouvě. První návrh na vytvoření postu

předsedy Rady obsahoval představu, že by tento předseda Rady měl být ministerský předseda, který již byl v této funkci aspoň dva a půl roku (z legrace jsme to nazývali, pane Reinfeldte, „Brutonova podmínka“, po Johnu Brutonovi, protože John nám řekl, že byl premiérem dva roky a sedm měsíců, takže by byl pro tento post způsobilý). Později jsme však tuto podmínku odstranili – pan Duff si vzpomene – a odstranili jsme ji, protože jsme v tomto Parlamentu dostali otázku, co obsahuje DNA ministerského předsedy, co není v DNA ostatních smrtelníků. Proč musí být předseda Rady ministerským předsedou?

Pane Reinfeldte, měl byste raději najít osobu, která bude nejlepší mravní autoritou, která může být zprostředkovatelem dohod v Evropě. Dali jsme vám k tomu nástroj, pane Reinfeldte: předseda Rady nemusí být zvolen jednomyslně, ale může být zvolen kvalifikovanou většinou.

Konsensus je tedy žádoucí, pokud je možný; není-li možný, použijte k nalezení nejlepšího předsedy Rady kvalifikovanou většinu.

PŘEDSEDÁJÍCÍ: PAN PITTELLA

Místopředseda

Marita Ulvskog (S&D). – (SV) Pane předsedající, jsem potěšena, že švédské předsednictví opustilo svou touhu prosadit rychlý přechod ke strategiím k překonání krize, což by přineslo riziko, že se z vysoké míry nezaměstnanosti stane v Evropě trvalý problém. Znepokojuje mě však, že stále více lidí varuje, že vrcholná schůzka o klimatu v Kodani nebude úspěšná, jak se tolik doufalo. Ukázalo se to v mnoha projevech během této rozpravy i v otázkách panu Reinfeldtovi.

Tento pesimismus je patrný také v závěrech z posledního zasedání Rady. Rada sice potvrzuje, že vyspělý svět musí snížit své emise do roku 2050 o 80–95 %, ale aby se nám to podařilo, je třeba přijmout ve velmi blízké budoucnosti ambiciózní závazky, a abychom toho dosáhli, musíme vyřešit otázku financování opatření v rozvojových zemích. Země, které přispívají ke klimatické změně nejméně, jí budou nejvíce postiženy, a jestliže otázku financování nevyřešíme, nedosáhneme ani dohody o klimatu.

Co tedy Rada slibuje? Jak zde dnes řekl pan Reinfeldt, EU slíbila, že poskytne rozumný příspěvek. Podle mého názoru je to zklamání. Bylo by možné rozhodnout, že EU rozumný příspěvek neposkytne? Podle mého názoru to je jako začít si navlékat rukavici a nedostat se dál než k palci. Komise navrhla pomoc v regionu v prvních třech letech ve výši 5–7 miliard EUR. Rada se rozhodla, že to zohlední, a je pro mě obtížné v tom vidět závazek nějaké hodnoty.

Myslím, že to je znepokojivé. Zajisté jsou problémy s USA a Čínou a ambicemi dalších zemí, ale ještě větší problémy jsou se stanoviskem EU a našimi vlastními cíli. Mělo by být možné to napravit, a pokud pan Reinfeldt považoval za vhodné tu zůstat, ráda bych se ho zeptala, jak chce švédské předsednictví získat před kodaňským summitem silnější mandát, protože toto nesmí přijít vniveč.

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Pane předsedající, Lisabonská smlouva, která naštěstí vstoupila v platnost, nám přinese více demokracie a postup slyšení s vysokým představitelem. Přicházejí sem všichni komisaři, nejprve abychom si mohli vyslechnout jejich slova, a poté, abychom je kontrolovali, a to je dobře. Nicméně s předsedou Rady zde slyšení pořádáno nebude a nebudeme ho kontrolovat ani my, ani vnitrostátní parlamenty.

Jeho postavení je z hlediska demokracie špatně navrženo. Nemůže být politickým prezidentem Evropy, nesmí být nic víc než čestný zprostředkovatel různých zájmů členských států v Radě, a minimálním požadavkem pro jeho jmenování je konsensus v Radě. Jak právě řekl pan Verhofstadt, když volíme papeže, zvolíme katolíka, když volíme předsedu Evropské rady, zvolíme Evropana, jinými slovy někoho, kdo věří v myšlenku Evropy. Domnívám se, že to je naprosto správně. Potřebujeme někoho, kdo vrátí do Evropské rady pojem „evropská“.

Kdyby se tato rozprava – kterou požadovala Skupina Aliance liberálů a demokratů pro Evropu – nekonala dnes v Parlamentu, diskutovali bychom na toto téma všichni pouze v médiích nebo na chodbách. Domnívám se, že nadcházející jmenování vyžadují transparentnost.

Panu Reinfeldtovi bych chtěl říci:

– Nejde jen o vyváženost mezi levým a pravým středem; jde o vyváženost středu, levice a pravice.

Yannick Jadot (Verts/ALE). – (FR) Pane předsedající, změna klimatu již způsobila 300 000 úmrtí a naše nečinnost je zločin proti lidskosti.

Víme, že nastal stav nouze, víme, že neexistuje žádný plán B, a přesto se dnes vyjednávání nacházejí v mrtvém bodě. Je snadné říci, že to je vinou Spojených států, ale my se domníváme, že i Evropa je za to z velké části zodpovědná.

Evropa bohužel už nehraje, jak tvrdí pan premiér, vedoucí úlohu při vyjednáváních o změně klimatu. Rozšířit stávající závazky Evropy na celou planetu by způsobilo globální oteplení do konce století o 4 stupně, 4 stupně oteplení na celém světě! To je nepřijatelné a nebude již stačit, jak tvrdí i předseda Barroso, schovávat se pouze za legislativní povahu tohoto závazku.

Nezávislé studie dnes ukazují, že Japonsko, Norsko a Švýcarsko jsou ochotny vynaložit větší úsilí než Evropa. Pokud jde o rozvíjející se země – Čínu, Jihoafrickou republiku, Brazílii a Indonésii –, také ony činí domácí závazky, které překračují to, co od nich žádá vědecká komunita.

Jestli se máme z projevu pana Havla o něčem poučit, tak to je to, jak být čestní a jak být realističtí. Přestaňme předstírat, že mimo Evropu se stále nic nehýbá, že se svět od Kjóta nezměnil a že Evropa je stále daleko před mezinárodním společenstvím. Tím, že Rada odmítá zohlednit požadavky Evropského parlamentu, především jeho Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin, přijala odpovědnost za cosi velice vážného: za neúspěch na vrcholné schůzce v Kodani.

Není příliš pozdě; Evropa se může znovu ujmout vedení, když okamžitě zvýší svůj cíl snížení na 30 % a zaručí finanční pomoc alespoň 30 miliard EUR zemím na jihu. Když to uděláme, povedeme jižní země a vynutíme si dohodu na Američanech.

Konrad Szymański (ECR). – (PL) Pane předsedající, výsledek říjnového zasedání Rady je dobrý základ pro omezení úplně nerealistických opatření, která jsou v oblasti změny klimatu očekávána od Evropy.

Naše činnost v oblasti změny klimatu by měla být podmíněna úsilím Číny, Ameriky, Indie a Brazílie. Příspěvek, který poskytneme na čisté technologie v rozvojových zemích, nesmí zničit naše hospodářství. Uvědomme si, že je to vlastně hospodářský růst, který nám umožňuje financovat technologické změny, jež mají klíčový význam pro ochranu životního prostředí.

Rozdělení příspěvků v samotné Evropské unii nesmí vést k situaci, kdy země, které používají velké množství uhlíku na výrobu energie, zaplatí za stejné emise dvakrát – jednou v rámci systému obchodování s emisemi a podruhé jako část podpory na čisté technologie ve světě. Jestliže o tom nebude uvažovat z tohoto hlediska, oslabíme evropské postavení v této diskusi.

Mario Borghesio (EFD). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, před několika dny zasadil vážný rozsudek Štrasburského soudu Itálii hlubokou ránu – o níž se Evropská komise vyjádřila příliš obezřetně –, zakázal jí vystavovat ve školních třídách křucifixy. Nejde tolik o náboženský princip jako o zásadu svobody. Bylo to hrubé porušení zásady subsidiarity.

Jestliže to je předzvěst toho, co přijde, máme důvod se obávat, jak se tato záležitost bude vyvíjet po přijetí Lisabonské smlouvy – jsme si jisti, že se nevydáváme na nebezpečnou cestu, kdy budeme mít evropské zákony, které potlačují a bezohledně pošlapávají zákony členských států? Před tímto nebezpečím se musíme mít na pozoru. Komise měla reagovat důrazněji, v neposlední řadě v zájmu jednomyslného protestu – dnes se konala nadstraničná schůze italských politických stran, jež jsou zde zastoupeny –, který odráží smýšlení občanů o tomto předmětu a hluboké city, které k němu chovají, předmětu, jenž je metapolitický, metanáboženský a kulturní, v tom smyslu, jak nás to významnými slovy učil jeden velký filozof: „nemůžeme říkat, že nejsme křesťané“.

Otázka kandidátů je velmi důležitá. Takže dnes čteme v tisku neověřené zprávy o schůzích; dokonce ani nevíme, zda bude nutno uspořádat mimořádnou schůzi v Bruselu. Já mám nějaké pochybnosti, ale: když přemyslím nad jmény, o nichž se hovoří a píše – například Jan Peter Balkenende, David Miliband a Herman Van Rompuy, abych uvedl aspoň tři – je možné, že si nikdo nevšiml, že všichni tři se pravidelně účastní jak schůzí skupiny Bilderberg, tak Trístranné komise? Domnívám se, že musíme zavést zásady transparentnosti, o nichž naše orgány tak často hovoří, a že se musíme těchto lidí jasně zeptat, zda jsou kandidáty zastupujícími své země a jejich politické strany, či zda zastupují tajné skupiny, jež se setkávají a přijímají rozhodnutí za zavřenými dveřmi.

Francisco Sosa Wagner (NI). – (ES) Pane předsedající, nyní, jsou za námi starosti se schválením Lisabonské smlouvy, je podle mého názoru načase, abychom přemýšleli, jak bychom měli v budoucnosti nakládat s nacionalistickými postoji, které tolik brání evropské integraci. Domnívám se, že tyto překážky nemohou být zadarmo. Je načase, abychom s chladnou hlavou přemýšleli o možných opatřeních, jež bude třeba přijmout v nadcházejících dnech a letech.

Tento obyčejný poslanec Evropského parlamentu chce, aby budoucí předseda Rady byl muž, nebo ještě lépe žena, která podporuje evropský federalismus, používá euro, nachází se v schengenském prostoru a ztotožňuje se a souhlasí s Listinou základních práv Evropské unie.

14. Přivítání

Předsedající. – Rád bych vás informoval, dámy a pánové, že na galerii pro oficiální návštěvy je přítomna delegace ze senátu Malajsie, kterou srdečně vítám. Delegaci vede Jeho Excelence panDato' Ir Wong Foon Meng, předseda senátu.

Rád bych zdůraznil, že evropský a malajský parlament spolu udržují pravidelný a plodný kontakt. Malajsie má pulzující společnost a vzkvétající hospodářství a hraje důležitou úlohu ve Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN). Proto mám já i celá sněmovna potěšení opět uvítat naše přátele a kolegy ze senátu: doufáme, že vaše návštěva bude velmi produktivní.

15. Závěry ze zasedání Evropské rady ve dnech 29. a 30. října 2009, včetně mandátu a pravomocí předsedy Evropské rady a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku/místopředsedy Komise a složení nové Komise (pokračování rozpravy)

Předsedající. – Dalším bodem je pokračování rozpravy o zprávě Evropské rady a prohlášení Komise ohledně závěrů ze zasedání Evropské rady ve dnech 29. a 30. října 2009, včetně mandátu a pravomocí předsedy Evropské rady a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku/místopředsedy Komise a složení nové Komise.

Elmar Brok (PPE). – (DE) Pane předsedající, vážená Komise, vážená úřadující předsedkyně Rady, projev pana Borghezio byl typický – tito euroskeptikové nedokážou rozlišovat mezi Radou Evropy a Evropskou unií – neboť rozsudek o krucifixech vydal Evropský soud pro lidská práva, který spadá pod Radu Evropy. Toto by se v rámci Listiny základních práv stát nemohlo.

Nicméně mi dovoluť učinit několik poznámek k této rozpravě. Domnívám se, že švédské předsednictví přivedlo s velkou citlivostí a cíleným způsobem k závěru proces ratifikace, který musely v jeho funkčním období dokončit ještě čtyři země. Rád bych vyjádřil svou vděčnost za to, že tento proces, který trval devět let, dospěl ke šťastnému konci. Věřím, že tím dostaneme příležitost vše prakticky uskutečnit, protože v praxi vzniká také ústavní skutečnost. Proto musí být jasné, že předseda Evropské rady má pouze legitimitu hlav států a předsedů vlád, a v každé ústavě je každý úřadující předseda, jenž není odpovědný parlamentu, volen přímo občany. Tak tomu musí být také v případě předsedy Evropské rady. Plnou legitimitu má jedině předseda Komise.

Také bych rád upozornil, jak zmínil i pan Barroso, když citoval Jeana Monnetta, na význam orgánů pro naši udržitelnou existenci. Pokud jde o vysokého představitele/místopředsedu Komise, musí být zřejmé, že až nastoupí do úřadu, ujme se ihned obou funkcí. Nemůže nejprve 1. prosince nastoupit do funkce vysokého představitele a poté později do funkce místopředsedy. Může se ujmout úřadu jedině tak, jak je to umožněno místopředsedovi, až získá souhlas Evropského parlamentu. Ohledně tohoto by nemělo dojít k nedorozumění, protože jinak vzniknou právní problémy.

Také bych chtěl zmínit, že Evropský parlament bude vykonávat svá práva týkající se Evropského útvaru pro vnější činnost. Nechceme, aby byla Lisabonská smlouva využívána ke „zmezivládění“ Evropy. To není její myšlenkou. Evropský útvar pro vnější činnost bude v tomto ohledu hrát rozhodující úlohu. Požádal bych vás, abyste brali vážně stanovisko Parlamentu v této věci, které samozřejmě znáte, a nevytvářeli v tomto ohledu rozhodnutí, která bychom vám zničili, protože k tomu máme pravomoc.

Adrian Severin (S&D). – Pane předsedající, vstup Lisabonské smlouvy v platnost je skutečně historickou událostí. Měli bychom tuto událost přivítat s nadšením. Měli bychom se z ní radovat. Měli bychom si poblahopřát a určitě bychom měli poblahopřát švédskému předsednictví k tomu, že tohoto výsledku dosáhlo.

Smlouva však nestačí. Ani nejdokonalější smlouva by nemohla sama o sobě vyřešit mnohé z problémů. Potřebujeme nápadité a schopné lidi, kteří jí přidají na hodnotě. V případě Lisabonské smlouvy je to dokonce ještě důležitější, protože tato smlouva je výsledkem ustavičných kompromisů, dlouhých diskusí a dlouhých rozprav. Je v ní tedy nevyhnutelně spousta nejednoznačností a nedostatků.

Vrcholní představitelé, kteří budou v budoucnu přijímat rozhodnutí, budou muset věci objasnit, doladit pravidla, dát orgánům formu, správně vyložit veškerá ustanovení smlouvy a podrobně popsat úkoly. Nastávající mandát, nadcházející volební období bude zásadní pro budoucí strukturu Evropské unie. Jestliže chceme, aby tato struktura byla uskutečnitelná, musí být syntézou historických zkušeností, kulturní citlivosti a politických tradic všech evropských regionů a všech evropských občanů.

Proto potřebujeme, aby tým tvořený třemi nejpřednějšími představiteli Evropské unie – předsedou Rady, předsedou Komise a vysokým představitelem – zapojil veškerou politickou citlivost, všechny regiony a všechny geopolitické, kulturní a geografické oblasti Evropy. Věřím, že k tomu dojde, a věřím, že bude-li toho dosaženo, tak to bude dobré pro životaschopnost struktury a účinnost orgánů, stejně jako pro důvěryhodnost Unie v očích všech našich občanů.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE). – *(FI)* Pane předsedající, dovoluji mi, abych alespoň jednou poděkovala médiím. Kdybychom neměli svobodné a bdělé sdělovací prostředky, veřejnost by neměla vůbec žádné informace o volbě vedoucích představitelů EU. Naštěstí však máme média, která podávají zprávy o lobování a představila pravděpodobné i nepravděpodobné kandidáty jak na post předsedy EU, tak vysokého představitele. Dokonce i v této rozpravě se vlastně hovořilo o jménech spíše málo a bylo jich zmíněno pouze pár. Přesto se pokoušíme ostatní mimo EU poučovat o důležitosti demokratických voleb.

Nedávno jsem měla příležitost navštívit Turecko, a když jsme hovořili o volbách, které se musí uskutečnit po přijetí Lisabonské smlouvy, jeden poslanec tureckého parlamentu se zeptal, kdy se volby uskuteční, a delegace Evropské unie odpověděla, že nemá tušení, kdo jsou kandidáti ani kdy budou volby, protože veškerá jednání probíhají za zavřenými dveřmi. EU zde má mnoho prostoru ke zlepšování, abychom mohli v takovýchto záležitostech jednat transparentněji.

Ashley Fox (ECR). – Pane předsedající, rád bych se vyjádřil k neformálním diskusím, které převládaly na posledním zasedání Evropské rady, jak všichni víme. Mám samozřejmě na mysli výběr příštího předsedy Rady a úlohu, kterou převeze.

Domnívám se, že předseda by měl být úředník Rady – spíše předseda než výkonný ředitel. Proto je důležité, aby byl předseda z kolegia a měl důvěru občanů, a s ohledem na to je v obou bodech nejhorším možným kandidátem Tony Blair. Sdílím obavy paní kancléřky Merkelové, že bude muset příštích pět let poslouchat „Mr. Flashe“, jak se jeho automobilový konvoj řítí světem.

Důležitá je také otázka důvěry a pan Blair se při příliš mnoha příležitostech projevil jako zcela nedůvěryhodný. Nehodí se do veřejného úřadu a naléhám na Radu, aby jej nejmenovala.

Bastiaan Belder (EFD). – *(NL)* Pane předsedající, s velkým zájmem čtu dokument švédského předsednictví o Evropské službě pro vnější činnost. Moje pochybnosti o tomto projektu se však nezmenšily. V každém případě si myslím, že je od švédského předsednictví rozumné poskytnout další čas na hledání těch nejvhodnějších kandidátů na nové posty, neboť vysoký představitel musí mít výjimečné kvality, které jsou v Evropě vzácné.

Pane předsedající, stále mám velké obavy z dopadu těchto nových postů na interinstitucionální rovnováhu. Moji kolegové poslanci nemohou moje stanovisko nesdílet. Narozdíl od nich jsem potěšen, že vnější služba má zůstat mimo pravomoc Komise. Zahraniční politika je v prvé řadě úkolem členských států, a kdyby měla mít současně evropský rozměr, dal bych přednost prostředí Rady před prostředím Komise. Právě to nyní nastává, navzdory všem našim dobře míněným usnesením.

Philip Claey's (NI). – *(NL)* Pane předsedající, toto handrkování ohledně jmenování předsedy Evropské rady je velice nevychovné. Například v Belgii nyní sledujeme kandidaturu našeho předsedy vlády, Hermana Van Rompuy, která je podporována argumenty v tom smyslu, že je „nenápadný, má poměrně málo nepřátel a je dobrý v dosahování kompromisů“. Postranní důvod je ten, že každý, kdo může řídit tak umělou zemi, jako je Belgie, může to dělat obdobně v Evropě.

Není však v zájmu nikoho v Evropě, aby se Evropská unie vyvinula do podoby Belgie ve větším měřítku. Kromě toho Herman Van Rompuy ve skutečnosti nevládne jako předseda vlády. Belgický model nelze déle řídit, což znamená, že pan Van Rompuy je spíše správcem statu quo a v důsledku se stará jen o každodenní záležitosti.

Nepotřebujeme postavu bez barvy, chuti a vůně, která tančí tak, jak píská Evropská komise. Potřebujeme silného mluvčího členských států a také občanů, na které při tom všem bohužel není brán ohled.

Othmar Karas (PPE). – (DE) Pane předsedající, dámy a pánové, před dvaceti lety jsme mírovou cestou ukončili násilné rozdělení Evropy mezi svobodu a diktaturu. Evropská unie je politickým projektem, který umožnil opětovné sjednocení našeho kontinentu. Evropská unie je politickým projektem, který si dává za cíl rozšířit v Evropě zónu míru, svobody, demokracie a stability. Máme odpovědnost za posílení společenství hodnot a společenství založeného na právu. Musíme učinit vše a začít právě tady a teď, abychom zajistili, že nám radost z dosaženého cíle dá sílu a odhodlání postarat se o to, aby nebyly postaveny nové zdi nebo ostnaté dráty mezi občany našeho kontinentu a zbytkem světa.

Lisabonská smlouva je největším pokrokem demokracie od prvních přímých voleb před třiceti lety a dává Evropské unii a orgánům příležitost a možnost za tento kontinent hovořit. Této příležitosti však musíme využít! Musíme projevit politickou vůli tuto smlouvu zavést a uplatňovat. Jestliže tuto politickou vůli máme, znamená to také, že musíme přestat hledět vždycky jen na nejmenšího společného jmenovatele. Každá forma výjimky Společenství oslabuje. Krize zastavíme teprve tehdy, až bude nezaměstnanost trvale klesat a opětovně dosáhneme udržitelného růstu, který nebude vyžadovat miliardové injekce ženoucí naše veřejné rozpočty do dramatických výšek.

Moje poslední myšlenka je také jasná: myslet evropsky znamená vycházet si navzájem vstříc na půl cesty a hledat nejlepší možná řešení. Diskuse o jmenováních v několika posledních dnech ve mně vyvolaly obavu, že nehledáme ta nejlepší, evropská řešení, ale ta nejjednodušší řešení pro členské státy a politické strany. To je špatná reakce na vývoj v posledních letech i na Lisabonskou smlouvu.

Juan Fernando López Aguilar (S&D). – (ES) Pane předsedající, rád bych vyslovil dvě poznámky, obě se týkají závěrů zasedání Evropské rady z hlediska předsedy Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci, a proto se zabývají prostorem svobody, bezpečnosti a spravedlnosti.

První poznámka se týká otázky přistěhovalectví: vítám skutečnost, že přistěhovalectví zaujímalo v závěrech Rady podstatné místo, a myslím si, že je důležité, že přistěhovalecká politika konečně začíná být politikou Společenství a bude během španělského předsednictví podrobena prvnímu posouzení, které se bude zabývat také úlohou Evropského parlamentu a vnitrostátních parlamentů. Současné však – protože v nich byl odkaz na solidaritu z hlediska řízení pohybu přistěhovalců – lituji toho, že to nebylo provedeno formou závazného ustanovení o solidaritě s finančními důsledky.

Druhá poznámka se týká institucionálního rozměru prostoru svobody, bezpečnosti a spravedlnosti, protože z něj vyplývá nějaké „předtím“ a „potom“ v činnostech Parlamentu. Konečně, musí to být politika Společenství; nakonec o ní bude rozhodovat Evropský parlament.

Evropští občané mají právo hodně očekávat od závěrů zasedání Evropské rady, které dne 10. prosince bude představovat konec švédského předsednictví, a sice že prostor svobody, bezpečnosti a spravedlnosti bude konečně ustaven jako důležitá sféra činnosti, která je opravdu evropská a opravdu humanitární, a to tím, že bude přijat Stockholmský program, k němuž Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci poskytuje směrodatný příspěvek v podobě zprávy, jež bude přijata tento týden.

Andrew Duff (ALDE). – Pane předsedající, je vynikající, že nyní můžeme uzavřít poslední kapitulu nekonečného příběhu o smlouvě. Nicméně mi je líto, že jsme za to museli zaplatit rozšířením mimořádně špatného precedentu britského protokolu k Listině na Českou republiku.

Tisk o tom informuje, jako by protokol byl výjimkou z Listiny. Byl bych vděčný, kdyby předsednictví na závěr rozpravy mohlo potvrdit, že takto to zdaleka není a že Listina bude pro Čechy a jejich prezidenta na hradě přesto závazná.

Protokol byl zaveden, aby omezil soudy v uplatňování Listiny při vedení jejich domácích sporů, což je cosi značně podřadného a okrajového – a na konci téhle ságy zanedbatelného.

Mirosław Piotrowski (ECR). – (PL) Pane předsedající, navzdory velkolepým prohlášením, že Lisabonská smlouva zlepší fungování Evropské unie, se ukazuje, že se otevřela Pandořina skříňka. Ustanovení smlouvy nejsou přesná a nejenže vyvolávají spory, ale již rozdělila vedoucí představitele EU.

Smlouva nespecifikuje výhradní práva budoucího předsedy Evropské rady a nespecifikuje ani demokratický postup, jakým má být do této funkce zvolen, a předsedovo skutečné postavení bude záviset na síle jeho osobnosti a dřívější funkci. Také je obtížné rozeznat, zda bude zachován klasický model vnitrostátních prezidentů, který zásadním způsobem ovlivňuje politiku EU. Podobě to vypadá s ministrem zahraničních věcí Evropské unie.

Většina evropských občanů čeká na odpověď na otázku, zda směřujeme ke zřízení silného evropského federálního státu na úkor svrchovanosti národů a zda se v budoucnu nebude chtít silný předseda Rady obrátit zpět k protidemokratickým tradicím Evropy 20. století.

Mario Mauro (PPE). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, také mnohokrát děkuji švédskému předsednictví za zásadní výsledky, jichž dosáhlo během těchto šesti měsíců. Současně mi však dovoluji, abych vám – oslovuji švédské předsednictví – nabídnul dar: je to prázdný list papíru, který můžete v několika příštích dnech použít jako mimořádný nástroj k překonání obtíží spojených s určením kandidátů na post předsedy Evropské rady a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci.

Jestliže skutečně přesvědčíte hlavy států a předsedy vlád, aby na tento list napsali nikoli řadu jmen, která se objevují v novinách a v televizi, ale představu, jakou mají o zahraniční politice Evropské unie, uděláme velký krok kupředu, protože když nám objasní, zda například věří ve větší koordinaci nebo ve skutečnou zahraniční politiku, bude snadné připojit k osobě, která nás má ve světě zastupovat, tvář a jméno. To je skutečná transparentnost, kterou potřebujeme: porozumět, jaká je naše představa Evropy a zahraniční politiky Evropské unie, čemu jsme nejvíce nakloněni.

Proto je zásadní, aby byli zvoleni ti, kdo ztělesňují ducha a hodnoty evropského projektu, někdo, kdo může Evropě zaručit vedoucí úlohu v mezinárodních vztazích, kdo musí – aby byl efektivní – znova potvrdit ideály, jež byly vlastní zakládajícím otcům, jediný skutečně sjednocující, a tedy výbušný prvek na světové scéně. Evropská unie není monolitický blok, ale produkt činnosti mužů a žen, a jako taková musí být v průběhu času udržována při životě. Evropa zkrátka musí začít nanovo na základě hodnot, na jejichž základě byla vytvořena, pěkných výsledků, jichž jsme dosud dosáhli, a – věřte mi – také s řádnou dávkou realismu.

David-Maria Sassoli (S&D). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, také já chci švédskému předsednictví poděkovat za práci, kterou odvedlo, a za to, že mělo úspěch s realizací podmínek pro konečnou ratifikaci Lisabonské smlouvy. Velice tuto novou smlouvu potřebujeme, protože nám umožňuje posílit a rozšířit pravomoci, například pravomoci Parlamentu a dvou nových osobností, které mohou zastupovat politickou a institucionální unii. Proto doufáme, že Rada bude s to moudře interpretovat požadavky velkých evropských politických rodin, takže na příštím zasedání bude možné přijmout závazné a silně podporované rozhodnutí o jmenování osob, jež byly vyzvány, aby obsadily institucionální posty navržené smlouvou.

Co potřebujeme? Potřebujeme předsedu Rady, který je schopen zaručit soudržnost a kontinuitu. Potřebujeme vysokého představitele, který dokáže svou zkušeností a autoritou zaručit Evropě vedoucí úlohu v multipolárním světě a současně bude v Unii fungovat jako spojení mezi mezivládním rozměrem a rozměrem Společenství. A pak také potřebujeme kolegium komisařů, jež bude silné, jednotné a vyvážené co do politik, zeměpisného původu i pohlaví. Zvláště je podstatné, se toto odehrává 20 let po pádu Zdi, zdi, jež rozdělila Evropu, a toto vše může znova zažehnout naději v jednotnou, silnou Evropu, která bude nadále posilovat touhu po solidaritě a spravedlnosti.

Louis Michel (ALDE). – (FR) Pane předsedo, paní úřadující předsedkyně Rady, dámy a pánové, nejprve bych chtěl vyjádřit své díky a blahopřání švédskému předsednictví za skutečně pozoruhodnou práci, kterou dělá.

Rád bych však využil tohoto projevu a oslovil pana Barrosa prostřednictvím třetí strany: paní Malmströmová mu proto určitě bude tlumočit poznámky, které musím učinit, nadto po jeho odpovědi panu Verhofstadtovi.

My všichni chceme efektivní a důvěryhodnou Komisi, která bude plně využívat své právo iniciativy a nebude se bát praktikovat metodu Společenství. Nicméně chceme-li tuto Komisi – a vyrozuměl jsem, že pan Barroso ji chce také –, pak se domnívám, že musí svou činnost rozdělit mezi pravomoci uspořádané v rámci čtyř nebo pěti pilířů, přičemž každý pilíř bude spadat do politické příslušnosti místopředsedy, jenž bude mít autoritu a schopnost – a také pravomoc – k zajištění jednotnosti veškerých politik v rámci svého pilíře.

Stávající rozdělení pravomocí Komise – a já se k tomu mohu fundovaně vyjádřit, protože jsem byl konec konců pět let komisařem – podkopává metodu Společenství, znevýhodňuje právo iniciativy a poškozujeme náš orgán. Řekněte to prosím mým jménem panu Barrosovi.

Je pochopitelné, že bylo složité okamžitě změnit strukturu pravomocí zděděnou po tom, co bylo občas podivínskou, ne-li oportunistickou úpravou z minulých dob, ale nepochopil bych, kdyby současný předseda nezavedl řád, jaký si zasluhuje nová ambice pro tento orgán.

Michel Barnier (PPE). – (FR) Pane předsedajícím, díky houževnatosti švédského předsednictví, kterému také děkuji, máme Lisabonskou smlouvu. Nicméně smlouva jako tato není projekt, nýbrž nástroj, soubor nástrojů, který má sloužit evropskému projektu, a proto je na mužích a ženách řídicích orgánů – na Komisi, jejím předsedovi, na Radě – a na nás zde, abychom tyto nástroje v budoucnu dobře využili, na konci přechodného období, které bylo dlouhé, příliš dlouhé.

Nyní jsme lépe vybaveni, abychom se postavili třem velkým výzvám. Tváří v tvář těmto výzvám, dámy a pánové, budeme společně hrát nejen o důvěryhodnost Evropské unie, ale také o její svrchovanost, abych zopakoval slova, která právě použil Václav Havel.

První výzvou je krize a my z ní nesmíme – nemůžeme – vyjít tak, jak jsme se do ní dostali, jako by se nic nestalo. Z našeho dialogu se Spojenými státy vyplývají ponaučení, zejména pokud jde o správu, pokud jde o solidaritu, pokud jde o transparentnost a řízení celosvětového hospodářství, a my Evropané si musíme vzít ponaučení ohledně zabezpečení – používám toto slovo úmyslně – konsolidace vnitřního trhu, při „usmířování trhu a společnosti“, abych zopakoval slova, která jsem přijal za vlastní; použil je Mario Monti, jemuž kromě toho předseda Barroso užitečně svěřil v této záležitosti úkol.

Druhou výzvou je zelený růst. V Kjótu jsme se díky Evropské komisi chopili v této záležitosti vedení. Musíme si toto postavení udržet, samozřejmě tím, že zajistíme, že naši partneři, ostatní velké země, velké regiony, zaujmou svůj postoj na základě vzájemnosti.

Třetí výzva pak je, abychom byli u stolu, nikoli „za stolem“, ale „u stolu“ těch, kdo budou rozhodovat o světovém pořádku – nebo nepořádku – v příštích 20 letech. Není to jednoduché, když čítáme 27 národů, ale současně je to nezbytné, ledaže by nám nevadilo – mně osobně by to vadilo – být subdodavateli jiných zemí nebo se nacházet ve sféře jejich vlivu.

Proto vkládáme velkou důvěru do budoucí práce vysokého představitele, jehož úkolem bude vytvořit skutečnou společnou diplomatickou a strategickou kulturu. Pane předsedajícím, paní úřadující předsedkyně Rady, čím dříve budeme hotovi, tím lépe pro evropské občany. Proto dychtivě a s důvěrou očekáváme rozhodnutí, které učiníte.

Kinga Göncz (S&D). – (HU) Chtěla bych udělat výjimku a nehovořit o Lisabonské smlouvě. Spíše bych chtěla říci k výsledku zasedání Evropské rady, pokud jde o hospodářskou, finanční a sociální kapitolu, že jsme v tomto dokumentu s potěšením spatřili v jednom ohledu také známky finanční stabilizace. Takto vidíme situaci my sami, ale také je jasné, že rezervy občanů v Evropě se zatím zmenšují.

Společnosti zjišťují, že je těžké získat finanční pomoc a bankovní úvěry, zatímco nezaměstnanost roste. To je v tomto dokumentu také zmíněno. Myslím si, že je důležité zdůraznit, že hospodářský růst nemůže být udržitelný, ani nemůžeme hovořit o tom, že se Evropa vynoří z krize silnější, než byla doposud, dokud nebudeme moci jasně zaručit, že stávající úroveň sociální soudržnosti nebude pouze udržována, ale že bude posilována, a dokud nebudeme moci zvýšit zaměstnanost a zabránit sociálnímu vyloučení.

Metody, které používáme ke koordinaci sociální politiky, založené na otevřeném přístupu, jsou celkem neúčinné. Musíme naše metody koordinace zlepšit. Skutečně potřebujeme účinnější nástroje. Sociální soudržnost a dosažení sociální Evropy jsou faktory, které občané považují za nejdůležitější. Jsme společně odpovědní za to, abychom tuto skutečnost zdůrazňovali.

Lena Ek (ALDE). – (SV) Pane předsedajícím, politika a psychologie jdou ruku v ruce a právě nyní se hodně lidí pokouší umlčet očekávání před kjótským vyjednáváním v Kodani, jež bude za několik týdnů. Přesně totéž se dělo, když jsme vyjednávali o cílech v oblasti klimatu. Cíle ohledně klimatu, které jsme navrhli a vypracovali v tomto Parlamentu, byly prohlášeny za mrtvé a pohřbeny ne jedenkrát, ale snad desetkrát, než jsme přijali konečné rozhodnutí.

S klimatickým balíčkem je to přesně to samé. Za mrtvý a pohřbený jej prohlásili ti, kdo jsou ve skutečnosti proti klimatickým cílům. Proto bych vyzvala švédské předsednictví, aby pokračovalo ve své dobré práci na

vyjednávání a ve svém konstruktivním směru, protože pokud nebudeme usilovat o plně závaznou smlouvu v Kodani, nedosáhneme jí. Nicméně dvouprocentní cíl je mimořádně důležitý, a proto teď musíme postupovat dál s plným nasazením. Seneca kdysi poznamenal, že lidi lze rozdělit do dvou skupin: na ty, kteří jdou napřed a něco dělají, a na ty, kteří kráčí vzadu a kritizují.

Marietta Giannakou (PPE). – (EL) Pane předsedající, přesně jsem zaznamenala, co předsednictví řeklo o hospodářské krizi, je však jasné, že kromě jedné země nemůže nikdo další uplatnit Pakt o stabilitě. Kromě toho by hospodářská krize neměla nakonec vést ke krizi hodnot a zásad.

Ohledně změny klimatu udělalo předsednictví právě to, co je správné. Musí však přesvědčit nejen rozvojové země, ale také Spojené státy americké, jestliže se má situace změnit. Musí se v Kodani chopit skutečné iniciativy.

S třetí záležitostí, Lisabonskou smlouvou, jsme spokojeni. Devět let po krizi s Niceskou smlouvou a neschopností nalézt řešení institucionální otázky před sebou máme smlouvu, před jejímž podepsáním nás několik stran potrápilo. Důležitý není jen orgán a smlouva. Důležití jsou také lidé, kteří ji uplatňují, a v tomto smyslu má předsednictví také odpovědnost za to, aby na úrovni Evropské komise zajistilo, že odpovědné osoby – hlavně ministr zahraničních věcí – budou vyjadřovat veškeré zájmy dobře vybudované Unie.

Na druhé straně, na úrovni Rady, myslím konkrétně otázku předsedy Rady, je toto záležitost, kterou mnozí z nás neschvalují. Já osobně jako člen Evropské úmluvy vím, že mnoho z nás by dalo přednost tomu, aby post předsedy Rady zastával předseda Komise, jak tomu bylo i v minulosti, protože úlohou předsedy Komise je v zásadě koordinovat záležitosti s Radou a vyhnout se rušivým střetům.

Věřím, že jak předsednictví Evropské komise, tak – což je důležitější – předsednictví Rady dá členským státům vhodná doporučení, takže způsob, jakým budou oba orgány fungovat, se nebude lišit od *modu operandi* Společenství a znamenité minulosti v Evropě, která nám přinesla tolik let prosperity.

Ramón Jáuregui Atondo (S&D). – (ES) Pane předsedající, myslím, že dohoda ohledně českého problému byla rozumným řešením; nebylo dokonalé, ale bylo to nejlepší řešení, a bylo v případě tak vážného problému nutné.

Myslím, že rok 2010 může být pro Evropu velkým rokem. Má nové kolegium komisařů, novou organizační strukturu řídicí Evropskou unii, nové právní postavení: Evropská unie je nyní jedinou entitou nazývanou „Evropská unie“, s vlastní právní subjektivitou, není to jen celek různých národů. Nyní máme, jak jsem řekl, příležitost jednat, a musíme mít vůli jednat. Domnívám se, že Evropa potřebuje překonat velmi vážné nacionalistické tendence, které brání pokroku.

Měli bychom popřemýšlet, jak bychom byli před deseti lety pokročili k Evropské unii s eurem, kdybychom se byli nevzdali franku, marky, pesety atd. Musíme znovu vytvořit nějaký takový přístup v evropském duchu, jak sdělil pan Barroso.

Rád bych uvedl dvě věci, které považuji za zásadní. První je naléhavá: kolegium komisařů musí být schváleno ve Štrasburku v prosinci. Myslím, že je velmi důležité, aby se příští předsednictví v lednu ujalo svého mandátu tímto novým způsobem – s novým kolegiem komisařů, které bude jmenováno již koncem letošního roku.

Zadruhé bych chtěl znovu nastolit důvod, který spočívá v základech Evropské unie – čeho se Evropská unie snaží docílit. Myslím, že na hlavních světových diskusních fórech se činí nesmírně významná rozhodnutí a Evropa musí hovořit jedním hlasem, a to silným hlasem, aby obhájila zvláštní rysy našeho projektu: sociální model a novou právní, hospodářskou a politickou strukturu ve světě, kde stát hraje důležitější roli a kde je lepší trh. Evropa potřebuje silnější hlas, jednodušší a pevnější.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Pane předsedající, švédskému předsednictví je třeba poblahopřát. Tvrdohlavý pán v Praze konečně podepsal a nakonec jsme se dostali do cíle cesty. Doufejme, že to v příštím desetiletí nebudou institucionální otázky, které budou vyžadovat náš čas, i když Václav Havel byl jako skutečný evropský hrdina připraven podniknout okamžitě další kroky. To, že České republice byla zaručena výjimka z Listiny základních práv, je podle mého názoru zklamání. Jak zdůraznil pan Duff, docela stačí, že výjimku má Polsko a Spojené království.

V Kodani je nutno uzavřít celosvětovou dohodu, v níž převzmou bohaté národy světa větší část odpovědnosti. Chudé národy světa nenesou za oteplování planety odpovědnost. Současně samozřejmě musí učinit za dost své povinnosti rostoucí ekonomiky. Na závěr, pane ministře, proces před summitem, na kterém má být

jmenován předseda a ministr zahraničí, by měl probíhat s větší transparentností. Nynější tajnostkářství je v demokratické Evropě trapné a já věřím, že nejsem jediný, kdo si to myslí.

Tunne Kelam (PPE). – Pane předsedající, rád bych učinil tři poznámky. Když je Lisabonská smlouva v platnosti, EU potřebuje více než kdy dříve účinné společné politiky v oblasti bezpečnosti a energetiky spočívající na solidaritě. Jedině takové politiky mohou zabránit tomu, aby se někdy zopakovala dohoda Schrödera a Putina.

Za druhé si musíme uvědomit, jak důležité je v této nové situaci, abychom měli trvale silnou Komisi, jež může převzít odpovědnost za provádění Lisabonské smlouvy.

Za třetí, pokud jde o nové vrcholné posty, potřebujeme především odvahu dělat pokroky a podpořit nikoli portfolia, ale osobnosti, osobnosti, které mají dlouhodobé vize a jsou rozhodnuty navázat na evropské hodnoty.

Takže aby mohla EU čelit nesmírným novým výzvám, potřebuje zase jednou dva evropské státníky formátu Adenauera, Schumana nebo De Gasperiho. Musíme je hledat bez předsudků. Tyto státníky je možné nalézt i v nových členských státech, které by určitě měly být zastoupeny v budoucí trojce. Václav Havel nám dnes řekl, že Evropa je vlastí našich vlastí. Pokud to takto budeme chápat, myslím, že budeme mít se zavedením Lisabonské smlouvy úspěch.

Sandra Kalniete (PPE). – (LV) Chtěla bych říci, že je velice potěšující, že Lisabonská smlouva konečně vstupuje v platnost, a hovořit o tom, kdo by měl být prezidentem Evropy. Předseda Evropské radě neznamená předseda Evropy, ale spíše být na straně členských států Evropské unie, vedoucích představitelů členských států, a podporovat je a povzbuzovat při posilování úlohy Evropské unie mezi dnešními celosvětovými vedoucími státy. Ráda bych řekla, že paní Vaira Vīķe-Freibergová, bývalá lotyšská prezidentka, má všechny osobní vůdčí kvality a politické zkušenosti s vedením, aby byla úspěšnou předsedkyní Evropské rady. Její osud symbolizuje historii našeho rozděleného kontinentu – po druhé světové válce z Lotyšska uprchla a vrátila se; jakmile byla naše země zase svobodná; vrátila se, aby se stala její prezidentkou. Za osm let, kdy zastávala tuto funkci, se Lotyšsko stalo členským státem Evropské unie a NATO. Vaira Vīķe-Freibergová je spolehlivá evropská občanka. Je to velice vzdělaná a silná osobnost, která dobře chápe výzvy evropské budoucnosti. A konečně bude s to přijímat i nepopulární rozhodnutí, pokud by to bylo potřeba.

PŘEDSEDAJÍCÍ: PANÍ KRATSA-TSAGARPOULOU

Místopředsedkyně

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Paní předsedající, jako zástupce prvního členského státu, který ratifikoval Lisabonskou smlouvu, bych rád jménem Maďarska poblahopřál švédskému předsednictví. Byla odvedena vynikající práce. Viděli jsme v této sněmovně Čecha, který je přítelem Evropy, pana Havla, zatímco Čech prezident Klaus nám způsobil spíše spoustu starostí a nepředvedl se jako přítel Evropy.

Musíme co nejrychleji dokončit vstup Lisabonské smlouvy v platnost, jmenování nové Komise a zavedení příslušných struktur, abychom se mohli soustředit na skutečnou práci.

Považuji za velice důležité, že Lisabonská smlouva má především poukazovat na práva osob, které patří k menšinám. Naléhám na paní Wallströmovou, která je velkou zastánkyní menšin, aby připomenula předsedovi Barrosovi, aby dodržel svůj slib, že budoucí komisař pro základní práva se bude zabývat právy menšin, včetně práv domorodých menšin, jako jsou Samiové, a práv přistěhovaleckých menšin a Romů.

Mairead McGuinness (PPE). – Paní předsedající, v Irsku se nás ptají, zda nyní, kdy byla ratifikována Lisabonská smlouva, nastalo velké vzrušení. Po pravdě jim říkám, že nenastalo, protože to trvalo tak dlouho a protože zrod byl tak náročný. Ulevilo se nám a jsme potěšeni, ale uvědomujeme si, tak jako v této rozpravě, že nyní začíná skutečná práce a že jmenovat správné osoby bude pořádný kus práce. Není to o známostech, ale o jmenování těch správných osob na všechny velice důležité posty, které byly vytvořeny. Mrzí mě, že to zabere další čas, protože to skutečně opoždí konečné sestavení všech orgánů – a my máme spoustu práce –, ale snad bude lepší, když budeme mít malé zpoždění a dosadíme do funkcí ty správné osoby.

Vrcholné posty, jak jsme je popsali, jsou důležité a budou vyžadovat, aby na ně byly dosazeny oddané osoby, jež mají nasazení a touhu zdokonalit Evropskou unii, nikoli jen dostat se do funkce.

A konečně, pan Barroso má naprostou pravdu, pokud jde o silné orgány. Musíte poslouchat, co v tomto Parlamentu říkáme. Poslouchajte to pozorně: jsme nejbližší k našim voličům. Jsme zvoleni přímo občany.

Petru Constantin Luhan (PPE). – (RO) Velice důrazně schvaluji, co řekl pan Reinfeldt, a vítám zejména skutečnost, že Evropská unie zaujala na říjnovém zasedání Evropské rady společný postoj před konferencí v Kodani.

Evropská unie již přijala z vlastního popudu silná opatření v rámci boje proti změně klimatu a učinila tak pokroky směrem k omezení emisí skleníkových plynů. Je však zjevné, že úsilí samotné Evropské unie nemůže zaručit na mezinárodních vyjednáváních naprostý úspěch.

Domnívám se, že je mimořádně důležité, aby Evropská unie přešla k cíli snížení o více než 20 %, pouze budou-li dodrženy určité podmínky. V opačném případě považujeme úsilí EU za nadbytečné.

Tyto podmínky by měly souviset zejména se závaznou právní povahou budoucí dohody. Kromě by vedle odpovídajících příspěvků z rozvojových zemí měly vyspělé státy přijmout konkrétní cíle snížení emisí, jež budou na stejné úrovni jako cíle, které přijala EU.

Heidi Hautala (Verts/ALE). – (FI) Paní předsedající, máme v tento okamžik ve sněmovně velice zajímavé uspořádání, kdy všechny tři orgány zastupuje žena: paní Malmströmová za Švédsko, předsednickou zemi, paní Wallströmová za Komisi a vy, paní předsedající, za Parlament. Ráda bych viděla, že nás na vrcholných postech budou v budoucnosti běžně vést ženy, a to v mnohem větší míře než nyní. Víím, že paní Wallströmová a paní Wallisová, místopředsdkyně Evropského parlamentu, předkládají zajímavou iniciativu a zapojily do tohoto procesu nás, další vedoucí ženy v Parlamentu a v Komisi.

Napsaly jsme předsedovi Komise, panu Barrosovi, že chceme změny, že chceme, aby byla vidět spravedlivější rovnováha mezi ženami a muži v Komisi i na jiných vrcholných postech. Doufám, že se nyní můžeme chopit příležitosti, protože – i když předseda Evropské komise naše představy plně podporuje – hlavy států a předsedové vlád bohužel nedělají nic pro to, aby převzali za tuto žalostnou situaci odpovědnost. Nemůžeme dovolit, aby byla Unie neustále zastupována pouze mužskými tvářemi.

Jaroslav Paška (EFD). – (SK) Rád bych začal tím, že vyjádřím svou podporu panu prezidentu Klausovi a postoji České republiky. Zdá se mi, že stejně jako si muselo vyslechnout rozhodnutí ústavního soudu Německo, musel na rozhodnutí Ústavního soudu počkat i pan Klaus.

Pokud jde o jeho postup, považuji jeho jednání za odpovědné jednání státníka, který, dokud cítil určitou právní nejistotu, počkal na stanovisko příslušné instituce, což je soud.

Dále bych rád upozornil na to, že Lisabonská smlouva vstupuje v platnost v době, kdy je v Evropě hospodářská krize. Okamžitá rozhodnutí vlád, které jednaly v zájmu překonání hospodářské krize, nebyla efektivní, nebyla účinná, a z tohoto hlediska si myslím, že musíme v budoucnosti postupovat koordinovaněji a nepřijímat rozhodnutí ad hoc, která nemají dostatečný účinek, pokud jde o podporu zaměstnanosti a hospodářský rozvoj.

Proto se domnívám, že při jmenování nové Komise musíme zajistit, že ji budou tvořit odborníci a profesionálové.

Enikő Győri (PPE). – (HU) Pevně věřím, že Lisabonská smlouva nepochybně umožní, aby Evropa fungovala na jistějším základě a s větším zaměřením na problémy každodenního života občanů.

Musíme se však ptát, jakou cenu jsme za to museli zaplatit. Cena, kterou jsme za to zaplatili, ve skutečnosti podkopala naše hodnoty a dovolila, aby pragmatismus triumfoval nad hodnotami. Víte, na co zde odkazují. Evropská unie zaručila českému prezidentovi jeho absurdní požadavek, nehledě na to, že řekl, že česká výjimka byla potřebná kvůli Benešovým dekretům. Dovolte mi, abych vám připomněla, že podle Benešových dekretů byly miliony Maďarů a Němců zbaveny práv a deportovány. Podle mého názoru je to, co Evropská unie udělala, nepřijatelné z právního, politického i morálního hlediska.

Kritizovali jsme český ústavní systém z právního hlediska, sledovali jsme názor českého parlamentu a zahrnujeme tento dokument politicky do jakéhokoli dalšího přistoupení, čímž jsme možná potrestali zemi, která s tím nemá nic do činění, Chorvatsko. Z hlediska morálního je nepřijatelné udělovat v takovéto záležitosti výjimku.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Vítám, že Evropská rada přijala strategii pro region Baltského moře. Je to model, jaký musí Evropská unie uplatnit také pro region Dunaje, čímž přispěje k hospodářskému rozvoji a také k hospodářské a sociální soudržnosti tohoto regionu a v neposlední řadě ke konkurenceschopnosti Evropské unie.

Evropská unie se zúčastní konference v Kodani jako vedoucí aktér v boji proti změně klimatu. Evropská unie již jednostranně přijala cíl „20-20-20“. Soubor opatření v oblasti energetiky a změny klimatu je součástí právních předpisů Společenství a probíhá jeho provádění.

Naléhavě vyzývám Evropskou unii, aby rychle zřídila účinný a inovativní rámec pro financování hospodářství, jež bude účinné z hlediska životního prostředí.

Kromě toho se musí Evropská unie soustředit také na financování vhodných opatření k přizpůsobení se změně klimatu.

A v neposlední řadě musí být Evropská unie s to investovat v průmyslu a veřejných službách, aby byla zajištěna pracovní místa.

Kinga Gál (PPE). – (HU) Paní předsedající, paní Malmströmová a paní Wallströmová, od pádu železné opony uplynula dvě desetiletí. I když v některých nových členských státech došlo v právním rámci a struktuře státu ke změně režimu, minulost je stále přítomná v politických postojích a v reakcích orgánů na napjaté situace. Pomysleme na události, které proběhly na podzim roku 2006 v Budapešti, a na to, se těm, jejichž nejzákladnější svobody a lidská práva byly svého času pošlapány, do dnešního dne nedostalo pravdy a spravedlnosti, nehledě příslušníky národnostních menšin v nových členských státech, kteří dokonce i dnes zažívají hořkou zkušenost diskriminace, jež zasahuje jejich práva a příležitosti.

Evropská komise musí být právě kvůli ustanovením Lisabonské smlouvy připravena zajistit, že až budou vytvořena portfolia, bude kladen přiměřený důraz na záležitosti lidských práv a svobod uvnitř Evropské unie. Oblast působnosti tohoto portfolia současně musí být rozšířena také na ochranu práv tradičních národnostních a jazykových menšin, neboť cítíme, že v této oblasti je toho třeba ještě hodně udělat. Ať se nám to líbí nebo ne, nevyřešené problémy domorodých komunit v Evropské unii existují. Evropská unie se jimi musí zabývat a je její povinností pomáhat občanům bojujícím za to, aby mohli vykonávat svá práva.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Paní předsedající, přijetí dlouho očekávané Lisabonské smlouvy je nyní za námi. Určitě povede k posílení a zdokonalení Evropské unie v budoucnosti.

Pro dnešek vyžaduje zavedení smlouvy řadu rozhodnutí ve věcech orgánů a personálních otázkách a především sestavení pravidel spolupráce mezi novými vedoucími představiteli – vedoucími představiteli, kteří musí proměnit vizi Evropy ve skutečnost. Závaznosti související se smlouvou nám nesmí bránit v tom, abychom se zabývali problémy bezprostředního významu, což je aktivní boj s hospodářskou krizí, opatření na boj s nárůstem nezaměstnanosti a organizace dohledu nad finančními institucemi.

Dohoda v Kodani je důležitá a nezbytná, ale doba krize není vhodným okamžikem pro přijímání rozhodnutí o tom, kolik prostředků které země a mezinárodní organizace na tento cíl přidělí a jaké závazky přijmou. Dnes je pro EU a její členské státy nejdůležitějším úkolem vyřešit hospodářské a sociální problémy.

Seán Kelly (PPE). – Paní předsedající, je mi velkou ctí, jako pro moji kolegyni paní McGuinnessovou, že zde mohu dnes být, v den 20. výročí pádu Berlínské zdi a v předvečer vzniku Lisabonské smlouvy. Je to výsada, zvláště protože Irsko hlasovalo 67 % ve prospěch Lisabonské smlouvy, což bylo potvrzením práce Evropské unie v průběhu mnoha let.

V následujících letech budou lidé uvažovat také o rozpadu SSSR a uvidí, že se v jeho důsledku nerozšířily občanské války, jak se to stalo v tolika zemích, včetně mé vlastní země, když do země přišly mír a svoboda, jenomže vedly k občanské válce.

Historikové budou zdůrazňovat úlohu Evropské unie při poskytování podpory, směřování a útěchy těmto zemím, v důsledku čehož se občanská válka ve větším měřítku nerozšířila.

Na závěr – hovořilo se mnoho o jménech osob, které mají obsadit funkce předsedy a vysokého představitele. Myslím, že bychom měli brát v úvahu také titul. Jestliže není prezident sám o sobě prezidentem (president), pak je to předseda (chairman); proč bychom ho neměli nazývat předseda – chairman? Mít tři osoby s titulem „president“ je pro veřejnost matoucí.

Gay Mitchell (PPE). – Paní předsedající, nejprve bych chtěl říci, s jakým potěšením jsem se účastnil rozvojových dnů ve Stockholmu, a poblahopřát předsednictví ke způsobu, jakým je zorganizovalo.

Účastnil jsem se nedávno v irské veřejnoprávní rozhlasové stanici RTÉ diskuse s ženou, který byla velmi znepokojena, že jsme snížili výdaje na zdravotnictví a neděláme dost pro to, abychom ušetřili na výdajích na rozvojovou pomoc. Musel jsem vysvětlovat, že nejde o záležitost buď–nebo, ale o záležitost obojího.

Můžeme udělat obojí. Vzhledem k tomu, že se tolik soustředíme na potřebu obnovy v Evropě a potřebu se vypořádat s krizí, v níž se nacházíme – která samozřejmě musí být na našem domácím pořadu jednání tím hlavním tématem –, naléhal bych, abychom neztráceli ze zřetele skutečnost, že v rozvojovém světě každým rokem umírá 11 milionů dětí, z toho 5 milionů proto, že nemá léky, které my máme 30 let.

Ponechejte prosím tuto záležitost na předním místě programu a zajistěte, že až jmenujeme novou osobu pověřenou vnějšími vztahy, tak to zůstane jedním z našich klíčových cílů. Dosud jste odváděli dobrou práci.

Crescenzo Rivellini (PPE). – (IT) Paní předsedající, dámy a pánové, je jen dobře, že Lisabonská smlouva a jmenování členů Rady mohly přijít 20 let po pádu Zdi. Pád Zdi vyznačil začátek skutečné Evropy. Před dvaceti lety padla zeď, zeď z betonu a plná předsudků, tyranie a hladu pro mnoho občanů na východě, a dnes bychom mohli zastavit oslavy pádu Zdi a místo toho si položit otázku, co bychom měli udělat nyní, kdy to pomínulo. Ve skutečnosti mezitím vyrostly jiné zdi: zeď mezi zeměmi na severu a na jihu planety; mezi bohatšími a chudšími zeměmi; mezi zeměmi, které vytvářejí zboží, a zeměmi, které vytvářejí myšlenky. Tyto zdi jsou mnohem vyšší a je mnohem těžší je zbořit; mohou způsobit velké problémy lidstvu jako celku, včetně válek.

Proto nesmí být kandidáti do Evropské rady, kteří mají být jmenováni po Lisabonu, jmenováni několika málo osobami za zavřenými dveřmi. Ti, kteří chtějí přispět a kteří chtějí kandidovat, musí informovat Evropský parlament a Evropu jako celek o tom, co mají v úmyslu udělat a co jsou schopni udělat. Když zboříme tuto zeď „jmenování“, takže budoucí kandidáti budou vybráni na základě vyváženosti mezi národy a nikoli podle svých osobních kvalit, pak konečně vybudujeme evropský národ.

Andrew Henry William Brons (NI). – Paní předsedající, vůdce britské opozice oznámil svůj záměr znova projednávat části Lisabonské smlouvy. To by samozřejmě vyžadovalo souhlas všech 27 zemí. Oznámil také zavedení zákona o svrchovanosti, který by vyžadoval v případě dalších smluv uskutečnit referendum. Další vlády by jej samozřejmě mohly snadno zrušit.

Souhlasí Rada a Komise, že plány vůdce konzervativců jsou jen planá slova? Jeho strana se musí rozhodnout buď pro to, aby akceptovala Lisabonskou smlouvu, nebo aby – podle mého názoru ještě lépe – vyňala Spojené království zcela z Evropské unie.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (FR) Paní předsedající, dámy a pánové, právě jsme měli velice zajímavou rozpravu a já vám děkuji za vaše připomínky.

Švédské předsednictví sdílí vaše potěšení z toho, že je Lisabonská smlouva konečně ratifikována v 27 zemích. Přinese nám to účinnější a demokratičtější Evropu a výraznější úlohu na mezinárodní scéně. Mám z toho radost.

Také souhlasím s těmi, kteří řekli, že i když to byla asi náhoda, vybral prezident Klaus k podepsání smlouvy velice vhodný týden: stejný týden, kdy oslavujeme pád Berlínské zdi, konec komunistické diktatury, počátek evropské jednoty a konečně vítězství myšlenek Roberta Schumana nad myšlenkami Josefa Stalina.

(Potlesk)

úřadující předsedkyně Rady. – Pokud jde o Českou republiku, ráda bych odpověděla na otázku pana Duffa: to, co Češi dostali, není úplná výjimka z Listiny základních práv. Protokol 30 nevylučuje závaznou povahu Listiny ve vztahu k Spojenému království, Polsku nebo České republice. Omezuje jenom způsob, jakým ji může využívat Soudní dvůr, a konečně bude na Komisi a Soudním dvoru, aby jej vyložili, kdykoli by mohl vzniknout spor.

Jak řekl pan premiér, než odešel, nyní probíhají konzultace s jeho 26 kolegy. Je to náročné, ale je to jeho cíl. Již je pozval příští čtvrtek na pracovní večeři.

Je ještě příliš brzy na to, abychom spekovali o jménech. Také čtu noviny. Slyšela jsem jména, která nechcete vidět; slyšela jsem jména, která byste rádi viděli. Myslím, že jsem zde v Parlamentu zaznamenala také jednu či dvě žádosti o místo. Budeme rádi, když vaše žádosti pošlete předsednictví – bude se jimi zabývat. Do čtvrtka ještě zbývá týden. Samozřejmě slyšíme vaše obavy ohledně regionální vyváženosti a rovného zastoupení žen a mužů – což je něco, co já sama považuji za mimořádně důležité. Měli bychom být schopni ukázat evropským občanům, že Evropu neřídí jenom muži. Nicméně jak řekl pan premiér, mají se vytvořit jenom dva posty. Splnit všechny tyto požadavky je velice obtížné, nicméně vynasnažíme se; poslouchali jsme vaše doporučení.

Pokud jde o vysokého představitele, pořídí a dokončí rámec, který jsme právě přijali pro Evropskou službu pro vnější činnost. Učiní tak společně s Parlamentem a poté předloží Radě, a to nejpozději do dubna příštího roku.

Jak již bylo mnohokrát řečeno, vysoký představitel se bude účastnit také dotazování a slyšení zde v Parlamentu, takže bude moci diskutovat a vytvářet si názory na zahraniční politiku.

Pokud jde o hospodářství, chtěla jsem říci Maritě Ulvskogové, která zde asi není přítomna, že švédské předsednictví vůbec nevzdává své ambice na strategie pro ukončení podpory. Naopak je nanejvýš důležité, abychom se drželi cíle – nikoli nyní, ale zanedlouho – dvou strategií ústupu. Protože když to neuděláme, jestliže dovoláme, aby naše hospodářství zvýšila rozpočtové schodky, ublíží to těm nejzranitelnějším lidem ve společnosti, a toto dopustit nechceme.

My vidíme světlo na konci tunelu. Blíží se hospodářská obnova, ale ve většině zemí budeme ještě trpět vysokou nezaměstnaností, a proto je příliš brzy na zavádění strategií pro ukončení podpory. Musíme o nich však diskutovat a potřebujeme plán na jejich uskutečnění, jestliže chceme mít udržitelné hospodářství, které předáme budoucím generacím.

A konečně pokud jde o změnu klimatu, nezmenšili jsme své cíle. Švédské předsednictví, Komise a mnozí další pracují ve dne v noci. Přesvědčujeme, vyjednáváme, argumentujeme, zkoušíme přetáhnout své partnery na svou stranu. Uskutečnila se spousta schůzí a ještě budou nějaké uspořádány, i když do Kodaně zbývá jen 25 dní.

Je pravda, že na celém světě o tom existuje určité povědomí a v mnoha zemích na celém světě se děje spousta věcí. To je povzbudivé, nicméně to nestačí, jestliže chceme dodržet cíl 2 °C.

Nemáme všechny díly skládky, abychom mohli dosáhnout právně závazné dohody: to je skutečnost. Je mi to líto, ale je to skutečnost. Můžeme říci, že o ni stále budeme usilovat, stále usilujeme, ale nedojde k tomu, protože někteří partneři říkají, že ještě nejsou připraveni tento krok učinit. Evropa má stále vedoucí postavení a my budeme pokračovat v práci na velmi ambiciózní dohodě s jasným rámcem, který bude zahrnovat všechny partnery a časový harmonogram pro uzavření vyjednávání. Cílem je nahradit Kjótský protokol závaznou dohodou. Chci poděkovat Parlamentu za práci, kterou v této věci dělá v současnosti, i za tu, kterou bude muset odvést po Kodani.

Evropa má stále vedoucí postavení. Nadále ve vedení zůstaneme. Doposud máme ty nejvyšší ambice. Potvrdili jsme návrhy Komise a podporujeme je. Jsme připraveni zahrát svou úlohu. Klíč k rozdělení příspěvků na celém světě bude vycházet z emisí a schopnosti platit. Máme pracovní skupinu, která se zabývá vnitřním sdílením zátěže. Členské státy se však dosud necítily připraveny na zveřejnění přesných částek, které zaplatí. Je to proto, že chceme nadále vyvíjet tlak na ostatní země, protože by měly také zaplatit, neboť je to v jejich zájmu.

Takže každou minutu strávíme prací na této věci. Děkujeme vám za vaši podporu a těšíme se na spolupráci s Parlamentem v této záležitosti i v dalších otázkách.

Margot Wallström, místopředsedkyně Komise. – (FR) Protože švédský ministr hovořil francouzsky a anglicky, měla bych hovořit švédsky.

místopředsedkyně Komise. – (SV) Paní předsedající, pokusím se hovořit švédsky a říci něco o důležitém tématu, jež zde dnes bylo nadneseno, a sice o tom, jak souvisí znění nové smlouvy se skutečností, kterou chceme změnit, jak nás má znění nové Lisabonské smlouvy vést a poskytnout nám nástroje, jež potřebujeme k přijímání rozhodnutí ohledně toho, jak bojovat proti změně klimatu, jak se vypořádat s hospodářskou krizí a jejími důsledky, totiž s nezaměstnaností a sociálními problémy, jak potírat problémy s přistěhovalectvím a dalších záležitostí, jež zaujímají přední místo v našem programu.

Jde o to, jak spolu tyto záležitosti souvisejí, jak dříve řekl pan Barnier. Souvisí to samozřejmě s provedením a uplatňováním a s tím, koho jmenujeme jako své zástupce v Komisi a samozřejmě jako vedoucí představitele na vrcholných postech, jež mají být nyní obsazeny. Jak víte, aspoň ve Švédsku platí, že „správný muž na správném místě je často žena“, a já věřím, že se to uplatní i v tomto případě. Jsem vděčná, že budu mít podporu předsedy Komise, když řeknu, že postup, který nyní musíme dodržet, je samozřejmě velmi důležitý z hlediska demokracie. Je to také příležitost pro členské státy, aby ukázaly, že neříkají jen falešnou chválu, ale že skutečně mají kompetentní, schopné kandidáty, a to ženy, jež jsou připraveny navrhnout.

Jinak se stanou ti z nás, kteří tvoříme většinu obyvatelstva EU, menšinou, až přijde na přijímání demokratických rozhodnutí. Jak napsal Václav Havel a jak mnohokrát říkal, demokracie není něco, co jednou provždy a neodvolatelně spadlo z nebe, ale demokracie je něco, co musíme udržovat, za co musíme neustále znova a znova bojovat. Samozřejmě jsme úzce spolupracovali se švédským předsednictvím a ráda bych opět vyjádřila jak za sebe, tak jménem Komise, své díky za pilnou práci, kterou švédské předsednictví odvedlo, jak vím, včetně přípravy toho, co bude nyní provedeno.

Jak řekl dříve pan Barroso, Komise dnes přijala rozhodnutí o prvních opatřeních, za které musíme nést odpovědnost, a sice o občanské iniciativě. Začneme širokým kolem konzultací, kdy rozešleme Zelenou knihu s deseti otázkami. Jestliže na ně dostaneme do konce ledna dostatek odpovědí, doufáme, že budeme moci po rychlé rozpravě, včetně rozpravy zde v Parlamentu, mít k dispozici novou občanskou iniciativu, jež bude připravena k provedení do konce příštího roku. To je samozřejmě dobrý příklad toho, jak můžeme využít nové oddíly Lisabonské smlouvy a její nové možnosti, které dávají občanům silnější hlas a větší vliv.

O záležitosti změny klimatu a vyjednávání o klimatu se zde již zmínilo dost lidí, i ministryně pro evropské záležitosti. Přirozeně budeme nejsilnější, když budeme hovořit jedním hlasem a nadále trvat na výrazné a samozřejmě závazné dohodě. Samozřejmě budeme s to přezkoumat formu dohody, když budeme vědět, s jakými návrhy či protinávrhy naši partneři přicházejí ke stolu. A konečně, ovšem že doufám, že budeme nadále úzce spolupracovat při provádění Lisabonské smlouvy. Tato práce musí začít nyní, jak zde, tak v Komisi, a já ráda představím názory Parlamentu na to, jak by měla být organizována práce Komise, také panu Barrosovi. Ještě jednou, jsme strážci smlouvy a samozřejmě se postaráme o to, abychom smlouvu do písmene dodržovali.

(Potlesk)

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Písemná prohlášení (Článek 149)

Elena Oana Antonescu (PPE), písemně. – (RO) Provádění právních předpisů o obchodování s povolenkami na emise znečišťujících látek způsobí náklady, které budou v jednotlivých zemích rozdělovány odlišným způsobem, vždy podle hospodářského modelu dané země. Některé země již mají širší škálu možností, jež jim umožňují snížit emise bez nějakého podstatného nárůstu cen energie. Země, které dosud procházejí procesem restrukturalizace energetického odvětví, by pocítily dopad těchto opatření na úrovni spotřebitele neúměrně ke své možnosti zaplatit náklady na změnu. Země, která má ve své skladbě energetických zdrojů velký podíl větrné energie, si dovolila investovat do obnovitelných zdrojů energie, když se již rozvinula, přičemž v tomto procesu způsobovala znečištění. Na druhou stranu země, která je doposud ve velké míře závislá na výrobě energie z uhlí, musí překlenout technologickou propast a současně také omezit své emise znečišťujících látek. V této situaci jsou země východní Evropy. Proto se domnívám, že rozhodnutí o financování boje proti změně klimatu musí tento faktor zohledňovat a vyloučit země z posledního kola přistoupení z placení některých daní, jež by tyto ekonomiky nadměrně zatížily.

Elena Băsescu (PPE), písemně. – (RO) Evropská rada v tuto chvíli věnuje zvláštní pozornost hospodářské a finanční situaci Evropské unie. Celosvětová finanční krize postihla evropské státy, občany a podniky mimořádně tvrdě. Protože se očekává, že situace s nezaměstnaností se v Evropě bude nadále zhoršovat, musí být přijaty udržitelné závazky v politikách dynamického trhu práce. Evropská komise předpověděla míru nezaměstnanosti v 27 členských státech na 10,25 %. Rada a Komise musí pokračovat ve svém úsilí o vytvoření strategií obnovy ve spolupráci s Evropským parlamentem a členskými státy tím, že bude realizovat Plán evropské hospodářské obnovy.

Při stanovování lhůt, do nichž mají vlády přerušit své strategie proti krizi, musí být situace a závazky každého státu posuzovány jednotlivě. Pokud jde o Rumunsko, jsou v plánu dohody s Evropskou unií a Mezinárodním měnovým fondem na rok 2009 a 2010. V důsledku toho rozvrátí jakékoli přerušování této finanční podpory protikrizový program, jež Rumunsko zahájilo. Je politováníhodné, že nestabilita způsobená blokováním parlamentní většiny v Rumunsku (PSD (Sociálně demokratická strana) + PC (Konzervativní strana), PNL (Národní liberální strana), UDMR (Demokratický svaz Maďarů v Rumunsku)) vyvolává pochybnosti o obdržení třetí části příspěvku z MMF.

Dominique Baudis (PPE), písemně. – (FR) Po vyjednáváních na zasedání Evropské rady ve dnech 29. a 30. října a po rozhodnutí českého Ústavního soudu dne 3. listopadu podepsal prezident České republiky Václav Klaus Lisabonskou smlouvu.

Smlouva bude nyní moci vstoupit v platnost a vybaví orgány funkcí vysokého představitele pro zahraniční věci a stálého předsedy Rady vždy na dva a půl roku. Zásadní je složení nové Komise, stejně jako volba osobností, které budou zastávat funkci předsedy Rady a vysokého představitele pro zahraniční věci.

Volba předsedy Rady je zásadní, neboť tato osoba bude na dva a půl roku ztělesňovat Evropu. Kromě toho má v době globalizace a mocenských bojů mezi kontinenty nesporný strategický význam volba vysokého představitele pro zahraniční věci.

Jmenování budou dojednána na mimořádném zasedání Evropské rady dne 19. listopadu. Nacházíme se v bodě obratu evropské historie. Volby, které provedete vy, hlavy států a předsedové vlád, rozhodnou o Evropě, kterou chcete mít v budoucnu. Buďte proto ambiciózní, protože Evropa musí být dynamická, iniciativní, účinná a politická, jestliže chceme pokračovat v pokroku.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), písemně. – (PT) Vítám pevné odhodlání, které projevily hlavy států a předsedové vlád EU minulý měsíc na zasedání Evropské rady, pokud jde o pokračování ve vedení boje proti změně klimatu.

Evropští vedoucí představitelé potvrdili odhad, že do roku 2020 by mohly celkové náklady na zmírnění dopadů a přizpůsobení v rozvojových zemích činit zhruba 100 miliard EU ročně. EU posílila své postavení ve vyjednávání tím, že dosáhla dohody o financování potřebném na pomoc rozvojovým zemím, zejména těm nejchudším. Jsem však znepokojena skutečností, že nebylo učiněno žádné jasné rozhodnutí o příspěvku EU a podílu každého členského státu na celkové zátěži, které by zohledňovalo schopnost jednotlivých zemí platit. Aby byla konference v Kodani úspěšná, je zásadní, aby byla uzavřena politická dohoda, jež se bude nejdůležitějšími tématy zabývat šířeji, zvláště s ohledem na závazky, které mají všechny zúčastněné strany přijmout.

Nessa Childers (S&D), písemně. – Naším evropským vedoucím představitelům se již zase nepodařilo překonat mrtvý bod ve vyjednáváních před konferencí v Kodani. Tento summit byl samozřejmě v médiích probírána jako úspěch, zatímco ve skutečnosti jsme nedosáhli ničeho než řečí. Naši evropští vůdci měli možnost učinit spravedlivou a věrohodnou nabídku financování pro rozvojový svět, jež by pokrylo náklady na změnu klimatu, která tyto země postihuje nejvíce, nicméně je způsobována u nás, ve vyspělém světě. Tento summit nedosáhl úrovně stanovené Výborem pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin tohoto Parlamentu a občanskou společností na celém světě, kteří vyzývali, aby EU přislíbila alespoň 30 miliard EUR a – což je rozhodující – aby se pevně zavázala, že to bude nové financování, jež doplní nynější zámořskou rozvojovou pomoc.

Ať s Kodaní nebo bez Kodaně, změna klimatu bude následující desetiletí s námi. Toto je dosud největší zkouškou 21. století. Musíme v Kodani uzavřít právně závaznou dohodu, a proto potřebujeme, aby naši evropští vedoucí představitelé měli více skutečné politické odvahy a méně prázdných řečí.

Diogo Feio (PPE), písemně. – (PT) V době, kdy se Evropě konečně podařilo překonat krizi smluv, v níž byla zapletena, a Lisabonská smlouva byla výsledně ratifikována 27 státy, vítám skutečnost, že je zde nový právní a institucionální rámec, jenž umožní, aby Unie fungovala způsobem odpovídajícím její nynější velikosti, prostřednictvím posílení pravomocí Parlamentu a zaměřením zvláště na úlohu vnitrostátních parlamentů v evropské integraci.

Na tento okamžik jsme čekali a po schválení Lisabonské smlouvy má Unie příležitost, nyní, když má svůj nový institucionální rámec, převzít hlavní úkoly, které bude muset v bezprostřední budoucnosti provést. Na tomto místě musím zdůraznit, že se od Evropské unie očekává, že bude vyvíjet činnost za účelem boje proti krizi, povzbuzování hospodářství a posílení důvěry trhu, se zvláštním důrazem na snížení úrovně nezaměstnanosti v Evropě. Nyní, kdy vidíme váhavé známky hospodářské obnovy, musíme zaměřit své úsilí na povzbuzení evropského hospodářství, věnovat zvláštní pozornost primárním a sekundárním odvětvím – se zvláštním důrazem na zemědělství –, která byla krizí těžce postižena, a na vytváření evropské struktury dohledu.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písemně. – (PT) Opakuji, že hlavní prioritou na tomto zasedání Evropské rady bylo bohužel schválení podmínek, jež zaručí vstup takzvané Lisabonské smlouvy v platnost do konce roku 2009, jinými slovy zaujmout postavení, které zmožní rychlou ratifikaci Českou republikou. Hlavní obavou vedoucích představitelů Evropské unie jsou institucionální záležitosti, které umožní rychlejší pokrok kapitalistické, federalistické a militaristické integrace Evropské unie.

Témata hospodářské, finanční a sociální krize proto ustoupila do pozadí. Malý pokrok, jehož bylo dosaženo, je vlastně výsledkem velkého tlaku důležitých sektorů v některých členských státech; příkladem je krize v odvětví mléka. Dokonce i v tomto případě šla Rada ve zvýšení rozpočtu na rok 2010 jen na 280 milionů EUR.

Evropská komise však právě předložila návrhy vyplývající z pokynů Rady, které jsou velmi znepokojivé, pokud jde o nadměrný schodek i oznámení zvýšení věku pro odchod do důchodu. Místo aby reagovali na vážné sociální problémy chudoby a nezaměstnanosti, tak navrhuji opatření, která mají zhoršit sociální situaci a do očí bijící nerovnosti, jež již existují.

Zita Gurmai (S&D), písemně. – Zasedání Evropské rady bylo pro Evropskou unii zásadní, protože odstranilo poslední překážku pro vstup Lisabonské smlouvy v platnost. Nicméně nás všechny upozorňují, že to nemůžeme považovat za výsledek sám o sobě. Jsme jen v půli cesty: nyní si musíme zvyknout na nový institucionální rámec. Pokud jde o přizpůsobení, Parlament pokračuje dobře, protože již pracoval na svém jednacím řádu a diskutoval o zřízení nových institucí, jako je Evropská služba pro vnější činnost. Dalším krokem je sestavit Komisi, která bude mít vedoucí postavení a bude představovat naše hodnoty. Proto členské státy naléhavě vybízím, aby jmenovaly způsobilé a kvalifikované osoby a usilovaly o Komisi, jež bude vyvážená z hlediska pohlaví. Rovněž tak musíme zvolit vedoucí představitele na vrcholné posty co nejdříve, nesmíme ztrácet čas. Není čas se chovat jako nespolehliví lidé. Jestliže se považujeme za nositele univerzálních hodnot, potřebujeme nyní vedoucí představitele, kteří je dokážou důvěryhodně zastupovat – například v Kodani, kde budou národy vyjednávat o blízké budoucnosti lidstva, a Evropa bude potřebovat jejich talent, odpovědnost a velkorysost, aby bylo dosaženo dohody.

Marian-Jean Marinescu (PPE), písemně. – (RO) V první řadě vítám ratifikaci Lisabonské smlouvy Českou republikou. Vstup Lisabonské smlouvy v platnost dne 1. prosince a nové vztahy mezi orgány, které smlouva zavádí, umožní zástupcům Evropské unie řídit účinněji jak důsledky hospodářské a finanční krize, tak vyjednávání o boji proti změně klimatu v Kodani. Znamky hospodářské obnovy nemusí vyvolat okamžité stažení podpůrných politik, protože to by mohlo mít dlouhodobý negativní vliv na hospodářství. Také doufám, že se členské státy dohodnou na koordinované strategii stažení stimulačních opatření, až pro to nastane ten správný okamžik. Rovněž očekáváme, že bude v budoucnu uzavřena dohoda o souboru návrhů na zřízení nové struktury finančního dohledu v Evropské unii. V neposlední řadě bychom neměli zapomínat, že evropští občané budou sledovat konsolidovanou Evropu ještě více a budou očekávat, že EU v nadcházejících letech zlepší situaci s nezaměstnaností. Proto musí evropské orgány co nejdříve prosadit nové politiky dynamického trhu práce.

Iosif Matula (PPE), písemně. – (RO) Chci vyjádřit svou podporu stanoviskům Evropské komise a Evropské rady, která jsou vyzdvížena v předložených dokumentech. Blíží se konference v Kodani a EU musí hrát důležitou roli při vyjednávání komplexní a ambiciózní celosvětové dohody o boji proti změně klimatu.

Závěry Evropské rady se zmiňují o potřebných finančních prostředcích, jichž je zapotřebí jak na celosvětové úrovni, tak i na úrovni evropské, pro boj s negativními dopady změny klimatu, jako jsou sucha, požáry a záplavy, které mají každým rokem tolik obětí a způsobují tak velké ztráty.

Domnívám se, že EU musí co nejsoudržněji poskytovat finanční podporu na opatření, jež členské státy přijaly v souvislosti se zavlažováním, stavbou přehrad, zalesňováním a povzbuzováním výroby obnovitelných zdrojů energie, jako je sluneční či větrná energie, energie z biopaliv a vodní energie. Také jsme zaznamenali velkou potřebu finanční podpory z EU na úrovni místních orgánů a soukromých jednotlivců, kde nejsou k dispozici finanční prostředky nezbytné ke stavbě budov s větší energetickou účinností. EU musí dále věnovat větší pozornost tomuto hledisku, aby občané zůstali ve středu zájmu evropských politik.

Franz Obermayr (NI), písemně. – (DE) To, co se před několika dny odehrálo na summitu Evropské rady, je skandální a otřásá vši důvěrou ve společenství hodnot, na které EU tak často kladla důraz. EU chtěla, aby prezident Klaus podepsal za každou cenu, dokonce i za tu, že vysloví nepřímý souhlas s historickou nespravedlností. Na základě Benešových dekretů bylo do roku 1947 kolem 2,9 milionů lidí prohlášeno za nepřátele státu a vyhnáno čistě z důvodu své národnosti. V důsledku toho tragicky zemřelo asi 230 000 lidí. Nejenže dekrety nesoudí občany na základě konkrétních zločinů, jichž se dopustili; výchozím bodem je pouze etnický původ. Dnes bychom to nazývali etnickou čistkou, něčím, co by měly všechny členské státy ve skutečnosti otevřeně odmítnout. Z právního hlediska bylo odsunutým občanům odepřeno právo na presumpci nevinu, řádný soud a přiměřené odškodnění za vyvlastnění. Felix Ermacora, profesor mezinárodního práva a bývalý zpravodaj Spojených národů, dokonce došel ve svém právním posudku z roku 1991 k závěru, že vyhnání naplnilo skutkovou podstatu genocidy. Navzdory tomu všemu a bez

jakéhokoli věcného odůvodnění byla prezidentu Klausovi zaručena výjimka, jež zajišťuje neuplatňování Listiny základních práv EU. Nicméně tento „doplňek“ nevstoupí v platnost, dokud smlouvu neratifikuje Island nebo Chorvatsko. Toto období nabízí jedinečnou příležitost k podání žádostí o odškodnění.

Rovana Plumb (S&D), písemně. – (RO) Jednostranné kroky EU nestačí, přestože EU stojí v popředí boje proti změně klimatu.

Nebude možné uzavřít celosvětovou dohodu o zmírnění a přizpůsobení se dopadům změny klimatu, aniž by se zapojily rozvojové země, zejména ty nejvyspělejší z nich. Na vývoj těchto států již změna klimatu dopadá: sucho, záplavy, přírodní katastrofy, dezertifikace, se všemi hospodářskými a sociálními důsledky.

Jakákoli akce ke zmírnění dopadů a přizpůsobení se situaci vyžaduje, aby byl zaveden silný mechanismus opatření, podávání zpráv a kontrolování vývoje, společně s řádně spravovaným fondem, v němž budou veřejné i soukromé finanční prostředky.

Toto spojené úsilí napomůže dosáhnout cílů snížení emisí skleníkových plynů a vytvoření udržitelného hospodářství a zelených pracovních míst.

Joanna Senyszyn (S&D), písemně. – (PL) Pan Barroso brzy přidělí novým komisařům portfolia. Doufám, že neudělá tak do očí bijící chybu, jako když v minulém funkčním období navrhnul za komisaře pro spravedlnost kandidáta s mentalitou 19. století, katolického fundamentalistu, mužského šovinistu a homofoba. Evropský parlament tehdy nedovolil, aby Komise udělala takový kompromis. Věřím, že Parlament nebude muset opět zasahovat.

Podle prohlášení pana Barrosa by portfolia měla být přidělena tak, aby byla zachována zlatá zásada rovnováhy. Komise by určitě měla být více sociální a komisaři by měli být způsobilí. Pan Barroso si nyní nemusí dělat starosti s opětovným zvolením, takže může své úsilí soustředit na boj proti krizi a na sociální aspekty svého programu. Je proto zásadní, aby byla hospodářská a sociální portfolia svěřena komisařům z naší socialistické politické rodiny.

Jestliže Komise nebude vyvážená co do pohlaví, bude to známkou toho, že zde není opravdová rovnost. Je nejvyšší čas, aby byl ustavičně nenaplněný ideál rovnosti žen a mužů prakticky realizován. Na nejvyšší posty byli v Evropské unii zvoleni muži (předseda Evropského parlamentu a předseda Evropské komise). To je bohužel zjevná podpora diskriminace vůči ženám. Je načase to změnit a konečně uskutečnit právní předpisy EU, které zakazují veškerou diskriminaci. Nastal čas žen! Mezi 250 miliony dynamických, odvážných a silných občanek Evropské unie bude snadné nalézt vhodné kandidátky, včetně kandidátek na pozice předsedy Evropské rady a vysokého představitele pro společnou zahraniční politiku.

16. Vrcholná schůzka EU-Rusko ve Stockholmu dne 18. listopadu 2009 (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem jsou prohlášení Rady a Komise o vrcholné schůzce EU-Rusko ve Stockholmu dne 18. listopadu 2009.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Paní předsedající, jak jste před okamžikem uvedla, 18. listopadu se bude ve Stockholmu konat vrcholná schůzka EU-Rusko. EU tak má možnost zhodnotit své vztahy s Ruskem. Víím, že řada poslanců zde v Parlamentu vývoj v Rusku velmi sleduje. Ráda bych vám proto představila hlavní otázky, jimiž bychom se chtěli při vrcholné schůzce zabývat, a jsem si jistá, že Komise bude chtít k oblastem, které spadají do její působnosti, doplnit více podrobností.

V obecném smyslu chceme samozřejmě vrcholnou schůzku využít k rozvoji strategického partnerství mezi EU a Ruskem. Ze spolupráce s Ruskem můžeme hodně získat ve všech oblastech. Máme-li účinně řešit globální výzvy, Rusko potřebujeme. Musíme však Rusku také jasně říci, že se naše partnerství musí zakládat na respektování společného závazku a společných hodnot. To znamená dodržování lidských práv, demokracie a právního státu. Vrcholná schůzka nám umožní na Rusko vyvinout tlak, aby splnilo své smluvní závazky v těchto a dalších oblastech.

Jednou z nejdůležitějších otázek bude změna klimatu. Rada bude klást důraz na skutečnost, že úzká spolupráce mezi EU a Ruskem je důležitá k tomu, abychom dosáhli výsledku v Kodani. Rusko by mělo přislíbit hmatatelné a porovnatelné snížení svých emisí skleníkových plynů, které bude odpovídat dvoustupňovému cíli, na kterém se dohodla skupina G8 v L'Aquila.

S tím je spojena energetická otázka – je to záležitost energetické účinnosti a zabezpečení energie. Co se týká postavení Ruska jako nejdůležitějšího energetického partnera EU, umožní nám vrcholná schůzka zdůraznit, že je třeba v oblasti energetiky znovu získat důvěru a transparentnost ve vztazích mezi EU a Ruskem. Vyjádříme rovněž naše zklamání, že Rusko nedávno odstoupilo od Smlouvy o energetické chartě.

Doufáme, že bude vytvořen a na vrcholné schůzce schválen silnější mechanismus včasného varování. Musí ho doplnit jasné záruky od Ruska a jednotlivě od dalších příslušných třetích zemí, že tranzit nebo vývoz zemního plynu do EU nebude omezován nebo zastaven v případě budoucích energetických sporů.

Samozřejmě využijeme tuto příležitost k diskusi o hospodářské a finanční krizi. Rada by chtěla na vrcholné schůzce dosáhnout dohody o nezbytnosti trvalého, koordinovaného úsilí v reakci na krizi a potvrzuje, že budeme trvat na otevřenosti našich ekonomik a na nutnosti vyhnout se ochrannářským opatřením. Díky vrcholné schůzce budeme mít také příležitost zhodnotit dosažený pokrok v naší práci týkající se čtyř společných prostorů. Využijeme této příležitosti, abychom zdůraznili, jak je důležité učinit pokrok v oblastech, kde je to potřeba či kde se objevily problémy.

Změna v postoji Ruska, pokud jde o Světovou obchodní organizaci, vytvořila novou situaci, a my se jsme nyní v procesu jejího analyzování. Prodlevy v přistoupení Ruska k WTO budou mít vliv na naše dvoustranné vztahy, mimo jiné pokud jde o jednání o nové dohodě mezi EU a Ruskem. Zopakujeme naši podporu přistoupení Ruska k WTO, a to je pro integraci Ruska do světového hospodářství důležité.

Mezitím musíme pracovat na zbývajících obchodních a hospodářských problémech, například poplatcích za přelet nad územím Sibíře, opatřeních na hranicích, která brání dovážení užitkových vozidel do Ruska, diskriminačních silničních daních, plánech omezit dovoz kontejnerů po silnicích, exportních clech na dřevo a ochrannářských opatřeních, která Rusko nedávno přijalo.

Jsem si velmi dobře vědoma velkých obav, které Evropský parlament sdílí ohledně stavu lidských práv v Rusku. Je to vidět zejména z vašeho rozhodnutí udělit letošní Sacharovovu cenu ochráncům lidských práv v Rusku. Švédské předsednictví vaše obavy sdílí a zajistíme, aby otázky lidských práv byly jedním z hlavních témat vrcholné schůzky. Prohlášení prezidenta Medveděva o lidských právech, demokracii a právním státu samozřejmě vítáme, musí ale být provázeno konkrétními činy. Stav lidských práv v Rusku je znepokojivý. Poukážeme zejména na nejnovější události na severním Kavkazu, který byl dějištěm násilí proti ochráncům lidských práv, pracovníkům pro předcházení trestným činům, zástupcům orgánů a širokému obyvatelstvu. Je obzvláště znepokojivé, že k zabíjení ochránců lidských práv a novinářů docházelo nejen na severním Kavkazu, ale i v celém Rusku. Zopakujeme proto naši výzvu Rusku, aby udělalo vše, co je v jeho silách, a zajistilo, aby ochránci lidských práv mohli vykonávat svou činnost, aniž by museli žít ve strachu z násilí, útrap nebo hrozeb.

Pokud jde o zahraniční politiku a bezpečnostní otázky, zdůrazníme význam zachování a rozvíjení dialogu týkajícího se bezprostředního okolí, které spolu sdílíme. Máme-li učinit pokrok v dosažení mírového řešení dlouhotrvajících konfliktů, je třeba, abychom na tom spolupracovali s Ruskem. Samozřejmě, že se neodchýlíme od našich základních zásad.

Poukážeme na otázku Gruzie a budeme připomínat, že Rusko musí v plném rozsahu ctít své závazky vyplývající ze šestibodového plánu stanoveného dne 12. srpna a následně podle dohody ze dne 8. září 2008. Musíme také znovu získat nezbytnou důvěru, pokud jde o Achalgori, Horní Kodori a hraniční přechod v Perevi. Rusko rovněž vyzveme, aby využilo svůj vliv a zajistilo Kontrolní misi EU přístup do gruzínských oblastí Jižní Osetie a Abcházie ve shodě s jejím celonárodním mandátem. Vrcholná schůzka nám také umožní zhodnotit pokrok, kterého bylo dosaženo v ženevských rozhovorech, a v tomto ohledu očekáváme, že Rusko bude nadále pokračovat ve svém angažovaném přístupu.

Uvědomujeme si, že potřebujeme s Ruskem spolupracovat, pokud jde o nevyřešené konflikty v Podněstří a Náhorním Karabachu. Zdůrazníme význam stálého závazku k dosažení mechanismů řešení konfliktů, jejichž základem jsou Minská skupina a formát „5+2“ v Podněstří.

Aktivní závazek Ruska k podpoře dialogu mezi arménským a ázerbájdžánským prezidentem ve věci Náhorního Karabachu je samozřejmě vítán. Zdůrazníme však Rusku rovněž důležitost zapojení Minské skupiny ve všech fázích. EU je připravena zapojit se do minského procesu a podpořit jej, mezi jinými i pomocí opatření na podporu důvěry. Vrcholná schůzka by měla vyjádřit podporu EU ratifikaci a uplatňování nových protokolů mezi Arménií a Tureckem. Další záležitosti v této oblasti souvisí s euro-atlantickým partnerstvím a východním partnerstvím.

Pokud jde o euro-atlantickou bezpečnost, budeme na Rusko naléhat, aby přijalo aktivní účast v korfuském procesu, a to před přijetím výhledového rozhodnutí v Aténách. Vrcholná schůzka by měla od Ruska vyžádat potvrzení, že podporuje základní zásady procesu, jinak řečeno naprostý respekt k nařízením Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) a řádné uplatňování těchto nařízeních, že OBSE je hlavním fórem pro diskusi o korfuském procesu, a potvrzení toho, že by měly být všechny aspekty zastřešující bezpečnostní strategie řešeny vyváženým způsobem.

Co se týče EU, my jsme připraveni informovat Rusko o všech důsledcích souvisejících s východním partnerstvím a znovu zdůraznit, že v individuálních případech třetí země mohou mít v souladu s prohlášením z května 2009 v Praze právo se zúčastnit. Vrcholná schůzka nám také umožní vznést řadu mezinárodních a regionálních otázek. Myslím si, že je velmi pravděpodobné, že budou vzneseny otázky jako Írán, Afghánistán/Pákistán, Jižní Kavkaz a pochopitelně Blízký východ.

Paní předsedající, vážení poslanci, hovořila jsem poměrně dlouho, ale vím, že na tuto záležitost kladete velký důraz. Jedná se o důležitou vrcholnou schůzku, která má na pořadu jednání mnoho bodů a velmi se těším, že uslyším vaše názory a návrhy, až budeme činit závěrečné přípravy před tímto setkáním.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komise. – Paní předsedající, je tomu rok, co jsme přezkoumávali vztahy mezi EU a Ruskem a rozhodli jsme, že by Evropská unie – navzdory našim neshodám s Ruskem ohledně konfliktu v Gruzii – měla spolupracovat s tímto velkým sousedem a pokračovat mimo jiné v jednání o nové dohodě. Usoudili jsme také, že bychom své vztahy měli založit na posouzení svých vlastních zájmů. Stockholmská vrcholná schůzka, která se uksutečnější příští týden, se proto zaměří – jak už bylo řečeno – na oblasti, kde existuje oboustranný zájem, například otázku změny klimatu a energetiku, ale i celosvětovou hospodářskou krizi.

Finanční krize Rusko tvrdě zasáhla, a to je přesně taková politická oblast, v níž Evropská unie má rovněž jednoznačný zájem na hledání společného politického přístupu. Závazky G20 byly významným krokem správným směrem. Myslím si, že je velmi důležité, že je nyní podporují všichni partneři. Je také klíčové, aby Rusko nepodlehlo pokušení protekcionismu. Tendence k ochrannářským praktikám již poškozuje podniky v EU.

Jednoznačně si myslíme, že nejlepší cestou kupředu je spolupracovat v mezinárodní rovině založené na pravidlech. Vrcholná schůzka bude příležitostí k tomu, abychom znovu zdůraznili význam přistoupení Ruska k WTO. V souvislosti s úmyslem Ruska dokončit jednání souběžně s Běloruskem a Kazachstánem, s nimiž plánuje celní unii, je ještě třeba vyřešit mnoho nezodpovězených otázek. Zároveň doufáme, že schůzka přispěje k lepšímu porozumění ohledně nového přístupu Ruska. To je důležité nejen v souvislosti s probíhajícími jednáními o nové dohodě, která v současné době Komise vede. Tato dohoda musí obsahovat jasná, právně závazná ustanovení o obchodu a investicích, ale i o energii.

Vrcholná schůzka by měla rovněž vnést jasno do podmínek dvoustranného obchodu od 1. ledna 2010 podle nového systému vnějších společných tarifů celní unie.

Nyní bych přešla k otázce změny klimatu. Moje kolegyně již řekla, že by vrcholná schůzka měla zdůraznit vedoucí úlohy, které by Rusko a Evropská unie měly společně hrát v dosažení výsledků na konferenci v Kodani. V tom Rusko může podstatně přispět vzhledem k obrovskému prostoru, který pro snižování emisí má, pokud zlepší energetickou účinnost. Budeme proto Rusko žádat, aby se zavázalo k ambicióznějšímu snižování skleníkových plynů, srovnatelnému s cíli, které jsme si sami stanovili v EU.

Pokud jde o energetickou bezpečnost, pokračuje práce na posílení mechanismu včasného varování. Litujeme toho, že Rusko odstoupilo od Smlouvy o energetické chartě, připomínáme však, že zásady obsažené v této smlouvě byly potvrzeny v rámci ruského předsednictví G8, například v Petrohradském prohlášení. Měly by proto tvořit základ naší práce v oblasti zabezpečení energie v rámci nové dohody EU-Rusko. I když bychom měli být připraveni jednat o přání Ruska ohledně uskutečnění širší debaty o mezinárodních aspektech zabezpečení energie, rovněž se domnívám, že především budeme také chtít položit základy našich dvoustranných energetických vztahů.

I když budeme s Ruskem pracovat na řadě aspektů mezinárodních vztahů, musíme současně učinit větší pokrok v naší spolupráci týkající se společného sousedství. Proto budeme i nadále vysvětlovat náš názor, že politická a hospodářská stabilita, kterou podporuje východní partnerství, je v zájmu všech dotčených stran. Budeme nadále povzbuzovat Rusko v konstruktivním úsilí za účelem vyřešení přetrvávajících otázek a konfliktů, například v Podněstří nebo Náhorním Karabachu, ale i prostřednictvím ženevského procesu.

Návrh prezidenta Medveděva na širší diskusi o euro-atlantické bezpečnosti vedl k novým rozhovorům pod záštitou OBSE. Myslím si, že je nyní důležité, aby nás tato debata neodvedla od bezodkladného úkolu, kterým je vyřešení současných přetrvávajících konfliktů. Strategické partnerství EU-Rusko – jak již bylo řečeno – musí být založeno na společných závazcích v oblasti lidských práv a demokracie. Rusko přijalo závazky jako člen Organizace spojených národů, OBSE a Rady Evropy, a tyto závazky musí být plněny.

Myslím si, že je také mimořádně důležité, abychom šli ještě dále a spolupracovali na všech těchto klíčových otázkách. Víme, že náš vztah mezi Ruskem a EU je složitý, ale skýtá mnohé příležitosti a velký potenciál. Budeme proto sledovat náš základní směr, kterým je kritický, ale zároveň konstruktivní závazek vůči našemu sousedovi, s přesvědčením, že i Rusko ví, že jeho zájmy spočívají v udržení skutečného strategického partnerství s námi.

Michael Gahler, *jménem skupiny PPE*. – (DE) Paní předsedající, je dobře, že existuje pravidelná vrcholná schůzka mezi EU a Ruskem, neboť je pochopitelně hodně věcí k diskusi. Klíčovými tématy obsažného pořadu jednání jsou plánovaná dohoda o spolupráci, zajištění dodávek energie, přistoupení Ruska k WTO, změna klimatu, situace na Kavkazu, a především stav demokracie a právního státu v Rusku.

Odzbrojení, kontrola zbrojení a případný protiraketový štít jsou také na pořadu jednání. Kromě toho rovněž všichni čelíme hrozbám v podobě mezinárodního terorismu a fundamentalismu. Země jako Írán je výzvou pro EU i Rusko. Oba patříme ke Kvartetu pro Blízký východ, a spolu se Spojenými státy musíme pracovat na řešení situace v tomto regionu.

Doufáme, že brzy budou příhodné podmínky pro bezvízové cestování mezi EU a Ruskem. Jsem si jistý, že neomezené mezilidské kontakty jsou nejlepším způsobem, jak poskytnout zejména mladým Rusům skutečnou představu o životě a ideálech Evropanů a o našem přístupu k Rusku.

Nezbytný předpoklad, který nám umožní prosadit tento program, je podle mého názoru dohoda v rámci EU a jasnost našeho poselství směřujícího k okolnímu světu. I když je to klišé, až příliš často jsme kvůli maličkostem zakusili vzájemný rozkol nebo jsme dovolili, aby mezi námi takový rozkol vyvstal, přes rozdíly. V této souvislosti by se žádná vláda členské země EU neměla domnívat, že může v dlouhodobém horizontu sama lépe sjednat dohodu na rovnocenném základě s Ruskem, než jak můžeme dosáhnout prostřednictvím společného tlaku ze strany EU.

Jako společenství hodnot sdílíme názor na situace právního státu a lidských práv v Rusku, a měli bychom to potvrdit. Bohužel jsme museli udělit Sacharovovu cenu ruské organizaci. Děkuji předsednictví za jeho jasný postoj v tomto ohledu.

Jelikož jsme všichni stejně závislí na dodávkách energie, musíme zajistit, aby tyto dohody v trojstranném partnerství mezi Ruskem, Ukrajinou a EU byly formulovány tak, aby se zabránilo nežádoucímu poklesu v tlaku zemního plynu v různých částech území EU, ke kterým každou zimu dochází. Na Kavkazu musíme společně požadovat neomezený přístup pro pozorovatele EU.

Pokud jde o odzbrojení nebo protiraketový štít, musí EU dát zcela jasně najevo svůj postoj k Rusku a Spojeným státům. Pokud těchto cílů dosáhneme, potom nás Rusko bude brát vážně a budeme dobře koexistovat.

Adrian Severin, *jménem skupiny S&D*. – Paní předsedající, debaty o Rusku nás velmi často rozdělují na idealisty a pragmatiky; na konfrontační geostrategie a ústupkáře; na veterány studené války a nové utilitární oportunisty. Myslím si, že je nejvyšší čas pohnout se z těchto dilematických manicheismů a zcela jasně říci, v čem spočívá naše přání zahájit konstruktivní a účinný dialog s Ruskem.

Podle mého názoru bychom ve svých vztazích s Ruskem měli vždy ukazovat neústupnost v oblasti našich strategických názorů, ale pružnost z taktického hlediska. Měli bychom vždy bránit naše hodnoty a zájmy, ale měli bychom také projevit empatii a respekt k cílům a zájmům Ruska.

To je jediný možný základ, na kterém bychom mohli vybudovat důvěru a vzájemné porozumění a nalézt oboustranně účinná a přijatelná řešení.

Z konkrétnějšího hlediska musíme změnit obsah našeho východní sousedství: aby se ze soupeření proměnilo ve společné strategie a společné projekty. Společná strategie pro Černomořskou oblast by možná měla pozvolna doplnit naši strategii a dát více smyslu našemu současnému přístupu.

V tomto kontextu musíme velmi spravedlivě a velmi otevřeně přistoupit k otázce přetrvávajících konfliktů a nechat stranou veškerá tabu, abychom našli pragmatická řešení.

Musíme také pomoci Rusku plnit jeho reálné potřeby, abychom se neocitli v pasti závislosti na jeho dodávkách ropy a zemního plynu, když musíme dosáhnout své nezávislosti z energetického hlediska.

Musíme přijít snápaditějším řešením, které nám umožní nalézt skutečnou spolupráci, technologickou spolupráci a exploatační spolupráci, otevírání trhů v oblasti energetiky.

Musíme společně s Ruskem usilovat o nové celosvětové bezpečnostní uspořádání nebo o novou globální bezpečnostní dohodu. Myslím si, že by iniciativa pana Medveděva neměla být ihned zamítnuta. Někteří si myslí, že za touto iniciativou je agenda, kterou nemůžeme akceptovat. Jiní se domnívají, že neexistuje žádná agenda a že je to pouze zkouška našich reakcí. Ať už za tím stojí cokoli, naše současná bezpečnostní uspořádání jsou poplatná době, ve které vznikla, a my je musíme aktualizovat. Musíme prozkoumat, co ještě platí, a musíme doplnit něco nového.

Poslední věc, kterou zmíním, je to, že musíme využít nových transatlantických vztahů případně i k dosažení třístranného dialogu Rusko-Spojené státy-Evropa. O takovém třístranném přístupu musíme uvažovat přinejmenším i proto, aby Rusko a Spojené státy neuzavíraly dohody bez naší účasti.

Kristiina Ojula*nd*, jménem skupiny ALDE. – (ET) Paní předsedající, dámy a pánové, paní Ferrero-Waldner, vystupující za skupinu Aliance liberálů a demokratů pro Evropu, ráda bych jasně zdůraznila, že dobré sousedské a vzájemně prospěšné vztahy mezi Evropskou unií a Ruskem jsou velmi důležité. Takové dobré vztahy však vyžadují dobrou vůli na obou stranách, něco, na co poukázal prezident Havel ve svém dnešním vystoupení.

Dámy a pánové, všichni víme, že Rusko vždy oceňovalo silné partnery. A dnešní příprava na vrcholnou schůzku, která se za týden koná, skutečně, co se týče Evropské unie, ukazuje, že pokud chceme, umíme mluvit jedním hlasem. A to je velmi důležité – jak také ukazuje námi vypracované usnesení – a když tedy naslouchám shromáždění a zástupcům Komise, mám velmi dobrý pocit. A není třeba zdůrazňovat, že i ratifikace Lisabonské smlouvy pro to vytváří větší a širší základy.

Nyní se ovšem na to pojďme podívat z pohledu Ruska. Rusko má příští týden skutečně velmi dobrou příležitost, aby ukázalo upřímný zájem s námi spolupracovat, ať už v oblastech, jako je energetická bezpečnost nebo příprava nové rámcové dohody mezi Evropskou unií a Ruskem, nebo, například, zásady chování a názorů ruské strany ohledně přistoupení k WTO. Je pravda, že v současné panují určité rozporné postoje: prezident Medvedev a předseda vlády Putin vyslali rozdílné signály. Skutečně doufám, že příští týden si udělá Evropská unie určitou jasnost v tom, jaký směr tedy Rusko zaujme vůči WTO. A Evropská unie musí podle mne Rusko v jeho cestě směrem k WTO podpořit.

Samozřejmě však je spolupráce na dohodě v oblasti změny klimatu a dosažení takové dohody velmi důležitou otázkou, na které Rusko může prokázat, jak s námi spolupracuje. Spolupráce na této dohodě představuje něco velice konkrétního a dojde k ní velmi brzy – v prosinci na vrcholné schůzce v Kodani – a je to skutečně otázka, kde bychom měli mít možnost všechno rozvážit a podívat se, zda je tato spolupráce mezi Evropskou unií a Ruskem tedy možná, či nikoliv.

Dámy a pánové, za uplynulý rok již bylo velmi často řečeno, že vztahy mezi Evropskou unií a Ruskem by měly být pragmatictější, a měla jsem už příležitost slyšet, jak tuto myšlenku někteří zpochybňují, a jestli to tedy znamená, že Evropská unie odhazuje lidská práva, základní hodnoty a to, co je předmětem demokracie. Myslím si, že bychom to za žádných okolností neměli dělat, neboť pokud bychom to udělali, pak bychom úplně devalvovali sami sebe, ale i Evropskou unii jako celek. A předkládáním otázky lidských práv v žádném případě nechceme Rusko pronásledovat, tlačit je do kouta nebo ho poučovat; rozvoj lidských práv je především nástrojem na ochranu lidí žijících v Rusku; je to způsob, jak chránit obyčejné lidi.

A černé mraky v oblasti lidských práv se nad Moskvou stahují znovu, neboť – jak jste slyšeli včera – ústavní soud projednával možné opětovné zavedení trestu smrti od příštího roku, což pro liberály rozhodně představuje je velmi složitý problém. Dámy a pánové, nemohu už zde k tomuto tématu říci více, ale co se týče konfliktů, chceme o nich samozřejmě diskutovat a rozhodně bychom o nich diskutovat měli.

Werner Schulz, jménem skupiny Verts/ALE. – (DE) Paní předsedající, dámy a pánové, nejen, že tento rok slavíme dvacáté výročí pádu Berlínské zdi a výročí mírové revoluce, ale rok 1989 byl rovněž rokem, kdy zemřel Andrej Sacharov, jenž sehrál významnou úlohu v pádu totalitního režimu ve východním bloku. Andrej Sacharov nám také zanechal jednu radu, totiž že jeho země potřebuje porozumění a tlak – empatický tlak. Nepřekládal bych však dnes slovo *давlenije* jako tlak, ale spíše jako empatickou podporu, a zejména

empatickou podporu ve všech oblastech, kde Rusko postupuje směrem k modernizaci a kde se začínají objevovat známky sociálně tržního hospodářství, demokracie a právního státu.

Ruský prezident Medveděv nedávno vyjádřil své obavy ohledně stagnace a problémů v jeho zemi a požádal o podporu svého úsilí o uskutečnění reformy. Tuto podporu bychom poskytnout měli, je-li to skutečná žádost Ruska. Týká se mimo jiné i zapojení Ruska do mezinárodních regulačních rámců, jako je WTO a Energetická charta. Z tohoto důvodu nesmíme vytvářet žádné zbytečné překážky. Rusko rovněž musí uznat, že není schopno se s touto krizí vypořádat jen vlastními prostředky.

Jak však již dnes řekl Václav Havel, partnerství také vyžaduje, abychom si navzájem říkali celou pravdu. Rád bych proto řekl toto: kde jsou zfalšované volby, dokonce i v konceptu řízené demokracie se začne tvořit cynismus, a proto je tak důležité pozorování voleb. Kde jsou kriticky píšící novináři vražděni, umírá rovněž i pravda. Žádný pokrok nevytvoříme způsobem „změna prostřednictvím obchodu“. Namísto toho musíme své vztahy s Ruskem zakotvit na pevném hodnotovém základě.

PŘEDSEDAJÍCÍ: PANÍ WALLIS

Místopředsedkyně

Charles Tannock, *jménem skupiny ECR*. – Paní předsedající, skupina ECR akceptuje, že Rusko je významným hospodářským partnerem a světovou diplomatickou velmocí, ale toto postavení s sebou nese i odpovědnost. První takovou odpovědností je respektovat územní celistvost svých sousedů, jako je Ukrajina a Gruzie, a zřít se urážlivého konceptu „blízkých“ zemí.

Rusko také musí vzhledem k množství nevyřešených vražd novinářů a aktivistů za lidská práva přijmout konkrétní kroky na ochranu lidských práv a právního státu. Udělení Sacharovovy ceny hnutí ochránců lidských práv Memorial jen ukazuje, jak vážně v tomto Parlamentu vnímáme tento problém.

Rusko musí spolupracovat i v předcházení šíření jaderných zbraní, zejména v Íránu, a aby deklarovalo svoji solidaritu se západem v jeho postoji proti tomuto nebezpečnému režimu, mělo by Íránu neprodat systém řízených střel S300.

Velmi zneklidňující je rovněž rostoucí nostalgie k Sovětskému svazu a Stalinovi.

A konečně nemůže Rusko každou zimu znovu a znovu využívat jako diplomatické zbraně svůj zdánlivý monopol na dodávky zemního plynu do Evropy. Odhodlání EU diverzifikovat zdroje a dodávky v souladu se společnou politikou pro vnější energetickou bezpečnost určitě posílí naši pozici při jednáních s Ruskem.

Vladimír Remek, *jménem skupiny GUE/NGL*. – (CS) Vážení přítomní, nedovedu si představit, že by zástupci EU řídící se rezolucí navrženou Evropským parlamentem dosáhli ve Stockholmu nějakého výsledku. Kdyby měla ruská delegace podobná doporučení, je summit odsouzen ke krachu. Chceme, aby jednání pomohlo spolupráci mezi EU a Ruskem? Slovně ano. V dokumentu je Rusko často označováno za klíčového partnera EU. Téměř vše ale podmiňují požadavky a podmínky, nikoli návrhy. Příklad: na Rusko je kladena odpovědnost za úspěch konference o klimatu v Kodani. Přitom právě ono zachránilo Kjótský protokol, když např. USA ho tehdy ratifikovat odmítly. A mezi některými nereálnými postoji vůči Rusku je i úkol řešit svobodu médií. Určitě není ideální. Ale vždyť i my jsme, vážení kolegové, na minulém plénu odhlasovali v případě Itálie, že to je její vnitřní věc. A to je členská země Unie. Tak co chceme řešit v Rusku? Pokud má být Rusko důležitým partnerem, pak s ním podle toho také jednáme.

Fiorello Provera, *jménem skupiny EFD*. – (IT) Paní předsedající, dámy a pánové, hlasování o tomto návrhu usnesení se zdržím, neboť je pro mne poněkud protichůdný. V usnesení se v podstatě uznává, že se za posledních deset let hospodářská spolupráce mezi Ruskem a Evropou výrazně zlepšila. Připouští se, že Rusko posílilo vztahy v oblastech energetiky, obchodu, vízové liberalizace, kontroly nedovoleného přistěhovalectví, boje proti terorismu, změny klimatu a zahraniční politiky a dosáhlo zlepšení v otázkách, jako je íránská jaderná výzbroj, a mírový proces na Kavkazu a Blízkém východě.

Všechno toto považujeme za žádoucí, a přitom v tomtéž usnesení silně kritizujeme vnitrostátní situaci v Rusku. Panuje všeobecný pocit averze k Rusku a nedůvěra k němu, a to není dobrý základ pro spolupráci, po které voláme. To neznamená, že bychom měli zavírat oči před situací v oblasti demokracie a lidských práv v této zemi, ale myslím si, že podpora a důvěra jsou v současné chvíli zapotřebí více než kritika, právě proto, aby bylo možné stav lidských práv v Rusku zlepšit.

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Pokud se zabýváme otázkou vztahů EU-Rusko, musím se také zmínit o dnešním slavnostním zasedání.

Je to 20 let, kdy padla Berlínská zeď, a tím byla ukončena éra sovětské komunistické diktatury. Maďaři patřili k největším obětem této diktatury. Musím zmínit dvě další skutečnosti. Především: daný *status quo* mohl pokračovat po desetiletí, neboť i západní velmoci chtěly zachovat tuto situaci, která panovala po skončení druhé světové války. Zadruhé: ani tehdy neplatilo, že Sovětský svaz rovná senerovnal ruský lid; ruský lid také trpěl komunistickou diktaturou. Rusko je samozřejmě náš mimořádně důležitý hospodářský a strategický partner.

Evropská unie se vyslovuje proti porušování lidských práv. Je to tak jistě správné. Má však morální právo tak činit poté, co získala podpis Václava Klause na Lisabonskou smlouvu tak, že nechala v platnosti Benešovy dekrety, čímž také akceptovala, aby v důsledku toho určití lidé nesli kolektivní vinu?

Na posledním zasedání jsme jednali o vrcholné schůzce USA-EU. Nosným tématem rozpravy bylo: co musíme vykonat pro to, abychom mohli být přijímáni jako dobrý partner Spojených států? Nálada, kterou zde vnímám dnes, je cosi jako: jaké podmínky Rusku uložíme, abychom je mohli přijímat jako spolehlivého partnera? Myslím si, že pokud obě tyto země považujeme za významné partnery, musíme s nimi oběma usilovat o mnohem vyváženější spolupráci.

Paweł Zalewski (PPE). – (PL) Paní předsedající, nadcházející vrcholná schůzka EU-Rusko bude potvrzením toho, jaký význam Evropská unie přikládá vztahům s Ruskem. Rád bych v této souvislosti upozornil na dvě otázky, které jsou zásadní z hlediska zájmů Ruska a Evropské unie. Tyto otázky evidentně tyto vztahy ovlivňují a vlastně je budou určovat.

Mám na mysli problémy spolupráce v oblasti energetiky a bezpečnosti. Mají-li Evropská unie a Rusko dosáhnout dobrých výsledků společně, a to je jistě náš cíl, musíme své hledisko vysvětlit jednoznačně. Naši ruští partneři tak činí optimálním způsobem, který brání nejasnostem a mnohoznačností, neboť z nejednoznačného postoje pramení nedorozumění. Je nezbytné, aby Evropská unie utvářela svůj postoj přesně tak.

Krokem, který vysoce oceňuji, je dohoda největších politických skupin v Evropském parlamentu, které bylo dosaženo ve společném a skutečně velmi dobrém návrhu usnesení. Bylo by však ještě lepší, pokud by byl zahrnut třetí pozměňovací návrh, který zdůrazňuje význam spolupráce EU-Rusko v oblasti energetiky, ale také ukazuje základ, na němž by se taková spolupráce měla uskutečnit. Rozumí se tím, že by zvláště v době hospodářské a finanční krize měla být tato spolupráce založena na udržení finančních nákladů na minimální úrovni, ale také to, že by měly být uvedeny veškeré podmínky související s dodávkami energie.

Poslední věc se týká bezpečnosti. Chtěl bych se několika slovy vyjádřit k návrhu mé politické skupiny, skupiny Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů), ke konání rozpravy na téma rusko-běloruských vojenských cvičení, která obsahují přípravu na útok ze západní Evropy, z území států patřících k Evropské unii a NATO. S velkým zklamáním jsem přijal informace, že pro tuto rozpravu není v programu schůze prostor, a nebude tudíž předmětem jednání.

Knut Fleckenstein (S&D). – (DE) Paní předsedající, dámy a pánové, moji předřečníci již jasně zdůraznili řadu bodů a problémů, jako například situaci v oblasti lidských práv. Je pro nás důležité, abychom tyto body nejdříve vyjasnili, neboť teprve tak budeme schopni vést otevřenou a přímou diskusi. Jestliže Rusko v současné době po vzoru amerického modelu znovu vážně hovoří o zavedení trestu smrti, nemůžeme opomíjet potřebu vyjádřit náš postoj k této věci.

Mám dvě stručné poznámky. Moje první připomínka se týká přistoupení Ruska k WTO a mým upřímným přáním, které směřuje i k Radě a Komisi, je, abychom poskytli tomuto úsilí co možná nejvíce podpory. Ovšemže musí sehrát svou úlohu také Rusko, ale oba na tuto účast spoléháme a bylo by jak pro Rusko, tak pro nás dobré, kdyby vývoj v této věci pokročil kupředu. To, že chce Rusko přistoupit k WTO, a nikoli jen uzavřít celní unii s Běloruskem a Kazachstánem, je krok správným směrem.

Můj druhý bod se týká upřímného přání, abychom neztratili ze zřetele vývoj naší spolupráce v oblastech vědy a výzkumu, ale i v oblasti občanské společnosti. Potřebujeme nový podnět ke kulturním výměnám, ale i výměnným pobytům mládeže, a to nejen jednosměrným, jak řekl pan Gahler, ale v obou směrech. Každý takový mladý člověk, který se pobytu zúčastní, podporuje procesy vzájemného porozumění i pro další a stane se poslem příznivějšího vývoje v našich vztazích. Doufám, že budeme více hovořit o těchto společných zájmech a že budou mít tato hlediska rovněž větší význam.

Heidi Hautala (Verts/ALE). – (FI) Paní předsedající, chci velmi stručně zmínit tři body. Bylo by dobře, kdyby si Rusko uvědomilo, že se musí proměnit ve stát podléhající právu. Lze si jen těžko představit, že by se Rusko jako hospodářství nebo společnost mohlo rozvíjet dříve, než bude mít nezávislé soudnictví. Jen těžko si dokážeme představit, že by se zahraniční společnosti mohly domnívat, že je bezpečné investovat v této zemi, jestliže tam neexistuje nezávislé soudnictví.

Zadruhé bych ráda zdůraznila, že potřebujeme přesvědčit Rusko, aby se zavázalo k mezinárodním pravidlům. V Evropské radě máme ten problém, že Rusko dosud neratifikovalo Protokol č. 14, což by umožnilo posílit účinnost Evropského soudu pro lidská práva. My v Baltském regionu po Rusku rovněž chceme, aby přistoupilo k Úmluvě o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států, uzavřené v Espoo.

Zatřetí, lidská práva jsou zcela jistě sama o sobě důležitá. Velice mě potěšilo, když paní Malmströmová hovořila o tom, že na vrcholné schůzce má být vznesena otázka lidských práv. Vezměte s sebou prosím výsledky dialogu o lidských právech prosím, ať se o tom dozví veřejnost.

Jacek Olgierd Kurski (ECR). – (PL) Paní předsedající, za týden se uskuteční vrcholná schůzka EU-Rusko. Chci o tom hovořit v den, který je obzvláště významný pro mou zemi, neboť je to den, kdy Polsko znovu získalo svou nezávislost. Nezávislost nejen Polska, ale i dalších zemí v tomto regionu byla vždy ohrožována sovětským, a poté ruským imperialismem.

Nyní, když konečně jsme začlenění do struktur Evropy svobodných národů, chceme se cítit bezpečně, a o to víc nesmíme přehlížet, jak se Rusko pokouší budovat znovu své impérium a že se nikdy nesmířilo se ztrátou této své nadvlády. To je důvodem, proč Rusko zaútočilo na Gruzii. To je důvodem, proč se toho všeho dopuští, podstatou všech jeho snah a úsilí, ať už je to *Anschluss* Jižní Ossetie a Abcházie, hrozby Ukrajině, zasahování do protiraketového štítu v Polsku a České republice a používání energetických zdrojů jako nástroje k vydírání. To je důvod, proč existuje zároveň něco symbolického i neblahého v tom, že bezprostředně před vrcholnou schůzkou EU-Rusko země, která v současné době předsedá Evropské unii a hostí vrcholnou schůzku – Švédsko – , stáhla své ekologické veto k projektu Nord Stream. Nord Stream nemá jakýkoli hospodářský význam a jeho jediným cílem je zrušit v praxi zásadu energetické solidarity, jež měla být jednou z hlavních zásad a myšlenek Lisabonské smlouvy.

Slovy jednoho oblíbeného rčení své země vyzývám všechny staré země EU: nevydávejte se touto cestou! Nedělejte obchody s Ruskem, které je politicky motivované proti novým členským státům, hrozí to zhroucením myšlenky společné Evropy.

Anna Rosbach (EFD). – (DA) Paní předsedající, svoboda tisku je v Rusku jen teorií, nikoli praxí. Kriticky píšící novináři jsou zastrašováni, pronásledováni a vražděni. Rusko je v pořadí zemí světa z hlediska svobody sdělovacích prostředků uvedeno na 153. místě – jinými slovy svoboda médií v Rusku je v současné době horší než v Bělorusku, Súdánu a Zimbabwe. Ptám se, zdali by to, co se děje, mělo být oceňováno? To ale není všechno. Máme problém s dodávkami zemního plynu evropským občanům. Rusko letos znovu hrozí, že budou přerušeny dodávky plynu, a existují náznaky, že se budeme muset připravit na to, že tato eventualita bude hrozit každou budoucí zimu. Je opravdu správné, abychom za to Rusko oceňovali?

Chtěla bych Radě a Komisi navrhnout, že namísto příjemného povídání s Rusy bychom spíš měli vystoupit a nahlas říci, že to není přijatelné. Co vlastně skutečně hodláte učinit ohledně nepříznivého vývoje ve vztazích mezi Ruskem a EU? Nebo jen chcete npokračování toho, co je? Skutečně chcete tento nepříznivý vývoj oceňovat?

Nick Griffin (NI). – Paní předsedající, jsme svědky nekončící rétoriky na téma přátelství a spolupráce mezi všemi státy pod sluncem kromě Ruska. Čína se dopouští genocidy v Tibetu. Turecko popírá svůj holokaust vůči Arménii. Spojené státy srovnávají Irák se zemí a my se před nimi plazíme. Ale pro Rusko máme pouze nabubřelá a pokrytecká kázání. Tato konfrontační rusofobie nestoudně roztáčí kola nové studené války podněcované americkou lobby novodobých válečných štváčů.

Samozřejmě, že existují některé místní rozdíly mezi Ruskem a jeho sousedy, proč se ale nemůžeme shodnout na tom, aby vrcholná schůzka příští týden byla využita k pokusu vybudovat vazby a spolupráci mezi východní a západní částí naší civilizace? Z historických a kulturních důvodů je to mnohem praktičtější a bezpečnější než pokusy o vytváření jednoty s Tureckem, odvěkým a ustavičným protivníkem Evropy.

Francisco José Millán Mon (PPE). – (ES) Paní předsedající, vztahy s Ruskem jsou velmi významné: je to stálý člen Rady bezpečnosti a vojenská velmoc; jeho spolupráce je nezbytná pro řešení otázky jaderných pokusů Íránu, otázky Blízkého východu, odzbrojení, změny klimatu aj.

Mimoto je Rusko sousední zemí Evropy a zemí, s níž má řada členských států EU významné hospodářské vztahy a na níž je energeticky vysoce závislá. Je to země, s níž máme dvě pravidelné výroční vrcholné schůzky (které zcela jistě poskytují dobrou příležitost ke zhodnocení stavu tohoto vztahu).

V současné době jednáme o nové dohodě o partnerství, která by měla posílit spolupráci v tzv. „čtyřech společných prostorech“. Nejdůležitější z nich je podle mého názoru hospodářský a energetický prostor: potřebujeme otevřenost, jasná pravidla, investiční záruky, a Rusko v první řadě potřebuje přistoupit k WTO.

Vrcholná schůzka, která se bude konat příští týden, by proto měla poskytnout příležitost k vyjasnění ruských záměrů v souvislosti s WTO a zajistit, aby Rusko neučinilo kroky, které s tímto přistoupením nejsou slučitelné. Kromě toho by nemělo být umožněno, aby se znovu opakovala krize v dodávkách zemního plynu z minulých let, a tato nová dohoda musí zahrnovat zásady evropské energetické charty, která, jak již bylo řečeno, je smlouvou, od které Moskva bohužel odstoupila.

Musíme ale usilovat o zlepšení situace i v dalších třech prostorech. Zmínil jsem již význam Ruska jako hráče na světové scéně.

Dámy a pánové, s Ruskem můžeme společně udělat řadu věcí, ale jak už bylo rovněž řečeno, existuje jeden aspekt tohoto vztahu, na který bychom neměli zapomínat, totiž že Rusko je evropskou a sousední zemí. Je nutné, aby dodržovalo lidská práva a závazky, které v tomto ohledu ukládá svým členům Rada Evropy.

Jedna z nejzřejmějších chyb vnější politiky EU je to, že neexistuje jednotná politika, co se týče Ruska. S nástroji Lisabonské smlouvy bude tuto politiku snazší vytvářet, ale musíme ji jako členské státy také skutečně chtít vytvořit a nepokračovat v upřednostňování dvoustranných jednání s Moskvou, která se navzájem občas otevřeně liší.

Kristian Vigenin (S&D). – (BG) Paní předsedající, paní Ferrero-Waldner, paní Malmström, nemohu začít své vystoupení, aniž bych zmínila, že jsme si dnes v této sněmovně připomněli dvacet let od pádu Berlínské zdi.

Určitým způsobem se zdálo, že jsme kladli zvláštní důraz na to, čeho jsme během těch let dosáhli, na skutečnost, že se Evropa stala jednotnou, díky změnám, k nimž došlo před dvaceti lety, a že jedna země se jaksi neúčastnila, i když, pokud by to byla chtěla, máme-li být upřímní, mohla tyto změny zastavit – totiž Sovětský svaz.

Říkám to proto, že podle mého názoru tyto změny byly nakonec možné právě proto, že západ zahájil politiku spolupráce se Sovětským svazem. Aniž bych se snažil vytvářet paralelu mezi Sovětským svazem a současným Ruskem, chci říci, že to, co jsme slyšeli od paní Ferrero-Waldnerové a paní Malmströmové, mě těší, neboť to pokračuje v této politice pragmatického partnerství s Ruskem tím, že upozorňuje, že existují problémy, kde Evropská unie nemůže bez zapojení Ruska dosáhnout úspěšného výsledku.

Rád bych samozřejmě zdůraznil, že jsme jistě znepokojeni situací v oblasti lidských práv a dalšími záležitostmi, jako například skutečností, že se podle hodnocení provedeného organizací Amnesty International situace mění k horšímu: místní volby byly zmanipulované a problematický je i způsob, jakým fungují občanské organizace. Každopádně musíme být v našem přístupu k Rusku jednotní.

To je závěr, který si musíme odnést z uplynulých let. Chci také uvést, že jeden z bodů, které v připravovaném usnesení našeho Parlamentu chybí, je východní partnerství. Chtěl bych, aby na nadcházející vrcholné schůzce byla otázka východního partnerství věnována zvláštní pozornost, neboť jen tak můžeme zajistit úspěch této naší nové politiky.

Paweł Robert Kowal (ECR). – (PL) Paní předsedající, Rusko si zaslouží, abychom je brali vážně. Myslím, že kdyby naši partneři v Kremlu naslouchali vystoupení paní komisařky, byli by velmi překvapeni jejím hodnocením vztahů EU-Rusko.

Náš přístup k příští vrcholné schůzce EU-Rusko postrádá odvalu a upřímnost, které jsou nezbytné k serióznímu jednání o základních otázkách, jež dnes stojí před EU a Ruskem. Pokud nebude existovat upřímnost v rámci EU, pokud nebudou mít, jen několik dní po závěrečné ratifikaci Lisabonské smlouvy v České republice, slova o energetické solidaritě žádný význam a budou přijímány další kroky směrem k vybudování severního plynovodu; pokud v našich vztazích nebude náležitě zohledněna y Energetická charta či Sarkozyho plán nebo nedávné ruské vojenské provokace na východních hranicích Polska, ničeho nedosáhneme.

Rád bych něco slyšel od paní komisařky, a řekněte nám to prosím upřímně: které prvky ve vztazích EU-Rusko považujete za svůj osobní úspěch? Kde v této oblasti můžeme uspět? Bez upřímnosti nic nevybudujeme.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Paní předsedající, paní komisařko, válka v Gruzii, spory kvůli plynu a neschopnost Evropské unie shodnout se na přijatelně jednotném postoji v souvislosti s Ruskem, zanechaly svou stopu.

Zároveň je Rusko pro Evropu nepochybně významným strategickým partnerem, a nejen ve smyslu energetických dodávek. Brzy uvidíme, zda nové memorandum pro zabránění energetické krizi a evropský systém včasného varování budou mít nějaký praktický dopad – přinejmenším až nastane příští spor s plynem. Pravda je, že naše závislost na ruském plynu nemůže být odstraněna snadno, a dokonce i projekt Nabucco na této situaci sotva co změní. Bylo by naivní se domnívat, že by Teherán nebyl schopen vytvářet nátlak na Evropu.

Myslím si, že Evropská unie potřebuje citlivou a realistickou politiku vůči Rusku. Musí nalézt rovnováhu mezi evropskými a ruskými zájmy a rovněž ukázat respekt k ruským historickým citlivým oblastem, pokud jde o geopolitické záležitosti. Jinak nám v brzké době budou dělat starosti nejen doba ledová ve dvoustranných vztazích, ale i mrznoucí občané v Evropě kvůli sporům s plynem.

Vytautas Landsbergis (PPE). – (LT) Podporuji postoj, který zaujímá pan Zalewski, mám-li být přesný, pozměňovací návrh 1, neboť se vážně věnuje dvěma otázkám, které jsou pro Evropskou unii klíčové. Zaprvé neschvalujeme to, jak tato třetí země arogantně ignoruje a odmítá EU jako svého rovnocenného a respektovaného partnera ve věcech vnější energetické bezpečnosti, které jsou pro Evropskou unii důležité. Zadruhé nesouhlasíme s protievropským předělem, který pochopitelně tato třetí země zavádí v projektu plynovodu Nord Stream. Musíme se postavit proti těmto lobbistům, a včas narušit rozdělení Evropy, a nesmíme přehlížet ruskou aroganci vůči nám, tím myslím Evropskému parlamentu. Nesmíme umožnit Gazpromu – hlavnímu podílníkovi v projektu Nord Stream – aby zcela ignoroval naše parlamentní usnesení o hrozbách, které představuje tento plynovod pro životní prostředí.

Problémem není pouze tragický ekologický stav Baltského moře, ale rovněž morální pozice našeho orgánu. Když jsme zde hlasovali minulý rok, požadovali jsme, aby bylo provedeno posouzení dopadů na životní prostředí, nezávislé a nezaplacené předem, a aby byly poskytnuty záruky národům žijícím na pobřeží Baltského moře pro případ katastrofy. Gazprom se ani neobtěžoval Evropě odpovědět. Je to jako plivnutí do tváře Parlamentu a my nemůžeme reagovat tak, že řekneme „Ano pane, je nám potěšením“. Musíme se chovat důstojně a se ctí, bez manipulování ani blokování zvláštních diskusí, které v současné době poslanci Evropského parlamentu k problémům týkajícím se života v oblasti Baltského moře iniciují. Pokud bychom, pod tíhou obav, schvalovali vražednou baltskou a novou moskevsko-berlínskou hranici v tomto moři, včetně ruských námořních lodí chránících plynovod, pohrůbíme naši svobodnou budoucnost. Ve skutečnosti klábosením o energii prodáváme naši budoucnost.

Hannes Swoboda (S&D). – (DE) Paní předsedající, opravdu musíme Rusko brát vážně, jak řekl pan Kowal, zejména po podepsání Lisabonské smlouvy, v souvislosti s čímž je zajímavé, že prezident, který dlouho odmítal smlouvu podepsat, Václav Klaus, zaujal obzvláště nekritický postoj k Rusku. Brát Rusko vážně znamená rozvíjet citlivý, a pragmatický ekonomický vztah s Ruskem, ale neznamená to, že bychom neměli být kritičtí k politickému vývoji v Rusku, zejména pokud jde o otázku lidských práv.

S velkým zklamáním jsme zjistili, co se stalo při posledních volbách, že věci nebyly jednoznačně úplně tak, jak by měly být. Jsme samozřejmě zneklidnění zejména útoky na ochránce lidských práv. Nechci svalovat vinu za tyto útoky na ruskou vládu. Co já chci, a co požadujeme v tomto usnesení, které je velmi vyvážené, je to, aby Rusko bralo ochranu těchto ochránců lidských práv vážně. To se neděje, alespoň ne v uspokojivé míře. V této souvislosti bychom se měli více než na předsedu vlády Putina soustředit na prezidenta Medveděva. Rozdíly možná nebudou příliš velké, ale pokud některý z nich přijal přiměřeně osvěcený, kladný postoj, je to dozajista prezident Medveděv, a my bychom ho v tom měli posílit a podpořit.

Pokud jde o energetickou otázku: zde také potřebujeme pěstovat velmi klidný, rozumný vztah. Nemám nic proti Nord Streamu, ani proti South Streamu, ale nechci být závislý na nikom, na žádné zemi, pokud jde o dodávky plynu. Proto velmi podporuji plynovod Nabucco. Mnohočetnost, rozmanitost – to jsou klíčové faktory v zásobování plynem, ať už přichází jakýmkoli plynovodem, jako Nabucco, nebo přes stanoviště zkapalněného zemního plynu. Není to způsobeno tím, že dotčenou zemí je Rusko, ale Evropa by neměla být závislá na nikom.

Pokud teď vezmeme do hry Ukrajinu, osobně bych byl rád, kdyby ukrajinští politici přijali svou plnou odpovědnost a zajistili investice, které byly dohodnuty s Evropou. Víím, že Rusko často využívá situace, ale pokud Ukrajina splní své sliby, pak Rusko nebude mít možnost situace využívat, protože dané investice budou na Ukrajině zajištěny.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Chci poblahopřát autorům usnesení, že se jim podařilo sladit postoje různých politických skupin. Summit ve Stockholmu je dobrou příležitostí k tomu, abychom našim členským státům ukázali, že umíme být jednotní. Třebaže hovoříme 23 jazyky, tak když dojde na obranu našich hospodářských, politických a energetických zájmů, dokážeme se vyjádřit jednohlasně.

Evropská unie musí věnovat zvláštní pozornost energetické bezpečnosti, a to zajišťování stálých dodávek z Ruska, ale i rozvoji alternativních projektů, jako je Nabucco a celoevropský ropovod Constance – Terst.

Pro nás, Rumuny, se energetickou bezpečností rozumí bezpečnost v černomořské oblasti. Na evropskou energetickou politiku mohou mít dopad nevyřešené konflikty v tomto regionu.

Současně potřebujeme nahradit přístup založený na sférách vlivu přístupem založeným na oblasti důvěry. Rusko musí v tomto regionu maximálního zájmu spolupracovat s Evropskou unií. Energetická bezpečnost má zásadní význam pro dosažení pokroku v některých průlomových projektech pro rozvoj Evropské unie.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Paní předsedající, skutečně je potřeba vytvořit nové partnerství a navázat spolupráci mezi EU a Ruskem. To je však v současné době negativně ovlivněno historickou diskusí mezi několika členskými státy EU a Ruskem. Vztahy mezi Evropskou unií a Ruskem nemohou být rukojmím těchto diskusí o historii.

Jak již uvedl i Hannes Swoboda, v odvětví energetiky jsme na sobě vzájemně závislí. Dosažení dohody po odstoupení Ruska od energetické charty bylo pro Evropskou unii a Rusko důležitým pokrokem. Bylo by rovněž prospěšné zřídit energetickou horkou linku, aby středoevropské členské státy netrpěly důsledky sporů mezi Ruskem a Ukrajinou.

A nakonec, máme plné právo odsuzovat porušování zásad právního státu a lidských práv v Rusku. Pozornost však musí být věnována i takovému porušování lidských práv, jako je odpírání občanství 400 000 Rusům žijícím v Lotyšsku. Tato skutečnost je upozorněním na to, že sama Evropská unie má dost vlastní práce.

Ivo Vajgl (ALDE). – (SL) Podporuji přístup paní Malmströmové a paní Ferrero-Waldnerové. S takovým přístupem se dle mého názoru ukáže, že tento dialog mezi Ruskem a Evropskou unií bude výhodný pro obě strany.

Dnes to pro nás byl slavnostní den: připomenuli jsme si pád Berlínské zdi. Nezdůraznili jsme však současně to, že další významná zeď se zhroutila v Rusku, a že byl zahájen proces přeměny, který stále ještě probíhá. Rusko je dnes lepší zemí, než jak tomu bylo před pádem Berlínské zdi, a někdy je třeba si tuto skutečnost připomenout. Někdy bychom za to měli Rusku, našemu významnému partnerovi, vyjádřit uznání, a nesmíme dopustit, abychom se nechávali unášet výlučně emocemi vyvolávané naší vlastní historií.

Rusko potřebujeme jako globálního partnera ve světových politikách i jako partnera ve vztazích mezi Evropskou unií a Ruskem. Neznamená to však, jak se jiní poslanci snažili naznačit, že se vzdáváme našich základních hodnot. Nemám čas na takové debaty.

Marek Henryk Migalski (ECR). – (PL) Paní předsedající, především bych rád řekl něco paní Ferrero-Waldnerové. Možná jste tu nebyla dnes odpoledne, když hovořil prezident Havel. Jako paní Ojulanová a pan Schulz, i já bych chtěl zmínit prohlášení prezidenta Havla o povinnosti Evropské unie šířit dodržování demokracie a lidských práv.

Paní Malmströmová se o této povinnosti rovněž zmínila a já jí za to děkuji. Vy jste hovořila tak, jako kdyby se Evropská unie připravovala na summit se Švýcarskem. Hovořila jste o obchodu, podnikání, klimatickém balíčku a úplně jste zapomněla na podstatné věci a na to, co je možná pro Evropskou unii nejzásadnější. Moje přání, které adresuji vám, nám všem, a především občanům Ruské federace je takové, aby EU častěji zaujímal spíše pozice naznačené dnes paní Malmströmovou než ty, které předkládáte vy.

Andrew Henry William Brons (NI). – Paní předsedající, dříve, než začneme kritizovat Rusko za porušování lidských práv, měli bychom se podívat na podobné nešvary uvnitř Evropské unie: země, v nichž jsou stoupenci opozice fyzicky napadáni, např. v Maďarsku, nebo na ně útočí milice vládnoucí strany, jak je tomu dokonce

ve Spojeném království, nebo na země, jako je Belgie, které zatýkají lidi za nenásilný dissent nebo zakazují politické strany.

Vztahy s Ruskem musíme zakládat na zájmech našich členských států, a nikoli na pokryteckých výlevech.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Paní předsedající, děkuji všem za velmi konstruktivní rozpravu. Myslím si, že se většina z nás shodne na tom, že Rusko je pro EU strategickým partnerem a že naše vztahy s touto zemí jsou důležité. Toto partnerství je třeba založit na vzájemném respektování, respektování společných závazků a také hodnot, které Evropská unie ctí a které se týkají oblasti lidských práv, demokracie a o zásad právního státu.

Musíme být v tomto ohledu velmi jednoznační. Myslím si, že ti, kdo mne kritizovali, jako například paní Rosbachová, pravděpodobně neslyšeli moji úvodní řeč, jelikož jsem v ní velmi jasně uvedla, že nás velmi znepokojuje vývoj v oblasti lidských práv v Rusku. Rusko je významnou sousední zemí. Samozřejmě, máme řadu nevyřešených problémů, a nikdo z nás snad nevěří, že všechny tyto problémy vyřešíme na summitu ve Stockholmu. Je to však cenná možnost setkat se a hovořit.

Máme společné problémy, ve kterých se nám možná podaří přiblížit se k vyřešení. Je zde otázka Středního východu a Afghánistánu a v tuto chvíli je samozřejmě velmi důležitý summit o klimatu v Kodani. Dále je zde přítomnost finanční a hospodářské krize a našeho společného úsilí v tomto ohledu, ale jsou zde i naše vztahy týkající se energetiky, přistoupení k WTO a různých otázek zahraniční a bezpečnostní politiky. Potřebujeme spolupracovat na řešení konfliktů v našem společném prostoru. Jedná se o vymezení konkrétních otázek, přičemž obě strany budou mít ze spolupráce prospěch. Musíme tak učinit korektně a respektovat důstojnost obou partnerů, aniž bychom se vzdali našich hodnot.

Doufám, že summit rovněž pomůže posílit naše strategické partnerství a otevře cestu ke konstruktivní spolupráci mezi námi. To by bylo pozitivním krokem. Četla jsem usnesení, na které se řada z vás odvolávala a o němž, myslím, budete zítra hlasovat. Myslím si, že je to mimořádně dobré usnesení a domnívám se, že ohledně těchto záležitostí panuje v Komisi, ale i v Radě a Evropském parlamentu celkem vysoký stupeň konsenzu.

Jak mnozí z vás uvedli, hovoříme-li směrem k Rusku, potřebujeme mluvit jednohlasně. Pokud se shodneme a budeme-li mít jasný a konstruktivní dialog, je to dobré pro Rusko, je to dobré pro EU a je to dobré v souvislosti s řadou souvisejících otázek na evropské a světové scéně.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komise. – Paní předsedající, Rusko je strategickým partnerem na jedné straně, ale také sousedem, a jako soused je komplikovanější. Zejména v časech hospodářské nejistoty si však myslím, že je důležitější zajistit, aby vztahy mezi Evropou a Ruskem fungovaly, jak jen to je možné, tak, aby poskytovaly bezpečnost, stabilitu a prosperitu pro naše občany a rovněž pro občany Ruska. Proto musíme naše úsilí znásobit a nalézt společné východisko, pokud jde o otázky, u kterých se náš pohled liší – například u otázek lidských práv nebo u otázek společného sousedství – ale zůstat otevření i pro dialog a diskusi, která respektuje nejen naše odlišnosti, ale také naše společné závazky. To je, řekněme, obecná linie.

Nyní dovolu, abych uvedla několik velmi konkrétních věcí. Klíčovým cílem pro nás je a bude přistoupení Ruska k WTO. Mám na mysli, že je čas vyřešit některé otázky, které v těchto obchodních vztazích zůstávají otevřené. Některé z nich, jako například poplatky za přelet nad Podněstřím, řešíme již několik let. Na řadě summitů, kterých jsem se zúčastnila, byly pokaždé zmiňovány. Další, jako například navrhované nařízení omezující silniční přepravu kontejnerů, jsou nové a já osobně – i všechny útvary Komise – tyto otázky zmiňujeme, kdykoli s Ruskem hovoříme. Ve skutečnosti právě proběhlo kolegium pro partnerství, ale to bychom samozřejmě mohli opakovat znovu.

Druhý bod, o kterém se chci zmínit, je oblast energetiky. Evropská unie a Rusko jsou, jak jsem již řekla, důležitými partnery i v energetické oblasti. Jejich vztah je určen vzájemnou závislostí, která dává oběma stranám silnou motivaci k tomu, aby vybudovaly tyto vztahy na konkrétním a rovněž předvídatelném základě. Zajištění neomezených a nepřerušovaných dodávek energie do Evropské unie, což předejde nouzovým situacím a pomůže je překonávat, má proto mimořádnou důležitost. Právě toho chceme dosáhnout například prostřednictvím mechanismu včasného varování, který připravujeme, a důležité je, že na něm spolupracujeme s Ministerstvem energetiky Ruské federace. O této otázce jsme hovořili a tak doufám, že se můžeme posunout kupředu.

Pokud jde o Ukrajinu, a zejména otázky tranzitu zemního plynu, spolupracovali jsme v Komisi s ukrajinskými orgány, ale i s mezinárodními finančními institucemi na balíčku půjček, jenž by řešil potíže s financováním skladování zemního plynu z Ruska i reformu a modernizaci ukrajinského odvětví zemního plynu.

Dohody bylo dosaženo na konci července, a byly tím vytvořeny podmínky k finanční pomoci ze strany mezinárodních finančních institucí, která je založena na uplatňování řady podmínek. Doufáme, že to bude skutečně fungovat a musíme také zajistit, aby v oblasti energetiky existoval jasný a transparentní právní základ pro vztahy. Právě o to usilujeme, zejména v naší nové dohodě.

Co se lidských práv týče, opravdu jsem o nich hovořila. Hovořili jsme o lidských právech vždy, když jsme se zúčastnili summitu. Chtěla bych se krátce vyjádřit k trestu smrti, neboť pro nás, samozřejmě, dle zásad Společenství, je nepřijatelný. Ano, ústavní soud v Rusku v současné době tuto otázku projednává, ale bylo nám řečeno, že existují náznaky, že soud dojde k závěru, že Rusko je vázáno svým podpisem Protokolu č. 6 Evropské úmluvy o lidských právech, a tudíž s největší pravděpodobností nebude trest smrti uplatňovat. Doufejme, že tomu skutečně tak bude.

Jak jsem předtím uvedla, Rusko samotné přijalo, jako člen Organizace spojených národů a Rady Evropy, v oblasti lidských práv řadu velmi významných závazků. O těchto závazcích diskutujeme při každé z našich konzultací EU-Rusko na téma lidská práva. Vzhledem tomu, že k těmto konzultacím došlo ve Stockholmu teprve 5. listopadu, nebudu zacházet do podrobností, ale každý, kdo je informován, o této naší aktivitě ví.

Poslední z mých bodů je jistě pozitivní: spolupráce mladých lidí ve vědě a technologiích. Ano, jak zmínil pan Fleckenstein, stimulování výměn a spolupráce mezi mladými lidmi z Evropské unie a Ruska pro nás má klíčový význam a tomuto účelu zpřístupňujeme naše programy. Tyto programy se ukázaly jako prospěšné v rámci samotné Evropské unie, například TEMPUS a Erasmus Mundus. To je také cesta, ve které bychom měli pokračovat.

V této souvislosti již zahajujeme jednání s ruským sdružením pro rámcový program Evropského společenství pro výzkum a technologický rozvoj. Je to rovněž oblast s mimořádným hospodářským potenciálem.

Myslím si ovšem, že oblast působnosti našich vztahů je široká. Existuje řada věcí k jednání a s Ruskem se pokaždé neshodneme, dokážeme však vždy hovořit k jakékoli otázce, a to také činíme.

Předsedající. Obdržela jsem šest návrhů usnesení⁽²⁾ předložených v souladu s čl. 110 odst. 2 jednacího řádu.

Rozprava je ukončena.

Hlasování se uskuteční zítra, ve čtvrtek 12. listopadu 2009.

Písemná prohlášení (Článek 149)

Sebastian Valentin Bodu (PPE), písemně. – (RO) Na prahu zimy je Evropa ohrožována krizí v oblasti dodávek zemního plynu podobné té, jaká se odehrála začátkem tohoto roku, kdy byla závislost na ruském plynu patrná více než kdykoli předtím. Mohlo by se stát, že i tuto zimu by se mohl opakovat scénář, založený opět na nedorozumění s Ukrajinou, ke kterému došlo minulou zimu, na což nedávno upozornil předseda vlády Putin.. Alternativní řešení k ruskému plynu, projekt Nabucco, se v této souvislosti stává absolutní nutností. Dodávky plynu do Evropy nemohou být závislé na konfliktech mezi Ruskem a Ukrajinou. Je nezbytně nutné, aby všechny orgány EU učinily projekt Nabucco svou prioritou, jak se na tom v březnu shodla i Evropská rada. EU musí v souvislosti s projektem Nabucco mluvit jediným, společným hlasem. V zájmu Ruska je mít přístup k zemnímu plynu z kaspické oblasti. Odhodlaná, jednotná fronta ze strany Evropy by mohla Rusko Rusko ke stejnému jednacímu stolu. Nezabředáme do hospodářské soutěže mezi projekty. Nehovoříme o Nord Stream versus South Stream. Bavíme se o společném zájmu o zajištění alternativních zdrojů zemního plynu. A v neposlední řadě musí evropské orgány důrazně vyzvat Rusko a Ukrajinu, aby pocitem pýchy, diktovaným geopolitickými či volebními zájmy, nenechaly narušovat spolehlivost dodávek pro obyvatelstvo a ekonomiku EU.

András Gyürk (PPE), písemně. – (HU) Obnovené jednání o dohodě o partnerství a spolupráci EU-Rusko poskytuje oběma stranám příležitost k přezkoumání otázek, které nepochybně určují jejich vztahy. Po událostech několika uplynulých let není samozřejmě náhodou, že tento program pro jednání odráží rostoucí význam energetické výměny. Na základě tisku, nemůžeme si být v žádném případě jisti, že tento rok unikneme

(2) Viz zápis.

v oblasti dodávek zemního plynu krizi, která se začíná stávat její charakteristikou. Pokud se ještě jednou členské státy EU ocitnou bez plynu, směrnice o dodávkách zemního plynu EU, která dosud nebyla přijata, nebude mít bohužel žádný význam. To je důvod, proč EU musí usilovat o to, aby ze základů energetické charty, která stále ještě čeká na ratifikaci Ruskem, učinila nedílnou součást této nové dohody o spolupráci. V současnosti jsou jak energetický tranzit, tak přístup k trhu rozporuplnými otázkami. Ve skutečnosti, dokud se Rusko, které využívá výhod otevřeného trhu, bude angažovat jako investor ve většině členských států EU, bude soustavně blokovat svůj vlastní trh před západními společnostmi. Energetická charta může tento rozpor odstranit. Písemné zaznamenání tržních zásad může být i dobrým základem při jednáních o budoucích dlouhodobých smlouvách o dodávkách zemního plynu. Pokud nedojde k nastolení transparentních vztahů, v budoucnu bude ještě stále možné stavět členské státy proti sobě, neboť ty i nadále platí za dodávky zemního plynu odlišné ceny.

Lena Kolarska-Bobińska (PPE), písemně. – Paní předsedající, v Rusku je v současné době vyvíjen tlak na občanskou společnost ze strany státních orgánů. Organizace, jejichž jediným úkolem je pomoci chránit základní občanské svobody a lidská práva, jsou vyháněny soudními výstrahami, zamítáním správních povolení, a na některých místech v Rusku dokonce vraždou jejích členů.

Právě tento týden jsme četli zprávy, že Centrum pro lidská práva a Moskevsko-helsinská skupina, nejstarší organizace na ochranu lidských práv v Rusku, budou vyhnány ze svých prostor.

Vzhledem k tomu, že my v Evropském parlamentu se chystáme udělit letošní Sacharovovu cenu sdružení Memorial, mimo jiné Ljudmile Michajlovně Ajexejevě, která se podílela na založení Moskevsko-helsinské skupiny, musíme zdůraznit, že tento Parlament, tato Unie, má znamenat více, než jen obchod a zajištění toho, aby k nám plyn přicházel co možná nejlevněji. Jsme společenstvím hodnot, včetně těch, které se týkají občanských svobod, demokracie, lidských práv a lidské důstojnosti. Naši evropští vůdci musí příští týden během summitu hovořit i na jiné téma než jen o plynovodech a volném obchodu. Ještě nenastal čas k tomu, abychom nechali dohořívát svíčku ruské občanské společnosti. Děkuji vám.

Krzysztof Lisek (PPE), písemně. – (PL) Je pro nás velmi důležité mít s Ruskem dobré vztahy a kvalitní partnerství. Zároveň se snažíme rozvíjet naše východní partnerství, jež má za cíl povzbudit vztahy s Běloruskem, Ukrajinou, Moldavskem, Gruzii, Ázerbájdžánem a Arménií. Navzdory mnohým prohlášením Evropské unie a Polska o spolupráci s Ruskou federací je pro mě velmi znepokojující, že se v září v Bělorusku zúčastnilo tisíce ruských vojáků cvičení nazvaného Západ 2009. Cílem těchto cvičení bylo potlačit fiktivní povstání polské etnické menšiny. Pořádání společného rusko-běloruského vojenského cvičení na základě předpokladu, že agresorem by byl jeden z členských států Evropské unie, je nesmírně znepokojivé. Kromě toho mě překvapuje, že na to nebyla žádná reakce ani ze strany Evropské komise ani ze strany vysokého představitele EU pro zahraniční a bezpečnostní politiku. Doufám, že tato záležitost bude předmětem nadcházejícího summitu Evropské unie-Rusko, který se uskuteční ve Stockholmu dne 18. listopadu.

17. Uplatňování směrnice o službách (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je rozprava o:

– ústní otázce, kterou Radě předložili Malcolm Harbour, Andreas Schwab, Evelyne Gebhardtová, Cristian Silviu Buşoi, Heide Rühleová, Adam Bielan, Kyriacos Triantaphyllides a Matteo Salvini jménem Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů ohledně uplatňování směrnice 2006/123/ES (O-0107/2009 – B7-0216/2009), a

– ústní otázce, kterou Komisi předložili Malcolm Harbour, Andreas Schwab, Evelyne Gebhardtová, Cristian Silviu Buşoi, Heide Rühleová, Adam Bielan, Kyriacos Triantaphyllides a Matteo Salvini jménem Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů ohledně uplatňování směrnice 2006/123/ES (O-0114/2009 – B7-0219/2009), a

Malcolm Harbour, autor. – Paní předsedající, je pro mne poctou mít možnost učinit svůj první vstup ve sněmovně od doby, kdy jsem byl zvolen předsedou Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů, a předložit vám otázku za výbor a rovněž koordinátory jménem všech politických skupin. Jsem velmi rád, že tu je dnes řada nových poslanců tohoto výboru, aby mě podpořili a přispěli k rozpravě.

Myslím si, že této sněmovně netřeba připomínat význam směrnice o službách. Uvolnění síly jednotného trhu v odvětví, které tvoří asi 70 % evropského hospodářství, tvorba pracovních míst, která toto odvětví

vytváří a jeho dynamický účinek, to vše je v těchto stagnujících podmínkách, kterým čelíme, zoufale nutné.

Je to velmi široká směrnice. Má mnoho rysů. V mnohých oblastech je komplikovaná. Vyžadovala velkou pozornost. Provedení této směrnice do vnitrostátního práva, konzistentně a úplně, je zcela zásadní pro její účinné fungování. Jádrem této směrnice je to, že členské státy mají odstranit překážky obchodu a zejména opatření ve svých právních předpisech diskriminujících společnosti poskytující služby a které chtějí obchodovat. Věřte mi, v důsledku tohoto návrhu musí být změněny doslova stovky legislativních návrhů a dalších dílčích právních předpisů v různých zemích.. Dokud se všichni kolegové nevydají jedním směrem tak, aby se tak stalo, a dokud totéž neučiní všechny země, bude tato diskriminace přetrvávat. Je třeba to učinit konzistentně. Jinak tyto překážky budou stále.

Proto chci především složit poklonu Komisi, za její vedoucí úlohu, kterou sehrála v řízení a koordinaci v celém procesu mezi členskými státy při uskutečňování těchto právních předpisů a jejich provádění ve vnitrostátním právu. Chci rovněž poděkovat Radě, ve skutečnosti po sobě následujícím složením Rad za to, že tento návrh byl schválen již v roce 2006 a že vedly proces, s nímž jsme se vlastně setkali na summitech požadujících konzistentní provedení této směrnice ve vnitrostátním právu.

Chci sdělit zejména ministryni Cecílii Malmströmové, která je zde dnes přítomna, jak hluboce zapůsobila na výbor práce, kterou Švédsko vykonávalo, když jsme tam vydali podnikli letos v září misi. Myslím si, že jednoznačně sloužili jako příklad řadě dalších lidí, a to zejména pro svůj pečlivý přístup, jímž zajišťují, aby veřejné orgány na všech úrovních ve Švédsku chápaly své závazky v souladu s evropským právem, aby byly schopny povolovat činnost společnostem poskytujícím služby, které pocházející z jiného státu EU.

Naše dnešní otázka je zaměřena především na to, které prvky považujeme za nejdůležitější prvky pro co nejdřívější realizaci. Členskými státy byla uložena povinnost projít procesem screeningu jejich právních předpisů, jak už jsem řekl, ohledně případných diskriminačních prvků v těchto předpisech. Provedení ve vnitrostátních právních předpisech dne 28. prosince je ale jen začátek procesu odstraňování překážek, neboť nyní se každá země chystá přijít se seznamem návrhů, které diskriminují jiné země a o nichž se domnívají, že je jsou schopny zdůvodnit ve veřejném zájmu. Tento proces vzájemného hodnocení – který je zcela nový – ukládá orgánům ostatních členských států zaměřit se vzájemně na všechny své diskriminační návrhy. V dohledné budoucnosti to bude nezbytným principem, který se právě tvoří. Sledujeme to s velkým zájmem. Rádi bychom si dnes vyslechli názor Komise ohledně jejího přístupu k tomuto procesu. Chtěli bychom informaci od Rady, jak tento proces podporuje. Chtěli bychom rovněž ujištění, že se tento proces nebude odehrávat za zavřenými dveřmi, protože spotřebitelé a podniky a další zájmové skupiny budou chtít vědět, jak tento proces probíhá.

. Chceme vidět ten seznam. Chceme vidět seznam nařízení a vnitřních stanov, jež si členské státy chtějí ponechat.

Druhou oblastí je informování o postupech a přístup k nim prostřednictvím elektronických technologií. Vytvoření jednotných kontaktních míst pro podniky je dalším průlomovým návrhem, v každé existující evropské směrnici. Členské státy jsou povinny zajistit, aby byly podniky o těchto postupech, jenž musí dodržovat, informovány a měly k nim přístup, aby jim tak umožnily prostřednictvím těchto systémů obchodovat. Uvědomujeme si, že tyto řádné a úplné systémy musí být vytvořeny.

Tím se tedy dnes zabýváme. Očekáváme, že se nám dostane komplexních odpovědí – v oblasti, která jí asi není tak blízká – od paní Ferrero-Waldnerové. Doufáme, že za nás všechny popřejete všechno nejlepší Charliemu McCreevymu.

Podle mne je důležité, abyste nicméně pochopili úhel pohledu mého výboru. Pro nás je to na příštích pět let i začátek procesu, který bude sledovat a udržovat politický zájem a tlak na všechny členské státy, aby tuto směrnici provedly. Musím paní Cecílii Malmströmové říci, že bylo přinejmenším zklamáním se dozvědět, že Rada ve složení pro hospodářskou soutěž v září projednávala poznámku Komise, která se týkala skutečnosti, že v některých členských státech nebyly bohužel podniknuty náležité kroky k plnému a včasnému uplatnění práva EU. To není příliš dobré. Chceme nejlepší řešení a chceme je hned.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Paní předsedající, ráda bych poděkovala panu Harbourovi a Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů, že tuto důležitou otázku předložili. Jak pan Harbour před okamžikem uvedl, volný pohyb služeb je jedním ze základních pilířů vnitřního trhu. Tvoří 60–70 % hospodářství EU a zaměstnanosti a tento podíl vzrůstá. Bude hrát velmi důležitou úlohu v hospodářském růstu EU, ale jak již bylo rovněž zdůrazněno, volný pohyb služeb nefungoval tak dobře,

jak by měl. Je potřeba udělat ještě mnoho práce, aby byly odstraněny překážky obchodu a usnadněn obchod ve službách. Proto je výborné, že nyní máme směrnici o službách, která by měla být provedena do vnitrostátního práva do 28. prosince.

Komise v konečném důsledku odpovídá za to, že členské státy udělají, co mají, a jsem si jistá, že zástupkyně Komise o tom bude hovořit, ale chtěla bych se nicméně jménem předsednictví vyjádřit několika slovy k otázce, která mi byla předložena výborem. Nejprve bych chtěla pohovořit o screeningu právních předpisů a o tom, jak přispěl k jejich provádění. Účelem bylo určit a odstranit překážky svobodě usazování a volnému pohybu služeb. Požadavky týkající se poskytování služeb, které si členské státy chtějí ponechat, musí být v souladu se zásadami nediskriminace, nezbytnosti a proporcionality.

To je obrovský úkol, ale bude-li dokončen, odvětví služeb bude čerpat výhody ze snížení administrativní zátěže společností poskytujících služby. Závěrečná zpráva Komise na toto téma by měla být hotova do 28. prosince.

Národní kontaktní místa budou shromažďovat informace týkající se práv a požadavků v odvětví služeb, které musí poskytovatelé i příjemci služeb splňovat. Poskytovatelům služeb bude umožněno, aby k udělování povolení využívaly internetu a komunikovaly s orgánem udělujícím povolení. Pro členské státy je samozřejmě velmi obtížné tohle zorganizovat. Jde o počátek nové éry vycházející z myšlenky mít modernější systém s vyšším stupněm elektronické správy. Příští týden bude švédské předsednictví pořádat ministerskou schůzku v Malmö právě na téma elektronické správy. Na této schůzce bude členským státům poskytnuta ze strany Komise podpora a bude se konat řada seminářů, které nám umožní učit se jeden od druhého, se mohli soustředit na uživatelskou přívětivost.

Další významnou otázkou je jazyk použitý na internetových portálech. Každý jednotlivec by měl mít možnost použít toto zařízení i v jiném jazyce, než je národní jazyk členského státu. To není požadavek daný ve směrnici, doufejme ale, že většina členských států bude disponovat na kontaktních místech informacemi v několika jazycích. Poskytovatelům služeb to umožní lépe porovnat odlišné trhy a získat přehled, který potřebují k tomu, aby mohli rozšířit své působení.

Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů se dotazuje, zda budou členské státy schopny provést směrnici včas, a doufá, že tomu tak bude. Komise na to bude muset odpovědět, ale ve skutečnosti v Radě ve složení pro konkurenceschopnost všechny členské státy uvedly, že budou připraveny včas. Politická podpora je k tomu samozřejmě velmi důležitá.

Co je tedy největšími problémy? Směrnice jako celek je pochopitelně velmi rozmanitá a vyžaduje ze strany členských států přijetí mnoha opatření, nejen ve smyslu právních předpisů, ale také různých opatření pro usnadnění spolupráce. Tyto struktury, o jejichž zavedení usilujeme, zefektivní a zmodernizují státní správu. Jejich zavedení však bude vyžadovat mnoho času. Screening právních předpisů je obrovská oblast a právní řešení nelze nalézt přes noc. Orgány budou muset být v souvislosti s jejich novými úkoly proškoleny a bude to vyžadovat finanční zdroje.

Takže odpověď na otázku, co je největšími problémy, zní pochopitelně takto: vytvoření jednotných kontaktních míst a zajištění toho, aby fungovaly. A nakonec se Parlament ptá, jak budou zúčastněné subjekty zapojeny. To je důležitá otázka, neboť zásadní součástí procesu samozřejmě je, aby různé zúčastněné organizace byly zapojeny do opatření vedoucích ke správnému výkladu směrnice o službách, do informování občanů a společností o jejich výhodách, ale i do zjišťování názorů a potřeb těchto občanů a společností.

Tento dialog byl klíčovým prvkem tohoto procesu. Mnohé zúčastněné subjekty byly zapojeny v referenčních skupinách již během fáze projednávání a tyto sítě v řadě případů pokračovaly i nadále. V řadě zemí proběhly k návrhům na provedení rozsáhlé veřejné diskuse, které měly za cíl získat nejrůznější informace a názory.

Závěrem bych, paní předsedající, ráda Parlamentu poděkovala za zájem, který projevuje v procesu uplatňování směrnice o službách. Vzhledem k velmi významné úloze, kterou Evropský parlament v dosažení dohody sehrál, je správné, abyste se o tuto otázku zajímali i nadále a kontrolovali a zajišťovali, abychom učinili to, co máme dělat, v členských státech. Souhlasíme s tím, že je zvláště důležité, aby směrnice byla zavedena rychle a řádným způsobem, a především nyní, v době hospodářské krize, bude směrnice o službách důležitým nástrojem, který by nás měl vést z krize a umožnit nám znovu se soustředit na hospodářský růst, a doufám na vytváření pracovních míst.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komise. – Paní předsedající, ráda bych Evropskému parlamentu poděkovala především také jménem mého kolegy Charlieho McCreavyho za předložení této aktuální otázky k ústnímu zodpovězení, o situaci v uplatňování směrnice o službách.

Pro provedení směrnice ve stanovené lhůtě zbývají necelé dva měsíce a je správný čas k tomu, abychom se ohlédlí zpět za doposud vykonanou prací a zamysleli se nad současným stavem.

Směrnice o službách je jednou z nejdůležitějších iniciativ přijatých v posledních letech. Má potenciál odstranit překážky obchodu na vnitřním trhu a modernizovat naši veřejnou správu. Její řádné uplatňování se v současném hospodářském kontextu stává ještě naléhavějším. Uvědomujeme si to velmi dobře a Evropský parlament, zejména Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů, nejenže hrál klíčovou úlohu v tom, aby mohla být přijata, ale zejména Komise uvítala i váš trvalý zájem o sledování úsilí, které k provedení směrnice vynaložily členské státy.

Pokud jde o nás, Komise se zavázala usnadnit proces provádění. To bylo již zmíněno. Vzali jsme žádosti členských států o technickou pomoc vážně a vynaložili jsme mimořádné úsilí a zdroje na podporu jejich práce. Za poslední tři roky se konalo více než 80 setkání se všemi členskými státy a v Bruselu se více než třicetkrát sešly skupiny odborníků.

Komise ale nemůže zastávat úkoly spojené s prováděním na vnitrostátní úrovni. To je úkolem členských států. Provedení směrnice o službách do vnitrostátních právních předpisů pro ně bylo náročným úkolem.

Bylo to náročné, neboť tato práce zahrnovala provedení několika rozsáhlých projektů, například vytvoření „jednotných kontaktních míst“ a přezkum a zjednodušování právních předpisů týkajících se služeb. Bylo to náročné i proto, že to zahrnovalo intenzivní koordinaci mezi všemi úrovněmi správy, ať už na celostátní, regionální nebo místní úrovni.

Jaká je tedy situace dnes? A budou členské státy úspěšné?

Teprve asi přes polovinu členských států se zdá být připravena dosáhnout provedení směrnice o službách do lhůty stanovené na konec roku 2009, nebo na počátku roku 2010. Je možné, že se některé členské státy opozdí. Není to zcela uspokojivé, zejména pro občany a podniky, které chtějí uplatnit svá práva na vnitřním trhu. I když situace není neobvyklá v porovnání s jinými směrnicemi o vnitřním trhu, tato neobvyklá skutečnost skýtá určitý důvod ke znepokojení.

Rovněž musí být zohledněno to, že nejspíše u žádné jiné směrnice členské státy nemusely řešit obrovské množství obtížných právních a praktických otázek. A proto výsledek, kterého doufám dosáhneme do začátku příštího roku, může být skutečně považován za vcelku uspokojivý.

Dovolte mi teď odpovědět podrobněji na vaši otázku.

Takže většina členských států dokončila proces „screeningu“ svých vnitrostátních právních předpisů. Některé na tom ještě pracují. Míra, v jaké tento screening přispěl k účinnému provedení této směrnice do vnitrostátních právních předpisů, je v této fázi samozřejmě také poněkud obtížné posuzovat. Lhůta pro provedení do vnitrostátních právních předpisů dosud nevypršela, a členské státy Komisi dosud nepředložily své návrhy legislativních změn.

Je ale jasné, že ambiciózní a důkladný proces screeningu je klíčovým k zajištění „rovných podmínek na vnitřním trhu“ ve vnitrostátních právních předpisech v každém z členských států. A je rovněž klíčový pro konkurenceschopnost našeho odvětví služeb obecně.

Pokud jde o kontaktní místa, zdá se jasné, že většina členských států bude mít do konce roku 2009 zavedená alespoň základní, praktická řešení, pokud jde o jednotná kontaktní místa. Ta opět nebudou zcela dokonalá, ale měla by poskytnout použitelnou základnu. Členské státy by měly pokračovat v rozvíjení a zdokonalování těchto jednotných kontaktních míst, která by se v dlouhodobém horizontu měla stát plnoprávnými centry pro elektronickou veřejnou správu.

V této souvislosti Komise souhlasí s tím, že je důležité poskytovat další informace a zajišťovat další postupy prostřednictvím jednotných kontaktních míst, například ty, které se týkají práv pracovníků a oblasti zdanění. Podniky a spotřebitelé musí být informováni o použitelných předpisech. Ale jak víte, není to podle směrnice povinné.

Očekáváme, že jak se budou jednotná kontaktní místa upevňovat a rozvíjet, budou tyto informace rovněž poskytovány. Některé členské státy mají již v plánu tak učinit.

Pokud jde o uplatňování směrnice v sociálních službách – v míře, v jaké se na ně vztahuje – nezdá se, že by to mělo vyvolávat zvláštní potíže. Samotná směrnice obsahuje mechanismy k zajištění toho, aby byla zohledněna specifika těchto služeb.

Na závěr si myslím, že je zřejmé, že zúčastněné subjekty v celém procesu sehrály zásadní úlohu. Pozorně sledovaly úsilí členských států a různými způsoby byly zapojeny do uplatňování. Zajistíme, aby zúčastněné subjekty byly příští týden během evaluace výsledků provádění konzultovány.

Potřebujeme tedy nalézt způsob, jakým zajistíme, aby tyto konzultace byly cílené a velmi konkrétní.

A konečně, řada členských států vedla otevřené konzultace k návrhu provedení této legislativy v rámci legislativního procesu. Některé organizace zúčastněných subjektů dokonce mezi svými členy organizovaly pravidelné průzkumy o stavu procesu. Dovolte mi říci, že je v této fázi procesu nutné být realističtí a upřímní. V oblasti provádění zbývá udělat ještě mnoho práce a ty členské státy, které zaostávají za plánem, musí vyvinout zvýšené úsilí v těchto věcech.

Jsem však i nadále přesvědčená, že sklenice je více než z poloviny plná. Měli bychom ji však plnit dále, a to rychle.

PŘEDSEDÁJÍCÍ: PAN SCHMITT

Místopředseda

Andreas Schwab, jménem skupiny PPE. – (DE) Pane předsedající, dámy a pánové, to, co jsme právě vyslechli od Komise a Rady, je poněkud odrazující.

Evropa je vystavena mezinárodní hospodářské soutěži, světové konkurenci, ve které i evropští poskytovatelé služeb musí nalézt své místo a být úspěšní. Podíváme-li se na historii této směrnice, která vznikala zde v Parlamentu za vysokého zapojení poslanců, je podle mého názoru spíše odrazující slyšet názor, že sklenice je z poloviny plná, nebo z poloviny prázdná, jak řekla paní Ferrero-Waldnerová. Paní úřadující předsedkyně Rady, Parlament nejenže v minulosti hrál svoji úlohu, ale hodlá plnit svůj úkol i v budoucnu. Proto jsme se ve Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů rozhodli předložit vám tuto otázku v pravý čas před vypršením lhůty pro provedení směrnice do vnitrostátního práva, abychom prověřili, zda jste vy, tedy členské státy Evropské unie, přijaly vaše závazky, které jste původně samy navrhly, k provedení této směrnice do vnitrostátního práva do konce tohoto roku, a zda jste schopny tento cíl splnit. Přinejmenším pokud jde o skupinu Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů), předpokládám i teď, že uděláte vše, co je ve vašich silách, abyste v nadcházejících měsících splnily to, o co jste požádaly.

Zhodnotíme směrnici a její uplatňování z pohledu občanů Evropy, poskytovatelů služeb a pracovníků, a na tomto základě budeme podrobně zkoumat, jak se členské státy chovají jeden k druhému, a úroveň transparentnosti – jak zmínil pan předseda – s jakou se uskutečňuje výměna názorů na prvky směrnice, a jak účinně je prováděn screening předpisů členských států za účelem stanovení jejich vhodnosti pro vnitřní trh, co se týče poskytovatelů služeb. Totéž platí pro oblast působnosti směrnice. Zde rovněž budeme, jak tomu bylo i dříve v případě jiných směrnic, bedlivě sledovat, do jaké míry by Evropský soudní dvůr mohl shledat, že Smlouva o EU je formulována tak, že by byla upřednostňována práva občanů a ne aby měly vždy přednost zájmy členských států – jak někdy zdá, že se tomu tak děje v Radě.

Zadruhé jsme velmi potěšeni tím, co jste zmínila ohledně elektronické správy procesu, ale za rozhodující považujeme to, zda postupem vyžadované úkoly mohou poskytovatelé služeb jednoznačně vykonávat jednoduše a efektivně za pomoci postupu na internetu a zda v tomto velkém množství domovských stránek skutečně naleznou kontakt na osoby, kteří s nimi dokáží o této věci a o požadavcích v členských státech hovořit, nebo zda tu prostě nestavíme nepřekonatelné hradby a překážky.

Dámy a pánové, pan předsedající mne upozorňuje, že mám málo času. Rád bych přešel ke svému poslednímu bodu. Parlament v předešlé rozpravě vyzval zejména k tomu, aby informační systém vnitřního trhu odstranil všechny problémy, s nimiž by se mohly správy členských států v souvislosti s provedením této směrnice do vnitrostátního práva potýkat, a proto, paní Malmström, doufám, že učiníte vše k zajištění toho, aby tato směrnice vstoupila v platnost dne 31. prosince tohoto roku.

Evelyne Gebhardt, jménem skupiny S&D. – (DE) Pane předsedající, jsem vděčná, že máme dnes možnost mít rozpravu na toto téma, neboť se jedná o velmi závažnou záležitost. Ráda bych ozřejmila jednu věc: jako Parlament jsme nejen přispěli, ale my jsme zajistili, aby byl v této směrnici o službách nalezen velmi pozitivní, konstruktivní kompromis. Tento kompromis je založen zejména na zajištění pracovních a sociálních práv a na zvláštním ohledu na služby obecného hospodářského zájmu a jejich vynětí. To byl důvod, proč byl vznik směrnice o službách umožněn.

Existuje však několik věcí, kterými si nejsem v této souvislosti jistá. Otázky, které jsme vznesli, nebyly zodpovězeny. Bylo by například velmi zneklidňující, kdyby se pravdou ukázalo být to, co jsem slyšela z různých zdrojů, totiž že některé členské státy využívají této směrnice provedené do vnitrostátního práva k narušení rovnováhy, kterou jsme my jako zákonodárci našli tím, že práva pracovníků nejsou vždy plně respektována tak, jak jsme to ve směrnici o službách zamýšleli. Týká se to nejen pracovních podmínek, které jsou v řadě členských států zpochybňovány, ale že také přepisují definice nebo je činí více omezujícími. Existují rovněž členské státy, které nejasně odůvodňují vyjmutí sociální služby ze služeb, kterých se toto provedení do vnitrostátního práva týká.

V tomto ohledu příručka Evropské komise nepřinesla příliš mnoho užitku, neboť pokyny, které dávala, byly zčásti špatné, a poskytovala výklad, který nebyl podle našeho názoru správný. Příklad, který jsem uvedla, ukázal, jak je důležité, abychom vytvořili také právní rámec pro služby obecného hospodářského zájmu, aby mohla opět být i sociální práva, jako například právo na práci, řádně a plně respektována. Cokoli jiného by nebylo dostačující.

Ráda bych se také zeptala členských států, do jaké míry do procesu zapojily zúčastněné subjekty, a to zejména odbory a sociální služby. To je otázka, kterou jsme vznesli, ale na níž jsem nedostala žádnou odpověď, a byla bych velice vděčná, kdybych na tuto otázku dostala odpověď.

Jürgen Creutzmann, jménem skupiny ALDE. – (DE) Pane předsedající, dámy a pánové, odpověď Komise je samozřejmě nejen velmi odrazující, jak řekl pan Schwab, ale i velmi zneklidňující. Co se týče provedení ve vnitrostátním právu, musíme si uvědomit, že jestliže tvrdíme, že 50 % zemí plán plní, pak musíme předpokládat, že druhých 50 % je od dosažení cíle daleko.

Vezmeme například mou zemi, Německo. V současnosti provádějí tuto směrnici jednotlivé federální *Länder*. V Porýní-Palatinatu, kde bydlím, jsem se měl dne 2. září příležitost účastnit prvního čtení o provedení směrnice o službách do vnitrostátního práva, pokud jde o tento *Federal Land*. Jak si sami dokážete představit, nebude možné dosáhnout provedení směrnice včas, a myslím si, že ostatní *Federal Länder* jsou na tom obdobně.

Klíčové pro nás samozřejmě bude, jak provádění do vnitrostátního práva probíhá. Jestliže čl. 13 odst. 2 stanoví, že „povolovací postupy a formality nesmějí být odrazující a nesmějí neúměrně ztěžovat nebo zdržovat poskytování služby“, pak musíme důkladně dbát na zajištění toho, aby se tak v praxi nestalo. Rozhodujícím faktorem například bude, jak budou jednotlivá kontaktní místa vybavena. Budou jazykově vybavena? Budou dostatečně úzce spolupracovat se správou, aby byla rovněž schopna přiměřeně reagovat na iniciativy, s nimiž přijdou občané? Velmi o tom pochybujeme. Výbor by se měl ve skutečnosti nyní ptát, které země zaostávají za plánem, které země představují 50 % a kdy se dá očekávat, že tento problém vyřeší. Pokud jde o tyto země, vhodnější by pak bylo zavedení moratoria či něčeho podobného.

Jsem si jist, že ve většině zemí tato směrnice nebude provedena do vnitrostátního práva do 1. ledna 2010, a to navzdory tomu, že tyto země na to měly více než čtyři roky. To je velkým problémem a je to velmi znepokojující

Tadeusz Cymański, jménem skupiny ECR. – (PL) Pane předsedající, v rámci diskuse, která probíhá, bych se rád zeptal, zda na uplatňování této směrnice v zemích EU měla nějaký vliv krize.

V mé zemi, Polsku, se navzdory krizi a obtížím s provedením podařilo navrhnout zákon o službách, jenž je založen na vysokém stupni liberalizace při registrování a řízení podniků. V odvětvích, jako jsou řemesla, obchod, cestovní ruch a hotelnictví existují omezení jen jako výjimky. Tato opatření provádíme v zájmu rovných příležitostí a za účelem ochrany zásady zdravé hospodářské soutěže.

Kompromis z roku 2006 předpokládal, že některé oblasti budou z ustanovení této směrnice vyjmuty. Rád bych se zeptal, jak vypadá vyhodnocení těchto rozhodnutí dnes. Tehdy se předpokládalo, že se v budoucnu otázce služeb veřejného zájmu budeme věnovat dalším legislativním úkolům. Přidržíme-li se metaforu, kterou použila paní komisařka – po naplnění sklenice, která je již z poloviny plná, přijde další, a co bude následovat pak?

Eva-Britt Svensson, jménem skupiny GUE/NGL. – (SV) Pane předsedající, v kompromisu dosaženém v roce 2006 ustoupila socialistická skupina v Evropském parlamentu od požadavku, aby byly sociální zřetele upřednostněny před svobodou společnosti poskytujících služby. Jinak, jak napsal pan Harbour v tiskové zprávě, by to nebyl kompromis. Pojem „zásada země původu“ byl odstraněn, byl však nahrazen nařízením o střetu právních řádů Komise, v němž se jednoznačně stanoví, že v případě rozporu ustanovení pracovního

práva jedné země s ustanovením pracovního práva jiné země se použijí právní předpisy země, kde byla společnost založena.

Směrnice by mohla být interpretována tak, že EU nebude zasahovat do vnitrostátního pracovního práva. Komise však rychle vypracovala pokyny, ve kterých se uvádí, že společnosti poskytující služby nemusí mít stálého představitele v zemi, v níž je práce vykonávána. Odbory tedy nemají žádný protějšek, se kterým by mohly jednat. Rozsudek v případě Vaxholm rovněž jasně stanovil, že švédské pracovní právo je podřízeno právu ES, což znamená, že Švédsko bylo nuceno snížit standard svých pracovněprávních předpisů. Já ani Konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice nespátřujeme žádnou jinou možnost pro práva pracovníků, než je zakotvit v jasném právním protokolu ve Smlouvě, ve kterém budou odborová práva nadřazena svobodě trhu.

Lara Comi (PPE). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, směrnice o službách pro Evropu v první řadě představuje konec namáhavé cesty, cesty, na jejímž konci je právě dokončení vnitřního trhu, aby byl usnadněn obchod v rámci Evropské unie, nebo dokonce umožněno jejím orgánům koordinovat svá úsilí a především minimalizovat náklady na transakce mezi jednotlivými operacemi v jednotlivých odvětvích a jednotlivých členských státech.

Harmonizace obsahu různých správních postupů, která poskytovatelům služeb usnadní výkon činnosti v jiném členském státě, znamená automaticky vyšší růst, a proto rovněž znamená povzbuzení růstu v období výjimečné krize, jako je tato. Směrnice o službách, přijatá Evropským parlamentem a Radou dne 12. prosince 2006, je považována za zásadní součást Lisabonské strategie, která byla v průběhu času revidována a přizpůsobena různým situacím, které Evropa zažila za posledních devět let. Jejím hlavním cílem musí být dosažení stavu, kdy se evropské hospodářství stane světově nejvíce konkurenceschopným, ale bude i hospodářstvím založeným na znalostech.

Hospodářská krize, kterou procházíme a již Evropská unie řeší na institucionální úrovni, slaďující přitom umně i různá opatření přijatá v jednotlivých členských státech, vyžaduje, aby byla směrnice o službách uplatňována ještě lépe a ještě rychleji, než bylo nezbytné v době, kdy byla tato směrnice prvně přijata. Lhůta pro provedení směrnice o službách do vnitrostátního práva dne 28. prosince 2009 je proto nejen označením data stanoveného pro posun kupředu, pochopitelně, ale především také představuje důležitý krok na cestě k Evropě, která si stále více uvědomuje své zdroje, přesněji která je stále větší měrou schopna vytěžit z těchto zdrojů to nejlepší.

Bernadette Vergnaud (S&D). – (FR) Pane předsedající, paní ministryně, paní komisařko, dámy a pánové, za dobu od svého přijetí a vzrušených diskusí, které je provázely, směrnice o službách poněkud vybledla, ale je potřeba ukázat, že jsme obzvláště bdělí v rozhodující fázi, kdy je prováděna do vnitrostátních předpisů.

Zpochybňuji výklad ustanovení článku 2 směrnice spojený s vyjmutím sociálních služeb z oblasti její působnosti. Pojmy jako „podpora osob vyžadujících ochranu“ a „pověření poskytovatele“ se zdají být restriktivní ve srovnání s definicí sociálních služeb používanou v některých členských státech. Mám obavy z toho, že záměrně přísný výklad může sloužit ke zdůvodnění začlenění celé oblasti těchto služeb do oblasti působnosti této směrnice.

Vyloučení těchto služeb je klíčovým prvkem textu a pro občany zárukou, že bude chráněn evropský sociální model.

Doufám, že některé členské státy nevyužijí, včetně Francie, příležitost provedení do vnitrostátního práva k tomu, aby liberalizovaly své sociální služby na základě falešného předstírání, že dodržují evropské právo. Tyto problémy spojené se začleněním služeb obecného zájmu ukazují, že potřebujeme specifické evropské právní předpisy pro tuto oblast a že nesmíme zůstat u implicitní definice jako součásti směrnice o komerčních službách.

Róza, Gräfin von Thun Und Hohenstein (PPE). – (PL) Pane předsedající, řádné uplatňování směrnice o službách na vnitřním trhu je důležité nejen pro evropské podnikatele provozující činnost na tomto trhu, ale i pro spotřebitele. Směrnice o službách je dobrým příkladem. Pro její provedení bylo povoleno tříleté období. To je dlouhá doba, ale i přesto se ne všem zemím podařilo během těchto tří let směrnici do svých právních předpisů provést. Tento příklad nejlépe ukazuje, že je ideová spolupráce mezi členskými státy a evropskými institucemi nutná, aby bylo možné dosáhnout provedení směrnice ve všech členských státech včas.

Je to vlastně směr přijatý v doporučeních vydaných Komisí v červnu tohoto roku, které se vztahují na prostředky ke zlepšení fungování vnitřního trhu. Myslím si, že v celém procesu provádění směrnice je potřeba zajít dále. V rámci zprávy o dosažených výsledcích ve vytváření vnitřního trhu proto navrhuji zorganizovat fórum pro vnitřní trh, kde by docházelo k setkávání zástupců evropských orgánů, členských států a dalších zainteresovaných skupin za účelem vytyčení jednoznačnějšího závazku vztahujícího se k provádění do vnitrostátních právních předpisů, abychom my měli možnost tyto právní předpisy o vnitřním trhu, včetně této mimořádně důležité směrnice, uplatňovat a vykonávat. Chtěla bych, aby toto fórum bylo místem pro výměnu zkušeností členských států a orgánů EU z oblasti provádění. Chtěla bych, aby fórum obrátilo pozornost společnosti na otázky týkající se vnitřního trhu. Musíme zvýšit zájem našich občanů o fungování trhu a odpovědnost za něj. Pak bude náš úspěch úplný.

V souvislosti se vzniklými problémy v provedení směrnice o službách ve vnitrostátních právních předpisech, o nichž jsme slyšeli před okamžikem, bych se chtěla zeptat, zda se členské státy snažily tento problém řešit ve spolupráci s Komisí a jestli lze říci, že se jim v procesu provádění podařilo některá z jejích doporučení využít? Hledá Komise i nadále nová řešení? Využívá plně možností a prostředků k mobilizaci a podpoře zejména těch zemí, které se potýkají s problémy s prováděním? Existují v této věci nějaké nové myšlenky?

Louis Grech (S&D). – (MT) Je znepokojivé, že naše pravidelné kontakty s místními orgány, alespoň v mé zemi, potvrzují, že řada z nich nemá ještě vůbec ponětí o tom, co je čeká po vstupu směrnice v platnost. Obecně řečeno panuje velmi malé povědomí o současných právních předpisech v oblasti čtyř svobod. Rovněž se projevuje nedostatek informací o čemkoli, co se týká právních předpisů a nařízení v oblasti finančních služeb, služeb elektronických komunikací a dopravních služeb. Dále se zdá, že by orgány mohly mít problémy v procesu zjednodušování administrativních postupů a sladování předpisů týkajících se obchodního a jiného licencování. Komise proto musí přijmout další iniciativy, které jí umožní poskytovat okamžitou a přímou pomoc místním a regionálním orgánům. Navíc, chceme-li skutečně, aby proces provádění plně odrážel to, na čem jsme se dohodli v Parlamentu, pak je nezbytně nutné, aby Evropský parlament zůstal i nadále zapojen do procesu, a to dokonce i po vstupu směrnice v platnost.

Bogusław Liberadzki (S&D). – (PL) Pane předsedající, v podmínkách recese bychom měli celkově usilovat o vytváření nových pracovních míst, zvyšování konkurenceschopnosti, snižování cen nebo, řekneme-li to přegnatečně, posílení oblastí, z nichž mají prospěch spotřebitelé. Děláme to například podporováním automobilového průmyslu. Máme na mysli taková povolání, která nepotřebují subvence, jako jsou kadeřníci, instalatéři, zedníci. Potřebují nicméně svobodu, aby mohli vykonávat svoji práci. Řád a realitu – kež by tak ty byly ve shodě.

Znám případ pekárny, která byla postavena v sousední zemi. Dokud se jednalo jen o povolení k její stavbě, všechno bylo v pořádku. Když však začala výroba, vláda a místní orgány se rozhodly svůj souhlas nedat. Proč? Sdružení místních pekařů bylo proti. Kež by tak tato praxe nikdy nebyla realitou.

Paní komisařko, pojďme se také dohodnout, že vyjmenujeme těch 50 % členských států, které právní předpisy provedly. Které to jsou? Rád bych rovněž požádal, abychom v lednu obdrželi návrh na důslednou kontrolu provádění této směrnice do vnitrostátního práva v jednotlivých členských zemích.

Małgorzata Handzlik (PPE). – (PL) Pane předsedající, paní komisařko, souhlasím s vámi, že směrnice o službách je jedním z nejdůležitějších právních předpisů předložených v minulých letech a že její řádné uplatňování je mimořádně důležité.

V minulém volebním období jsem měla možnost pracovat na ustanoveních směrnice o službách. Ještě se pamatuji na obrovské úsilí nás všech zde v Evropském parlamentu, které jsme vynaložili na vypracování těchto ustanovení. Jsem horlivým zastáncem této směrnice o službách a hluboce přesvědčena – a to jsem často zdůrazňovala na setkáních s podnikateli – o tom, že je to obrovská příležitost jak pro ně, tak také pro celé hospodářství v Evropě.

Proměnit příležitost v konkrétní výsledky bude však možné jen za předpokladu, že ji členské státy provedou řádně a včas. Proto se připojuji k výzvě za zrychlení procesu provádění vnitrostátními orgány, které stále ještě nedokončily zásadní práci v této oblasti, zejména pokud jde o otázku řádného provedení zásady volného pohybu služeb a zásady jednotných kontaktních míst. Pečlivě provádění směrnice o službách v jednotlivých zemích sleduji, a to i v případě mé země, Polska, kde práce na vhodném provedení ustanovení směrnice stále ještě probíhá. Doufám, že výsledek těchto snah bude uspokojivý.

Anna Hedh (S&D). – (SV) Pane předsedající, skandinávský model trhu práce je založený na dohodách mezi sociálními partnery. Tento model nefunguje, jestliže jeden z partnerů, v tomto případě poskytovatel služeb,

nemá v místě představitele, s nímž lze jednat. Velmi nás proto potěšilo rozhodnutí, které bylo přijato k této směrnici o službách a jež, jak věříme, znamená, že právo vyjednávat, uzavírat a uplatňovat kolektivní smlouvy a právo přijímat protestní akce v souladu s vnitrostátním právem a praxí nebude dotčeno.

Přesto se však ve Švédsku během uplatňování směrnice o službách objevila diskuse o tom, zda je, či není povoleno stanovit povinnost, aby v místě byl příslušný představitel společnosti. Moje otázka proto zní: brání směrnice nějak hostitelské zemi stanovit povinnost společnosti poskytující služby, aby měla představitele v místě, s mandátem k vyjednávání a uzavírání smluv?

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Během této rozpravy nesmíme zapomenout na závažné důsledky, které bude mít provedení této směrnice ve vnitrostátním právu v řadě zemí na liberalizaci služeb, zejména v zemích s vysoce nestabilní sociální situací, a kromě toho na zhoršení krize jako je ta, kterou nyní procházíme. I při všech obavách, které se v různých členských státech projeví ohledně toho, kdyby nebyla přijata okamžitá opatření na obranu sociálních práv a práv pracovníků a na ochranu těch nejkřehčích odvětví, mimo jiné v oblasti veřejných služeb, mohli bychom mít jednoznačně ještě závažnější problémy. Liberalizace by mohla zvýšit nezaměstnanost, chudobu a nerovnosti, především těch nejzranitelnějších, a být ku prospěchu jen velkým společnostem a hospodářským skupinám poskytujícím služby, zejména v nejbohatších zemích.

Je proto v této době krize opatřením zásadního významu odklad provedení této směrnice o liberalizaci služeb do vnitrostátních právních předpisů a provedení příslušných studií možných sociálních dopadů, jaké by uplatňování této směrnice mělo.

Seán Kelly (PPE). – Pane předsedající, Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů je třeba poděkovat za to, že připomněl důležitou otázku, a sice uplatňování směrnice o službách. Zejména nesmí být umožněno zemím, podnikatelům, ani komukoli dalšímu, aby hospodářskou krizi, ve které se nacházíme, využili k tomu, aby nás dovedli zpět k protekcionismu, což by byla v celkovém kontextu katastrofa.

Na širším základě může být obchod ve službách hnací silou pro hospodářskou obnovu. Irsko v podstatě prosperovalo od doby, kdy jsme se začali angažovat v zahraničním obchodě. Tato nová krize by byla v Irsku mnohem horší, kdybychom neměli širokou základnu pro obchodování na mezinárodní úrovni, usnadněnému vnitřním trhem.

Otevření našich hranic zahraniční konkurenci vskutku nepřineslo žádné negativní důsledky pro vnitrostátní služby. Posílilo ve skutečnosti hospodářskou soutěž a inovace. Takže to, co dnes bylo navrženo, podporují na sto procent.

Na závěr bych rád řekl, že bylo příjemné slyšet někoho zde hovořit dobře o irském komisaři Charliem McCreevym, který je mým přítelem, třebaže pochází z jiného politického uskupení.

Josefa Andrés Barea (S&D). – (ES) Pane předsedající, paní komisařko, hovoříme o směrnici o službách. Tato směrnice měla za cíl uvést do praxe čtvrtou základní svobodu projektu evropské integrace, když už dnes hovoříme o výročích. Byla přijata před třemi lety a v současné době končí období, které měly členské státy na to, aby přizpůsobily své vnitrostátní předpisy a odstranily překážky. Nyní, po skončení tohoto období, je čas zhodnotit stav, ve kterém se nacházíme, kdo tuto legislativu provedl ve svém právu, a kdo ne, a za jakých podmínek.

Moje otázka však zní, zda se Komise domnívá, že je zapotřebí vyšší úroveň harmonizace a pokud ano, zda uvažuje o navržení nějaké legislativní iniciativy v souvislosti s touto mimořádně důležitou směrnicí o službách, jejímž cílem je harmonizace trhu a práv spotřebitelů, občanů a pracovníků.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – Pane předsedající, znovu děkuji za vznesení této velmi důležité otázky. Myslím si, že existuje obecná shoda v tom, že směrnice o službách je velmi důležitá a že je skutečně naléhavé, abychom se pokusili ji uplatnit co možná nejdříve.

Švédské předsednictví usiluje stejně jako i minulé předsednictví o zajištění hladkého a rychlého průběhu procesu. Vedli jsme několik diskusí v různém složení Rady. Na toto téma jsme měli semináře a diskuse, které bylo rovněž zařazeno na pořad jednání s cílem podpořit skutečný pokrok v této věci.

Zbývají však ještě téměř dva měsíce a odpověď na otázku, kdo zaostává, se může kdykoli změnit. Ještě je čas. Náš cíl je jasný – a vím, že je to i cílem Komise – totiž, aby všechny země provedly tuto směrnici do 28. prosince 2009. Mohou se vyskytnout určitá zpoždění. Pochopitelně toho litujeme, ale vím, že všechny země pracují tak rychle a naléhavě, jak je to jen možné.

Byla tu vznesena otázka, jak budou kontaktní místa fungovat. Dobrá, zatím neexistují, cílem ale je, aby fungovala uživatelsky přívětivě a efektivně a aby obsahovala všechny příslušné informace, které jsou pro dodavatele služeb i spotřebitele potřebné. Členské státy spolupracovaly s Komisí při poskytování informačního letáku, který je k dispozici ve všech jazycích, s cílem usnadnit občanům a spotřebitelům přístup k příslušným informacím. Řada členských států vyvinula při šíření informací o této směrnici rovněž i vlastní úsilí. Bylo též dosaženo dohody o tom, že bude použito společné logo, které uživatelům usnadní hledání mezi různými internetovými stránkami a kontaktními místy.

Některé členské státy budou – třebaže to není povinné – na svých kontaktních místech poskytovat informace o právech pracovníků a pracovněprávních předpisech. Směrnice o službách se nevztahuje na pracovní právo a vysílání pracovníků je z ní vyjmuto. Otázka, kterou mi položil švédský kolega je čistě švédským problémem. Tuto věc zkoumáme a je poněkud mimo tuto rozpravu. Bude nám potěšením se k ní prioritně vrátit na vnitrostátní úrovni.

Směrnice o službách je důležitá. Usnadní život poskytovatelům služeb, napomůže volnému pohybu a bude přínosem pro investice, pro růst a vytváření pracovních míst a velmi prospěšná pro občany. Občané od nás očekávají, že zajistíme, aby byla zavedena co možná nejdříve, protože jim usnadní život. Je naší povinností udělat vše, co je v našich silách, aby k tomu došlo co nejdříve.

Chtěla bych znovu poděkovat Parlamentu nejen za jeho podíl na procesu hlasování o směrnici o službách a na jejím přijetí, ale rovněž za to, že se ujal funkce dozorce a vyvíjel neustálý tlak na Radu a Komisi za účelem nalezení způsobu k provedení směrnice. Je však stále ještě čas a můžeme se k této diskusi vrátit příští rok za španělského předsednictví. Komise na to přesto bude dohlížet velmi bedlivě.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komise. – Pane předsedající, jak už tu zaznělo, diskutovali jsme o všech otázkách, které souvisejí s nejrůznějšími sociálními a dalšími aspekty této směrnice. Nemyslím si, že bychom měli nyní znovu tuto diskusi otevírat, ale musíme se podívat na to, jak tuto směrnici členské státy provedly nebo provedou. Na základě dostupných informací se nezdá, že by ve většině členských států bylo provádění dokončeno do konce tohoto roku či snad do začátku roku 2010.

Myslím tedy, že o této situaci se dá říci to, že většina členských států bude mít vytvořené alespoň základní jednotné kontaktní místo, a bude tedy připravena plnit své dohody a závazky v oblasti správní spolupráce.

V některých případech se však může vyskytnout zpoždění, pokud jde o změny v právním rámci.

Pokud jde o proces přezkoumávání, některé členské státy využily přezkum ke zjednodušení právních předpisů a postupů a uskutečnily značný počet změn. Další členské státy přijaly pouze několik změn. Počet provedených změn zamožřejmě závisí na několika faktorech včetně platného regulačního rámce a rovněž na vnitřní organizaci v členských státech: ve federálních státech se situace stává komplikovanější než je tomu v případě jiného uspořádání.

Ovšemže to také záleží na ochotě členských států ke zjednodušování právní předpisy a postupy.

Pokud jde o otázku řádného provádění, můj kolega Charlie McCreevy při řadě příležitostí upozornil členské státy na důležitost práce na provádění a on se svým týmem sledovali proces provádění velmi důkladně.

Jak jsem již uvedla, za poslední tři roky se uskutečnilo více než 80 setkání se všemi členskými státy a v Bruselu se více než třicetkrát sešly expertní skupiny. Byli jsme tedy v tomto ohledu velmi aktivní. Práci v členských státech budeme nadále sledovat a budeme rovněž i nadále poskytovat technickou pomoc, jestliže o ni členské státy požádají. Ale vykonání této práce a rovněž i vyčlenění nezbytných zdrojů je také jednoznačně odpovědností členských států.

Pokud jde o příští rok, myslím si, že klíčové bude zajistit, aby proces vzájemného hodnocení ustanovený ve směrnici byl použit konstruktivním způsobem. Budeme muset rovněž posoudit kvalitu provádění právních předpisů, jak jsme na to byli dotázáni, sledovat fungování jednotných kontaktních míst a poté rovněž získat zpětnou vazbu od podniků a od spotřebitelů.

V neposlední řadě se budeme možná potřebovat uchýlit k jiným mechanismům vymáhání – někdy třeba i k případům nesplnění povinnosti, ale o tom je ještě předčasné hovořit.

V otázce malých a středních podniků jsme pochopitelně stejného názoru jako vy. Tvoří páteř hospodářství EU a jejich zájmy zaujímají ve směrnici o službách ústřední místo.

Tato směrnice tedy bude ku prospěchu všem podnikům. Malé a střední podniky z ní však budou těžit nejvíce, jelikož v současné době se právě malé a střední podniky velmi často rozhodují zůstat na domácí půdě kvůli všem těm právním složitostem a rovněž kvůli tomu, že chybí transparentní informace. Proto směrnice o službách řadu těchto nejasností odbourá a – myslíme si to my všichni – vytvoří příznivější podmínky.

Pokud je Komisi známo, žádný členský stát nevyužívá uplatňování směrnice o službách k redukování práv pracovníků. To bych chtěla říci velmi jasně. Práva pracovníků jako taková nejsou směrnicí o službách dotčena ani se jimi tato směrnice nezabývá. Ve skutečnosti to bylo jednoznačným výsledkem praktického a politického kompromisu, kterého Parlament i Rada dosáhly.

Závěrem musím zopakovat, že v celé historii směrnice o službách byl Parlament klíčovým partnerem. Za poslední tři roky Komise poznala, jak je důležité zapojit vás do procesu provádění a informovat vás o naší spolupráci s členskými státy. Jak již bylo zmíněno, bude to stále klíčovým činem na cestě k lepšímu fungování vnitřního trhu, zajištění růstu a vytvoření pracovních míst, která tolik potřebujeme. Řádné uplatňování je proto jednou z nejnáléhavějších otázek, zvláště v současné obtížné situaci kvůli hospodářské krizi.

Předsedající. – Tím je tento bod uzavřen.

Písemná prohlášení (Článek 149)

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), písemně. – (LT) Evropa musí být konkurenceschopná. Díky úsilí Evropského parlamentu napomůže směrnice o službách uplatňování dosud ne zcela regulovaného volného pohybu služeb v rámci vnitřního trhu Evropské unie. Směrnice o službách upravila postupy udělování licencí, kde vymezuje nedovolené požadavky, a potrdila, že od roku 2010 musí být všechny nové požadavky na poskytovatele služeb nediskriminační, odůvodněné důležitými sociálními zájmy; upravila i hlavní funkce kontaktních míst, která jsou zřizována. Ze všeho nejdůležitější je ovšem to, že na mezistátní úrovni jsou sníženy náklady na poskytování služeb, a to je v tomto období hospodářské recese obzvláště důležité. Litva se řadí k těm členským státům, které jsou připraveny uplatňovat ustanovení směrnice o službách včas. Je vskutku velmi důležité, aby Komise s členskými státy úzce a účinně spolupracovala, neboť v některých zemích panuje nedostatečná informovanost a je nízká úroveň připravenosti k uplatňování směrnice. V současné době je jen 50 % členských států připraveno provést ustanovení této směrnice o službách do vnitrostátního práva.

Edith Herczog (S&D), písemně. – (HU) Pane předsedo, členské státy musí do 28. prosince 2009 plně provést směrnici o službách, což by stejně jako v případě zboží a produktů otevřelo trh služeb soukromým osobám i společnostem.

Tato směrnice by pomohla malým a středním podnikům ve velké míře rozšířit a podporovat tvorbu pracovních míst a hospodářský růst, zatímco budou zohledněny zájmy spotřebitelů. Některé členské státy se však rozhodly omezit zaměstnávání občanů z nových členských států, které se připojily v roce 2004 a 2007. Německo a Rakousko si přejí zachovat svá omezení až do roku 2011, aniž by k tomu měly hospodářský nebo sociální důvod. Obdobnou úpravu vůči Rumunsku a Bulharsku uplatňují Francie a Belgie.

Dnes však víme, že obavy zosobněné známým „polským instalatérem“ jsou neopodstatněné. Počet Středoevropanů a Východoevropanů pracujících ve Francii je například mnohem nižší, než ve Spojeném království, a to navzdory rozhodnutí přijatému před třemi lety Paříží odstraňovat postupně omezení těch povolání, u kterých je nedostatek pracovních sil.

Tato opatření do značné míry brání uplatňování směrnice o službách, jež je mimo jiné založena na úplném odstranění diskriminace z hospodářských a národnostních důvodů. Dvacet let po pádu Berlínské zdi, která smetla hranice mezi východem a západem, můžeme říci, že i tato směrnice má obdobný cíl. Úspěšné uplatňování této směrnice by konečně skoncovalo s falešnou představou o „polském instalatérově“.

Patrick Le Hyaric (GUE/NGL), písemně. – (FR) Dříve, než bude směrnice jakkoli uplatňována, měl by Evropský parlament vzájemně posoudit jejich lidské a sociální dopady, a vzít přitom v úvahu zejména důsledky krize, kterou procházíme. Skutečně všechno ukazuje na to, že tato směrnice povede k tomu, že podniky, řemeslníci a zaměstnanci v Evropské unii budou postaveni proti sobě. Nedávno jedna profesní organizace v zemědělství odhalila, že francouzské orgány navrhuje, aby tato směrnice zřídila v zemích východní Evropy zaměstnanecké agentury pro pracovníky v zemědělství, kteří jsou v porovnání s francouzskými pracovníky méně placeni a sociálně chráněni. Provedení směrnice ve službách do vnitrostátních právních předpisů nesmí vést k zavádění takových praktik, které vedou k potlačení sociální Evropy. Kromě toho nás velmi zneklidňují hrozby, které se kvůli judikatuře Evropského soudního dvora

vznášejí nad službami obecného zájmu. Nadále proto doufáme v další evropský legislativní rámec, který by optimalizoval a rozvíjel zejména veřejné služby.

Czesław Adam Siekierski (PPE), písemně. – (PL) Směrnice o službách (2006/123/ESC) se vyznačuje částečnou liberalizací toku služeb v Evropské unii. Cílem zavedení této směrnice bylo uvolnit hospodářský potenciál. Směrnice otevřela řadu možností, a to jak pro spotřebitele, tak pro podniky. Je možné více využívat jednotný trh. Liberalizace trhu služeb prospěje malým a středním podnikům, jimž existující překážky v minulosti způsobovaly největší obtíže. Podle Evropské komise plyne přibližně 70 % HDP v členských státech ze služeb. Obdobné číslo se udává, pokud jde o podíl pracovních sil zaměstnaných v poskytování služeb. Jednou z výhod vstupu této směrnice v platnost je výsledné zvýšení konkurenceschopnosti na vnitřním trhu. Uplatňování této směrnice se ukázalo jako příležitost k rozvoji evropského hospodářství a umožnilo vytváření pracovních míst. Je třeba dodat, že tím bylo dosaženo jednoho z cílů Lisabonské strategie, neboť bude zvýšena konkurenceschopnost evropského hospodářství. Navíc tato směrnice přinesla zlepšení rozsahu nabízených služeb. Výsledky, kterých bylo dosaženo, jsou pobídkou k tomu, abychom nadále usilovali o další liberalizaci této směrnice.

18. Společné plánování výzkumu v oblasti boje proti neurodegenerativním onemocněním, zejména Alzheimerově chorobě (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem na programu je rozprava k otázce k ústnímu zodpovězení pro Radu o

– společném plánování výzkumu v oblasti boje proti neurodegenerativním onemocněním, zejména Alzheimerově chorobě (O-0112/2009 – B7-0218/2009)

Autor Herbert Reul uvedl, že se opozdí. Dorazí-li, může mu být uděleno slovo na závěr.

Françoise Grossetête, zástupce autora. – (FR) Pane předsedo, za nepřítomného pana Reula zopakuji otázku, kterou předkládáme Komisi. V souladu s právním základem článku 165 Smlouvy se v doporučení Rady o opatřeních v oblasti boje proti neurodegenerativním onemocněním požaduje, aby byl konzultován Parlament.

Chceme vědět, zda Rada může potvrdit svůj záměr přijmout závěry k této otázce při zasedání Rady ve složení pro konkurenceschopnost dne 3. prosince 2009. A navíc vzhledem k tomu, že byl na návrh Komise konzultován Parlament, je Rada připravena zohlednit názory Parlamentu při vypracování svých závěrů?

Dále pokud jde o možné budoucí společné plánování výzkumných činností, může Komise potvrdit své stanovisko, že tyto iniciativy by v zásadě měly být přijaty za použití stejného právního základu?

Rád bych podotknul, že jsme vypracovali usnesení. Toto usnesení má podporu všech politických skupin a je důležité, neboť, jednoduše řečeno, zdůrazňuje problémy spojené se stárnutím obyvatelstva – tyto problémy znamenají, že dnes máme v Evropě více než sedm milionů osob trpících Alzheimerovou chorobou, přičemž se odhaduje, že v příštích dvaceti letech by se toto číslo mělo zdvojnásobit.

Je samozřejmě mimořádně důležité plánovat, investovat a spolupracovat v této oblasti, s cílem kontrolovat společenské náklady na tato onemocnění a nabízet naději, důstojnost a zdravější život těmto milionům trpících a jejich rodinám. Tyto zdravotní a sociální problémy, které ovlivňují celou Evropu, si žádají koordinovaná opatření, jejichž cílem je zajistit účinnou prevenci, rozpoznávání nemoci, léčbu a péči poskytovanou dotčeným osobám

Zvláštní pozornost musí být věnována podpoře výzkumné a inovační činnosti vykonávané veřejnými a soukromými subjekty ve snaze o nalezení nových léčebných postupů a zajištění prevence rozvoje těchto onemocnění. Zdravotnický výzkum je dokonce ještě více roztržtý na evropské úrovni. Počet partnerství veřejného a soukromého sektoru musí být zvýšen. Například iniciativa Inovativní léčiva, zahájená v únoru 2008, nesmí zůstat jednorázovým pokusem.

Závěrem bych chtěl dodat, že se skutečně jedná o závod s časem, proto musíme předcházet těmto chorobám, jak nejvíce je to možné. Dnešní výzkumy ukazují, že již existují iniciativy zaměřené na včasné rozpoznávání. Právě v těchto konkrétních otázkách očekávají naši spoluobčané signály z projektu Evropa pro zdraví, které jim musí poskytnout záruky a předpovědět vývoj onemocnění souvisejících s věkem.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Pane předsedající, návrh doporučení Rady o opatřeních v oblasti boje proti neurodegenerativním onemocněním, zejména Alzheimerově chorobě, který byl přijat

Komisi dne 22. července, je založen na článku 165 Smlouvy. Tento článek hovoří o koordinaci výzkumných činností a činností technologického rozvoje mezi Společenstvím a členskými státy, právě k zajištění větší soudržnosti mezi politikami na vnitrostátní úrovni a úrovni Společenství.

Článek 165 je ve shodě s cíli pro iniciativy společného plánování. Tyto cíle jsou založeny na myšlence, že společně stanovíme problémy, se kterými se naše společnosti hromadně potýkají a u nichž se, prostřednictvím posíleného politického závazku na straně členských států, můžeme dohodnout na společné nebo koordinované odpovědi na ně. Cíl je samozřejmě zvýšení účinnosti veřejného financování výzkumu v Evropě.

Myslím si ale, že problémem a klíčem odpovědi na vaši otázku je to, že článek 165 nedává Radě právo jednat. Tento článek tvoří právní základ k tomu, aby Komise přijala případné iniciativy na podporu koordinace mezi členskými státy a politikou Společenství. Ve Smlouvě neexistuje žádný jiný právní základ v rámci okruhu výzkum, který by Komise mohla použít pro návrh opatření souvisejících s iniciativami společného plánování.

V Radě však existuje velmi silné politické odhodlání v Radě k co nejdřívejšímu zavedení pilotních iniciativ v oblasti společného plánování zaměřeného specificky na boj proti Alzheimerově chorobě. Názor předsednictví je v souvislosti s tím takový, že by Rada měla přijmout závěry k této iniciativě společného plánování na základě textu předloženého Komisí.

Vím, že Evropský parlament přisuzuje boji proti Alzheimerově chorobě nejvyšší důležitost. V únorovém prohlášení vyzval Parlament Komisi a členské státy k tomu, aby tento boj uznali jako evropskou prioritu v oblasti veřejného zdraví. S návrhem Komise jste pochopitelně obeznámeni. Předsednictví se pokusí zajistit, aby názory Parlamentu byly v co největší míře začleněny do závěrů, které budou přijaty na zasedání Rady ve složení pro konkurenceschopnost dne 3. prosince tohoto roku.

Pokud jde o případné budoucí iniciativy společného plánování, sdílí Rada názor poslance, že by měl být zvolen společný přístup k přijetí těchto iniciativ v rámci výzkumného okruhu. Bohužel je v současnosti k dispozici jen jeden způsob, a to přijmout závěry Rady pro každou samostatnou iniciativu. Důvodem je to, že Smlouva neobsahuje vhodný právní základ pro přijetí jiných opatření.

Elena Oana Antonescu, jménem skupiny PPE. – (RO) Švédské předsednictví chce v prosinci přijmout závěry o opatřeních v oblasti boje proti neurodegenerativním onemocněním a neholdá čekat na názor Parlamentu na tuto otázku.

Byla jsem zpravodajkou ke stanovisku Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin v této záležitosti a vzhledem k těmto okolnostem podporuji přijetí usnesení o postoji Parlamentu k opatřením v oblasti boje proti neurodegenerativním onemocněním, zejména Alzheimerově chorobě, prostřednictvím společného plánování výzkumných činností.

Neurodegenerativní onemocnění představují v Evropě závažný zdravotnický problém. Pokrok v lékařském výzkumu a zvýšení životní úrovně rozvinutých zemích vytvořilo podmínky, díky nimž dochází k prodlužování očekávané délky života. Počet osob postižených neurodegenerativním onemocněním však rovněž vzrostl.

Je to problém, který má řadu různých hledisek. Některá hlediska se týkají kvality života osob postižených tímto onemocněním, dopadu, jaké má toto onemocnění na jejich blízkou rodinu nebo na ty, kteří se o nemocnou osobu starají. Je to stejně tak problém mající vliv na udržitelnost systémů zdravotní péče, které se budou muset potýkat se zvýšeným počtem pacientů, v době, kdy v důsledku stárnutí obyvatelstva podíl lidí, kteří již nepracují, vzrůstá.

Návrh Komise se zaměřuje na hlediska související s výzkumem. Usnesení, které navrhuje, zdůrazňuje výsledky, kterých bude dosaženo prostřednictvím koordinovaných výzkumných činností i rozsah, ve kterém přispějí ke zlepšení současné situace. Vyzývám proto k tomu, aby naše úsilí bylo zaměřeno na dvě hlavní oblasti: vědecký výzkum a zajištění toho, aby se úsilí, které bylo vynaloženo, odrazilo v dosažených výsledcích, pokud jde o kvalitu péče, kterou mohou pacienti dostávat.

Maje na paměti zájem, jaký Parlament prokázal v této oblasti v průběhu času, a význam této záležitosti, která je pilotním projektem pro společné plánování výzkumných činností, je nezbytně nutné, aby byl při vypracovávání závěrů ze zasedání Rady vzat v úvahu postoj Parlamentu.

Parlament musí být zapojen do všech budoucích iniciativ souvisejících se společným plánováním v oblasti výzkumu. Článek 182 Lisabonské smlouvy zajišťuje vhodný právní základ pro budoucí rozvoj v této oblasti.

Patrizia Toia, jménem skupiny S&D. – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, iniciativa, kterou se chystáme přijmout, je velmi důležitá ze dvou důvodů: zaprvé je to předmět výzkumu ohledně boje proti neurodegenerativním chorobám, a zadruhé se jedná o metody společného plánování výzkumu.

Samozřejmě bychom dali přednost přímějšímu zapojení Parlamentu do pilotního projektu – to bylo řečeno a je to předmětem naší otázky. Je sice nutné si pospíšet a nesmíme s těmito záležitostmi otálet, přesto však požadujeme záruky, že náš názor bude vzat v potaz při jednáních Rady ve složení pro konkurenceschopnost a že do budoucna bude definován jasnější právní základ, který umožní Parlamentu plně se zapojit a převzít větší díl odpovědnosti za činnosti v této oblasti výzkumu.

Nyní musíme zasáhnout vhodnými prostředky a zdroji, abychom předešli a odstranili rozšířený problém Alzheimerovy choroby, Parkinsonovy choroby a dalších onemocnění, které budou vzhledem ke stárnutí populace stále častější. Vyzýváme k tomu, abychom se soustředili na komplexní rozsáhlé studie, které se zaměří na diagnostiku i na možné způsoby léčby. Výzkum biologických ukazatelů, metod včasné diagnózy na základě víceoborového přístupu, sestavování rozsáhlých databází a hledání léčebných prostředků a vhodné léčby a modelů péče je v tomto ohledu zřejmě nejdůležitější.

Chci tuto sněmovnu požádat o jedno: abychom neignorovali ani individuální okolnosti pacientů, kteří jsou dost často v souvislosti s tímto typem onemocnění vyloučeni, ani zapojení organizací sdružujících pacienty a jejich příbuzné. Z metodického hlediska se domíváme, že společné výzkumné projekty jsou velmi důležité, neboť splňují jeden základní požadavek: totiž sdružování úsilí a zdrojů a překonávání existujícího rozdělení, existujících duplikací, a tudíž schopnost vytvářet kritickou masu, která je dostatečně velká na to, aby vedla k uspokojivým výsledkům takto realizovaného výzkumu.

Pokud uvážíme, že v jiných částech světa se ve veřejném i soukromém sektoru daří investovat desítky milionů eur, uvědomíme si, jak daleko jsme od toho my a kolik práce je ještě před námi. Je třeba směřovat naše úsilí ke společným projektům, ke strategickým plánům a společným programům mezi členskými státy a Evropou a ke společným programům mezi veřejnými a soukromými subjekty, aniž by byl opomíjen existující mezinárodní rámec, který nás staví do kontaktu s nejvýznamnějším vědeckým vývojem na mezinárodní úrovni.

Jorgo Chatzimarkakis, jménem skupiny ALDE. – (DE) Pane předsedající, paní úřadující předsedkyně Rady, vedeme dnes rozpravu o návrhu usnesení o neurodegenerativních chorobách. Naším záměrem je dospět ke směrnicí, a tak bychom příště měli diskutovat i o směrnicí na toto téma. Onemocnění, o nichž dnes hovoříme – Alzheimerova choroba, i když v textu je uvedena i Parkinsonova choroba – jsou onemocnění mozku, které pro Evropu představují velký problém. Náklady se budou z dlouhodobého hlediska zvyšovat a stále je potřeba ještě hodně úsilí na poli výzkumu. V Evropě je bohužel hodně duplikovaného výzkumu a byrokracie. Chceme proto tímto návrhem usnesení odstraňovat duplikace ve výzkumu, byrokracii a roztržitost.

Skupina konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice předložila návrh, aby byly výsledky výzkumu veřejně dostupné. Myslím si, že je to dobrý návrh. Bohužel není zcela v pořádku znění návrhu, a chci proto požádat, aby tento návrh byl přeformulován, a bylo jej tak možné lépe začlenit. Podstata problému jsou evropské patenty. Bylo by dobré, kdyby se Komise a rovněž Rada mohly otázkami evropských patentů v oblastech léčiv a biovýzkumu zabývat a jasně říkly, že jsou pro nás důležité. Skupina Aliance liberálů a demokratů pro Evropu každopádně tento návrh usnesení podporuje.

Philippe Lamberts, jménem skupiny Verts/ALE. – Pane předsedající, měl jsem být zpravodajem o této záležitosti, takže se cítím poněkud zklamán. Jsem však rád, že spějeme kupředu. Není čas na interinstitucionální spory. Jsem rád, že je Rada připravena pokročit kupředu.

Chtěl bych upozornit na několik bodů. Opravdu zde v Parlamentu doufáme, že se Rada bude zabývat myšlenkami obsaženými v usnesení, o kterém budeme zítra hlasovat.

Zdůrazňuji, že je třeba nalézt rovnováhu – stejně jako u změny klimatu – mezi zmírněním důsledků a přizpůsobením se jim. Hovořím tu o prevenci tohoto onemocnění a pochopení toho, proč k němu dochází, jaké faktory za ním stojí, abychom mu tak mohli opravdu účinně předcházet, neboť to je vždy nejlepší a rovněž nejméně nákladná cesta v boji proti nějakému onemocnění.

Je iniciativa ke společnému plánování dostatečná? Není v tom smyslu, že by se to mělo stát normou, že by se v nejvýznamnějších podnicích měla stát spolupráce normou a nikoli pouze dobrovolnou záležitostí, měla by být něčím, co všechny členské státy skutečně zaváže k tomu, aby účinně spolupracovaly.

Zadruhé co se týče priorit financování, první otázka zní: vydáváme na tyto druhy nemocí dostatek prostředků? Domníváme se, že tomu tak není, a chceme naléhavě vyzvat k tomu, aby v příštích rámcových programech byly některým velkým plánů, jako je Mezinárodní termonukleární experimentální reaktor (ITER), z něhož, jak nám největší odborníci říkají, budeme mít přínos možná za šedesát let, ubrány prostředky a aby byly tyto prostředky převedeny na výzkum Alzheimerovy choroby a dalších onemocnění s podobnými dopady. Myslím, že je to skutečně zapotřebí.

Marisa Matias, *jménem skupiny GUE/NGL*. – (PT) Nejprve bych chtěla vyjádřit svou plnou podporu otázce, kterou předložil pan Reul, a zejména zdůraznit to, že základní problém – základní politický problém, o který tu jde – je právě záležitost společného plánování výzkumu.

Problém společného plánování v boji proti neurodegenerativním onemocněním, a zejména proti Alzheimerově chorobě, spočívá v tom, že se pravidla změnila v polovině procesu. Přešli jsme od zprávy k usnesení, a tím jsme omezili naše spolurozhodovací pravomoci k této věci. Přestali jsme být poslanci Evropského parlamentu a stali jsme se namísto toho jen poradci. Chtěla bych tedy alespoň vědět, zdali to, co doporučíme, bude vzato v potaz, či nikoli.

Plánování výzkumných činností, a to v jakékoli oblasti, je politickou volbou a nikoli technickým rozhodnutím, a úloha Parlamentu by měla být v této souvislosti zdůrazněna a posílena. Podle mého názoru by vymezení priorit, které jsou politickými prostředky a měly by být podrobeny kontrole, mělo být transparentní a mělo by být demokratické. Postup použitý u společného rozhodnutí a společného plánování výzkumu v oblasti boje proti Alzheimerově chorobě by se již neměl opakovat. Kdyby snad přece jen ano, dostatečně nás prosím varujte. Doufám tedy, že to poslední, co by se mohlo stát, je to, že rozhodnutí a doporučení, která Parlament k této věci předloží, nebudou vzata v potaz.

PŘEDSEDÁJÍCÍ: PANÍ KOCH-MEHRINOVÁ

Místopředsedkyně

Diane Dodds (NI). – Paní předsedající, v mém volebním obvodu v Severním Irsku máme v současnosti 16 000 lidí postižených demencí. Tito lidé, jejich rodiny a pečovatelé uvítají proaktivní přístup k boji s tímto onemocněním, jež může být pro nemocné i pro jejich rodiny tak zničující.

Myslím si, že v oblastech, jako je tato, je dobré spolupracovat napříč evropskými státy. Jsem přesvědčena, že koordinovaný přístup k řešení onemocnění může urychlit nové vědecké důkazy, nové zásadní objevy v lékařství a doufám, že také včas zlepšit léčbu a péči.

Ve Spojeném království trpí v současné době Alzheimerovou chorobou 400 000 lidí. Lze očekávat, že do roku 2025 se tento počet zvýší na přibližně 750 000. Je proto nanejvýš nutné udělat něco pro to, aby se zlepšila diagnostika, léčba, prevence a sociální výzkum dobrých životních podmínek pacientů a jejich rodin, zejména těch, které fungují jako pečovatelé. Koordinovat přístup a sdílet znalosti je nezbytné, pokud tento výzkum respektuje posvátnost lidského života ve všech jeho formách.

Maria Da Graça Carvalho (PPE). – (PT) Vítám iniciativy a kroky přijaté na evropské úrovni v oblasti boje proti neurodegenerativním onemocněním a zejména Alzheimerově chorobě. Výzkumné snahy na tomto poli vyvíjely členské státy. Je důležité podpořit spolupráci mezi nimi, zajistit koordinaci z hlediska vědeckého výzkumu a technologického rozvoje a zabránit roztržtění.

Společné plánování výzkumu je cenným nástrojem k omezení roztržitosti tím, že na celoevropské úrovni budou zapojeny členské státy, veřejný i soukromý sektor. Společné plánování bude znamenat mimořádně důležitý nástroj pro budoucnost evropského výzkumného prostoru. Rozvoj evropského výzkumného prostoru je ústředním prvkem výzkumné politiky v rámci Lisabonské smlouvy.

Dělám si však starosti o provádění tohoto nástroje společného plánování kvůli byrokratické složitosti a zpoždění administrativních postupů. Chci se proto zeptat, jaké jsou plány pro použití procesu na základě úspor z rozsahu, kombinování účinnosti, zjednodušení a urychlení administrativních postupů na podporu excelence a povzbuzení spolupráce na evropské úrovni, jak si to žádá význam této otázky.

Nessa Childers (S&D). – Paní předsedající, jakožto bývalé pracovnice v oblasti zdravotní péče s třicetiletou praxí se mne velmi dotklo zjištění, že Parlament nebude konzultován v souvislosti s novými návrhy Komise k Alzheimerově chorobě. Musíme se však posunout dále.

Vzhledem k tomu, že evropské obyvatelstvo stárne, prohloubí se i dopady Alzheimerovy choroby. Odhaduje se, že do roku 2050 vzroste na celém světě počet případů tohoto onemocnění z dnešních 35 na 107 milionů.

Jedním z nejdrásavějších aspektů Alzheimerovy choroby je to, že zasáhne kromě pacienta řadu dalších lidí. Například v Irsku je 50 000 registrovaných pečovateli, kteří se starají o 44 000 nemocných. Toto onemocnění je často nazýváno rodinnou nemocí, neboť sledovat, jak milovaná osoba nezadržitelně chřadne, způsobuje dlouhodobý stres.

Další úloha Evropského parlamentu v oblasti boje proti Alzheimerově chorobě by již neměla být snižována. Jakákoli nová směrnice EU by měla zohlednit hlas Parlamentu v této záležitosti a měla by napomáhat nejen osobám, které trpí Alzheimerovou chorobou, ale i velkému počtu pečovateli, kteří pracují, aby se zlepšila kvalita života nemocných.

Mairead McGuinness (PPE). – Paní předsedající, je zjevné, že koordinovaný výzkum v této oblasti je skutečně důležitý, a nejde jen o Alzheimerovu chorobu, protože termín „neurodegenerativní“ zahrnuje celou skupinu nemocí.

Parlament má doopravdy velmi významnou úlohu v tom, jak bude tento výzkum realizován. Upozorňuji na probíhající diskuse mezi Parlamentem a Radou o otázce dobrých životních podmínek zvířat používaných ve vědeckých pokusech. Jde mi o to – a budu v to kvůli našemu zpravodaji a směřování rozhovorů doufat – abychom nadále umožňovali nezbytný výzkum na zvířatech způsobem, který by byl k životním podmínkám zvířat mnohem šetrnější, než tomu bývá nyní. Musíme totiž v této oblasti vyvíjet výzkum, abychom mohli udělat to, o čem jsme hovořili v souvislosti s prevencí, a abychom mohli léčit lidi – a my se mezi nimi můžeme časem ocitnout také – kteří bohužel mohou být těmito onemocněními postiženi.

Doufám, že budeme moci ohledně této velmi důležité směrnice dosáhnout rychlé dohody ve druhém čtení. V této otázce sice zřejmě výrazněji nezasáhneme, ale jistě se nám to podaří v souvislosti s pokračujícím výzkumem.

Bogusław Sonik (PPE). – (PL) Paní předsedající, otázka boje proti tomuto onemocnění byla vznesena během francouzského předsednictví, což bylo velmi přínosné. Bylo tehdy řečeno, že by EU měla v této věci podniknout opatření. Bylo by dobré, pokud by se příští předsednictví této záležitosti ujalo a zabývalo se jí se stejnou důležitostí. Již zde bylo řečeno, že tento problém ovlivňuje miliony lidí a jejich rodiny, kteří všichni trpí.

Při setkáních s našimi voliči slýcháváme často tuto otázku: co vlastně EU dělá pro občany Evropy? O čem tam rozhodujete? Za co nesete odpovědnost? Co děláte? Právě takovéto otázky by měly patřit do předmětu našeho zájmu o budování obrazu autority a důležitosti Evropské unie. To také naši občané potřebují. Společné snahy v boji proti onemocněním, jako je Alzheimerova choroba, musejí být pro orgány EU prioritou.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Paní předsedající, považuji tento problém boje proti neurodegenerativním onemocněním – a zejména Alzheimerově chorobě – za mimořádně závažný.

Je proto velmi užitečné vytvářet a realizovat koordinované akce mezi členskými státy Evropské unie v boji proti příčinám a v řešení problému prevence a léčby i následků, které tato onemocnění mohou mít na pacienty, celou společnost a na veřejné zdraví občanů Evropské unie.

Myslím si, že priorita a hlavní důraz by měly být v oblasti prevence, a nikoli na poli léčiv. Členskými státy by se rovněž mělo dostat podpory, aby vytvářely monitorovací centra pro pacienty a jejich pečovatele, a aby se jim podařilo zajistit rovné vědecké zapojení v tomto výzkumném úsilí Evropské unie.

A konečně, tato databáze vytvořená po dohodě s Radou a členskými státy musí být ve veřejném a státním vlastnictví podle pravidel národních systémů a příslušné závěry musí být uváděny na světovém veřejném fóru. A je na nás, abychom řídili rozpočet pro tuto problematiku.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D). – (LT) Jistě souhlasím, že v této době je zejména zapotřebí věnovat pozornost vědeckému výzkumu, aby byla zajištěna pomoc osobám postiženým Alzheimerovou chorobou, neboť naše Evropská unie je unií 27 členských států a ne všechny státy jsou schopné nabídnout rovnocennou pomoc lidem, kteří touto chorobou trpí. Existují různé systémy zdravotnictví, různé systémy sociálních služeb, různá podpora rodinám s takovými pacienty. Proto je tento vědecký výzkum mimořádně důležitý, a musíme se snažit zajistit především zdroje financování, koordinovanou práci a koordinované činnosti. Zadruhé je velmi důležité, aby existovaly fondy na realizaci tohoto výzkumu a opravdovou pomoc lidem, kteří trpí touto chorobou, a rovněž na pomoc jejich rodinám.

Herbert Reul (PPE). – (DE) Paní předsedající, budu velmi stručný. Důležitost této otázky zde již zmínilo několik řečníků. Je to onemocnění, které postihuje velké množství lidí, a počet těchto lidí roste. Ještě důležitější je to, aby členské státy spolupracovaly a spojily síly, aby pracovaly účinně. To je pro to ta správná a rozumná cesta.

Je škoda, že v otázce postupů máme potíže zapojit Parlament. Je politováníhodné, že toto usnesení musí být vypracováno na poslední chvíli. Jestliže však ve výsledku bude dosažené řešení dobré, bude to to nejdůležitější.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Paní předsedající, Alzheimerova choroba a další onemocnění související s demencí jsou úděsné. Myslím si, že my všichni, kdo jsme viděli někoho z našich příbuzných postiženého Alzheimerovou chorobou, víme, jak tato nemoc může zničit dříve zdravou osobu a jak bolestné je to pro rodinu a další příbuzné, a opravdu se domnívám, že musíme investovat více zdrojů do výzkumu tohoto hrozného onemocnění.

Jednoznačně musíme přijmout nové kroky směřující k lepší koordinaci našich znalostí a výzkumu v Evropě, a pilotní iniciativa Komise má za cíl mobilizovat nejlepší výzkumné pracovníky, které máme, k pokusu o pochopení, léčbu a prevenci Alzheimerovy choroby a dalších onemocnění způsobujících demenci.

V rámci současné trojky mezi Francií, Českou republikou a nyní Švédskem jsme v samém počátku diskutovali o tom, že je důležité zahrnout Alzheimerovu chorobu jako společné prioritní téma v souvislosti s činnostmi v oblasti veřejného zdraví. Francouzské předsednictví uspořádalo velmi významnou konferenci, kterou tu vážení poslanci zmiňovali, a švédské předsednictví uspořádalo v září konferenci o důstojném stárnutí, na níž byla jako jeden z bodů programu zařazena i Alzheimerova choroba.

Jak jsem řekla, Rada má v úmyslu přijmout závěry k této otázce dne 3. prosince, a vezmeme samozřejmě v potaz vynikající usnesení, které jste vytvořili a o kterém budete zítra hlasovat. Jsem si jista, že o Alzheimerově chorobě se bude velmi brzy znovu jednat v rámci výzkumného programu a obdobných iniciativ, proto vám velmi děkuji, že jste tuto velmi důležitou otázku vznesli.

Předsedající. – V souladu s čl. 115 odst. 5 jednacího řádu byl předložen návrh usnesení⁽³⁾ na ukončení rozpravy.

Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat zítra.

Písemná prohlášení (Článek 149)

Cristian Silviu Bușoi (ALDE), písemně. – (RO) Vítám návrh na doporučení Komise o společném plánování výzkumu v oblasti boje proti neurodegenerativním onemocněním. Mentální zdraví obyvatelstva je klíčové pro zajištění důstojné kvality života. Onemocnění tohoto typu postihují v EU stále větší počet lidí. To je důvod, proč je zapotřebí úsilí, na boj proti faktorům, které spouštějí tato onemocnění. K tomu, aby bylo možné proti těmto faktorům bojovat, je však nezbytné je prostřednictvím výzkumu nejprve poznat. Domnívám se, že přínos tohoto pilotního projektu společného plánování výzkumných činností spočívá v tom, že dojde ke spojení úsilí o financování výzkumu, které se projeví účinnějším využíváním finančních prostředků, jež jsou pro tuto oblast vyčleněné. Kromě toho je stále více přínosná spolupráce založená na sítích vytvořených vnitrostátními výzkumnými centry a společné používání požadované infrastruktury, neboť ne všechny členské státy mají nezbytné zdroje k tomu, aby samy financovaly výzkumné činnosti, ačkoli se potýkají s velkým počtem případů neurodegenerativních onemocnění. Prvořadé bude, aby byly výsledky výzkumu využívány k informování obyvatelstva o způsobech, jak podpořit mentální zdraví, čímž pomůžeme snížit počet pacientů a zachovat udržitelnost národních systémů zdravotní péče.

António Fernando Correia De Campos (S&D), písemně. – (PT) Paní předsedající, dámy a pánové, sdělení Komise Parlamentu nabízí optimistickou analýzu očekávaných přínosů spolupráce v oblasti výzkumu mezi členskými státy a rovněž koordinace, kterou může provádět Komise v souvislosti se sedmým rámcovým programem, pokud jde o neurodegenerativní onemocnění a zejména Alzheimerovu chorobu. Opatření navržená ve sdělení se zabývají pouze zásadou lepšího využívání existujících zdrojů a programů: zdravotního programu, sedmého rámcového programu, akčního plánu EU o zdravotním postižení, otevřené metody koordinace a dále statistického programu. Bude k dosažení očekávaných výsledků optimální využívání těchto zdrojů stačit? Navrhuje Komise nějaký nový koordinační mechanismus, který nebylo možné realizovat

(3) Viz zápis.

před tímto sdělením? Jakou přidanou hodnotu přináší? Jaká nová, praktická opatření Komise zvažuje přijmout, aby povzbudila spolupráci ve výzkumu, v situaci, kdy zdroje a týmy již existují, avšak jsou roztržštěné? Bude větší zviditelnění této otázky a používání existujících nástrojů stačit k tomu, aby byla tato otázka vyřešena?

Proinsias De Rossa (S&D), písemně. – Podporuji usnesení a vítám navržený pilotní projekt společného plánování výzkumných činností v oblasti neurodegenerativních onemocnění. Neurodegenerativní onemocnění, jako je Alzheimerova choroba a Parkinsonova choroba, postihují více než sedm milionů občanů Evropské unie. Na neurodegenerativní onemocnění neexistuje v současné době žádný způsob léčby a poznatky o prevenci, léčbě a určení rizikových faktorů jsou velmi omezené. Většina výzkumných snah ohledně neurodegenerativních onemocnění je vykonávána členskými státy, s poměrně nízkou úrovní přeshraniční koordinace, což vede k roztržštěnosti a omezenému sdílení poznatků a osvědčených postupů mezi členskými státy. Společné plánování by bylo vysoce cenné pro snížení roztržštěnosti výzkumných snah, vedlo by k nashromáždění schopností, znalostí a finančních zdrojů. Čl. 182 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie, vložený Lisabonskou smlouvou, jenž stanoví opatření nezbytná k provádění evropského výzkumného prostoru, by však mohl poskytnout vhodnější právní základ pro případné budoucí iniciativy společného plánování na poli výzkumu. Komise by měla zvážit použití čl. 182 odst. 5 jako právního základu pro všechny budoucí návrhy společného plánování výzkumných činností.

Eija-Riitta Korhola (PPE), písemně. – (FI) Paní předsedající, Alzheimerova choroba je onemocnění, které způsobuje dezorientaci a jímž se svět okolo nemocného mění v něco neznámého a nebezpečného. „V přítomnosti“ se život stává velmi nebezpečný, nejsou v něm žádné vzpomínky a zkušenosti, kterých by se bylo možné zachytit. Navíc je tato osudová lidská tragédie o to horší, že v současné době nejsou známy žádné způsoby léčby. Nemoc s sebou přináší i utrpení nejbližších osob. Někdy je nazývána rodinnou nemocí, neboť příbuzní často trpí chronickým stresem. Sociální dopady jsou obrovské a vybírají si velkou daň. Jak obyvatelstvo v Evropě stárne, stávají se neurodegenerativní onemocnění, jako je Alzheimerova choroba a Parkinsonova choroba, stále více otázkou veřejného zdraví: v současné době je sedm milionů nemocných a očekává se, že v příštím desetiletí se jejich počet zdvojnásobí. Lékařská věda však zatím ještě nedokáže přesně určit příčiny této nemoci. Výzkumy již přinesly některé slibné poznatky, ale máme-li dosáhnout zásadního objevu, potřebujeme koordinované úsilí. K tomu, aby bylo možné nashromáždít údaje z výzkumu soukromých a veřejných organizací a členských států a jejich inovace koordinovat, potřebujeme plánování na úrovni Společenství: to dává naději, že se účinnější prevence, diagnostika a léčba těchto onemocnění stanou co možná nejdříve skutečností v praktické péči. Jsem přesvědčena, že lidé, kteří bojují s neurodegenerativním onemocněním – pacienti, příbuzní a pečovatelé –, budou rozhodně podporovat každý pokus o spolupráci, která bude nadějí na nový způsob řešení jejich situace. Právě tyto druhy projektů vysvětlují našim občanům, proč jsme dnes vůbec tady: ospravedlňují celkovou existenci Unie. Souhlasím se svým kolegou panem Reulem, že postupy a pravomoci hrají druhořadou úlohu, pokud někdo skutečně míří správným směrem.

Sirpa Pietikäinen (PPE), písemně. – (FI) Paní předsedající, dámy a pánové, v létě Komise přijala doporučení Rady, v němž byly členské státy EU vyzvány, aby se zapojily do společného plánování výzkumu neurodegenerativních onemocnění. To je velice důležité, pokud díky tomu ještě dojde k lepšímu využívání omezených zdrojů na výzkum. Nesmíme však zapomínat, že kromě výzkumu Evropa potřebuje rozsáhlejší akční program týkající se demence. Evropský parlament již letos schválil písemné prohlášení, ve němž vyzval Komisi, aby vypracovala akční plán o Alzheimerově chorobě. V prohlášení Parlamentu byly zdůrazněny čtyři důležité otázky: pokrok ve výzkumu, včasná diagnóza, zlepšení kvality života pro pacienty a jejich pečovatele a status sdružení na pomoc pacientům s Alzheimerovou chorobou a jejím příbuzným. Chci všem připomenout, že tento program je naléhavý a Komise musí začít pracovat na akčním plánu, o který ji Parlament požádal.

Richard Seiber (PPE), písemně. – (DE) V naší stárnoucí společnosti bude počet případů neurodegenerativních onemocnění, jako je Alzheimerova choroba nebo senilní demence, trvale stoupat. Abychom byli co nejlépe připraveni, potřebujeme vytvořit lepší výzkumné struktury a lépe využívat existující zařízení. Plánovaný pilotní projekt v této oblasti je ideálním začátkem k tomu, jak lépe propojit stávající výzkumné snahy. Je ale také důležitá prevence, spolu s poskytováním co nejlepší možné péče postiženým osobám. Členské státy musí rozšířit informační kampaně o aktivním způsobu života.

19. Jednominutové projevy k důležitým politickým otázkám

Předsedající. – Dalším bodem jsou jednominutové projevy k důležitým politickým otázkám na základě článku 150 jednacího řádu.

Monica Luisa Macovei (PPE). – (RO) Ráda bych upozornila na politickou situaci v Rumunsku a na to, jak ovlivňuje vztahy mezi Rumunskem a orgány Společenství.

V říjnu roku 2009 opustila vládu sociálně demokratická strana. Nově vzniklá opozice svrhla vládu vyslovením nedůvěry, zamítla první nově navrženou vládu a odmítla se účastnit jednání o vytvoření vlády. Rumunsko v důsledku toho nemůže splnit své závazky vůči Evropské komisi, Světové bance a Mezinárodnímu měnovému fondu týkající se poskytnutých úvěrů. Nacházíme se tedy v situaci, kdy některé závazky přijaté ohledně státní reformy nelze splnit včas.

Politickou nestabilitu v Rumunsku způsobily především politické kroky sociálně demokratické strany. Avšak nebylo to pouze z důvodu voleb. V polovině volebního období jsou zde snahy o zastavení reforem týkajících se veřejné správy, právního státu, spravedlnosti a boje proti korupci.

Luís Paulo Alves (S&D). – (PT) Evropské regiony se minulý měsíc ocitly ve středu pozornosti. Evropský týden regionů a měst upevnil klíčové postavení regionů jako základní součásti evropské reakce na řešení globálních problémů. Tento závěr, o němž není pochyb, učinil předseda Barroso, komisař Samecki a dospělo se k němu i při četných diskusích.

Konkrétně i konání důležitého setkání na konferenci předsedů nejvzdálenějších regionů Evropy, kterého se poprvé účastnili i poslanci Evropského parlamentu, znamenalo milník v regionální politice ve prospěch evropské integrace. Globální problémy a evropské odpovědi na ně jsou skvělá příležitost vytvořit novou strategii pro nejvzdálenější regiony. O těchto regionech, například o Azorských ostrovech, slycháme sice neustále problémy, avšak skýtají nám celou škálu příležitostí k tomu, abychom učinili pokrok a získali pro Evropu značnou výhodu v nových oblastech, které jsou zásadní pro naše odpovědi na globální problémy.

Předseda Komise musí proto definitivně skoncovat s tímto palácovým převratem, který Komise podle „neoficiálního“ doporučení připravovala, mezitím co jsme my, poslanci Evropského parlamentu a evropští občané, podporovali ratifikaci Lisabonské smlouvy a její důležitost pro ochranu územní soudržnosti...

(Předsedající řečnicka přerušila)

Marian Harkin (ALDE). – Paní předsedající, na dotační program LEADER bylo v Irsku na období 2007–2013 vyčleněno 465 milionů EUR. V prvních dvou letech pětiletého projektu však bylo využito jen 18 % finančních prostředků na projekty, neboť místní rozvojové společnosti, které projekty řídí, uvázly v síti složité byrokracie.

Jedná se o stohy stránek popsaných pravidly a také o rozsáhlý proces kontroly. Část problému tkví v tom, že se jednotliví inspektoři ve výkladu nesčetných pravidel někdy navzájem liší. Druhou stranou problému je to, že některá pravidla jsou jednoduše nesmyslná. Jeden z projektových pracovníků uvedl, že polovinu své pracovní doby strávil zaznamenáváním toho, co dělal v té druhé polovině.

Ovšemže potřebujeme zodpovědnost, dostali jsme se však do situace, která nyní odrazuje místní skupiny, aby požádaly o dotaci. Miliony eur zůstanou nevyčerpány, což je s ohledem na to, že je zapotřebí nastartovat naše hospodářství všemi dostupnými prostředky, neomluvitelné. Potřebujeme, aby v Dublinu zvítězil zdravý rozum, a musíme zajistit, aby se Evropská komise zasadila o to, že se tak stane.

Karima Delli (Verts/ALE). – (FR) Paní předsedající, prezident Václav Havel zdůraznil ve svém projevu k této sněmovně jednu ze základních zásad Evropské unie – lidskou solidaritu.

Připomínáme si dvacáté výročí pádu nechvalně známé Berlínské zdi. Po 9. listopadu 1989 nám bylo řečeno, že budou lidé konečně svobodní. Mysleli jsme si, že se demokracie a lidská práva rozšíří na celou planetu a že budou zbořeny zdi a zmizí překážky mezi lidmi.

Jenomže kolik jiných zdí za jednu strženou na našem kontinentu mezitím vyrostlo?

Například zdi v Ceutě a Mellile brání v cestě mužům a ženám prchajícím před válkou, chudobou a globálním oteplováním, zdi obepínající uprchlické tábory, zavřené brány našich měst až k libyjské poušti, přes ostrov Lampedusa, kde ve jménu směrnic o navracení jsou drženi dokonce i děti.

Zbourejme hradby pevnosti Evropa, budujme mosty, ne zdi...

(Předsedající řečnicka přerušila)

Evžen Tošenovský (ECR). – (CS) Dvacet let po pádu berlínské zdi citlivěji vnímáme některé události současného dění ve světě. Dnes již můžeme klidně realisticky posuzovat události v Rusku. Tehdy jsme jakékoli

dění v Sovětském svazu cítili jako ideologický nátlak, nyní se bavíme zejména o obchodu při absolutní svobodě člověka. S blížící se zimou přirozeně narůstá nervozita, co bude s dodávkami plynu z Ruska přes Ukrajinu. Analýzy lednové krize dodávek plynu jasně ukazují rozdílnost situace mezi západní a východní částí Evropy. Vedou k opatrnějšímu postupu u přípravy krizových scénářů. Je důležité co nejlépe vyřešit smluvní vztahy na mezinárodní úrovni; pro podobné situace zároveň zvýšit informovanost. Vysoké náklady technických opatření zároveň nutí k promyšlenému rozhodnutí, zda je financovat z veřejných zdrojů nebo na základě evropské direktivy. Otázkou je, jak velké množství plynu je fakticky nutné skladovat a jak financovat. Důležité je, co je skutečnou krizí a co výkonem obchodu s plynem, kdy mají vstoupit do jednání vrcholové politické reprezentace, a co má zvládat trh. Musíme se ubránit svůdnosti přehnaných administrativních zásahů.

Joe Higgins (GUE/NGL). – Paní předsedající, Komise EU v současné době požaduje po irské vládě, aby provedla škrt v irském rozpočtu, mimo jiné omezením veřejných služeb a životní úrovně pracujících lidí, a možná dokonce i seniorů a nezaměstnaných.

Komise by však měla vědět, že se s irskou vládou spolčuje v pokrytecké lži, že peníze poskytnuté na záchranu bank nejsou státní pomoc, zatímco zároveň drtí veřejný sektor.

Irští pracující a veřejní aktivisté však vrací úder. Minulý pátek se jich desetitisíce účastnily protestního pochodu; tisíce pracujících dnes pochodují v Dublinu a na 24. listopadu je naplánovaná stávka pracovníků veřejného sektoru s cílem zabránit těmto útokům.

S ohledem na závažnost situace by se stávka měla rozšířit na celodenní generální stávku volající po svržení této nevyhovující vlády, jež nemá žádný mandát k takovým politikám, a po zastavení politiky Komise a irské vlády, jejímž cílem je srazit životní úroveň pracujících lidí a zničit veřejné služby.

Paul Nuttall (EFD). – Paní předsedající, rád bych obrátil pozornost této sněmovny k tomu, jaké ničivé důsledky zapříčinila směrnice o biocidech ve Spojeném království. Tato represivní a nesmyslná směrnice zakazuje použití strychninu, který byl ve Spojeném království používán k regulaci populace krtků po sedmdesát let. Bylo tomu tak až do chvíle, dokud se do věci nevmotala EU. V důsledku toho mohou likvidátoři krtků používat pouze fosforečnan hlinitý, který stojí dvojnásobně více než strychnin, a mnoho z nich se tedy této činnosti muselo přestat věnovat.

Ale to není všechno. Zatímco strychnin zahubí krtka do patnácti minut, fosforečnan hlinitý účinkuje až tři dny, a krtek je tak vystaven pomalé a bolestivé smrti.

Tato šílená směrnice tedy ve Spojeném království zapříčinila ztrátu pracovních míst, a navíc je krutá a nehumánní. A to je další malý důvod, proč by bylo Spojenému království lépe bez Evropské unie.

Corneliu Vadim Tudor (NI).

– (RO) Předseda mezinárodní organizace Atra Kadisha vrchní rabín David Schmidl mne požádal, abych byl, cituji, „jejich mluvčím v Evropské unii“, kde by uvítali vytvoření výboru, který by se zabýval stížnostmi ohledně znesvěcení ploch hřbitovů.

Dále by měla být aktualizována a zdokonalena Ženevská úmluva.

Nechci zde uvádět konkrétní příklady a někoho obviňovat, na vlastní oči jsem však viděl fotografie židovských hřbitovů, kde se na hrobech pásli koně a dobytek. Viděl jsem snímky náhrobků z nichž se staly primitivní toalety, a židovské katakomby staré 2 000 let s posvátnými lidskými ostatky v děsivém stavu. Na jiné hřbitovy vtrhly buldozery a rozrývaly ostatky rypadly.

To je hrubá urážka Boha. Holokaust je tragickou jizvou ve tváři lidstva a nesmí se nikdy opakovat, v žádné byť sebemenší podobě. Osobně jsem se svými dětmi vykonal cestu do koncentračního tábora Osvětim a věřte mi, velmi dobře vím, o čem mluvím.

Nás v Evropském parlamentu tito lidé žádají, abychom stopy veškerých kultur, pozůstatky nejen židovské, ale i rumunské, v Evropě bránili.

(Předsedající řečníka přerušila)

János Áder (PPE). – (HU) Paní předsedající, naši drazí rakouští sousedé po léta znečišťují jednu z nejkrásnějších maďarských řek – Rábu. Před dvěma týdny jsme mohli spatřit půlmetrovou vrstvu pěny na řece, což tuto skutečnost jasně dokládá. Nespokojují se však jen se znečištěním naší řeky, naši drazí sousedé

totiž nyní chtějí znečistit i naše ovzduší, a to spalovnou, jejíž výstavba je plánována v obci Heiligenkreuz. V Heiligenkreuzu tři sta metrů od maďarské hranice chtějí postavit spalovnu, která by mohla ročně spálit téměř desetkrát tolik odpadků, kolik se jich v Hradsku vyprodukuje. A to vše za pomoci Evropské unie. Plánovaná investice porušuje směrnici 2008/98/ES. Z tohoto důvodu vyzývám Evropskou komisi, aby neschválila žádnou pomoc ze strany EU pro výstavbu spalovny v Heiligenkreuzu.

Kriton Arsenis (S&D). – (EL) Paní předsedající, zásadní výzva, jíž lidstvo čelí v souvislosti se změnou klimatu, se týká toho, jak můžeme zastavit zvyšování podílu uhlíku v ovzduší a začít jej skladovat pod zemí.

Vzhledem k tomu, že nemůžeme vypouštění uhlíkových plynů v příštích padesáti letech zastavit, je zvýšení možnosti skladovat uhlík pod zemí naší jedinou nadějí a mělo by být prioritou politik pro boj s tímto problémem. A abychom toho mohli dosáhnout, musíme rozšířit vegetaci. Čína v rámci tohoto úsilí vysadila 54 milionů hektarů stromů, což přineslo pozoruhodné výsledky z hlediska dostupnosti pitné vody a produktivity zemědělství. Obdobná situace nastala ve Rwandě, kde programy na výsadbu stromů natolik zvýšily objem vody v řece tekoucí do hlavního města, že je nyní možné je zásobovat výhradně elektrickou energií z vodní elektrárny.

Také Sněmovna reprezentantů Spojených států přijala právní předpis, podle nějž Spojené státy vynaloží pět miliard USD na boj proti odlesňování.

Z těchto důvodů je postoj přijatý Radou, která se nezavázala věnovat konkrétní částku rozvojovým zemím, ale ani se žádným způsobem nepřihlásila k financování zachování světových lesů, nepřijatelný, v době, kdy zároveň neexistuje žádná jednotná politika či koordinace na úrovni Evropské unie v oblasti ochrany ohrožených lesních ekosystémů v jižní Evropě.

Věřím však, že Evropská unie na jednáních v Kodani proaktivně podpoří celosvětové úsilí o zastavení odlesňování a o podpoře výsadby stromů.

Giommaria Uggias (ALDE). – (IT) Paní předsedající, dámy a pánové, naše rozprava o neurodegenerativních onemocněních mi dovoluje poukázat na problém sklerózy a amyotrofické laterální sklerózy (ALS) a informoval Parlament o tom, že v Itálii zahájilo 1 50 osob hladovku na podporu Salvatore Usaly, který trpí ALS a přestal jíst na protest proti lhostejnosti italské vlády k problémům, s nimiž se potýkají nemocní i jejich rodinní příslušníci, kteří žijí s touto hroznou chorobou. Kampaň podporují i poslanci italského parlamentu, například Antonietta Farinová a náš kolega ze skupiny Aliance liberálů a demokratů pro Evropu pan Rinaldi.

Především je to ale boj, kterému jsou pacienti trpící ALS a jejich rodiny každodenně vystaveni, důstojný a tichý, tvořící součást tragédie osob s touto chorobou. ALS postihuje i mladé lidi, a není na ni žádný lék; italský stát je ale přesto velmi všímavý ke všemu, kromě pacientů a jejich rodin. Provádění výzkumu je výzvou pro Evropu, na členských státech však spočívá povinnost zajistit nemocným důstojný život.

Michèle Rivasi (Verts/ALE). – (FR) Paní předsedající, co se mne týče, mám několik otázek týkajících se problematiky očkovací látky proti chřipce AH1N1.

Poslanci Evropského parlamentu a jejich asistenti jsou v současnosti vyzýváni, aby se nechali očkovat, a já bych se s vámi ráda podělila o některé obavy.

Zprvée, jaký je poměr mezi riziky a přínosy? Přínosů je v této chvíli málo, neboť chřipka nezpůsobuje velký počet úmrtí – v žádném případě ne tolik jako chřipka sezonní.

Co se týče rizik, máme nyní možnost tento aspekt zvážit. Zejména bych se ráda zabývala otázkou adjuvantních látek. Ráda bych vás upozornila na něco, co je poněkud zvláštní: ve Spojených státech bylo použití skvalenu v adjuvans zakázáno, Evropská agentura pro léčivé přípravky jej však povolila, neboť většina očkovacích látek skvalen obsahuje.

Druhým bodem je, že Evropská agentura pro léčivé přípravky nám potvrdila, že klinické testy nebyly prováděny na dětech a těhotných a že neměla přístup k extrapolaci z experimentálních prototypů. Domnívám se proto, že by bylo zřejmě potřeba vyšší míry harmonizace.

Mirosław Piotrowski (ECR). – (PL) Paní předsedající, skandální rozsudek Evropského soudu pro lidská práva, který ukládá odstranění křížů ze zdí italských škol a odškodné ve výši 5 000 EUR, jež má být vyplaceno jednomu ze žáků za tzv. morální újmu, vyvolaly znepokojení nejen v Itálii, ale rovněž v dalších zemích Evropské unie. Kříž je symbolem křesťanského náboženství, ale i evropské historie a tradice. Odstranění kříže úředníky je prvním krokem ke kulturnímu „harakiri“ v Evropě.

Bohužel se pragmatický základ tohoto případu mění v promyšlený plán boje proti evropským hodnotám. Teď už zbývá jen požadovat odstranění odkazů na křesťanství ve většině důležitých dokumentů Evropské unie. Potřebujeme se vrátit k původním idejím a koncepcím zakladatelů Evropské unie, kteří byli křesťanskými demokraty. Předsedu Evropského parlamentu proto vyzývám, aby zorganizoval vhodnou rozpravu, z níž by vzešlo usnesení o otázce svobody náboženství v Evropě a o základních hodnotách, na nichž je Evropská unie založena.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) V Portugalsku, zejména na severu, se zhoršuje hospodářská a sociální krize a dále narůstá nezaměstnanost, a tento region se tak stává jedním z nejchudších v Evropské unii, jak to vyplývá z nedávno zveřejněných dokumentů Eurostatu. Velké společnosti informují o omezování činnosti a snižování počtu pracovníků. Jedním z nejzávažnějších příkladů je firma Qimonda ve Vila do Conde, která propouští 600 pracovníků, přičemž jich už zhruba 1 000 propustila v loňském roce. Skutečně to představuje zhroucení jedné z největších a nejvýznamnějších společností ve strategickém průmyslovém odvětví technologického rozvoje.

S takovou situací se nemůžeme smířit. Je nepřijatelné, že Evropská komise ani Rada nenašly k rozpadu tohoto odvětví mikročipů a nanotechnologií alternativní řešení. Je otřesné, že zůstávají netečné vzhledem ke zhoršující se nezaměstnanosti a vzrůstajícím problémům v rozsáhlých regionech Evropské unie.

John Bufton (EFD). – Paní předsedající, chystal jsem se hovořit o tlacích, jakým je vystaveno Spojené království v důsledku neomezeného přistěhovalectví. Promiňte, že dám přednost problému, který mne v poslední době zaujal. Jako koordinátor Výboru pro regionální rozvoj a poslanec Evropského parlamentu za Wales jsem byl velmi znepokojen, když se ke mně dostala jedna kopie návrhu sdělení Evropské komise nazvaného *Reformní program pro globální Evropu: reformujeme rozpočet, měníme Evropu*.

Tento dokument navrhuje výrazné přeorientování výdajových priorit EU, přičemž klade větší důraz na – parafrázuji – globální Evropu, a naopak menší na zemědělství a transfery bohatším regionům. To bude mít zásadní dopad na britské zemědělství a programy strukturálních fondů v současném období. Jako čistý přispěvatel do společné pokladny se bude muset Spojené království v mnohem větší míře vzdát slev, zatímco jiné státy budou hlavními příjemci.

11,8 % finančních prostředků vyčleněných pro Spojené království v rámci politiky soudržnosti putuje do nejchudších regionů Walesu. Mám velké obavy, že tento neoficiálně zveřejněný dokument může mít dopad na přechodné platby na konci současného programu v roce 2013. Je načase, aby měl lid Spojeného království možnost vyjádřit se ke svému vztahu k tomuto místu v referendu, a aby tak o svém osudu mohli rozhodnout sami lidé, nikoli nezvolení úředníci.

Krisztina Morvai (NI). – (HU) Současně s tím, jak Evropská unie tak nadšeně slaví pád Berlínské zdi a komunismu, mohli bychom se rovněž ptát, co se stalo s bývalými komunistickými vůdci. Povím vám to. Stali se z nich ti nejzanícenější kapitalisté, neoliberálové a vedoucí představitelé v mocenských strukturách. Při svém návratu k moci odhodili vše, co za komunismu bylo dobré – a přiznejme si, několik takových věcí bylo – například jistota zaměstnání a sociální zabezpečení. Přinesli s sebou však zpět ty nejohybnější prvky, brutalitu a teror.

Při 50. výročí revoluce z roku 1956, která umožnila pád Berlínské zdi, dostal lid velkou lekci. V tuto chvíli, kdy hovoříme v Parlamentu a oslavujeme pád komunismu, drží v Maďarsku komunističtí soudruzi ve vazbě šestnáct politických vězňů.

Budu oslavovat jen za předpokladu, že političtí vězni budou propuštěni, že se obětem masakru dostane spravedlnosti, a že tito komunisté skončí s krveprolitím a zmizí na smetišti dějin.

Jarosław Kalinowski (PPE). – (PL) Paní předsedající, rád bych hovořil o návrhu reformy rozpočtu Evropské unie na období po roce 2013. Je pravda, že tento návrh představuje výrazné snížení v oblasti regionálních fondů? Uvědomuje si Evropská komise, že se tím radikálně oslabí regionální a zemědělská politika EU?

Plán oslabit nejchudší regiony EU, aby bylo možné financovat boj proti změně klimatu, může být těžkonazván rozumným či logickým. Dotklo by se to většiny z 271 regionů EU. Je určité možné pomoci chudým regionům EU, a přitom využíváním dobrých projektů zaměřených na boj proti změně klimatu zároveň snížit emise skleníkových plynů a zavést obnovitelnou energii a moderní technologická řešení.

Chce Komise, když navrhuje rozpočtovou reformu, vyloučit z rozdělování finančních prostředků regionální a místní orgány? Bere se tím územním orgánům pravomoc k přidělování prostředků v oblastech, které pro ně mají velký význam.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D). – (LT) Evropská unie se zavázala, že vytvoří účinný mechanismus pro předcházení sexuálnímu zneužívání dětí. Uplynulo již osm měsíců od doby, kdy bylo toto mimořádně důležité téma předmětem diskuse na plenárním zasedání Evropského parlamentu. Měli bychom uvítat to, že Rada od té doby zahájila diskusi o návrhu směrnice na zlepšení právních předpisů v této oblasti. Nicméně čas nečeká a bolestné události nám znovu a znovu připomínají, že ochrana našich dětí je ještě stále nedostatečná. Následky takových zločinů jsou bohužel zničující a dlouhodobé. Sexuální vykořisťování dětí a šíření pornografie mají často nadnárodní povahu, a lze jim proto účinně předcházet jen prostřednictvím mezinárodní spolupráce. Musíme vytvořit trestní odpovědnost pro nové formy sexuálního vykořisťování a sexuálního zneužívání, které v platných právních předpisech nejsou zahrnuty. Ráda bych obrátila pozornost nového Parlamentu k tomuto důležitému problému a vyzvala Radu, aby urychlila diskusi o návrzích.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Paní předsedající, jsem potěšen pokrokem ve vztazích mezi vládami Chorvatska a Slovinska, které z politického hlediska učinily významný krok kupředu, a jsem potěšen, že jednání obou vlád vyvrstlo. Dohoda o stanovení hranic, kterou mezi sebou uzavřely, vysílá pozitivní signál a je vynikajícím příkladem pro další země v tomto regionu.

Musím však s politováním konstatovat, že jen několik dnů po uzavření této dohody podepsal předseda chorvatské vlády i jednostranné prohlášení, které nedávno podepsanou smlouvu vykládá jednostranně. Neměli bychom dělat nic, co by vyvolávalo pochybnosti či rozšiřovalo nejistotu, neboť tímto způsobem se kupředu neposuneme. Jednostranná prohlášení a jednostranné kroky nejsou nikdy dobrou volbou ani nevysílají žádoucí signály. Takové kroky nepodporují důvěryhodnost, nepodněcují nezbytnou vzájemnou důvěru a vzbuzují pochybnosti o tom, nakolik jsou naše záměry míněny vážně a zda je dohoda reálná a životaschopná. Máme-li na tomto poli uspět, musíme vyvinout velké úsilí a posílit vzájemnou důvěru zde u nás doma, u našich sousedů a v celém regionu.

Vyzývám chorvatskou vládu, aby se zdržela dalších jednostranných kroků, a žádám předsedu vlády, aby naopak projevil politickou odvahu a odhodlání a pomohl nám překonat slepé uličky z minulosti.

Marek Henryk Migalski (ECR). – (PL) Minulý týden nás znepokojila skutečnost, či informace, že předseda vlády Vladimir Putin Evropskou komisi požádal, aby za Ukrajinu uhradila dluh u Gazpromu. Vzhledem k této skutečnosti bych rád vznesl dotaz, zda Komise takový požadavek obdržela. Má Evropská komise v úmyslu prosazovat, aby Evropská unie tento dluh uhradila? Je-li odpověď na první dvě otázky kladná, pak se ptám – jaké důvody k tomu Komisi vedou?

Také bych, paní předsedající, chtěl, abyste si povšimla, že jsem jako jediný řečník nevyužil celý vyhrazený čas.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). – Paní předsedající, požádal jsem dnes o slovo, abych vás informoval o poněkud znepokojivé skutečnosti, o níž jsem se dozvěděl při návštěvě ve Washingtonu DC jakožto člen delegace Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci.

Jako součást stávajících transatlantických jednání o ochraně osobních údajů (SWIFT, PNR) rozšiřují Spojené státy svá zařízení ke shromažďování osobních údajů v rámci národní bezpečnostní agentury tak, aby umožňovaly zachytit veškeré elektronické zprávy na území Spojených států a rovněž všechny zprávy, které do země přicházejí nebo z ní odcházejí.

Jak mohou Spojené státy předstírat, že respektují právo na soukromí, a zároveň si budovat obrovskou odposlouchávací agenturu – a jak je možné, že ponecháváme tuto otázku bez povšimnutí a tolerujeme to?

Je naší povinností uvědomit veřejnost o tomto hrubém zneužívání moci a porušování našich základních práv. Doufám, že se ke mně připojíte a společně o tom budeme informovat naše voliče a občany v našich zemích prostřednictvím prohlášení a článků v tisku.

Nick Griffin (NI). – Paní předsedající, v posledních dvou měsících jsem byl viktimizován labouristickou vládou Spojeného království – byl mi odebrán průkaz člena Dolní sněmovny, byl mi odepřen vstup do jaderné elektrárny v Sellafieldu – a to navzdory tomu, že jsem členem podvýboru Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin – občanská poradenská kancelář mi odeprala nákup informační databáze, jejíž nákup byl přímo nabízen dalším poslancům Evropského parlamentu.

Paní předsedající, souhlasíte se mnou, že tato politická diskriminace není pouze nezákonná, ale je také útokem na mou osobu i na úsilí tohoto Parlamentu, a především na voliče a celý demokratický proces?

João Ferreira (GUE/NGL). – (PT) Ze šetření provedeného Evropskou agenturou pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci vyplývají některé znepokojivé závěry, v nichž se přiznává, že všeobecná nezaměstnanost negativně ovlivňuje bezpečnost a zdraví pracovníků. Podle studie, která zahrnovala 27 000 respondentů z 27 členských států, pociťuje šest z deseti pracovníků, že se vlivem hospodářské krize a zvýšené nezaměstnanosti zhoršují pracovní podmínky. Sedmdesát pět procent respondentů uvádí, že zhoršení jejich zdravotního stavu je způsobeno prací, kterou vykonávají. Tyto informace potvrzují údaje ze studie Eurostatu, podle nichž 27 milionů pracovníků utrpělo úraz či onemocnělo nemocí z důvodu povolání a 137 milionů pracovníků je denně vystaveno zdravotním rizikům. Tento týden v Andoře došlo k závažným pracovním úrazům, při kterých zahynulo pět portugalských pracovníků.

Tato situace vyžaduje rychlou odezvu Evropské unie a členských států. Ta by měla zahrnovat vytváření pracovních míst s právy, podporu práce a pracovníků a sankce pro zaměstnavatele, kteří za účelem zvýšení zisků nedodržují preventivní a ochranná opatření pro pracovníky.

Předsedající. – Došlo tu k nedorozumění, když bylo udělováno slovo. Slovo měl dostat pan Teixeira. Nejspíš jsem vaše jméno špatně vyslovila, což způsobilo toto nedorozumění.

Nuno Teixeira (PPE). – (PT) Evropská komise nedávno předložila návrh sdělení o rozpočtové reformě, který obsahoval zmínky o politice soudržnosti, jež vyvolávají obavy a nejasnosti, zejména co se týče nejvzdálenějších regionů.

Rozpravu o rozpočtu Společenství je třeba uskutečnit neodkladně, ale my se domníváme, že finanční rámec na období po roce 2013 by měl být založen na solidaritě a územní soudržnosti, což je důležité zejména pro takové regiony, jako je Madeira, které jsou vystaveny trvalým problémům a potřebují tedy trvalou podporu.

Úmysl změnit orientaci politiky soudržnosti ze stávajícího regionálního přístupu na přístup založený na odvětvích s přidanou hodnotou je nepřijatelný. Taková změna by mohla vést k odstranění cíle 2, z něhož v současné době mají prospěch přibližně dvě třetiny evropských regionů.

Je nepochopitelné, že má Komise v úmyslu přidělování prostředků na základě regionů změnit na přidělování na základě členských států či dokonce na evropskou úroveň, a odmítnout tak kritérium blízkosti, o němž se politika soudržnosti vždy opírala. Je nepřijatelné, aby dlouhé členství států v EU sehrávalo úlohu ve výpočtu výše prostředků přidělených ze strukturálních fondů, čímž by se členské státy rozdělily na nové a staré a čl. 299 odst. 2 Smlouvy o ES by ztratil smysl z hlediska přístupu nejvzdálenějších regionů ke strukturálním fondům.

Estelle Grelier (S&D). – (FR) Paní předsedající, jsem poslankyní Evropského parlamentu za Normandii a chci Komisi a Parlament upozornit na návrhy mořských lokalit Natura 2000, které evropským orgánům před nedávnem předložila francouzská vláda. Z návrhu je vyločen příkop Antifer v blízkosti Etretatu, ale náhradou za to je rozšíření okruhu na dvanáct námořních mil.

Toto rozhodnutí usnadňuje firmě Poweo cestu k výstavbě metanového terminálu v přístavu Antifer a omezuje projekt na vytvoření větrné elektrárny na moři u Fécampu, navzdory podpoře, kterou tomuto projektu vyjádřili místní zastupitelé, obyvatelé oblasti i rybáři. Byl vytvořen vědecký a soudržný návrh pro tento region, který má podporu místních hospodářských subjektů. Podle tohoto návrhu bude podél celého pobřeží šestimílová zóna, zahrnující i přístav Antifer.

Mám tři otázky: jak Komise pokročila v posuzování návrhů na této zóně? Podporuje je navzdory tomu, že jsou v rozporu s vědeckými názory i sociálními, hospodářskými a kulturními aktivitami v tomto regionu? A může Evropa, v souvislosti s blížícím se summitem v Kodani, rozumně podpořit rozhodnutí, které podporuje plyn na úkor rozvoje obnovitelných energií?

Elżbieta Katarzyna Łukacijewska (PPE). – (PL) Paní předsedající, ráda bych upozornila na současnou zdravotní situaci na Ukrajině. Dle dostupných údajů bylo dosud nahlášeno více než milion případů chřipky, včetně několika desítek případů onemocnění virem AH1N1. Ukrajina požádala o mezinárodní pomoc, a zejména o očkovací látky, léky, dezinfekci, roušky, rukavice a laboratorní materiál.

Víme, že Komise zavedla zvláštní mechanismus občanské pomoci, monitorovací a informační centrum, které má koordinovat pomoc poskytovanou Ukrajině zeměmi EU. Jak tato koordinace vypadá? Jaká pomoc je poskytována? Jak funguje monitorovací systém? Podle mne by se veřejné mínění s odpověďmi na tyto otázky rádo obeznámilo.

Kinga Gál (PPE). – (HU) Paní předsedající, dámy a pánové, od pádu Berlínské zdi, jehož dvacáté výročí jsme si připomenuli, a doby, kdy byla v Evropě stržena železná opona, uplynula dvě desetiletí. Můžeme však za těch dvacet let vykázat jen malý pokrok, neboť jak je vidět v řadě zemí osvobozených od komunismu, dosud se nám nepodařilo definitivně se oprostit od zvyklostí předešlého režimu.

Na podzim 2006 policie v budapeštských ulicích naprosto ignorovala právo na svobodu shromažďování i právo na spravedlivý proces. Oběti dodnes marně hledají spravedlnost a možnost svá práva uplatnit. Výzvy k odstoupení předsedy vlády v březnu tohoto roku se v Budapešti opět setkaly se zatýkáním a nelidským, ponižujícím zacházením. V dnešní Evropské unii je stále ještě možné, aby lidem nebylo umožněno používat svůj jazyk ve své rodné zemi – jak je tomu například na Slovensku – či vykonávat svá demokraticky zaručená práva v případech, že jim osud přiřkl úděl menšiny. Dalším příkladem může být Rumunsko, kde se chystají postavit sochu někdejšímu generálovi, který vydal rozkaz střlet do účastníků demonstrací.

José Manuel Fernandes (PPE). – (PT) Současná hospodářská krize vede k nejistotě pracovních míst. Hospodářské problémy nutí pracovníky k tomu, aby přijímali, někdy slepě, pracovní nabídky, které obcházejí pracovněprávní předpisy a vyhýbají se dohledu ze strany donucovacích a vládních orgánů. Bohužel jsme již byli v Evropské unii svědky několika případů vykořisťování pracovní síly, často skutečně ve formě otroctví, a to vůči občanům Evropské unie i státním příslušníkům třetích zemí. Navíc jsme zaznamenali mimořádně vysoký počet smrtelných úrazů pracovníků z řad přistěhovalců, včetně mnoha mých krajanů z Portugalska, a to i těch legálně zaměstnaných. K těmto úrazům dochází na pracovišti, a zejména v odvětví stavebnictví.

Evropskou unii a její orgány i členské státy proto naléhavě žádám a vyzývám je, aby důrazně a účinně spolupracovaly, aby bylo možné těmto situacím předcházet.

Sophie Briard Auconie (PPE). – (FR) Paní předsedající, dámy a pánové, chtěla bych se s vámi podělit o své znepokojení ohledně pomalého čerpání a vyplácení prostředků EFRR, ESF a Fondu soudržnosti.

Dosavadní naplánované projekty nečerpají zdaleka ani polovinu finančních prostředků, které jsou k dispozici. Co se týče plateb, bylo příjemcům vyplaceno jen 9,62 % z 347 miliard EUR určených na regionální politiku. Týká se to všech zemí, ale některých z nich více. Španělsko, Lucembursko a Švédsko musejí úroveň čerpání zlepšit, aby se vyrovnaly zemím, které jsou na tom z hlediska plateb z evropských fondů nejlépe, jako například pobaltské země, Irsko a Slovinsko.

Regionální politika Evropské unie je pro naše spoluobčany jedna z nejužitečnějších. Je tomu vskutku tak – zajišťuje hospodářskou, sociální a územní soudržnost tím, že spolufinancuje praktické projekty, které jsou velmi často klíčové.

Apeluji tedy na řídicí orgány na národní úrovni, aby se zapojily. Zároveň si myslím, že je v době hospodářské krize velmi důležité, aby evropská pravidla byla přizpůsobena hlavním problémům.

Bogusław Sonik (PPE). – (PL) Paní předsedající, připomínáme si dnes dvacáté výročí demokratických změn ve střední a východní Evropě. V souvislosti s tím zde proběhl důstojný ceremoniál, při němž vystoupil pan Havel a pan Buzek, a v budově Evropského parlamentu probíhají výstavy. Tak by to mělo být, evropské orgány by se však neměly omezovat jen na tyto akce pořádané jednou za mnoho let.

Toto téma by mělo být zastoupené v našich dějinách – pravda o těchto změnách by měla být součástí našich vzdělávacích činností, a podnět k tomu by měl vzjet od evropských orgánů. Potřebujeme jednotnou učebnici dějin o tomto období, která by ukazovala, jak proběhl proces sjednocení Evropy, aby děti v našich školách měly přístup k této pravdě a těmto znalostem.

Na druhé straně lze uvést řadu případů, kdy se peníze vynakládají zbytečně. Britská organizace Open Europe uvádí, že na financování blogu o oslovi cestujícím po Nizozemsku bylo vynaloženo sedm milionů EUR. Je načase, abychom začali vynakládat peníze pro Evropu účinnějším způsobem.

Předsedající. – Dámy a pánové, je mi líto, ale musím v tomto okamžiku ukončit jedominutové projevy k důležitým politickým otázkám na základě článku 150 jednacího řádu. Podle článku 150 může tato část rozpravy trvat nejvýše třicet minut. Dnes zabraly tyto projevy téměř 40 minut, a to z toho důvodu, že řada řečníků nedodržela limit jedné minuty.

Snažila jsem se dát přednost těm, kdo neměli příležitost promluvit ani v jedné z předešlých dvou rozprav, a věřím, že i z vašeho pohledu byl tento postup spravedlivý. Máme dnes před sebou ještě čtyři další rozpravy a jak víte, zasedání musí skončit nejpozději před půlnocí.

20. Seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic členských států vízum (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je zpráva (A7-0042/2009), kterou vypracovala Tanja Fajonová jménem Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci o návrhu nařízení Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 539/2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, a třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této vízové povinnosti osvobozeni (KOM(2009)0366 – C7-0112/2009 – 2009/0104(CNS)).

Tanja Fajon, zpravodajka. – (SL) Paní předsedající, dámy a pánové, pane Barrote, vážení přítomní, Evropský parlament jednoznačně podporuje zrušení vízového režimu pro všechny země západního Balkánu. To je rovněž klíčová myšlenka, kterou jsme se řídili při přípravě této zprávy. Ráda bych poděkovala za podporu zejména stínovým zpravodajům a poslancům Parlamentu, neboť bez jejich podpory bych takového výsledku nemohla dosáhnout. Stejně tak bych chtěla poděkovat Radě a Komisi za jejich spolupráci, která se stane pevným základem budoucí spolupráce v této oblasti, zejména po ratifikaci Lisabonské smlouvy, protože ta Parlamentu umožní, aby mohl přijmout nezbytná opatření postupem spolurozhodování.

Občané západního Balkánu byli vízovým režimem izolováni opravdu velmi dlouho. Mají v současnosti méně práv, co se týče svobody cestování, než měli v dobách bývalé Jugoslávie. Mladí lidé ze zemí západního Balkánu se dozvídají o životě v Evropě, a koneckonců i v Americe, jen z internetu a televize. Pocházím ze Slovinska a mohu prohlásit, že právě slovinské předsednictví dalo na počátku roku 2008, pět let po podepsání soluňské agendy, která zaručuje jednoznačnou evropskou perspektivu pro obyvatele západního Balkánu, podnět k zahájení procesu uvolňování vízového režimu.

S radostí vítám návrh Komise na zrušení vízové povinnosti pro Makedonii, Srbsko a Černou Horu, a především vítám iniciativu Slovinska, která si získala velkou podporu členských států a díky níž mohou občané těchto zemí začít od 19. prosince volně cestovat do zemí schengenského prostoru. Pokud by tomu tak bylo až od 1. ledna 2010, přineslo by to logistické problémy, neboť právě v období Vánoc a Nového roku chtějí mnozí občané těchto zemí navštívit své příbuzné žijící v členských státech.

Zrušení víz přispěje mimořádnou měrou k procesu regionální spolupráce a překonání etnických rozdílů a bude rovněž pomáhat při navazování vztahů v kulturní, sociální, hospodářské a politické oblasti.

Dámy a pánové, zrušení víz pro tyto tři země, které jsem zmínila, je velmi pozitivním krokem správným směrem. Chci však poukázat na to, že zemím, které nebyly do rámce pro zrušení vízové povinnosti zahrnuty, by mělo být umožněno, aby se k nám připojily co nejdříve, či lépe řečeno jakmile budou připraveny. Mám samozřejmě na mysli Bosnu a Hercegovinu a Albánii. Nemůžeme dovolit, aby se staly ještě izolovanějšími v době, kdy země, které s nimi sousedí, využívají možnosti neomezeného cestování do zemí Evropské unie.

Jistěže musí být na zrušení víz připraveny – a já zde rozhodně nechci naznačovat, že musíme snížit naše kritéria. Chceme ale vyslat občanům Bosny a Hercegoviny a Albánie jasné poselství: očekáváme vás – musíte naléhat na svou vládu, aby za sebe splnila podmínky. My na druhé straně učiníme vše, co je v naší moci, abychom zajistili, že v rozhodovacím procesu na straně Evropské unie nedojde k žádným prodávám. Mohu s jistotou říci, že se tento přístup setkal se širokou podporou dvou výborů – Výboru pro zahraniční věci a Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci, jehož jsem členkou.

Dále bych ráda uvedla, že zítra po hlasování požádám o slovo a seznámím vás se zvláštním politickým prohlášením, společným prohlášením Parlamentu a Rady, které významně podporuje zrušení vízové povinnosti pro všechny země západního Balkánu. V tomto prohlášení, o kterém bychom zítra měli hlasovat odděleně, uvítáme skutečnost, že 19. prosince bude zrušena vízová povinnost pro Makedonii, Srbsko a Černou horu, a Evropskou komisi rovněž vyzveme, aby co nejdříve připravila návrh na zrušení vízové povinnosti pro Bosnu a Hercegovinu a Albánii, jakmile tyto země splní příslušná kritéria. My se naopak zavážeme projednat tento návrh zrychleným postupem. Chtěla bych, abychom stanovili jasné datum pro zrušení vízové povinnosti pro Bosnu a Hercegovinu a Albánii, i když jsem si vědoma náročnosti postupů, které jsou s tím spojené. Věřím, že léto 2010 bude pro zrušení vízové povinnosti pro tyto dvě země reálným termínem.

Na závěr – neměli bychom zapomínat ani na Kosovo, nechceme-li, aby se stalo černou dírou na mapě...

(Předsedající řečnici přerušila)

Dovolte mi říci jen několik slov závěrem. Evropská unie nese politickou zodpovědnost za dokončení procesu uvolnění vízového režimu a zítra očekávám v tomto směru širokou podporu Parlamentu.

Anna Maria Corazza Bildt (PPE). – Paní předsedající, je politováníhodné, že švédské předsednictví zde dnes nemohlo být zastoupeno panem ministrem, jak by si to velmi přálo.

Podle mých informací nebylo předsednictví Rady pozváno a bylo mu sděleno, že jeho přítomnost zde není nutná. Ráda bych vám připomenula, že švédské předsednictví řídilo a podporovalo tento proces uvolnění vízového režimu pro země západního Balkánu od samého počátku.

Mělo by nám být umožněno – a já vím, že je moje kolegyně Tanja Fajonová stejného názoru – poděkovat předsednictví Rady, jemuž vděčíme za společné prohlášení Parlamentu a Rady podpořené Komisí, které je v historii tohoto orgánu jedinečné.

Chtěla bych, byť možná ne teď a tady, dostat vysvětlení, proč se předsednictví Rady nemohlo zúčastnit, a prosím, aby bylo do protokolu uvedeno, že se ministr nemohl zúčastnit, neboť nebyl pozván.

Předsedající. – Podle mých informací bylo předsednictví Rady pozváno, ale mělo problémy s časovým harmonogramem, a proto zde nemůže být. Pokusím se o této záležitosti zjistit více.

Jacques Barrot, místopředseda Komise. – (FR) Paní předsedající, rád bych reagoval na dotaz paní Corazza Bildtové. Švédské předsednictví skutečně velmi aktivně působilo v procesu, který nám, jak to před okamžikem výstižně vysvětlila paní Fajonová, dovoluje, abychom nabídli občanům dotčených členských států, a zejména mladým lidem, možnost navázat a realizovat užší vztah s touto částí Evropy, kterou leckdy vůbec neznají.

Je pravda, že tento návrh znamená mezník ve vývoji evropské politiky krátkodobé vízové povinnosti v rámci našich vztahů se zeměmi západního Balkánu. Kromě toho Komise vítá, že byl tento legislativní návrh přijat Evropským parlamentem i Radou. Všichni si uvědomujeme rozsáhlé politické důsledky a citlivou povahu této otázky, která se dotýká všech občanů dotčených zemí.

Postoji Parlamentu rozumím. Rád bych v této souvislosti potvrdil pevné odhodlání Komise bedlivě sledovat, jak budou dotčené země naplňovat všechna kritéria stanovená v plánu, který byl pro ně vytvořen. Bývalá jugoslávská republika Makedonie již získala hodnocení s kladným výsledkem, a dialog s touto zemí byl tedy uzavřen. Do Srbska a Černé Hory se v říjnu uskutečnily mise vedené Komisí a doprovázené odborníky z členských států a bylo během nich potvrzeno, že všechna kritéria daná v příslušných plánech jsou plněna správně.

Podobně budeme postupovat i v případě Albánie a Bosny a Hercegoviny. Navzdory výraznému pokroku dosaženému v posledních několika měsících se Bosně ani Albánii zatím nepodařilo dokončit nezbytné reformy požadované v plánu, které opravňují k získání osvobození od vízové povinnosti. Jak jste paní Fajonová právě řekla, skutečnost, že jejich sousedé už mohou osvobození z vízové povinnosti uplatňovat, je pro ně velmi motivující, a mohu vám slíbit, že já sám udělám vše, co je v mé moci, aby Albánie a Bosna a Hercegovina mohly toto osvobození od vízové povinnosti získat co nejrychleji, jak si vy přejete.

Parlament, který bude po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost spolutvůrcem právních předpisů v oblasti víz, vyzývám, aby podporoval strukturovaný dialog o uvolňování vízového režimu, neboť tuto metodu uplatňuje i Komise a odlišný přístup by přinesl nejasnosti, aniž by skutečně změnil vízový režim. Dal by vzniknout falešným nadějím a zapříčinil by zpomalení snahy dotčených zemí o provedení reforem vyžadovaných tímto plánem.

V této fázi zůstává Albánie a Bosnu v příloze I nařízení, přičemž potvrzujeme závazek Evropské unie pomoci těmto dvěma zemím k naplnění kritérií daných jejich plánem, aby tak mohly získat v souladu s platnými postupy osvobození od vízové povinnosti.

Paní Fajonová, Komise v této souvislosti podporuje znění společného politického prohlášení, které potvrzuje pevný závazek Unie provést co nejrychleji druhou fázi tohoto procesu uvolňování vízových režimů pro občany Albánie a Bosny.

To je vše, paní předsedající. Jsem přesvědčen, že se jedná o velmi důležitou otázku, která dává balkánským státům jasně najevo, jakou pozornost Evropa věnuje jejich očekáváním a touhám.

Sarah Ludford, zpravodajka ke stanovisku Výboru pro zahraniční věci. – Paní předsedající, tento závazek podpořený zprávou paní Fajonové a rovněž prohlášením, které navrhla Rada a Parlament, je prozíravý. Cílem je umožnit všem obyvatelům západního Balkánu bezvízové cestování. Nejedná se pouze o velkorysost a altruismus. Je

to rovněž praktický a moudrý závazek, neboť bude podpořena a prohloubena bezpečnost v nejširším slova smyslu. Lidé, kteří jsou svobodní a mohou volně cestovat, mají sklon k mírovým řešením a v menší míře se uchylují k sebestřednému nacionalismu, jenž představuje hrozbu pro bezpečnost.

Všichni jsme byli dojati snímky promítanými na obrazovkách mimo tento sál a všemi těmi oslavami, které proběhly tento týden při příležitosti dvacátého výročí pádu Berlínské zdi. Tyto překážky sice nelze srovnávat s Berlínskou zdí, ale přesto představují něco, co brání svobodné komunikaci a širším obzorům, jež podporují porozumění a toleranci. Náš inkluzivní přístup by měl obsáhnout přijatelný výsledek do patnáctého výročí uzavření Daytonské dohody.

Chci zpravodajce Fajonové poblahopřát a poděkovat za velký kus práce, který odvedla, a za to, že se jí podařilo zahrnout do výsledné zprávy veškeré nuance každé změny a obratu, k nimž došlo při jednáních během posledních dvou měsíců.

Děkuji i Radě, a zejména švédskému předsednictví za jejich práci a pomoc, díky níž jsme se dohodli na prohlášení, které potvrzuje jednoznačný cíl uvolnit vízový režim pro občany zemí západního Balkánu, jakmile to bude možné – a my doufáme, že se to uskuteční v průběhu roku 2010, protože chybějící rozumná shoda ohledně cílového data pro dosažení tohoto bezvízového styku vede k rozvratům a vytváří nestabilitu.

Ve zprávě paní Fajonové jsme se rovněž zavázali k vypracování plánu pro zjednodušení a uvolnění vízového režimu pro Kosovo, podobnému těm, jaké existují pro ostatní země západního Balkánu.

Chtěla bych také vyjádřit naději, že i vláda Spojeného království – která se nepodílí na rozhodnutí o schengenském prostoru EU, neboť není jeho členem – se záhy vydá stejným směrem. Při práci na schengenském projektu vždy pociťuji jakousi schizofrenii, neboť jsem britskou poslankyní Evropského parlamentu, ale je zjevné, že by pro Evropskou unii i pro region západního Balkánu bylo dobré, pokud by Spojené království udělalo co nejdříve totéž.

Ráda bych skončila poděkováním zpravodajce Fajonové.

Anna Maria Corazza Bildt, jménem skupiny PPE. – Paní předsedající, skupina PPE je odhodlaná k urychlení procesu uvolňování vízového režimu pro všechny země západního Balkánu do července roku 2010. Víťáme a podporujeme návrh uvolnit vízový režim pro Bývalou jugoslávskou republiku Makedonii, pro Černou Horu a Srbsko již o letošních Vánocích.

Máme pochopení pro důvody obyvatel Bosny a Hercegoviny a Albánie – mladé generace, která zde je uzavřená a opuštěná a má pocit uvěznění. Vzkazujeme jim: stojíme na vaší straně a budeme připraveni v okamžiku, kdy budete připraveni vy. Je politováníhodné, že orgány Albánie a Bosny a Hercegoviny nejprve pracovaly pomalu, a proto jsou nyní pozadu. Odpovědnost za veškerá zdržení spočívá na nich. Vyzýváme je k tomu, aby kritéria splnily co nejdříve. Víme, že Komise v tomto procesu pomáhá.

Bohužel musím říci, že mne mrzí, že naše skupina PPE potřebovala tři měsíce jednání, abychom přesvědčili politickou levici v tomto Parlamentu, aby fungovala podle smluv. Je to tak těžké? Konečně i ona pochopila, že Evropský parlament nestojí nad zákonem.

Svých kolegů a kolegyní si vážím, ale tak nekonstruktivní jednání musím odsoudit. Neexistují žádná rychlá řešení. Žádná abrakadabra. Nejsme tady proto, abychom bojovali o body. Jsme tady proto, abychom dosáhli výsledku pro občany Balkánu. Říkám jasně, že žádný provizorní nekonstantní polotovar tento proces neurychlí a nevyvine tlak ani na Komisi ani na Radu. V žádném případě to nevysílá silné politické poselství.

Ráda bych na závěr řekla, že jsem zažila rok a půl obléhání a bombardování Sarajeva. Mým tamějším přátelům vzkazuji svou podporu.

(Předsedající řečnici přerušila)

Claude Moraes, jménem skupiny S&D. – Paní předsedající, až do roku 2008 a do okamžiku, kdy se předsednictví ujalo Slovinsko, byly pokroky v tom, co pan komisař správně nazval historickým posunem směrem k uvolnění vízového režimu pro země západního Balkánu, nedostatečné.

Jak zcela správně podotkla paní Ludfordová, je v praxi zcela jasné, proč je tato diskuse tak důležitá a proč to pro nás není jen opatření reagující na danou situaci. Proto bych rád jménem socialistické a demokratické skupiny poděkoval zpravodajce Fajonové za pečlivou práci, kterou odvedla, aby posunula Evropskou unii směrem k vytyčenému cíli zrušení vízového režimu pro všechny země západního Balkánu. Spolupracovala přitom se stínovými zpravodaji a Komisí a Radou a ti všichni si zaslouží pochvalu.

Zatímco mnozí zjevně vnímají uvolnění vízového režimu jako velmi přínosné pro obě strany, platí také fakt, že pro plány pro jednotlivé země a zajištění toho, aby byly ve všech těchto zemích provedeny základní reformy, jež si získají důvěru pro skutečně důstojné uvolnění vízového režimu, musíme zaujmout celý Parlament.

Úkolem naší zpravodajky bylo učinit průlomový krok na cestě k uvolnění vízového režimu a získat pro něj i Parlament. Splnila ho v podobě prohlášení, které vyjednala s Radou. Prohlášení se zaměřuje na uvolnění vízového režimu pro Makedonii, Srbsko a Černou Horu, urychlení uvolnění režimu pro Albánii a Bosnu a Hercegovinu a na citlivý kompromis v otázce Kosova.

Ze všech těchto důvodů tuto zprávu moje skupina podporuje a doufá, že bude mít ve sněmovně širokou podporu.

Ulrike Lunacek, jménem skupiny Verts/ALE. – (DE) Paní předsedající, ráda bych na úvod podobně jako předchozí řečník vyjádřila srdečné poděkování oběma zpravodajkám paní Fajonové a paní Ludfordové za Výbor pro zahraniční věci a Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci, a rovněž stínovým zpravodajům. Podařilo se nám předložit návrh, ve kterém se požaduje, aby Komise a Rada nabídly ucelený balíček pro všechny obyvatele celého západního Balkánu, nikoho nevyjímaje. Pevně doufám – a nyní hovořím k panu komisaři Barrotovi – že dokážete Radu přesvědčit, že by se měl cíl uvolnění vízového režimu vztahovat i na Kosovo, aby tak začal dialog, a aby uvolnění vízového režimu pro Bosnu a Hercegovinu bylo dosaženo nejpozději do poloviny příštího roku. Dala bych přednost tomu, aby se tak stalo dříve.

Ráda bych ujasnila jednu věc. Je to samozřejmě otázka, která souvisí s provedením, ale zaslechla jsem, že v Srbsku dosud nebylo vše řádně provedeno. Chtěla bych vědět, co si o tom myslíte. Je důležité, aby bylo vše provedeno. Ráda bych všem, kteří se zapojili, poděkovala, a doufám, že všichni tito lidé...

(Předsedající řečníci přerušila)

Doris Pack (PPE). – (DE) Paní předsedající, dámy a pánové, před dvaceti lety získali moji spoluobčané z východního Německa možnost volně cestovat. O několik let později Slobodan Milošević svévolně ohrozil a později odňal svobodu pohybu Srbům a následně i ostatním občanům v tomto regionu. Kolikrát jsme od roku 2000 v této sněmovně, v prohlášeních i veřejných rozpravách, žádali o svobodu cestování – bezvízový styk – pro země jihovýchodní Evropy. Jsme si vědomi toho, že EU tohoto cíle nemůže dosáhnout sama – souhlasit s ním musí i vnitrostátní vlády. Musíme překonat obavy v naší společnosti. Zločinci jsou všude – a nepotřebují víza! Přecházejí hranice bez víz. Není to tedy něco, čím bychom se měli v této souvislosti zneklidňovat.

Jde o blaho mladé generace, která by díky bezvízovému styku konečně mohla cestovat, kamkoli bude chtít. Jsme proto velmi potěšeni, že občané Makedonie, Černé Hory a Srbska konečně znovu získají možnost svobodně cestovat. Úžasné! Stále nás sice trochu mrzí, že Albánie, Bosna a Hercegovina a Kosovo se k nim dosud nemohou připojit, očekáváme však, že Komise již v prosinci uzná velký pokrok, který učinila Albánie, a zjistí, že i Bosna a Hercegovina dosáhly jistých zlepšení. Bohužel se někteří politici v Bosně a Hercegovině příliš nezajímají o potřeby svých občanů, neboť oni sami mají zajištěno bezvízové cestování. Domnívám se proto, že se musíme zaměřit na to, aby to bylo možné do příštího léta. Doufám, že pan Barrot nám v tom pomůže. Nesmíme však zapomínat na Kosovo. Nesmí zůstat poslední černou skvrnou. Máme povinnost pomoci Kosovu s naplněním hodnotících kritérií. Samo na to nestačí. Bezvízový styk je velkým humanitárním krokem. Těší mne, že všichni chceme, aby byl zrealizován. Děkuji vám za tuto příležitost, pane Barrote.

Kinga Göncz (S&D). – (HU) Evropa a Evropská unie začaly jako mírový projekt a nyní se nacházejí v nejdelším mírovém období v dějinách. Jsme si proto vědomi toho, jak mocným nástrojem může být z tohoto pohledu integrace. Nyní ji musíme využít k řešení situace na západním Balkáně.

Západní Balkán prošel teprve nedávno mimořádně traumatizujícím obdobím války, která přinesla mnoha obyvatelům velké utrpení. Je nutné učinit pokrok v procesu evropské integrace, abychom mohli tuto neblahou zkušenost překonat. Bezvízový styk je v tomto úsilí důležitým krokem. Někteří poukázali na to, jak přínosné by to bylo pro mladé lidi, kteří by měli možnost navázat přímé kontakty a získat bezprostřední zkušenost, ale byla by to i příležitost pro posílení demokratických sil. Nejde jen o nabídnutí důvěry a poskytnutí bezvízového cestování. Pro Evropu může být přínosné i sblížení západního Balkánu s Evropskou unií z hlediska bezpečnostní a hospodářské politiky. Je však důležité, abychom v regionu nevytvářeli nové hranice, ale naopak zajistili, aby se každá z těchto zemí mohla účastnit režimu bezvízového styku co nejdříve.

Emine Bozkurt (S&D). – (NL) Evropský parlament bude zítra hlasovat o zrušení krátkodobé vízové povinnosti pro balkánské země. Ne všechny země, pro něž byl vytvořen plán, jsou způsobilé získat vízové osvobození od 1. ledna.

Je velmi nešťastné, že v jedné zemi – Bosně a Hercegovině – umožňuje návrh Komise rozdílné zacházení s různými skupinami obyvatelstva: s občany, kteří do Evropy budou moci cestovat na chorvatské a srbské cestovní pasy, a s bosenskými muslimy, kteří takové pasy nevlastní. To je vzhledem k nedávné historii země nevhodné rozlišování.

Je na Evropském parlamentu, aby Bosně a Hercegovině a Albánii zítra vyslal jasný signál. Kritéria jsou kritéria a ta je třeba splnit, má-li být země způsobilá získat osvobození od vízové povinnosti. Avšak jakmile budou ukazatele naplněny, je nezbytné toto osvobození bezodkladně udělit.

Viděli jsme, že ke splnění hodnotících kritérií již bylo mnoho učiněno, a Komisi žádáme, aby pomohla Bosně a Hercegovině a Albánii splnit veškeré požadavky co nejdříve.

Zoran Thaler (S&D). – (SL) Pro občany západního Balkánu má zrušení vízové povinnosti pro cestování do Evropské unie kromě technického rozměru také mimořádnou politickou hodnotu a význam. Dnes si v Parlamentu oprávněně připomínáme dvacáté výročí pádu Berlínské zdi a konce socialismu. Skopje, Podgorica a Bělehrad však budou moci během Vánoc a Nového roku konečně oslavit pád vízové zdi, která je oddělovala od nás v Evropské unii téměř dvanáct let.

Téměř dvacet let byla většina obyvatelstva bývalé Jugoslávie odpírána možnost volně cestovat po Evropě, tedy to, na co byli z dřívějších dob zvyklí coby občané dnes již zaniklé socialistické federace. Nepříjemné důsledky této izolace, která trvala celou jednu generaci, začínáme nyní pociťovat a je nejvyšší čas, abychom s ní skončili.

K obyvatelům Makedonie, Černé Hory a Srbska by se však měli připojit i Albánci, Kosované, a to co nejdříve, v roce 2010. To samo o sobě umožní novým generacím těchto zemí, aby se konečně setkaly s vnějším světem, navázaly kontakt s ostatními Evropany, přispěly k rozvoji evropských hodnot ve své zemi a připravily své národy na plnoprávné členství v našem společném evropském příběhu – v Evropské unii.

Jako parlamentní zpravodaj pro Makedonii jsem v posledních dnech zaznamenal řadu telefonátů od občanů jednotlivých balkánských zemí. Rád bych tyto občany nahlas a jednoznačně ujistil, že jejich bezvízový styk s EU není náhradou za jejich přistoupení k EU. Jsem však přesvědčen, že svobodné cestování do zemí EU je krokem na cestě k plnohodnotnému členství v EU.

Kinga Gál (PPE). – (HU) Ráda bych tuto zprávu uvítala a poblahopřála k ní zpravodajům a stínovým zpravodajům. Chci také říci, že jak to při tomto dvacátém výročí pádu Berlínské zdi pozoruji, je zajištění volného přechodu hranic pro země západního Balkánu součástí sledu událostí, které byly započaty právě před dvaceti lety, a to jako nové boření zdi.

To je důvod, proč bychom měli tento návrh uvítat. Nesmíme však zapomenout, že otázka nastolení bezvízového styku je pouze dílčí a technická, a přitom je to zároveň velmi zřetelně politický problém. Proto je to důležité. Podporuji dále přijetí společného prohlášení, neboť je to jasný projev toho, že evropské orgány správně pochopily tuto odpovědnost. Tato odpovědnost znamená současně i činnost. Především to znamená činnost pro příslušné státy, kterým se nepodařilo splnit podmínky bezvízového styku pro vyhovění těmto požadavkům co možná nejdříve, a samozřejmě též činnost ze strany Evropské komise, bez jejíž pomoci by se celý proces prodloužil.

Axel Voss (PPE). – (DE) Paní předsedající, myslím, že jsme v otázce balkánských států na správné cestě. Dostali jsme se blíž k uvolnění vízového režimu a to pomůže k vytváření stability, avšak je to zároveň známka toho, že oceňujeme úsilí, které bylo vynaloženo. Myslím si však také, že je pro nás dobré udržet si jasný soubor pravidel a trvat na tom, že budou splněny požadavky, které s těmito pravidly souvisí. Rád bych v této souvislosti poděkoval zejména paní Corazza Bildtové za vynaložené úsilí.

Cokoliv jiného by podle mého názoru bylo ryzím bruselským rozhodnutím bez jasného systému, v němž by nebyla ani špetka úcty k dotčeným lidem v balkánských státech, ani tak malá, jako projevujeme vůči našim vlastním lidem. Politické signály by neměly být vysílány jen jako poznámka pod čarou nebo v příloze k evropským směrnicím nebo nařízením – musí být formulovány odpovídajícím způsobem.

Elżbieta Katarzyna Łukacijewska (PPE). – (PL) Paní předsedající, těší mne, že občané zemí západního Balkánu se budou moci volně pohybovat po Evropské unii. Usnadní se tím osobní kontakty, rozšíří obchodní možnosti a vytvoří podmínky k tomu, aby obyvatelé tohoto regionu lépe poznali Evropskou unii.

Nesmíme však při tom dopustit, aby naši východní sousedé byli izolováni. Nemůžeme jim upřít příležitosti, které poskytneme ostatním evropským zemím. Musíme i pro ně stanovit jasná kritéria a akční plán pro větší uvolnění vízového styku. Musíme mít na paměti, že cena víz je pro obyvatele těchto zemí značným nákladem a že vyřizování žádosti je časově náročné, což omezuje možnosti rozvoje mnoha forem spolupráce.

Také bychom neměli zapomínat, že v roce 2012 se bude fotbalový šampionát konat v Polsku a na Ukrajině, takže možnost svobodného pohybu bude obzvláště důležitá.

Cristian Dan Preda (PPE). – (RO) Také já bych rád zdůraznil význam svobody pohybu jakožto základního práva a potvrdil, že mnozí občané ze zemí západního Balkánu budou tohoto práva využívat. Pochopitelně toto otevření vítám.

Zároveň chci však s politováním poukázat na skutečnost, že tato zpráva neobsahuje vůbec žádnou zmínku o zemi, která je členem Východního partnerství. Myslím si, že mělo být přidruženo Moldavsko, byť jen symbolicky. Hovoříme zde o Moldavsku – zemi, na jejíž politické scéně dochází k významnému pokroku. Myslím, že nejpevnější zeď v Evropě se nachází na její východní hranici, mezi Rumunskem a Moldavskem. Podle mne musíme tuto skutečnost odsoudit.

Jacques Barrot, místopředseda Komise. – (FR) Paní předsedající, děkuji všem řečníkům, kteří většinou proces zrušení víz pro tři hlavní balkánské státy podpořili. Jasně jste dali najevo, že svoboda pohybu je velmi žádoucí. Jak řekl pan Moraes, je to přínosné pro obě strany – pro Evropu i pro balkánské státy.

Zároveň všem řečníkům, a zejména paní zpravodajce Fajonové, děkuji, a přitom bych chtěl jen uvést, paní předsedající, že od té doby, co byla část rozhodnutí přijata hlavně ve vztahu k Bývalé jugoslávské republice Makedonii, Černé Hoře a Srbsku, nabídli jsme trvalou pomoc Albánii, kterou jsem osobně navštívil, a Bosně a Hercegovině, což by jim mělo pomoci v dosažení pokroku – a měli bychom v tom pokračovat.

Velmi rychlé přijetí tohoto usnesení je podle mne velmi dobrým ukazatelem toho, že i v případě dalších států budeme schopni postupovat rychle, a mám na mysli zejména Bosnu a Hercegovinu a Albánii a samozřejmě nesmíme zapomínat na Kosovo.

PŘEDSEDÁJÍCÍ: PAN VIDAL-QUADRAS

Místopředseda

Tanja Fajon, zpravodajka. – Pane předsedající, ještě jednou děkuji všem, kdo přispěli do rozpravy, která ukázala, že Evropská unie silně podporuje uvolnění vízového režimu pro všechny země západního Balkánu.

Lituji, že nebyl přítomen švédský ministr, neboť naše spolupráce byla velmi dobrá. Vítám závazek Komise udělat vše, co je v jejích silách, abychom urychlili proces v Bosně a Hercegovině a Albánii, a doufám, že obě země bezvízový režim zavedou, jakmile splní kritéria – co nejdříve, možná v létě příštího roku.

Ráda bych podotkla, že jsem do této iniciativy zapojila všechny, a dobře si uvědomuji, co smlouvy ukládají. Toto je však politická sněmovna, a my všichni děláme náročnou politiku, jak nejlépe dokážeme.

Znovu opakuji, že zrušení víz pro Makedonii, Srbsko a Černou Horu k 19. prosinci vítám, a skutečně doufám, že Bosna a Hercegovina a Albánie je budou moci co nejdříve následovat. Hovoříme tu o osudu mladé generace. Naší politickou odpovědností je tento proces uvolňování vízového režimu dokončit, a rovněž musíme nalézt řešení pro kosovský lid.

Velice vám děkuji za spolupráci.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat zítra v 11:00.

Písemná prohlášení (Článek 149)

Kinga Gál (PPE), písemně. – (HU) Pane předsedající, chtěla by na úvod zpravodajce a stínové zpravodajce poblahopřát k nalezení přijatelného kompromisu v této věci. Otázka nastolení bezvízového styku je pouze zčásti technická. Je to také velmi jasná politická záležitost. Bezvízový styk je založen na vzájemné důvěře a

závazcích. Proto podporuji i přijetí společného prohlášení navíc ke zprávě, neboť je z toho zřejmé, že evropské orgány tuto zodpovědnost pochopily.

Odpovědnost samozřejmě znamená i činnost. Především znamená činnost dotčených států, kterým se nepodařilo splnit podmínky pro získání bezvízového styku. Musí udělat vše pro to, aby byly tyto podmínky splněny co nejdříve. Znamená to rovněž činnost Evropské komise, bez jejíž účinné pomoci by se tento proces zpomalil, a to jistě není v našem zájmu. Týká se to i Bosny a Hercegoviny, Albánie a Kosova.

Jsem poslankyní Evropského parlamentu za Maďarsko, a proto bych ráda ještě jednou připomenula, že díky bezvízovému styku se Srbskem navázali Maďaři žijící v srbské Vojvodině přímější kontakt se svou vlastí, o zbytku Evropy nemluvě. Občané žijící na obou stranách těchto hranic, kteří hovoří stejným jazykem a udržují úzké rodinné a kulturní vazby, nemohou ani nalézt slova, aby vyjádřili, jak je pro ně důležité, že mohou překračovat hranice bez jakýchkoli překážek či víz. Dnes si připomínáme dvacáté výročí pádu Berlínské zdi a přestřížení ostnatého drátu. Zajištění volného přechodu hranic pro země západního Balkánu je součástí sledu událostí, které započaly před dvaceti lety, a to jako nové boření zdí.

21. Střednědobá finanční pomoc platebním bilancím členských států a sociální podmíněnost (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je rozprava o otázce k ústnímu zodpovězení, kterou Komisi položili Tatjana Ždanoková a Jean Lambert jménem skupiny Verts/ALE, Alejandro Cercas jménem skupiny S&D a Marian Harkinová a Elizabeth Lynneová jménem skupiny ALDE, o střednědobé finanční pomoci platebním bilancím členských států a sociální podmíněnosti (O-0102/2009 – B7-0215/2009).

Tatjana Ždanoka, autorka. – Pane předsedající, pocházím z Lotyšska – země, která byla vážně zasažena finanční krizí. Lotyšsku hrozilo, že bez finanční pomoci zvenčí bude muset vyhlásit státní bankrot. Tuto pomoc jsme obdrželi od EU a MMF. Podmínkou pro její získání však bylo, aby lotyšská vláda omeila rozpočtové výdaje. Vláda tedy snížila o 10 % důchody a o 70 % důchody pracujících důchodců, snížila o 10 % rodičovské příspěvky a mateřské příspěvky pracujících rodičů a snížila rovněž nezdánitelné minimum pro daň z příjmu fyzických osob.

Jak si můžete všimnout, jednalo se tedy o rovný přístup. Snížení činilo 10 % bez ohledu na to, zda je výše důchodu 100 nebo 1000 EUR. Komise tato omezení, která byla provedena tak skandálním způsobem, uvítala a podepsala s Lotyšskem memorandum o porozumění. Bylo od samého počátku jasné, že takové plošné škrtky zasáhnou nejzranitelnější vrstvy společnosti. Zapomněla snad Komise na to, že je Evropský rok boje proti chudobě?

Situace Lotyšska není v Unii ojedinělá. Půjčky od Společenství obdržely i Maďarsko a Rumunsko. I další země mohou být jednoho dne nuceny o takové půjčky zažádat. Musíme proto předejít tomu, aby se taková antisociální opatření stala modelem.

Pane komisaři, můžete sice namítat, že vy pouze poskytujete peníze a za sociální politiku jsou odpovědné vlády členských států, ale i orgány Evropské unie jsou ze zákona vázány sociálními právy. To znamená, že veškeré kroky těchto orgánů je třeba vnímat z hlediska sociálních práv. Jinak slova o vysoké úrovni sociální ochrany, která je úkolem EU, budou napříště vyvolávat jen ironický úsměv.

Elizabeth Lynne, autorka. – Pane předsedající, nejde o působení na členské státy v tom smyslu, na co přesně by své peníze měly nebo neměly vynakládat. Každá země má vlastní bezprostřední priority jako prostředek řešení svých finančních problémů.

Pokud ale členské státy dostávají pomoc v rámci tohoto poskytování pomoci od Evropské unie, měly by být vedeny k tomu, aby ji použily způsobem, který respektuje zásady Unie – jinak řečeno aby neignorovaly nutnost sociální ochrany a sociálního začlenění.

Občany po celé Evropské unii zasáhla tato finanční krize velmi silně, a je proto správné, že tento fond existuje. Miliony lidí přišly o práci. Mnoho těch, kdo se v těchto členských státech stali nezaměstnanými, jsou lidé nejzranitelnější a s nejmenší nadějí na rychlé nalezení zaměstnání. Proto je důležité, aby nebyly v těchto členských státech opomíjeny sociální záchranné sítě.

Ptali jsme se v naší otázce k ústnímu zodpovězení především na to, zda mají členské státy povinnost zahrnout do svých zpráv, které předkládají Komisi, i zhodnocení sociálního dopadu. Byla bych ráda, kdybyste nás informovali, zda tomu tak je.

Je důležité, abychom členským státům, které dostávají evropské finanční prostředky prostřednictvím střednědobé finanční pomoci, dali správný signál. Osobně si myslím, že musíme jasně říci, že před jakýmkoliv dalším schválením pomoci by Komise měla vzít v úvahu způsob, jakým se pomohlo nejzranitelnějším skupinám.

Vím, že jakmile jsou členské státy ve finančních obtížích, je často nesnadné i nadále realizovat své sociální závazky – a proto tato otázka k ústnímu zodpovězení. Je tedy důležité si připomenout, že tato finanční krize má i svůj lidský rozměr, a rovněž to, že je tento rozměr často představován těmi, kteří byli již před krizí vyloučeni na samý okraj společnosti.

Alejandro Cercas, autor. – (ES) Pane předsedající, pane komisaři, dříve než jsem tuto otázku položil, pečlivě jsem si přečetl předešlé otázky a stanoviska, která k těmto otázkám zaujal Parlament. Je jasným faktem, nikoliv názorem, že Parlament dne 24. dubna tohoto roku přijal legislativní usnesení, jehož cílem bylo pozměnit nařízení (ES) č. 332/2002, jímž se, podle článku 100 smlouvy, řídí tyto finanční nástroje.

Pane komisaři, v uvedeném usnesení Parlament tuto pomoc s cílem řešit specifické problémy veřejných financí těch členských států, které jsou finanční krizí nejvíce postiženy, podpořil, projevil svou plnou solidaritu především se státy, které nedávno přistoupily k EU, a zároveň, pane komisaři, Parlament jasně řekl, že pomoc by měla být podmíněná, a stanovil čtyři kritéria, která jsou cíli Společenství.

Jsou to tato kritéria: zaprvé musí existovat určitá kvalita veřejných výdajů, aby peníze nebyly promarněny; zadruhé musí být dodržovány systémy sociálního zabezpečení a udržitelného růstu; zatřetí nesmí tyto státy upustit od politiky plné zaměstnanosti a důstojné kvality; a začtvrté je nutné bojovat proti změně klimatu. Je logické, že jestliže jsou to cíle dobré pro nás, měly by být dodržovány i v těchto zemích.

Uběhlo několik měsíců a my jsme obdrželi několik zpráv od nevládních organizací, odborů a občanů o jedné ze čtyř zemí, které v rámci pomoci veřejným financím obdržely významné částky: 6,5 miliardy, 3,1 miliardy, 2,2 miliardy a 5 miliard EUR. Dozvídáme se od nich údaje podobné těm, které před okamžikem citovala má kolegyně: škrtly o 40 % v oblasti vzdělávání, škrtly o 10 % v důchodovém systému, snížení nemocenské na polovinu atd.

Pane komisaři, v této situaci si Parlament přeje, aby naše mlčení alespoň nebylo interpretováno – jak se to děje – jako kdybychom to byli my, kdo tato opatření zavádí; alespoň bychom neměli být považováni za spoluviníky v této interpretaci, podle níž Evropa útočí na skupiny společnosti, které jsou nejvíce v nouzi. Pane komisaři, měli bychom se pokud možno vyhnout situacím, kdy za přizpůsobení zaplatí ti nejslabší.

Joaquín Almunia, člen Komise. – (ES) Pane předsedající, dámy a pánové, problémy Lotyšska, Maďarska a Rumunska – tři zemí Evropské unie, které v současnosti čerpají půjčky v rámci pomoci platebním bilancím – nejsou problémy, jež by způsobil tento Parlament nebo Evropská komise či Evropská unie. Jsou to problémy, které vznikly v důsledku hospodářské krize, zhoršilo je však špatné řízení a nevhodné politiky politických lídrů v těchto zemích. Říkám to proto, že země ve stejném regionu Evropské unie, jako je Lotyšsko, ve stejném regionu Evropské unie, jako je Maďarsko, a ve stejném regionu Evropské unie, jako je Rumunsko, tyto problémy nemají a krizi zvládají lépe, s podporou z evropských rozpočtů prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, s ochranou vyplývající z jejich členství v Evropské unii a s vyhlídkou na členství v eurozóně, avšak bez nutnosti žádat o pomoc platebním bilancím.

Proč musely tyto tři země o pomoc požádat? Proč jsme jim museli půjčit peníze? Není to důsledkem pochybení Komise ani Parlamentu ani Evropské unie jako celku: je to důsledkem špatného řízení těchto zemí.

Jak jim pomáháme? Půjčujeme jim peníze. A nikdo nepůjčuje bez podmínek; nemáme svolení tohoto Parlamentu ani Rady poskytovat půjčky bez podmínek. Půjčujeme za určitých podmínek a klademe na tyto země některé požadavky, které jsou náročné, neboť jejich situace jsou mimořádně obtížné, říkáme jim však: nedělejte škrtly, abyste dokázali spolufinancovat strukturální fond a Fond soudržnosti, nepřijímejte opatření, která jsou krokem zpět, nedělejte škrtly, které poškodí ty nejslabší. Někdy dosáhneme úspěchu a někdy bohužel ne, neboť to není v našich rukou, ale v jejich.

Vaše obavy proto sdílím, a nejenže je s vámi sdílím, také je jménem vás všech předávám těmto vládám současně s tím, že jim jménem Evropské unie půjčujeme peníze: 3,1 miliardy EUR Lotyšsku a obrovské částky rovněž Rumunsku a Maďarsku.

Pamatujte však: nikdo nepůjčuje bez podmínek, a já nejsem oprávněn tak činit vaším jménem, jménem členských států. Nemůžeme, v dobrém ani špatném smyslu, přijímat rozhodnutí, která jsou odpovědností vlád a parlamentů těchto zemí.

Děláme však to, že vládám a parlamentům těchto zemí připomínáme v první řadě jejich odpovědnost za vyvedení jejich země z krize, kterou ostatní státy tolik netrpí; a za druhé, že některá opatření přijmout nelze, a my nejsme připraveni půjčovat peníze na to, aby byla přijata opatření, která jdou nad rámec toho, co je nezbytné pro přizpůsobení veřejných financí a vytvoření podmínek, aby tyto země byly schopné řešit své budoucí problémy bez nutnosti žádat Evropskou unii o půjčky.

Jean-Paul Gauzès, jménem skupiny PPE. – (FR) Pane předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, myslím, že pan komisař právě přímo odpověděl na položenou otázku.

Evropská unie neposkytuje finanční prostředky bez podmínek. Tyto podmínky byly zmíněny: kvalita veřejných výdajů, cíle udržitelného rozvoje, politika zaměstnanosti, změna klimatu a samozřejmě i nutnost co nejrychleji napravovat chyby předchozí správy, aby země, jimž pomáháme, mohly dosáhnout požadované úrovně.

Avšak v krizi, jako je ta, již právě procházíme, nesmí podmínky překročit únosnou míru. Musíme důvěřovat vládám členských států, které jsou příjemci evropské pomoci, že provedou nezbytná opatření a vyhnou se, jak řekl komisař, opatřením, která by mohla být krokem zpět nebo mít dokonce opačný účinek.

Sociální výdaje jsou samozřejmě důležité – je třeba je zachovat – avšak na druhé straně musíme rovněž důvěřovat členským státům v tom, že budou přijímat opatření, která jsou nezbytná k nápravě stavu, a nebudou se přitom muset utápět v podrobných kontrolách, které by stejně nepřinesly žádný užitek.

Hodnocení toho, jak členské státy využily evropskou pomoc, bude načas v okamžiku, kdy bude poskytována jakákoli další pomoc. A tehdy bychom měli mít možnost vyvodit závěry z opatření, jež byla nevhodná, a to zejména v sociální oblasti.

Pervenche Berès, jménem skupiny S&D. – (FR) Pane předsedající, pane komisaři, správně připomínáte, že jsme dne 24. dubna – jak uvedl můj kolega pan Cercas – schválili zvýšení pomoci platebním bilancím, a to za těchto dvou podmínek: zaprvé že pomoc bude doprovázena podmínkami, zejména v případě pomoci v sociální oblasti; a zadruhé, že vše bude transparentní, aby tato sněmovna měla jistotu ohledně dodržování podmínek, za nichž byly dohody s dotčenými státy uzavřeny. Myslím si proto, že rozprava, kterou tu dnes vedeme, je oprávněná, užitečná a demokratická, a že jako taková povede k účinným opatřením.

Jsme v kritické situaci, co se týče Evropské unie, a můžeme jasně vidět, že krize narušuje samotné základy solidarity mezi členskými státy, a zejména solidarity vůči konkrétním členským státům. Situaci jen zhoršují zprávy z Rumunska, kde jsme ve velmi komplikovaném postavení kvůli politické nejistotě způsobené především důsledky této krize.

Nechci však, abychom opakovali chyby z minulosti, především chyby MMF, který před zhruba deseti lety používal postupy, jež situaci jednoznačně zhoršovaly. Kromě toho naprosto nesouhlasím s kolegou panem Gauzèsem, který doporučuje neprovádět podrobné kontroly a s prověřováním kvality vynakládání pomoci vyčkává na další žádost. Ne! Podmínky je možné stanovovat jen v okamžiku příslibu pomoci, a mám pocit, že Evropa, na to, aby nyní zavírala oči, zaplatila již příliš vysokou daň, když v řadě oblastí pomoci podmíněnost nekontrolovala.

Nemůžeme dnes dovolit, aby politiky přizpůsobení museli zaplatit ti nejzranitelnější v Evropské unii. Nemyslím si, že by tu někdo obviňoval Komisi z nevhodného řízení politiky vůči Lotyšsku. Pane komisaři, nikdo v tomto Parlamentu vám nedal najevo, že bychom tak chtěli činit.

Nemůžeme však dovolit, aby ti nejzranitelnější platili za rozpočtové závazky Evropské unie a za naši solidaritu s Lotyšskem, protože si nemyslíme, že je nejlepší obnovovat solidaritu a rovnováhu lotyšského hospodářství tímto způsobem.

Marian Harkin, jménem skupiny ALDE. – Pane předsedající, sociální ochrana a proces sociálního začlenění ze strany EU jsou klíčové, aby byl dosažen strategický cíl Evropské unie udržitelného rozvoje, více pracovních míst a lepších pracovních míst a větší sociální soudržnosti.

V době hospodářské krize hrozí ve zvýšené míře chudoba a sociální vyloučení mnoha občanům, zejména však těm, kteří jsou na okraji společnosti, jsou nezaměstnaní a těm, kteří jsou závislí na různých záchranných sítích společnosti, jež v jednotlivých členských státech fungují.

Komise se v této otázce ptáme, zda usiluje o zahrnutí sociální ochrany a procesu začlenění do poskytování střednědobé finanční pomoci platební bilanci členských států podle nařízení Rady (ES) č. 332/2002.

Vždy mne znepokojí, je-li příjemcům pomoci uloženo příliš mnoho podmínek a byrokracie - a to se vztahuje na všechny úrovně, od členských států až po malé a střední podniky a jednotlivce. Pokud by však takové podmínky měly pomoci k realizaci hlavní zásady EU, jakou sociální začlenění bezesporu je, pak je to opravdu důležité. Nemůžeme usilovat o sociální začlenění a produkovat stohy dokumentů, v nichž bude popsáno, jak toho dosáhnout, pokud zároveň nedokážeme zajistit, aby byl tento proces začleněn do našich iniciativ.

Pan komisař říká, že jsme tyto půjčky zatížili přísnými podmínkami, nejsem si však zcela jistá, jaké to podmínky jsou a zda skutečně obsahují sociální podmíněnost.

Bez ohledu na podmínky, za jakých jsou finanční prostředky EU vypláceny, nemůžeme jednoduše mávnout rukou a doufat, že to dobře dopadne. Byli jsme požádáni, abychom členským státům důvěřovali. Důvěřovat členským státům je dobré, jenže důvěru je vždy třeba si zasloužit, a jsou-li zde obavy, musíme se jimi dle mého názoru zabývat.

Patrick Le Hyaric, jménem skupiny GUE/NGL. – (FR) Pane předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, většina ekonomů nyní říká, že krize je z velké části způsobena přesunem bohatství vytvořeného prací do kapitálu, do zisků. Navíc obecně panuje shoda na tom, že v zemích, které si zachovaly své systémy sociálního zabezpečení a své veřejné služby, byl dopad krize na občany poměrně menší.

Problém, který tu dnes řešíme, je však povaha podmínek, jimiž jste zatížili poskytování evropské pomoci či pomoci Mezinárodního měnového fondu. Tuto pomoc již nemůžeme dále podmiňovat uplatňováním plánů strukturálních změn snižujících sociální výdaje, výdaje na odbornou přípravu a privatizujících veřejné sektory, včetně sociálních služeb obecného zájmu. Právě to v současné době přestalo být účinné, a je třeba to uznat. A všechny změny tímto směrem jen zhorší krizi, nezaměstnanost a chudobu.

Podle mého názoru tedy musíme změnit kritéria této podmíněnosti a rozhodnout, že evropské veřejné finanční prostředky lze podmiňovat, lze je kombinovat s novým systémem přivlastňování a budou poskytovány v souladu s novými kritérii dosahujícími a podporujícími nové rozdělení bohatství tak, aby došlo k navýšení platů, důchodů a minimálních sociálních požadavků a k zachování vysoké míry sociální ochrany, záruky pracovních míst pro všechny. Sociální pokrok jde ruku v ruce s hospodářskou účinností, a nikoli naopak.

Arturs Krišjānis Kariņš (PPE). – (LV) Pane předsedající, pane komisaři, Evropská komise prokázala jasné a vstřícné pochopení pro ty členské státy, které se v důsledku krize ocitly ve finančních obtížích. Stabilní silné systémy sociální podpory nelze udržet, pokud nebudou členské státy mít silná hospodářství. Mí kolegové navrhuji omezit podmínky pro nabídku finanční podpory, podle mne je to však v zásadě nežádoucí. Namísto toho bychom se měli vážně zabývat možností rozšiřování podmínek, za kterých lze finanční pomoc obdržet, a umožnit tak její využití nejen na podporu státních rozpočtů a finančních systémů, ale i pro rozvoj hospodářství.

Investice do hospodářství jsou nezbytné, abychom zajistili dlouhodobě stabilní systém sociální podpory. Použití zdrojů finanční pomoci tímto způsobem by bylo tím nejlepším způsobem, jak členským státům, které se dostaly do finančních obtíží, co nejrychleji poskytnout pomoc. Cesta států ven z krize a jejich další stabilizace jsou úzce spjaty s politikou Evropské unie vůči k těmto státům. Pouze harmonizovaná a účinná opatření v celoevropském měřítku přinesou výsledky. Finanční pomoc není a nemůže být jediným způsobem, jak se členské státy mohou navzájem podporovat. Je třeba nalézt komplexní řešení, které podpoří hospodářský rozvoj všech členských států Evropské unie.

Kinga Göncz (S&D). – (HU) Země, o nichž v souvislosti s tímto tématem hovoříme, jsou nové členské státy Evropské unie, které se musí v důsledku změny režimu postarat o ty, kteří utrpěli změnou režimu, musí zvýšit svou konkurenceschopnost na otevřeném trhu po hospodářské restrukturalizaci a vytvořit a budovat hospodářství s vyváženou strukturou. Lidé v těchto zemích mají nejmenší rezervy. To znamená, že je pro ně obtížné splácet půjčky na bydlení vzhledem k vysoké míře zadlužení založeného na měně. Nezaměstnanost se zvyšuje v důsledku jednostranně se vyvíjejících hospodářských problémů a sociální výdaje klesají.

Setkáváme se s nestabilitou, zejména politickou, která vzniká v důsledku společenského napětí. V řadě zemí dochází k nárůstu podpory extremistických názorů a ke slovu se dostává populismus. Myslím si, že musíme při hodnocení situace zohlednit všechny tyto faktory a na základě toho rozhodnout, jaká další opatření je třeba přijmout v souvislosti s evropskou solidaritou a jaká jsou na ní založena.

Jürgen Klute (GUE/NGL). – (DE) Pane předsedající, téma, o němž dnes hovoříme, již bylo na pořadu jednání Evropského parlamentu mnohokrát. Je obecně známo, že se Komise při poskytování pomoci řídí podmínkami Mezinárodního měnového fondu. To bylo již několikrát řečeno.

Evropský parlament se v souvislosti s tím opakovaně obracel na Komisi. V listopadu 2008 Evropský parlament Komisi vyzval, aby předložila analýzu dopadů chování bank, které v té době převedly svůj majetek ze členských států, které přistoupily k EU teprve nedávno. Dne 24. dubna tohoto roku Evropský parlament tuto svou žádost opakoval. Požádal rovněž o to, aby byl přibrán k urychlení prohlášení o záměru mezi Komisí a členskými státy, které jsou příjemci pomoci, v nichž se podrobně stanoví podmínky poskytnutí pomoci. Pokud vím, na tyto požadavky nebyla dodnes poskytnuta odpověď.

Můj první dotaz tedy zní: je správné, že tyto otázky nebyly dosud zodpovězeny? Moje druhá otázka pak je: proč nebyly tyto otázky dosud zodpovězeny? A moje třetí otázka pak zní: kdy můžeme na tyto otázky očekávat odpověď?

Theodor Dumitru Stolojan (PPE). – (RO) Jsem zástupce Rumunska, země, která obdržela od Evropské komise pomoc pro svou platební bilanci, a rád bych Evropské komisi poděkoval za rychlou reakci při poskytování této pomoci, bez níž by hospodářské a sociální problémy Rumunska byly mnohem horší.

Země, které obdržely finanční pomoc, mají dozajista řadu sociálních problémů a můžeme diskutovat o tom, jaký druh sociální podmíněnosti by mohl být součástí smluv o finanční pomoci. Pokud představíme problém tímto způsobem, musíme mít na paměti, že zde existují systémy pojištění a sociálního zabezpečení, které přispěly v těchto zemích k nerovnováze vyžadující finanční pomoc platební bilanci. Proto hovoříme-li o sociální podmíněnosti, musíme rovněž hovořit o reformách, které je nutné v těchto sociálních odvětvích provést, především co se týče důchodového systému, abychom mohli dosáhnout střednědobé a dlouhodobé finanční udržitelnosti, která pomůže k radikálnímu řešení problémů těchto zemí.

Proinsias De Rossa (S&D). – Pane předsedající, Mezinárodní organizace práce nedávno – v červnu při představení globálního paktu o pracovních místech – uvedla, že svět by měl po krizi vypadat jinak.

Obávám se, že se to nyní neděje. Na konci krize bychom měli mít udržitelnější hospodářství s důstojnými pracovními místy, kvalitními veřejnými službami a přiměřenou globalizací a postupovat směrem k realizaci rozvojových cílů tisíciletí. K tomu však nesměřujeme. Naopak směřujeme k omezování výdajů bankami a finančníky v Evropě i po celém světě, kteří jednoduše usilují o zachování svých výsad.

V době, kdy Komise sankcionuje napumpování miliard eur do rezerv irských bank, naše irská vláda plánuje v tom samém okamžiku zničit místní rozvoj, zničit regionální rozvojové programy, které jsou podporovány Evropskou unií. Chystají se zničit náš vzdělávací systém.

Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek dnes představila zprávu nazvanou *Restrukturalizace v době recese*. Dovolte mi z ní citovat dva řádky: „Ideálně by bylo vhodné zajistit, aby opatření k řešení bezprostředních problémů způsobených recesí byla v souladu s dlouhodobými cíli.“ Komise by samozřejmě měla trvat na tom, aby se o to všechny členské státy alespoň snažily.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) V době hospodářské krize, kdy všichni pocítujeme její bolestivé dopady, se řada zemí rozhodla požádat různé finanční instituce o pomoc. Je však třeba si položit otázku, jaká část z těchto nezanedbatelných částek se dostala těm, kdo byli krizí nejvíce postiženi, a těm, kteří v této obtížné situaci pomoc nejvíce potřebují.

Tisíce lidí v Evropě ztrácí ze dne na den zdroj obživy pro sebe i svou rodinu. Zohlednily vlády členských států při žádosti o finanční pomoc nějakým způsobem tento sociální aspekt? Podíváme-li se na zhoršující se podmínky, v nichž musí mnoho lidí žít, a zvyšující se nezaměstnanost v řadě evropských zemí, lze o tom pochybovat. Proto bych rád apeloval na to, abychom nebyli nevšímaví k potřebám obyčejných lidí, kteří jsou, jako obvykle, nejvíce postiženi negativními dopady chyb vlády.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) V krizových situacích nabývá na důležitosti uplatnění zásady hospodářské a sociální soudržnosti. Vyžaduje to nejen výrazné navýšení rozpočtu Společenství, ale i spravedlivé sdílení rizik, a rovněž další politiky, které upřednostňují ochranu a sociální začlenění, vytváření pracovních míst s právy pro všechny a přístup ke všeobecným kvalitním veřejným službám, aby tak byla všem občanům zaručena základní práva.

Finanční prostředky Společenství a veškerá obdobná navrhovaná hospodářská a finanční opatření by proto měla být spojena s hodnocením sociálního dopadu, aby nedocházelo k prohlubování nerovnosti a chudoby. Pane komisaři, věříme, že po této rozpravě vzniknou iniciativy Evropské komise, které budou mít tento cíl.

Seán Kelly (PPE). – Pane předsedající, je zajímavé – a svým způsobem poněkud deprimující – poslouchat diskusi a dnešní rozpravu zde, zejména když Evropská unie jedná v dobré víře a snaží se pomoci zemím v tíživé situaci.

Naše země, Irsko, pomoci do jisté míry rovněž využila, a příkladem toho jsou zejména připravované fondy na přizpůsobení se globalizaci. Zároveň se podivujeme, jak je možné, že tyto země získají peníze za podmínek, které jsou označovány za přísné, a přitom je špatně spravují. Člověk by si myslel, že součástí těchto přísných podmínek je zajistit, aby nedocházelo k nesprávnému úřednímu postupu, a jestliže k němu dojde, tak aby následovala náprava.

Může Komise zajistit, aby bylo možné tyto finanční prostředky omezit nebo odejmout či aby bylo možné udělit pokuty a jiné sankce? Je totiž nepřijatelné, aby bylo něco poskytnuto s důvěrou, která není opětována, jak řekla moje kolegyně Harkinová.

Druhá a poslední poznámka – nikdy se nedostaneme do situace, o níž hovořil Proinsias De Rossa, tedy že by společnost po krizi měla být lepší než nyní.

Joaquín Almunia, člen Komise. – (ES) Pane předsedající, na úvod bych rád řekl, že plně souhlasím s podmínkami, které Evropský parlament schválil; Komise postupuje takto: když půjčuje peníze například třem členským státům, které využily pomoci platebním bilancím, využije Komise peněz půjčených na trhu a půjčuje je za zcela totožných podmínek – tyto podmínky jsou přitom pro tyto země mnohem výhodnější, než kdyby si chtěly půjčit přímo na trhu – a stanovuje jim některé podmínky, aby zajistila, že nám peníze vrátí, zohledňujeme však čtyři podmínky, které jste uvedli a které Parlament schválil. Plně s nimi souhlasíme.

Při využití pomoci platebním bilancím však nemůžeme klást na stejnou úroveň – a mně se z toho, co jsem slyšel, zdá, že jste se o to v některých projevech snažili – využití rozpočtových zdrojů (strukturální fondy, Fond soudržnosti, programy jiného typu, pomoc) s půjčkami na vyřešení finančních problémů některé země.

Problém Lotyšska, srovnatelný s problémem Maďarska a Rumunska, je v tom, že bylo nutné přistoupit k této pomoci platebním bilancím, protože se tyto země nemohly se žádostí o půjčku na financování svých finančních požadavků obrátit na trhy. To je ten problém. Nehovoříme zde o programu na specifickou činnost či o některých specifických programech, hovoříme o konkrétních zemích, které mají finanční obtíže. Zčásti je to samozřejmě důsledek krize, ale kvůli špatnému hospodaření v minulosti je situace mnohem horší než v jiných zemích, které mají objektivně srovnatelné podmínky.

Neobviňujte prosím Komisi, ani Evropský parlament, ani Radu ministrů ze špatného hospodaření vlád některých členských států. To není naše odpovědnost – naší odpovědností je pokusit se finanční problém vyřešit. Tento finanční problém je zčásti problémem platební bilance související se zadlužeností soukromého sektoru, který musí refinancovat půjčky či splácet dluhy a není schopen vlastního financování, aby mohl tyto transakce uskutečňovat, a zčásti je to někdy potřeba veřejného sektoru.

Pokud se jedná o potřebu veřejného sektoru financovat veřejný dluh, je zde větší prostor pro vymezení zvláštních podmínek, a my tak činíme, to mi věřte. Především jsem se zde v Bruselu snažil přesvědčit zástupce lotyšské vlády, aby opatření, která mají být zahrnuta do rozpočtu na rok 2010, byla více progresivní. Nežádejte však prosím Komisi, aby zemi nutila k přijetí daňové reformy, kterou daná země přijmout nechce, ať už z jakýchkoli důvodů, a vy to víte stejně jako já. Takovou pravomoc nemáme.

Jakou jinou možnost tedy jako zástupci evropských občanů máme? Dopustit, aby tu zemi postihl státní bankrot? Rezignovat na její vnější závazky, bez ohledu na to, zda se jedná o veřejné či soukromé dluhy? Kvůli těmto finančním problémům donutit zemi, aby devalvovala svou měnu o 25 nebo 30 %, a tím ochudila rodiny, podniky i veřejný sektor, mají-li dluhy v zahraniční měně? Jsem si jist, že to nechcete, a ani já to nechci. To jsou tedy okolnosti, za kterých pracujeme.

Souhlasím se všemi vašimi příspěvky: pana De Rossy, pana Cercase, paní Berèsové, vás všech, samozřejmě s nimi souhlasím. Situace v zemích, jako je Lotyšsko či Rumunsko, je však v této chvíli mnohem složitější. Zkuste si prosím představit, že máte jednat jménem vás všech a rozhodnout, zda poskytnout půjčku zemi, která si nemůže půjčit na trhu jako většina členských států nebo nejprůmyslovnější země. Taková je situace. To se snažíme vyřešit a zároveň splnit čtyři vámi stanovené podmínky, s nimiž souhlasím.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Písemná prohlášení (Článek 149)

José Manuel Fernandes (PPE), písemně – (PT) Světová finanční krize má silný celosvětový dopad na pohyb lidí po celém světě. V souvislosti s tím je potřeba větší politické a sociální integrace a také silnější a jednodušší Evropa. Evropská unie musí v rámci svého území zaručit ochranu všech základních práv, jinak nemůže kázat o politice, kterou sama neuplatňuje. Jsem proto zastáncem nového pojetí solidarity v Evropské unii, které zaručuje každému evropskému občanovi minimální sociální práva. Jsou například potřeba minimální standardy v oblasti zdravotnictví, vzdělávání a státních důchodů a příspěvků, které by měly být zaručeny na evropské úrovni. Domnívám se, že je velmi důležité tyto minimální standardy stanovit, neboť podporují jednotnost pracovních podmínek, která má regulační účinek na pohyb podniků a pracovní síly. Je jasné, že finanční pomoc EU na jedné straně nemůže být podmíněna politikami, které jsou ve výlučné pravomoci členských států, ani na straně druhé nemůže tyto politiky podřizovat podmínkám. To však neznamená, že není nutná lepší politická a sociální koordinace. Naopak, tato integrace je nezbytně důležitá.

Silvia-Adriana Țicău (S&D), písemně. – (RO) Kvůli finanční krizi musely některé členské státy požádat o pomoc EU (nařízení Rady č. 332/2002(1) ze dne 18. února 2002) a mezinárodního společenství (Mezinárodní měnový fond). Tato pomoc musí být zaměřena tak, aby bylo zajištěno, že budou existovat vhodné podmínky pro poskytování sociální ochrany a začlenění, ale i pro provedení rámce směřujícího k hospodářskému rozvoji a vytváření nových pracovních míst. V období od března 2008 do května 2009 dosahovala nezaměstnanost v EU-27 8,9 %, přičemž počet nezaměstnaných se za tu dobu zvýšil z 5,4 na 21,5 milionu osob. Ztráta zaměstnání je pro evropské občany největší obavou. Evropská unie a její členské státy musí být schopny zachovat stávající pracovní místa a vytvářet nová. Toho lze dosáhnout pomocí účinných investic do zemědělství, vzdělávání a zdravotnictví, stejně jako do dopravní a energetické infrastruktury. Každý Evropan, který přišel o místo, znamená evropskou rodinu s nižším příjmem, a v důsledku toho s poklesem životní úrovně. Každé nové pracovní místo znamená jednu rodinu s důstojným bydlením a kvalitním vzděláním pro mladou generaci. Úspěch evropského modelu se měří kvalitou života 500 milionů evropských občanů.

22. Politická situace v Hondurasu před volbami konanými dne 29. listopadu 2009 (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je prohlášení Komise k politické situaci v Hondurasu před volbami konanými dne 29. listopadu 2009.

Catherine Ashton, členka Komise. – Pane předsedající, máme zde dnes projednat nejnovější vývoj politické krize v Hondurasu.

Bohužel ani čtyři měsíce po svržení prezidenta Zelayi není politická krize v Hondurasu vyřešena, a to navzdory dohodě, kterou dne 30. října podepsaly výbory zastupující prezidenta a *de facto* vláda.

V provádění tzv. dohody ze San José, která by měla poskytnout nezbytný rámec a podmínky pro obnovu demokracie a ústavního pořádku v Hondurasu, nebyl dosažen žádný pokrok, když vláda národní jednoty jmenovaná 5. listopadu byla prezidentem Zelayou odmítnuta. Kromě toho kongres doposud nerozhodl o jeho znovuvvedení do úřadu, a to ohrožuje uznání legitimacy všeobecných voleb naplánovaných na 29. listopadu, jež jsou pro vyřešení krize klíčovým prvkem.

Proto jsme společně s předsednictvím vyzvali všechny strany, aby bez dalších prodlev provedly všechna ustanovení dohody, neboť to je předpokladem návratu k normálním vztahům, včetně naší rozvojové spolupráce.

Evropská komise dosud plně podporovala vyjednávací úsilí a snahy o mezinárodní zprostředkování, které vynaložili kostarický prezident Oscar Arias a Organizace amerických států, a rovněž opatření, která zavedlo mezinárodního společenství s cílem přimět strany k nalezení mírového řešení. Vyslanec předsednictví EU byl povolán zpět ke konzultacím, a všichni další vyslanci EU zemi rovněž opustili. Byly pozastaveny platby z rozpočtové podpory i rozvojová spolupráce – s výjimkou spolupráce s občanskou společností a humanitární spolupráce. Navíc byla zrušena plánovaná mise pro sledování průběhu všeobecných voleb dne 29. listopadu.

Tuto krizi považujeme za velmi závažnou, neboť z hlediska demokracie představuje krok zpět, a to nejen pro Honduras a zbytek Střední Ameriky, ale i pro celou Latinskou Ameriku.

Ráda bych zde dnes připomenula, že Komise bude normalizaci politické situace v Hondurasu podporovat, a kvůli tomu potřebujeme, aby strany postupovaly dle dohody. Ačkoli vzhledem k omezenému času, který na to máme, již není možné vyslat misi pro pozorování průběhu voleb, Komise přesto vyslala, vedle delegace ES ze dne 9. listopadu, na pět týdnů dva volební experty, jejichž úlohou bude podávat zprávy o volebním procesu a rovněž poskytovat poradenství v otázkách možných povolebních kroků. Pokud by politická situace umožnila aktivnější zapojení do podpory volebního procesu, uvažuje Komise i o finanční podpoře volebnímu tribunálu na základě smlouvy s Rozvojovým programem OSN. Komise je rovněž připravena poskytnout finanční podporu Organizaci amerických států, budou-li v zemi existovat podmínky pro pozorování voleb.

Situaci i nadále sledujeme a podporujeme veškeré úsilí na pomoc obnovení demokracie v Hondurasu.

Alojz Peterle, jménem skupiny PPE. – (SL) Pane předsedající, paní komisařko, dámy a pánové, jsem členem zvláštní delegace Evropské lidové strany a před více než měsícem jsem tak měl příležitost se důkladně seznámit s politickou situací v Hondurasu. Naše delegace se nejdříve setkala s panem Ariasem, prezidentem Kostariky a mezinárodně uznaným prostředníkem v této krizi, který nás seznámil s dohodou ze San José.

V Hondurasu jsme se setkali s úřadujícím prezidentem Michelettim, svrženým prezidentem Zelayou, ministrem zahraničních věcí, soudci Nejvyššího soudu, Nejvyšším volebním tribunálem, předsedou Národního kongresu, veřejným žalobcem i se čtyřmi kandidáty na prezidenta a s dalšími důležitými osobami. Obě strany naši misi uvítaly a vyjádřily svou ochotu ke společnému dialogu.

Bez ohledu na odlišný výklad událostí z konce června letošního roku bych rád zdůraznil, že zde od svržení prezidenta Zelayi, které bylo podloženo i rozhodnutím Nejvyššího soudu, nedošlo k žádné eskalaci násilí. Během našich rozhovorů jsme zdůrazňovali potřebu politického dialogu v duchu návrhu prezidenta Ariase. Poté proběhl vnitřní dialog, který bohužel zatím nepřinesl konečný výsledek. Nicméně si stále myslím, že bychom se měli i nadále zasazovat o to, aby bylo v této zemi dosaženo politické shody.

Z našich rozhovorů s klíčovými politickými aktéry jsme se dozvěděli, že volby, které se budou konat dne 29. listopadu, nejsou důsledkem politické změny, ale naopak byly již dříve vyhlášeny nezávislým rozhodnutím Nejvyššího volebního tribunálu, v době, kdy byl prezident Zelaya ještě ve funkci. Po červnových událostech se již neobjevili žádní noví kandidáti, kteří by se chtěli o post prezidenta ucházet. Kandidáti na prezidenta ve skutečnosti sami zdůraznili, že nemají obavy o to, že by politická krize mohla zpochybnit legitimitu těchto prezidentských voleb, neboť přípravy byly zahájeny na základě demokratických rozhodnutí.

Honduras je jednou ze středoamerických zemí, s nimiž by Evropská unie ráda uzavřela dohodu o přidružení. Politická krize však tato jednání přerušila. Vzhledem k tomu, že budoucí demokratický vývoj v Hondurasu je v zájmu Evropské unie, považuji za důležité, aby Evropský parlament vyslal pozorovatele, aby průběh prezidentských voleb sledovali.

Luis Yáñez-Barnuevo García, jménem skupiny S&D. – (ES) Pane předsedající, poté, co jsem vyslechl vystoupení paní komisařky, mi opravdu nezbývá říci nic jiného než „amen“. Mám však již připravenou řeč jménem Skupiny progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu.

Narušení ústavního pořádku v Hondurasu ukončilo dvacetileté období, kdy v Latinské Americe nedošlo k žádnému státnímu převratu, a vytváří špatný precedens pro ostatní země, zejména ty slabší, jako je v současné době Paraguay.

K takovému narušení právního státu by Evropský parlament neměl a nemůže zůstat slepý. Rada i Komise vydaly jednoznačná prohlášení odsuzující převrat a podporující zprostředkovatelské úsilí ze strany prezidenta Ariase v souladu s postojem, který jednomyslně přijala Organizace amerických států s podporou Organizace spojených národů.

Samozvaný prezident Micheletti nepostupuje v souladu s nedávno uzavřenými dohodami, vysmívá se mezinárodnímu společenství a jedním z jeho tahů je zabránit opětovnému uvedení svrženého prezidenta Zelayi do úřadu.

Za současných okolností by zvolení nového prezidenta ve volbách naplánovaných na 29. listopadu od počátku postrádalo legitimitu a výsledky voleb by neměly a nemohly být mezinárodním společenstvím uznány.

Evropský parlament by se dopustil závažné chyby, pokud by na tyto volby vyslal pozorovatelskou delegaci, neboť by to bylo vnímáno jako podpora státního převratu. Ostatně, Organizace amerických států již vyslání pozorovatelské mise na volby zrušila.

Tento Parlament se prezentuje jako strážce svobody, demokracie, právního státu a dodržování lidských práv. Jak dnes ráno řekl Václav Havel, nemůžeme měřit dvojím metrem. My všichni jsme zde demokraté, a tedy i zastánci svobody. Navíc hovoříme-li o Kubě, Číně, Severní Koreji či nyní o Hondurasu, musí být naše rozprava tvář v tvář těm, kdo svobodu ničí, rozhodná. Nenechávejme se zaslepit našimi ideologickými preferencemi. Neexistují žádní pravicoví či levicoví pučisté ani diktátoři, jen osoby represivní a narušující svobodu.

Velmi se obávám toho, že se situace v Hondurasu nezmění, že se tyto události stanou velmi nebezpečným precedensem a že dogma o správném, včasném a nepříliš krvavém převratu zvítězí.

Izaskun Bilbao Barandica, jménem skupiny ALDE. – (ES) Pane předsedající, strany tohoto konfliktu uzavřely dne 30. října dohodu ze San José a rozhodly, že do 5. listopadu bude vytvořena vláda národní jednoty a usmíření a že kongres znovu uvede do úřadu pana Zelayu, který zde setrvá do konce volebního období, tedy do 27. ledna 2010.

Co se však stalo? Pan Micheletti se pokusil vytvořit vládu národní jednoty bez účasti pana Zelayi a kongres odložil hlasování, aby jej nemusel opětovně uvést do úřadu. Pan Micheletti porušil dohodu a situace se zhoršuje. Byly vyhlášeny volby a kandidáti, jak vidíme z médií, odstupují, neboť si uvědomují, že zde neexistují demokratické podmínky pro konání voleb. Dochází i k násilí: dnes jsme se dozvěděli o zastřelení předsedy opoziční strany a členů stráže.

Mezinárodní zapojení je i nadále nezbytné – podporujeme kroky generálního tajemníka Organizace amerických států, prezidenta Luly, zprostředkovatelské mise Spojených států a prostředníka pana Ariase. Pomocí všech těchto činností požadujeme dodržování smluv a znovuvvedení pana Zelayi do úřadu, aby bylo možné obnovit demokracii, ústavní legitimitu a mírový život v Hondurasu.

Apelujeme na strany konfliktu, aby projevily svou velkorysost a vrátily se k dialogu navzdory tomu, že jak již uvedla Organizace amerických států, je to stále obtížnější. Pane předsedající, Evropa musí připojit svůj hlas k mezinárodnímu tlaku na vůdce tohoto převratu, a to za použití veškerých dostupných diplomatických a politických nástrojů, abychom podpořili dohodu.

Catherine Greze, jménem skupiny Verts/ALE. – (FR) Pane předsedající, dámy a pánové, po vojenském státním převratu a svržení legitimního prezidenta vypadala dohoda ze San José jako příznivá změna. Tato naděje však již neexistuje. Pučista Roberto Micheletti vytvořením vlastní vlády národní jednoty pokračuje ve své nezákonné a autoritářské činnosti. Evropská unie musí takový přístup důrazně odsoudit a požadovat okamžité znovuvvedení prezidenta Zelayi do úřadu.

V současné situaci se nemohou konat volby organizované nezákonnou diktaturou. Volby, které se mají uskutečnit 29. listopadu, nemohou být uznány. Přestože to Organizace amerických států již učinila, musíme i my odmítnout vyslání pozorovatelů. Přestože se opozice stáhla, odmítáme uznat výsledek voleb, které se staly volbami loutkovými.

Zneklidňují nás četné případy porušování lidských práv, o nichž jsme informováni. Evropa dnes musí více než kdy jindy zaujmout rozhodný demokratický postoj. Odmítáme jakoukoli dohodu s nezákonnou vládou. Je třeba pozastavit dohody všeobecného systému preferencí (GSP+). Bude-li konflikt pokračovat, nastane čas, kdy budeme muset přistoupit k sankcím. Naší odpovědností je zajistit, aby se miliony obyvatel Hondurasu mohli rozhodnout pro demokracii a aby se Latinská Amerika nevrátila do éry *pronunciamientos*.

Edvard Kožušník, jménem skupiny ECR.

– (CS) Pane předsedající, paní komisařko, já si velice vážím pana kolegy Yaňeze, dokonce jsem sledoval jeho kariéru, ale nemůžu s ním souhlasit, když dneska použil slova Václava Havla, kterého si určitě vážíme tady v sále všichni. Já jsem byl jeden z těch milionů lidí, kteří byli na ulici, když Václav Havel mluvil z toho pódia, a my jsme stáli – já jsem byl tehdy osmnáctiletý – dole a chtěli jsme jedno jediné, bez ohledu na nějaký politický názor, chtěli jsme svobodné volby. To bylo heslo té doby a myslím si, že to je heslo, se kterým se určitě všichni shodneme. Když se bavíme o volbách, tak volby jsou demokracie. Myslím si, že ta situace v Hondurasu není jednoduchá, určitě ji nevyřešíme jenom z pohledu Evropské unie, musíme se na to dívat z pohledu globálního. Myslím si, že volby by mohly být východiskem, a myslím si, že Evropská unie by tam měla mít své pozorovatele, protože proběhnou volby, a doufáme, že proběhnou demokratickým způsobem.

Ilda Figueiredo, jménem skupiny GUE/NGL. – (PT) Odsuzujeme vojenský převrat, k němuž došlo v Hondurasu dne 28. června, a to, že aktéři převratu trvale porušují dohodu, která byla dne 30. října uzavřena ve městech Tegucigalpa/San José. Je nepřijatelné, aby pučisté nepokrytě uskutečňovali strategii systematického zdržování a omlouvali odklady znovuvvedení legitimně zvoleného prezidenta Zelayi do úřadu.

Evropská unie musí trvat na bezpodmínečném a okamžitém znovuvvedení prezidenta Zelayi do úřadu. Bez toho nelze pokračovat ve volebním procesu, který se stal nefunkčním a nezákonným vzhledem k tomu, že zde nejsou splněny základní podmínky, které by občanům zaručovaly všeobecné, přímé, tajné a svobodné hlasování bez nátlaku či jakýchkoli hrozeb. Evropská unie a Parlament musí jednoznačně odsoudit a odmítnout existence těch, kteří provedli tento puč. Musí dále požadovat okamžité obnovení demokracie v Hondurasu, odmítnout vyslání evropských pozorovatelů a neuznat výsledky voleb, které by se konaly za těchto podmínek.

Filip Kaczmarek (PPE). – (PL) Pane předsedající, paní komisařko, volby mohou být cestou z politické krize i slepou uličkou. Podobné příklady lze nalézt i v evropské historii.

Například volby v Polsku v roce 1989. To nebyly demokratické volby. Ty volby byly politickým kompromisem, nebyly však demokratické. Byly rozhodující, velmi specifické a velmi důležité. Mají-li volby mít tuto velmi specifickou, pozitivní úlohu, je nezbytné, aby splňovaly určité podmínky. Základní podmínkou je trvalé politické porozumění, které především konání voleb umožní. Nejčastější překážkou udržení porozumění bývá zpochybňování výkladu dohodnutých skutečností.

K tomu, aby v důsledku rozdílného výkladu nedocházelo ke konfliktům, je třeba něčeho zvláštního, něčeho, co lze jen stěží vnímat či definovat – je nutná dobrá vůle obou stran sporu, a to platí i v případě Hondurasu. Bez dobré vůle na obou stranách se volby buď nebudou konat vůbec, nebo nesplní očekávání, které je do nich vkládáno. Apeluji proto na vaši dobrou vůli, na úvahy o budoucnosti a přinejmenším na odpovědnost. To vše je o to důležitější, že v minulosti se pan Zelaya i pan Micheletti dopustili politických a právních chyb. Volby představují příležitost a naději jako prostředek k nápravě některých těchto chyb. Jsem si jist, že chceme, aby tomu tak bylo.

Volby mohou být pro demokracii v Hondurasu zásadní a pozitivní. Evropská unie tento proces podporuje a je s ním spokojena. My všichni tento proces podporujeme, neboť jsme přesvědčeni, že demokracie a demokratizace jsou hodnoty, za něž stojí bojovat. Václav Havel dnes v této sněmovně řekl, že tváří v tvář zlu nesmíme couvnout, neboť zlo má schopnost každého ústupku využít. Současná situace v Hondurasu je přechodná a nemůže trvat dlouho. Volby jsou příležitost ke změně.

Emine Bozkurt (S&D). – (NL) Pane předsedající, dne 28. června armáda svrhla prezidenta Zelayu, legitimně zvoleného prezidenta Hondurasu. Tento vojenský převrat velmi důrazně odsuzuji. Je třeba obnovit demokratický právní stát v Hondurasu, a musí se tak stát mírovými prostředky, dialogem.

Před necelými dvěma týdny – shodou okolností právě v době, kdy region navštívila naše Delegace pro vztahy se zeměmi Střední Ameriky – se zdálo, že po měsících intenzivního jednání byla v Hondurasu prostřednictvím dialogu dosažena historická dohoda, která bude znamenat znovunastolení demokracie a právního státu, návrat legitimně zvoleného prezidenta, vytvoření vlády národní jednoty a konečně i řádnou komisi pro prošetření situace.

Pokud by tato dohoda byla provedena, zajistila by legitimitu nadcházejícím volbám. Jenže nyní je smetena ze stolu.

Chci se připojit k přání, aby se strany v Hondurasu vrátily k jednacímu stolu a uzavřenou dohodu provedly; aby vyřešily vojenský převrat prostřednictvím dialogu. Je to jejich povinnost vůči honduraskému lidu, který je touto politickou krizí nejvíce sužován. Jestli nebude dosaženo demokratického řešení, lze se za současné situace domnívat, že tyto volby nebudou obecně uznány. To by mělo dalekosáhlé důsledky pro proces integrace Střední Ameriky a pro jednání o dohodě o přidružení a znamenalo by to mnohaletou stagnaci, jíž bude trpět lid.

Kolegům, kteří zde navrhovali uznání nadcházejících voleb, musím říci, že nesmíme Hondurasu, Střední Americe ani zbytku světa vyslat signál, že tolerujeme státní převraty. V tomto okamžiku musí všichni zúčastnění nasměrovat veškerou energii na obnovu demokracie. Pokud poslanci tyto nadcházející volby předem podpoří, nebudou Manuel Zelaya ani Roberto Micheletti motivováni, aby se vrátili k jednacímu stolu. Stali bychom se tak spíše součástí problému než jeho řešením a nahráli bychom nedemokratickým silám a nesvárům.

Willy Meyer (GUE/NGL). – (ES) Pane předsedající, paní komisařko, blahopřeji Evropské komisi a Radě k tomu, že se společně s mezinárodním společenstvím jednomyslně shodly na velmi pevném postoji a odsoudily státní vojenský převrat a veškerá mezinárodní opatření podměnily bezpodmínečným znovuvvedením prezidenta Zelayi do úřadu.

Hluboce lituji toho, že Parlament dosud vojenský převrat neodsoudil. Rád bych poukázal na odpovědnost největší parlamentní skupiny v Evropě – Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů), která, a to ani v rámci dnešní rozpravy, stále nečiní rozdíl mezi vůdci převratu a legitimní vládou. Je nepřijatelné, že tento Parlament dosud státní převrat neodsoudil. Souhlasím proto s tím, že nelze vyslat pozorovatele a že výsledek listopadových voleb nelze uznat, neboť proběhnou za podmínek omezené svobody v době, kdy je legitimní prezident uvězněn na brazilském velvyslanectví.

Carlos José Iturgaiz Angulo (PPE). – (ES) Pane předsedající, byl bych rád, kdyby ti levicoví poslanci tohoto Parlamentu, kteří rezolutně odsuzují Honduras, podobně rozhodně odsoudili to, co se děje na Kubě, co dělá Hugo Chávez ve Venezuele a Latinské Americe, neboť někteří lidé bohužel stále ještě touží po Berlínské zdi, po očistění Stalina a dokonce mumii Lenina mnohem více než po demokratických volbách v zemi, jako v tomto případě v Hondurasu. Tím chci říci, že bychom se s ohledem na nadcházející volby měli seriózně zajímat o to, co se v této středoamerické zemi vlastně stalo.

Pane předsedající, prezidentské volby v Hondurasu byly vyhlášeny před šestnácti měsíci. Členové volebního tribunálu, orgánu odpovědného za řízení voleb, byli jmenováni před 28. červnem – tedy ještě za vlády prezidenta Zelayi. Šest kandidátů na prezidenta prošlo primárními volbami a většina z nich chce, aby se volby v Hondurasu uskutečnily.

Proč teď někteří lidé nechtějí volební proces uznat, když je to přirozený vývoj situace bez ohledu na to, zda je, či není v Hondurasu u moci prezident Zelaya?

Je pravda, že vyjednačci obou stran se dne 30. října podepsáním dohody zavázali, že budou usilovat o řešení krize. Dohoda obsahovala soubor klíčových bodů, které obě strany podporují. Vyjednačci za stranu svrženého prezidenta Zelayi však neurčili, kdo by měl vést vládu národní jednoty.

Je tudíž zřejmé, že Evropská lidová strana je zastáncem konání voleb, a to za podmínek transparentnosti, demokracie a svobody, a budeme je podporovat prostřednictvím pozorovatelů z naší skupiny. Nezapomínejme, že o jejich vyslání žádal prostředník v konfliktu, kostarický prezident Óscar Arias. V odpovědi na otázku delegace ve Střední Americe odpověděl, že je nutné je vyslat, neboť pozorovatele do Hondurasu vyšle i nadace Óscara Ariase. Přesně to učiníme, neboť je to i prosba mezinárodního prostředníka Óscara Ariase.

Bogusław Sonik (PPE). – (PL) Pane předsedající, domnívám se, že volby, které se budou konat dne 29. listopadu, jsou příležitost pro Honduras, a Evropský parlament je povinen na ně vyslat pozorovatele. A to nikoli proto, abychom je legitimizovali, jak říká levice, neboť to by bylo nezákonné, ale abychom sledovali jejich průběh.

Zároveň bych rád řekl, že Honduras je vzdálen jen hodinu letu od Kuby, od Havany. Tam se žádné volby nekonaly již padesát let. Kubě vládne komunistický tyran, který všechny své odpůrce zavírá do vězení. Evropský parlament mnohokrát požadoval jejich propuštění a dokonce udělil Sacharovovu cenu Dámám v bílém, Fidel Castro jim však neumožnil, aby tuto cenu zde v Evropském parlamentu převzaly. Rád bych, aby Komise, Rada a levicová část této sněmovny požadovaly práva a svobody pro občany Kuby se stejnou razancí.

Ricardo Cortés Lastra (S&D). – (ES) Pane předsedající, dámy a pánové, rád bych vyjádřil své krajní znepokojení nad tím, že bylo pozastaveno plnění dohody ze San José. Na zasedáních Evropsko-latinskoamerického parlamentního shromáždění, která se konala koncem října v Panamě, jsme znovu odsoudili vojenský převrat a podpořili jsme zprostředkovatelské úsilí Organizace amerických států.

Je třeba, abychom učinili nové naléhavé výzvy k míru a dialogu. Situace v Hondurasu je kritická, a to nejen politicky, ale i ze společenského a hospodářského hlediska. Problémy jako je chudoba, hospodářská krize a vnější dluhy nestrpí kvůli řešení politického konfliktu další odklad.

Je nyní čas, aby Evropský parlament více než kdy jindy projevil svou bezpodmínečnou podporu demokracie, právního státu a dodržování lidských práv, přičemž znovuvvedení prezidenta Zelayi do úřadu je nezbytnou podmínkou legitimacy tohoto volebního procesu.

Ulrike Lunacek (Verts/ALE). – (DE) Pane předsedající, v den, kdy Václav Havel hovořil zde ve sněmovně o svobodě, kterou si před dvaceti lety vybojovala východní Evropa, bych se ráda zeptala všech poslanců skupiny Evropské lidové strany, kteří se dnes zasazovali o to, aby Evropská unie vyslala do Hondurasu volební pozorovatele, co by udělali, kdyby před dvaceti lety Evropská unie prohlásila, že posílá volební pozorovatele sledovat nelegitimní volby v jejich zemi – o níž by všichni říkali, že tam není svoboda a vládne tam atmosféra násilí a nejistoty. Co by před těmi více než dvaceti lety řekli, pokud by EU prohlásila – posíláme k vám volební pozorovatele, neboť podle režimu, který u vás vládne, je to v pořádku?

Všichni byste řekli, že je nezákonné, aby tam Evropská unie pozorovatele vyslala. Z toho důvodu vás, dámy a pánové z Evropské lidové strany, dnes žádám, abyste v souvislosti se stávající situací v Hondurasu použili přesně ta samá kritéria. Jinak řečeno, nepošleme volební pozorovatele na nelegitimní volby.

Oceňuji, že Komise takové stanovisko zaujala.

Catherine Ashton, členka Komise. – Pane předsedající, budu poměrně stručná – nikoli proto, že bych toto téma nepovažovala za důležité, ale spíše s ohledem na čas.

S velkým zájmem jsem naslouchala zaujetí, s jakým vážení poslanci vystupovali, a obávám zmíněným v souvislosti se vztahem, který potřebujeme s touto velmi chudou zemí a jenž se musí opravdu co nejdříve vrátit do normálu.

Znepokojení, které poslanci rozdílných politických smýšlení pociťují ohledně úlohy, jakou má Evropská unie sehrát v nadcházejících volbách a několika příštích týdnech, je namístě. To беру zpět a budu o tom se svými kolegy jednat.

Podle mého názoru, a není to nijak překvapivé, je velmi důležité, abychom i nadále bedlivě sledovali situaci v Hondurasu, abychom měli jistotu, že máme přehled o tom, co se tam děje, a mohli přijímat nezbytná opatření a poskytovat podporu v zájmu dosažení mírového řešení krize co možná nejdříve.

Jak jsem řekla, jedná se o chudou zemi. Tato krize se měla řešit už dávno a já skutečně velmi vítám podporu, kterou poslanci vyjádřili práci Komise, jejímž prostřednictvím se snažíme dosáhnout výsledku a hrát naši úlohu při zajištění toho, aby v Hondurasu mohla být co nejdříve obnovena stabilita.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Písemná prohlášení (Článek 149)

Daciana Octavia Sârbu (S&D), písemně. – Většina této rozpravy o Hondurasu je pochopitelně zaměřena na politickou krizi – její dopady jdou však nad rámec politiky. Honduras je druhou největší zemí v Latinské Americe a hospodářské a sociální důsledky politické krize zasáhnou 70 procent obyvatelstva, které již teď žije v chudobě. Cestovní ruch se téměř zastavil, pozastavení zahraniční pomoci má přímý dopad na veřejné investice a přelidněné a nedostatečně vybavené nemocnice bojují nejen s běžnými problémy plynoucími ze špatných hygienických podmínek, podvýživy a nemocí, ale v současnosti zachraňují také oběti narůstajícího pouličního násilí ze strany vládních jednotek, včetně zraněných či dokonce zavražděných osob. Organizace na ochranu lidských práv a rozvojové organizace nemohou svou cennou práci vykonávat, neboť jejich pracovníci nejsou chráněni běžnými ústavními právy. Namísto toho se potýkají se zákazem vycházení, bezdůvodným zatýkáním a dalším porušováním osobních svobod. Krize není bezvýhodnou situací jen z hlediska politického, jde i nad rámec bojů mezi klíčovými politickými aktéry. Jedná se o obyčejné lidi, jejichž každodenní boj je v posledních čtyřech měsících ještě těžší. Je třeba vyvinout veškeré úsilí k zajištění svobodných a spravedlivých voleb a k okamžitému obnovení ústavních práv a zahraniční pomoci, aby se zmírnilo utrpení obyčejných lidí.

23. „vyrobeno v“ (označení původu) (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je prohlášení Komise k „vyrobeno v“ (označení původu).

Catherine Ashton, členka Komise. – Pane předsedající, jsem velmi ráda, že mám příležitost seznámit vás na dnešním plenárním zasedání s návrhem nařízení o označení původu. Jedná se o návrh, který, jak si možná vážení poslanci vzpomenu, Parlament výrazně podporuje od prosince 2005, kdy jej přijalo kolegium komisařů. Připomínám zejména vaše usnesení z července 2006 a písemné prohlášení ze září 2007. Měla jsem tu čest diskutovat o tomto tématu minulý měsíc ve Štrasburku se skupinou poslanců Evropského parlamentu, kteří mi zdůraznili, že je třeba rychle postupovat, aby toto nařízení mohlo být přijato.

Myslím, že se s váženými poslanci shodneme na tom, že je mimořádně důležité, aby obchodní politika nejen posilovala možnosti, které může nabídnout otevřený trh, ale aby se rovněž zabývala obavami, které globalizace přináší spotřebitelům a rovněž, a možná především, malým podnikům.

Označení původu by proto mělo být vnímáno v těchto souvislostech. V prohlášení z roku 2007 jste zdůraznili právo evropských spotřebitelů na jasné a okamžité informace ohledně toho, co nakupují. A právě to je podstatou tohoto nařízení. Jeho cílem je umožnit spotřebitelům v EU, aby byli plně informováni o tom, ze které země pocházejí produkty, které nakupují.

Komise navrhla povinné označení země původu pro některé produkty, které jsou do Evropské unie dováženy ze třetích zemí. Ne všechny produkty jsou zahrnuty – soustředíme se na ty, o které je opravdový zájem, a to na základě rozsáhlé konzultace se spotřebiteli a s průmyslem.

Dodám, že označení původu je plně v souladu se současnými pravidly a zásadami organizace WTO a existuje téměř všude ve světě. Označení země původu se provádí u dováženého zboží do Spojených států, Kanady, Číny a Japonska. Pravdou je, že většina produktů, které můžete nyní koupit v obchodech v Evropské unii, již označení země původu nese, neboť většina právních systémů to v současnosti vyžaduje. To samozřejmě pro většinu podniků znamená, že označení produktů vyvážených do Evropské unie nebude vyžadovat žádné další náklady.

Od roku 2006 probíhají v Radě diskuse, jejichž cílem je dosáhnout shody ohledně návrhu Komise. Některé členské státy bude třeba ještě přesvědčit. Tyto státy se obávají, že administrativní zátěž a náklady na systém označování původu mohou převážit jeho výhody.

Nebereme tyto obavy na lehkou váhu a nedávno jsme představili konkrétní možnosti, které podle našeho názoru mohou tyto problémy vyřešit. Nejedná se o nový oficiální návrh; je to jen snaha nalézt shodu a dosáhnout kompromisu. Dokument s návrhy Komise diskutovaly členské státy ve výboru zřízeném článkem 133 dne 23. října 2009.

Komise v první řadě členské státy požádala, aby se zabývaly možnostmi zúžení okruhu dotčených produktů tak, aby zahrnoval pouze zboží určené pro koncové spotřebitele. Původní seznam obsahoval některé meziprodukty, jako je nezpracovaná kůže a některé druhy textilu, o něž se spotřebitel přímo nezajímá. Nyní Komise navrhla, aby zahrnoval pouze zboží, s nímž se spotřebitelé mohou setkat v maloobchodech.

Zadruhé Komise navrhla, aby byl tento systém spuštěn v podobě pilotního projektu. Jeho další pokračování by záviselo na zhodnocení dopadu navrženého systému. Tento postup by umožnil zhodnocení dopadu na náklady a na ceny – a samozřejmě by nám mohl ukázat i to, jak bychom mohli změnit okruh produktů, na něž se nařízení vztahuje.

Těší mne, že mohu konstatovat, že členské státy náš dokument s návrhy zaujal. Přestože nebyly vyřešeny veškeré pochybnosti a několik členských států je dosud proti tomuto návrhu, jsou ochotny se tématem dále zabývat a práce na něm bude v příštích několika týdnech pokračovat na úrovni odborných setkání a jednání ve výboru zřízeném článkem 133. Upřímně věřím, že se tímto způsobem ukáže cesta ke kompromisnímu řešení.

Jak poslanci vědí, poskytuje nový článek 207 Lisabonské smlouvy Parlamentu nové a posílené pravomoci v oblasti legislativních opatření na poli obchodní politiky – a nařízení o „vyrobeno v“ by mohlo být jedním z prvních, které se na stole poslanců objeví.

Mám tedy velký zájem o to, abyste se intenzivně zapojovali do dalších diskusí na toto důležité téma a těším se na následující stručnou rozpravu.

Cristiana Muscardini, jménem skupiny PPE. – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, některé problémy se dotýkají také nás samotných, nejen tlumočnicků a těch, kdo se chtějí účastnit rozpravy a doufají, že se jim dostane některých konkrétních odpovědí v souvislosti s tímto problémem, který se táhne od roku 2005.

Jak paní komisařka správně podotkla, po mnoho let naši hlavní konkurenti i hospodářští partneři označovali země původu zboží, které se dostává na jejich území. Evropská unie však navzdory návrhu nařízení z roku 2005, který byl široce podporován spotřebiteli, občanskou společností, a navzdory příznivému stanovisku, které Parlament mnohokrát vyjádřil, tuto definici postrádá. Skutečnost, že chybí nařízení o označování původu zboží, oslabuje právo občanů a spotřebitelů a brání správnému fungování trhu, který vzhledem k tomu, že má být otevřený, potřebuje jednotná a sdílená pravidla.

Výbor zřízený článkem 133 v posledních několika dnech prozkoumal návrhy na omezení kategorií zboží, na něž se vztahuje nařízení, a důvody k jejich použití na zkušební dobu. Paní komisařko, ptáme se: podporují tyto kompromisní návrhy alespoň některé z členských států? Bude se s nimi dále pracovat? Máte v úmyslu podporovat, společně s Parlamentem a jako součást postupu spolurozhodování, i nadále návrh nařízení z roku 2005? Jaké záruky a harmonogram Komise ke konci této náročné a opožděné rozpravy nabízí? A konečně, paní komisařko, každopádně vám děkuji za vaši práci, které jste věnovala spoustu energie a odhodlání, můžete mi však potvrdit to, co jste mi písemně odpověděla na mou otázku ze dne 5. listopadu 2009, a sice, že Komise bude i nadále rozhodně podporovat návrh předložený v roce 2005 a dostojí tak svému závazku?

Gianluca Susta, jménem skupiny S&D. – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, rozhodně se dnes – navíc s ohledem na čas, který mám k dispozici – nechci vracet ke všem důvodům, které vedly Parlament k tomu, aby opakoval svou žádost. Rád bych upozornil – a vy jste na to paní komisařko již také upozornila, že paní Muscardiniová a já jsme jediní dva veteráni z roku 2006, kteří podepsali usnesení, jímž tento Parlament podpořil v prosinci roku 2006 iniciativu tehdejšího komisaře Mandelsona.

Doufali jsme, že vaše iniciativa, kterou jste podnikli před několika týdny s cílem provést malé změny v zájmu dosažení kompromisu, si dokáže získat větší podporu, a to i ve výboru zřízeném článkem 133. Mimo jiné litujeme toho, že při jednání v tomto výboru setrvala řada zemí na svém odmítavém stanovisku či pochybách, prostřednictvím svého zástupce takový postoj vyjádřilo zejména Spojené království. Chceme dnes pouze připomenout, že tato žádost není otázkou protekcionismu; nechceme chránit odvětví, která by již nebyla konkurenceschopná na mezinárodním trhu, ale chceme chránit spotřebitele: chceme obrátit pozornost k problematice zdravotnictví, životního prostředí a skutečné vzájemnosti na mezinárodním trhu, která dnes chybí. Navíc nechybí pouze ve vztahu k nejslabším subjektům na světě: nikoli, chybí i ve vztahu k Japonsku, Spojeným státům, Austrálii, Kanadě, Brazílii, Indii, hlavním konkurentům Evropské unie, která má v této těžké době povinnost hájit zájmy Společenství – a to vše stojí za naší žádostí.

Doufáme proto, že se Parlament plně vloží do iniciativ Komise, a dále věříme, že závazky, které byly učiněné před několika týdny, budou řádně dodrženy, ačkoli tento proces nebude možné dokončit do Vánoc, nýbrž bude nutné postupovat novým způsobem, který zavede Lisabonská smlouva.

Niccolò Rinaldi, jménem skupiny ALDE. – (IT) Pane předsedající, paní komisařko, dámy a pánové, souhlasím s požadavky poslanců, kteří hovořili přede mnou, a připojuji se i k požadavkům paní Muscardiniové. Rád bych vám připomenul obrázek z knihy Italo Calvina nazvané *Cosmicomics*, kde je velký třesk popsán jako neurčitá masa, v níž není známo nic o nikom ani o něčem původu. V jednu chvíli nějaká žena říká, že pokud by měla nějaký prostor, mohla by uvařit pro přítomné těstoviny a pizzu. To vyvolá v mase velké nadšení: nastane výbuch a potřebný prostor vznikne jako svět plný odlišností, což je dnešní vesmír.

Jsem přesvědčen, že náš světový trh kráčí zpět, vrací se k neurčité mase zboží, jehož původ i povaha zůstávají spotřebitelům utajeny. Jako liberálové a demokrati jsme proto velkými zastánci systému a zásady volného obchodu, ale i transparentnosti a výsledovatelnosti zboží. Jak již bylo řečeno, nejedná se ani tak o mezinárodní obchod jako spíše o ochranu spotřebitele. Znovu podporujeme návrh z roku 2005 a opakují, že podporují i požadavky paní Muscardiniové.

Carl Schlyter, jménem skupiny Verts/ALE. – (SV) Pane předsedající, paní komisařko, děkuji vám, že jste konečně předložila tento návrh. Myslím si, že se Barrosova Komise neodvážila příliš často napadat Radu za to, že se snaží jít zpět, místo aby šla kupředu, avšak nyní je to právě ten případ. Děkuji. Adam Smith došel k závěru, že tržní hospodářství nemůže fungovat, pokud spotřebitelé nemají dostatečné informace, aby se při nákupu výrobků mohli rozhodovat, a je proto naprosto nezbytné, abychom vyžadovali označení původu.

Neměly by platit žádné výjimky pro země, které jsou stranami dohody o volném obchodu nebo jsou s EU v nějakém jiném vztahu; stejná pravidla by měla platit pro všechny. Někteří namítají, že označování je nákladné, řada produktů však již označována je, dodatečné náklady tedy budou minimální. Něco podobného jsme již zažili v případě podrobnějšího označování hovězího masa v Evropě – není to vůbec nákladné. Domnívám se však, že seznam zboží by mohl být delší. Je zřejmě zaměřen zejména na produkty, které jsou často napodobovány, a na odvětví, o něž mají všichni zájem. Zároveň zde řada důležitých spotřebitelských produktů chybí, a proto si myslím, že by tento seznam měl být rozšířen.

Helmut Scholz, jménem skupiny GUE/NGL. – Pane předsedající, moje skupina GUE/NGL se domnívá, že označování původu produktů, které nepocházejí z EU, je pro Evropskou unii naléhavou nutností. Ve značně globalizovaném a deregulovaném světě je zcela nezbytné dát umožnit spotřebitelům, aby se dozvěděli, odkud produkt pochází a co kupují.

Považuji to za oblast, kde občané a spotřebitelé skutečně rozumí tomu, jaká Evropa je a jak může přispět k mezinárodnímu obchodu a vnějšímu světu. Souhlasím se svými kolegy v tom, že bychom měli přijmout přístup k označování původu, který byl navržen v roce 2005. Podle našeho názoru je to naprosté minimum, které by mělo být pro evropské spotřebitele a občany zajištěno. Mohlo by to být ku prospěchu rovněž malým a středním průmyslovým odvětvím v Evropě.

Vyzýváme Komisi a Radu, aby tuto věc urychleně předložily k projednání Evropskému parlamentu. Mimo jiné se jedná o otázku soudržného přístupu k tvorbě politik a domnívám se, že mezinárodní obchod může v této oblasti přispět i k mezinárodnímu míru.

Lara Comi (PPE). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, jsme na evropské úrovni součástí průmyslového systému, v němž dobrá pověst zboží z velké míry závisí na integritě systému produkce. Tím, že zachováváme alespoň část naší výroby v Evropě, opravdu nabízíme spotřebitelům kontrolované a vysoce kvalitní zboží. Je jednoznačně v našem zájmu, aby tomu tak bylo i nadále a abychom poskytovali občanům možnost mít úplné informace o tom, co vyrábíme a o původu vyráběného zboží. Máme-li tohoto cíle dosáhnout, potřebujeme něco velmi jednoduchého a přitom klíčového: transparentnost – koncept, o němž se opírají pravidla označování původu, jež Parlament schválil již v roce 2006 a která se, jak uvedla paní komisařka, ve velké míře používají na hlavních světových trzích, jako jsou Spojené státy, Mexiko a Čína.

Navzdory tomu některé členské státy EU označení původu „vyrobeno v“ dosud neschválily. Domníváme se, že pokud je produkt vyroben v Číně či některé jiné neevropské zemi, musí mít evropští spotřebitelé bez ohledu na kvalitu – která je často vysoká – možnost dozvědět se, kde byl produkt vyroben, aby mohli učinit informovaný výběr. Někomu může připadat potřeba transparentnosti jako přehnaný protekcionismus a může se domnívat, že to vše přinese zvýšené náklady průmyslu. Tak tomu ovšem rozhodně není.

Skutečnost, že chybí na zboží dováženém do Evropy chybí označení původu, na rozdíl od situace v Číně, Spojených státech nebo v Austrálii, ztěžuje evropskému zboží přístup na globalizovaný mezinárodní trh. Na základě všech těchto důvodů je zachování myšlenky, že zboží bylo vyrobeno s použitím toho nejlepšího, co Evropa může nabídnout, prvním klíčovým krokem k uznání na úrovni jednotlivých členských států.

Kader Arif (S&D). – (FR) Pane předsedající, paní komisařko, dámy a pánové – toto není naše první rozprava o označování původu, nepochybuji však, že opakování má své výhody, a proto se s dovolením připojím ke svým kolegům, kteří zdůrazňují potřebnost evropských právních předpisů v oblasti označení původu „vyrobeno v“.

Navzdory stanovisku, které tento Parlament vyjádřil v roce 2005 a poté v roce 2007 prostřednictvím hlasování o usnesení, jehož autorem byl náš kolega Barón Crespo, však přijetí tohoto nařízení pokaždé zabránila nedostatečná podpora v Radě.

Přitom by takový text představoval klíčovou výhodu pro evropské spotřebitele i pro náš průmysl. Označování země původu určitých produktů dovezených ze třetích zemí skutečně zajistí spotřebitelům veškeré informace o vlastnostech produktu, který kupují. Pro společnosti, které se rozhodly zachovat výrobu v Evropě, zachovat evropské znalosti a evropská pracovní místa v tak citlivých odvětvích, jako je odívání, kožené výrobky a nábytek, je vytváření podmínek pro to, aby spotřebitel mohl učinit informovaný výběr, zásadní otázkou.

Váš současný návrh, paní komisařko, proto vítám, chci ale také zdůraznit, že takový návrh musí zůstat ambiciózní. Snaha o získání podpory většiny členských států nesmí probíhat na úkor našeho konečného cíle. Bylo by například nepřijatelné, aby se označování původu týkalo pouze hotových výrobků, a tím by byl umožněn oddělený dovoz jednotlivých součástí, které by pak byly v Evropě sestaveny a označeny jako „vyrobeno v Evropě“.

Dále bych rád podpořil snahu Komise o získání maximálních výhod z takové dohody. Proto by bylo, aniž bych se vracel k opakované žádosti o zlepšení a zjednodušení pravidel původu, značným krokem vpřed vytvoření pan-evropsko-středomořské známky, a to z hlediska posílení odvětví spjatých s obchodem v oblasti Středomoří a mezi jižními zeměmi.

Nakonec bych rád zdůraznil, že v rámci provádění Lisabonské smlouvy dojde k podstatnému rozšíření pravomocí Výboru pro mezinárodní obchod. Komise se proto bude mít možnost spolehnout na to – a to vás, paní komisařko ujišťuji –, že poslanci Evropského parlamentu budou zavázáni pozorně sledovat diskuse o tomto, z pohledu evropských spotřebitelů i pracovníků, klíčovém nařízení.

Jacky Hénin (GUE/NGL). – (FR) Pane předsedající, dámy a pánové, koncept „vyrobeno v“ nemůže zůstat jen u označování. Musí se z něj urychleně stát pevný koncept dodržování těch nejpokrokovějších pravidel

v souvislosti se znalostmi, právy zaměstnanců, udržitelným rozvojem a ochranou životního prostředí a také vyjádření odpovědného hospodářského přístupu.

Na jedné straně globalizace vytváří podmínky, aby mohl vyrábět kdokoli, na druhé straně zběsilá honba za ziskem znamená trvalé porušování práv pracovníků a celých společností a ničení jejich životního prostředí. Napodobování, které se dříve týkalo jen luxusních značek, se nyní vyskytuje v nejrůznějších odvětvích od farmaceutického až po automobilový a letecký průmysl, přičemž za vším stojí vidina zisku, zatímco bezpečnost spotřebitele je vážně oslabována. Současně mizí desítky tisíc pracovních míst.

Zavedením konceptu „vyrobeno v Evropě“ bychom spotřebitelům mohli umožnit, aby činili informovaný výběr, aby přijali kroky k získávání nových práv. Řekněme „ano“ dodržování práv pracovníků, práv na ochranu životního prostředí, našim dovednostem a odpovědnému řízení. A to nejdůležitější na konec – řekněme „ano“ zachování a ochraně pracovních míst v evropském průmyslu.

Christofer Fjellner (PPE). – (SV) Pane předsedající, protekcionisté zřídka kdy připustí, že jsou jejich návrhy protekcionistické, a raději skrývají své záměry za jiné argumenty. Chtěl bych říci, že povinné označování původu je toho jasným příkladem. V červnu roku 2006 jsem stál zde v tomto Parlamentu a vyvracel řadu mýtů spojených s tímž návrhem. A tehdy tento návrh skončil tam, kam patří – do odpadkového koše.

Handlování před rozhodnutím o dohodě o volném obchodu s Koreou však vyústilo v opakované projednávání tohoto návrhu – a to není správný způsob nakládání s takovým typem návrhu. O tři roky později několik mýtů zcela jasně stále přežívá a je třeba je vyvrátit.

Začneme proto s prvním z nich, který je znovu a znovu uváděn – že si to žádají spotřebitelé. Zastánci se zde opírají o údajné konzultace, které o této záležitosti provedla Komise prostřednictvím internetu. Zapomněli však uvést, že 96,7 % odpovědí na tuto otázku pochází z jediné země – Itálie – kde mají hlavní podíl na propagaci tohoto tématu organizované zvláštní zájmové skupiny. V dnešní době je možné, aby každý, kdo chce označit původ svého zboží, tak učinil – a věřte mi, kterákoli společnost na konkurenčním trhu, která předpokládá, že by tak mohla získat spotřebitele, tak již učinila – není to tedy potřeba.

Druhým mýtem je to, že označování poskytuje spotřebitelům náležitě informace, zajišťuje ochranu spotřebitele a chrání životní prostředí, jako kdyby to byla otázka zeměpisné polohy. Nikoliv, je to zameřeno mnohem více na lidské předsudky než na ochranu lidí. Třetím mýtem je, že označování zvýší evropskou konkurenceschopnost. Nové technické překážky obchodu však evropský průmysl neochrání. S konkurenceschopností to nemá nic společného – tu posílí jediné otevřené trhy a dobré obchodní prostředí.

Zakážeme-li členskými státy přijímání takových právních předpisů v rámci EU z toho důvodu, že jsou protekcionistické, proč pak uplatňujeme stejná pravidla vůči zbytku světa, aniž bychom přiznali, že se jedná o protekcionismus? Zamítli jsme myšlenku zavedení povinného označení „vyrobeno v EU“, a bylo by proto bezdůvodné zavádět něco takového vůči ostatnímu světu.

Mairead McGuinness (PPE). – Pane předsedající, v řadě případů se již označení země původu používá pro potraviny a jiné produkty, nejedná se tedy o nic nového. Problém s některými označeními pro potravinové výrobky spočívá v tom, že nejsou vždy přesná. Proto ať už tento návrh dopadne jakkoli, umožněte nám prověřit pravdivost označení, tj. zda to, co je na označení uvedeno, je přesné, aby spotřebitelé mohli získat ty informace, které hledají.

Mám jednu konkrétní otázku: obdržela jsem dotaz výrobců pracujících v Evropské unii, zda se Komise, Rada a Parlament zabývají označením „vyrobeno v Evropské unii“, které by jim umožnilo propagovat skutečnost, že vyrábějí v Evropské unii. Mohla by mi na to paní komisařka prosím odpovědět?

Seán Kelly (PPE). – Pane předsedající, celá tato věc způsobila řadu problémů, zejména v zemědělském odvětví v Irsku. Prakticky kdykoli, když slyším hovořit vůdce svazu zemědělců Pdraiga Walshe, mluví o problémech s řádným a přesným označováním, jak řekla paní McGuinnessová.

Zdá se, že lze dovést produkty do Irska, zde je dále zpracovat přidáním koření či něčeho podobného a vydávat je za produkty irského původu. To je závažné klamání spotřebitele a já jsem přesvědčen, že každý má právo vědět, jaká je země původu, nikoli země zpracování daného produktu.

Mám to brát tak, že tato praxe skončí a že budeme moci mít jasné a přesné označování, abychom tak přesně věděli, z jaké země daný produkt pochází?

Sergio Paolo Francesco Silvestris (PPE). – (IT) Pane předsedající, paní komisařko, dámy a pánové, jasnost, jasnost, jasnost – to je to, po čem dnes trh volá, když si žádá pravidla, která zajistí transparentnost a tím ochrání spotřebitele. Svoboda trhu je definována i jasnými pravidly, která pokud jsou používána pomocí transparentních mechanismů, všem spotřebitelům zajistí možnost volby. A to je naším dnešním požadavkem, to dnes žádáme.

Na italských veřejnoprávních televizních stanicích jsou často uváděny investigativní dokumenty, které ukazují, jak jsou technologie výroby v některých zemích vzdálených (i kulturně) od Evropy založené na použití vysoce znečišťujícího zboží, znečišťujících technologií, toxických roztoků a na vykořisťování pracovní síly, včetně dětí, která je nucená k absurdnímu počtu odpracovaných hodin. Spotřebitelé musí mít možnost si vybrat a mít přitom jasnou představu o tom, odkud konkrétní produkt pochází. A to je podstata toho, co požadujeme. Myslím si, že nadešel čas, abychom jasně a bezodkladně přijali pravidla, která zajistí spotřebitelům možnost výběru prostřednictvím zcela jasných a transparentních mechanismů, a měli bychom je přijmout s větší rozhodností a mnohem rychleji, než jak tomu bylo dosud.

Catherine Ashton, členka Komise. – Pane předsedající, ráda bych poděkovala všem, kdo přispěli do důležité rozpravy na toto téma.

Začnu konkrétními připomínkami paní Muscardiniové – pocitem, že se záležitost dlouho vleče. Jako komisařka jsem se vždy velmi snažila hovořit s členskými státy o tématech, která je nejvíce zajímají, a snažila jsem se reagovat, pokud šlo o něco důležitého. Jak ale řekli i ostatní poslanci, realita politického života je taková, že musím každý návrh prosadit v Radě. To znamená, že – pokud je zřejmé, že konkrétní návrh nemá dostatečnou podporu – je nutné znovu promyslet, jak dosáhnout úspěchu a zabránit neúspěchu, přičemž soubor názorů, s nimiž se setkávám, je často velmi různorodý.

Zdálo se mi, že máme příležitost zlepšením toho, co se v diskusi s členskými státy jevílo jako důležité, tento návrh znovu prosadit, neboť stále zůstává v Komisi. Zejména s ohledem na to, že se blíží konec této Komise – někteří namítnou, že se již dnes nacházíme za tímto koncem – je důležité vrátit se k tomu, co nebylo dokončeno.

Nemohu poskytnout časové záruky – ráda bych, ale je to zcela v rukou Rady. Slibuji však, že na tom budu dále pracovat, neboť je to u mne spojeno se silnými emocemi. Budu pokračovat tím, co považuji za důležité, a vysvětlím, proč si to myslím.

Řada poslanců poukazovala na konkrétní otázky související se spotřebiteli a s příležitostmi k nastolení transparentnosti a jasnosti – poskytnout spotřebitelům informace. Tuším, že byl citován i Adam Smith. Chcete-li mít volný světový obchod, musíte mít také jasnost a transparentnost, aby spotřebitelé mohli činit taková rozhodnutí, která jdou ruku v ruce s volným obchodem. Tyto pojmy spolu souvisí, a já s tím souhlasím. Proto věřím, že ti poslanci, kteří toto uvedli, pochopili skutečné jádro toho, o co tu jde.

Nejde o protekcionismus. Děje se to na celém světě. U velké většiny zemí, v nichž si lze koupit nějaký z produktů, které jsme uvedli, již víte, odkud nakupujete. I mne jako spotřebitelku zajímá, kde byl produkt vyroben. Vím, že pro řadu spotřebitelů je to důležitou součástí jejich interakce s trhem. Troufnu si tvrdit, že možnost říci, že zajistíme, abychom měli takovou transparentnost, je velmi důležitá. Neměli bychom se toho obávat, neboť jakmile se budeme obávat, něco je špatně. Smyslem otevřenosti, volného obchodu a transparentnosti je, že se s nimi setkáváte a vhodně s nimi nakládáte.

Konkrétně pan Schlyter se mne ptal na rozšiřování seznamu. O tom proběhne další diskuse: seznam zdaleka není konečný. Prostě jsme se snažili předložit to, co považujeme za realistický seznam, jsme však velmi otevření další diskusi.

Podle mne je jediné správné, že se zabývám i připomínkami, zda jsme dostatečně ambiciózní. Pan Arif řekl, že bychom neměli slevovat. Ovšemže ne – já se ale nesnažím slevovat, snažím se být realistická. Pakliže nakonec budu mít v ruce návrh, který jednoznačně nebude možné prosadit v Radě, jsem podle mého názoru povinna se jím znovu zabývat a ptát se, co s tím mohu udělat, nikoli slevovat, ale uznat legitimní připomínky a hledat, jak je zohlednit, možná prostřednictvím pilotního modelu nebo zúžením projektu, abych zjistila, zda to, co říkám, je pravda, a abychom pak mohli provést projekty další, protože už budeme vědět, o co se vlastně pokoušíme.

Zabýváme se i všemi otázkami spojenými s programem Euromed. Je to součást diskuse, která, jak víte, nyní probíhá. Beru si k srdci také poznámky týkající se našeho úsilí v oblasti ochrany pracovních míst. Vážení poslanci ví, že jsem již dost hovořila o rozdílu mezi protekcionismem a ochranou průmyslu, podporou

pracovních míst a spotřebitelů a podobně. Musíme si ujasnit, že obchod není o ignorování všech těchto věcí. Jdou ruku v ruce.

Pane Fjellner, vaši poznámkou se musím zabývat, neboť jste označil mé jednání za nevhodné. Nejsem si zcela jista, jak moc parlamentární v Evropském parlamentu je popsat něčí chování jako nevhodné, dovoluji vám však, abych vás ujistila, že o to v žádném případě neusiluji. Nejedná se zde o žádné vazby. Když jsem hovořila s členskými státy o všech těchto aspektech obchodu, snažila jsem se tím zdůraznit – ať už svou práci a konkrétně tím, že jsem hovořila s malými podniky v celé Evropě, neboť mám velký zájem na tom, aby měly skutečné příležitosti, aby jich více než 3 % začalo obchodovat za hranice Evropské unie – otázky, které jsou buď opomíjeny – věci, které jsme žádným způsobem nevyřešili – nebo oblasti, kde se země skutečně cítí mimořádně silné.

To rozhodně není jediná záležitost, ale zdálo se mi to jako příležitost pokusit se znovu tuto otázku nastolit. Jedná se zde o vytváření rovných podmínek pro všechny. Jedná se o jasnost a transparentnost pro spotřebitele. Jde o to říci nahlas, že se potřebujeme posunout kupředu. Doufám, že Parlament se do toho zapojí a pomůže návrh vylepšit, abychom získali něco mimořádně přínosného.

Na úplný závěr – byla jsem konkrétně dotázána na otázku označení „vyrobeno v Evropské unii“. Konzultovali jsme to s odvětvím průmyslu a se spotřebiteli. Nesetkalo se to s kladným ohlasem. Panovaly obavy, že by to bylo drahé. Není to nic, o co se usilovalo, a proto jsme to neprosazovali.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat během příštího dílčího zasedání.

Písemná prohlášení (Článek 149)

João Ferreira (GUE/NGL), písemně. – (PT) Jedním z důsledků liberalizace světového obchodu je masivní propouštění a zhoršování sociální situace v řadě regionů a zemí, včetně Portugalska, které jsou více závislé na konkrétních výrobních odvětvích, jako je například textilní a oděvní průmysl. V současné době, kdy panuje hospodářská a sociální krize, si situace žádá jiný přístup. Přijetí pravidel o označování původu by mohlo v jednotlivých členských státech pomoci ke zvyšování profilu výroby. Je však potřeba mnohem více. Musíme chránit výrobní odvětví prostřednictvím balíčku rozsáhlejších a účinnějších opatření, mimo jiné: zaváděním ochranných a bezpečnostních mechanismů proti velmi se rozšiřujícímu vyvážení, upřednostňováním místní produkce; opuštěním modelu postaveného na nízkých platech, nízké kvalifikaci a nejistých pracovních místech; uplatňováním veřejných nástrojů ke kontrole produkce a k regulaci trhů v zájmu podpory zásady potravinové soběstačnosti a bezpečnosti; účinným řešením problému přemísťování společností. Požadavkem do budoucna je ochrana práva každé země na udržitelnou výrobu. Musíme tak učinit ve jménu nové hospodářské, sociální, energetické a environmentální racionality, kterou neoliberalní model nezaručuje, ve skutečnosti ji dokonce vylučuje.

24. Rozhodnutí o určitých dokumentech: viz zápis.

25. Pořad jednání příštího zasedání: viz zápis.

26. Ukončení zasedání

(Zasedání bylo ukončeno v 00:15)